

Γιάννα Καρύμπαλη-Τσίπτσιου
Ομ. Καθηγήτρια Νομικής Σχολής, ΑΠΘ

1.9.2021

N. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» (ΦΕΚ Α΄ 195/6.9.2011), όπως ίσχυε τροποποιημένος στις 4.8.2017 (και περιέχεται στην από 13.3.2017 κωδικοποίησή μου)

Μετά τη θέση σε ισχύ των νόμων:

- 4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 114/4.8.2017),
- 4521/2018 «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 38/2.3.2018)·
- 4547/2018 «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 102/12.6.2018)·
- 4559/2018 «Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιόνιο Πανεπιστήμιο και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α΄ 142/3.8.2018)·
- 4589/2019 «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α΄ 13/29.1.2019)·
- 4610/2019 «Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, πειραματικά σχολεία, Γενικά Αρχεία του Κράτους και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 70/7.5.2019)·
- 4623/2019 «Ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, διατάξεις για την ψηφιακή διακυβέρνηση, συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις και άλλα επείγοντα ζητήματα» (ΦΕΚ Α΄ 134/9.8.2019)·
- 4653/2020 «Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης, Ειδικοί Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 12/24.1.2020)·
- 4692/2020 «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 111/12.6.2020)·
- 4758/2020 «Περιστολή του λαθρεμπορίου – Κύρωση του πρωτοκόλλου για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου καπνού, διατάξεις περί κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομιών, διατάξεις για τα τέλη κυκλοφορίας και τα τέλη ταξινόμησης, κίνητρα για την προσέλκυση φορολογικών κατοικιών και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α΄ 242/4.12.2020)·
- 4763/2020 «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θεσπίση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 254/21.12.2020)·
- 4777/2021 «Εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, προστασία της ακδημαϊκής ελευθερίας, αναβάθμιση του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 25/17.2.2021)·
- 4821/2021: «Εκσυγχρονισμός του Ελληνικού Κτηματολογίου, νέες ψηφιακές υπηρεσίες και ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 134/31.7.2021)·
- 4823/2021 «Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 136/3.8.2021).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρα 1-4 ν. 4009/2011: Ρητή κατάργηση των άρθρων 1, 3 και 4 ν. 4009/2011 με το **άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017** και σιωπηρή κατάργηση άρθρου 2 με το **άρθρο 2 ν. 4485/2017**. Τη θέση των καταργηθέντων άρθρων 1-4 ν. 4009/2011 καταλαμβάνουν τα ομότιτλα **άρθρα 1-4 ν. 4485/2017**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Άρθρα 5-6 ν. 4009/2011: Ρητή κατάργηση των άρθρων 5 και 6 ν. 4009/2011 με το **άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017**. Σημειώνεται ότι και η καταργούμενη, με το **άρθρο 88 περίπτωση δ΄ ν. 4485/2017**, παρ. 1 άρθρου 5 ν. 4076/2012, τροποποιούσε ρύθμιση του άρθρου 5 ν. 4009/2011. Τη θέση των καταργηθέντων άρθρων 5 και 6 ν. 4009/2011 καταλαμβάνουν τα ομότιτλα **άρθρα 7 και 8 ν. 4485/2017**.¹

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Άρθρο 7 ν. 4009/2011: Ρητή κατάργηση των παρ. 1-10 άρθρου 7 ν. 4009/2011² με το **άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017**. Σημειώνεται ότι και το καταργούμενο, με το

¹ Μεταβατικές διατάξεις ν. 4485/2017 συναφείς με τα ομότιτλα, των καταργηθέντων άρθρων 5 και 6 ν. 4009/2011, **άρθρα 7 και 8 ν. 4485/2017**:

Άρθρο 84 παρ. 8 ν. 4485/2017: «8. Μέχρι την έκδοση του Οργανισμού του άρθρου 7, τα θέματα που προβλέπονται στις περιπτώσεις δ΄ και στ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 7 ρυθμίζονται με αποφάσεις της Συγκλήτου, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τα λοιπά θέματα που ρυθμίζονται από τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό των άρθρων 7 και 8, και μέχρι την έκδοση αυτών, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διατάξεις, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 84 παρ. 11 ν. 4485/2017: «11. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου και έως την έκδοση του Εσωτερικού Κανονισμού κάθε Ιδρύματος, ζητήματα ως προς τη διαδικασία ορισμού και ανάδειξης εκπροσώπων των μελών Δ.Ε.Π., των φοιτητών και κάθε είδους προσωπικού στα συλλογικά όργανα του Ιδρύματος, καθώς και ο τρόπος διεξαγωγής των εκλογικών διαδικασιών για την ανάδειξη των μονοπρόσωπων οργάνων, ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι εκλογές προκηρύσσονται και διεξάγονται από τα υπηρετούντα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου όργανα, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στις διατάξεις του παρόντος.»

Άρθρο 84 παρ. 15 ν. 4485/2017: «15. Όπου στις διατάξεις του ν. 4009/2011 τίθεται ως προϋπόθεση εφαρμογής τους η έκδοση του οικείου Οργανισμού και αφορά σε θέματα που, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ρυθμίζονται με τον Εσωτερικό Κανονισμό, προϋπόθεση για την εφαρμογή της διάταξης είναι πλέον η έκδοση του οικείου Εσωτερικού Κανονισμού.»

² α) Με το **άρθρο 88 περίπτωση στ΄ ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 2 άρθρου 6 ν. 4132/2013, άρα, και η δι' αυτής τροποποίηση της παρ. 6 άρθρου 7 ν. 4009/2011.

β) Με το **άρθρο 88 περίπτωση ζ΄ ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 4 άρθρου 7 ν. 4142/2013, άρα, και η δι' αυτής προστεθείσα παρ. 10 άρθρου 7 ν. 4009/2011.

γ) Με το **άρθρο 88 περίπτωση η΄ ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 22 άρθρου 39 ν. 4186/2013, άρα, και το δι' αυτής προστεθέν εδάφιο στην παρ. 8 άρθρου 7 ν. 4009/2011.

άρθρο 88 περίπτωση δ' ν. 4485/2017, άρθρο 1 ν. 4076/2012 τροποποιούσε ρυθμίσεις των παρ. 1-9 άρθρου 7 ν. 4009/2011.³

11. Ιδρύονται τμήματα πρώτου κύκλου σπουδών στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα με πρόγραμμα σπουδών, όπου η διδασκαλία των μαθημάτων θα γίνεται εν όλω σε ξένη γλώσσα. Στα τμήματα αυτά θα εισάγονται αποκλειστικά αλλοδαποί φοιτητές, οι οποίοι δεν έχουν ιθαγένεια κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν είναι κάτοχοι απολυτηρίου ελληνικού λυκείου. Οι αλλοδαποί φοιτητές που θα επιλέγονται για φοίτηση θα συμμετέχουν οικονομικά στην κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των προγραμμάτων αυτών. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 6 του παρόντος ρυθμίζεται η ονομασία των τμημάτων αυτών και τα ειδικότερα θέματα που θα αφορούν τη λειτουργία των τμημάτων αυτών, τη στελέχωσή τους, τη

³. Ζητήματα ρυθμιζόμενα στις καταργηθείσες παραγράφους 1-10 άρθρου 7 ν. 4009/2011 ρυθμίζονται ήδη στα **άρθρα 9, 5 και 10, 28 και 48 ν. 4485/2017**, με συναφείς προς τα άρθρα 9, 5 και 10 τις ακόλουθες μεταβατικές διατάξεις ν. 4485/2017:

Άρθρο 84 παρ. 5 ν. 4485/2017: «5. Οι ήδη υφιστάμενες Σχολές με ένα (1) μόνο Τμήμα, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, αποστέλλουν στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων την ειδική αιτιολόγηση της παραγράφου 2 του άρθρου 9.»

Άρθρου 84 παρ. 6 ν. 4485/2017: «6. Για συγχώνευση, κατάτμηση, μετονομασία, κατάργηση και μεταβολή της έδρας Α.Ε.Ι., καθώς και για ίδρυση, συγχώνευση, κατάτμηση και κατάργηση Σχολής ή Τμήματος Α.Ε.Ι., και κατάργηση Εισαγωγικών Κατευθύνσεων και ίδρυση, συγχώνευση, κατάτμηση και κατάργηση Εισαγωγικών Κατευθύνσεων και Κατευθύνσεων Προχωρημένου Εξαμήνου σε Σχολές και Τμήματα Α.Ε.Ι., για τα οποία έχει ήδη περιέλθει το προεδρικό διάταγμα για επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας, η διαδικασία συνεχίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διατάξεις. Για όσα δεν υπάρχουν στο προηγούμενο εδάφιο, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου. Οι ήδη δοθείσες γνώμες της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.Δ.Ι.Π.) και της Συγκλήτου των οικείων Ιδρυμάτων ισχύουν για την έκδοση του οικείου προεδρικού διατάγματος. Όσον αφορά στην ίδρυση εισαγωγικών κατευθύνσεων για τις οποίες έχει ήδη έως την έναρξη του παρόντος υποβληθεί αίτημα στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και ερώτημα για έκδοση γνώμης από την Α.Δ.Ι.Π. η διαδικασία συνεχίζεται και οι εισαγωγικές κατευθύνσεις ιδρύονται σύμφωνα με τις ισχύουσες, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, διατάξεις.»

Άρθρου 84 παρ. 7 ν. 4485/2017: «7. Για μετονομασία, μεταβολή έδρας ή γνωστικού αντικείμενου Σχολής ή Τμήματος Α.Ε.Ι. και μετονομασία Εισαγωγικών Κατευθύνσεων, καθώς και Κατευθύνσεων Προχωρημένου Εξαμήνου σε Σχολές και Τμήματα Α.Ε.Ι., για τα οποία έχει ήδη περιέλθει το προεδρικό διάταγμα για επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας, η διαδικασία συνεχίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διατάξεις. Για όσα δεν υπάρχουν στο προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου. Οι ήδη δοθείσες γνώμες της Α.Δ.Ι.Π. και της Συγκλήτου των οικείων Ιδρυμάτων ισχύουν για την έκδοση της οικείας απόφασης.»

Σημειώνεται ότι, ενόψει των ρυθμίσεων των **άρθρων 6 («Αυτοδυναμία Α.Ε.Ι.») και 11 («Αυτοδυναμία Τμημάτων και Σχολών») ν. 4485/2017, καταργείται, με το άρθρο 88 περίπτωση ιε' ν. 4485/2017, το άρθρο 15 ν. 2454/1997 (όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 121 ν. 4316/2014) και όπως είχε τροποποιηθεί, στη συνέχεια, η παρ. 2 αυτού με την παρ. 1 άρθρου 57 ν. 4386/2016), καθώς και ότι, σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του **άρθρου 84 παρ. 4 ν. 4485/2017**, οι διατάξεις των άρθρων 6 και 11 ν. 4485/2017 «έχουν εφαρμογή και στα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου λειτουργούντα μη αυτοδύναμα Α.Ε.Ι. και Τμήματα, αντίστοιχα, εκτός του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Ε.Α.Π.) και του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε.).»**

Σημειώνεται, επίσης, ότι με το **άρθρο 24 («Όργανα μη αυτοδύναμων Τμημάτων») ν. 4485/2017** καταργείται σιωπηρά η παρ. 30 άρθρου 39 ν. 4186/2013, όπως είχε αντικατασταθεί, πρώτα, με την παρ. 2 άρθρου 57 ν. 4386/2016, έπειτα, με το άρθρο πέμπτο ν. 4405/2016 και, στη συνέχεια, η περίπτωση α' αυτού με την παρ. 1 άρθρου 62 ν. 4415/2016, με την παρ. 2 του οποίου είχε προστεθεί εδάφιο γ'.

διαδικασία εισαγωγής των αλλοδαπών φοιτητών, το ύψος της οικονομικής συμμετοχής αυτών, τον τρόπο καταβολής της οικονομικής αυτής συμμετοχής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

12. Στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ιδρύονται τμήματα πρώτου κύκλου τουριστικών σπουδών, στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου ιδρύεται τμήμα πρώτου κύκλου ναυτιλιακών σπουδών και στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης ιδρύεται τμήμα πρώτου κύκλου ελληνικών σπουδών σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 11. Το πρόγραμμα σπουδών των παραπάνω τμημάτων θα διδάσκεται εν όλω στην αγγλική γλώσσα. Στα τμήματα αυτά θα εισάγονται αποκλειστικά αλλοδαποί φοιτητές, οι οποίοι δεν έχουν ιθαγένεια κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν είναι κάτοχοι απολυτήριου ελληνικού λυκείου. Οι αλλοδαποί φοιτητές που θα επιλέγονται για φοίτηση θα συμμετέχουν οικονομικά στην κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των προγραμμάτων αυτών. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 6 του παρόντος ρυθμίζεται η ονομασία των τμημάτων αυτών και τα ειδικότερα θέματα που θα αφορούν τη λειτουργία των τμημάτων αυτών, τη στελέχωσή τους, τη διαδικασία εισαγωγής των αλλοδαπών φοιτητών, το ύψος της οικονομικής συμμετοχής αυτών, τον τρόπο καταβολής της οικονομικής αυτής συμμετοχής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.⁴

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΟΡΓΑΝΑ ΤΩΝ Α.Ε.Ι. ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΥΣ

Άρθρα 8-13 ν. 4009/2011

Το **άρθρο 11** ν. 4009/2011 είχε καταργηθεί με το άρθρο 13 παρ. 2 περίπτωση ε΄ ν. 4076/2012.

Τα άρθρα **8⁵, 6** (πλην της παρ. 13B αυτού;⁷), **9⁸, 10⁹, 12¹⁰** και **13** ν. 4009/2011 καταργούνται ρητά με το **άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017**. Σημειώνεται ότι και

⁴ Οι ως άνω παράγραφοι 11 και 12 άρθρου 7 ν. 4009/2011 είχαν προστεθεί με το άρθρο 73 παρ. 2 ν. 4316/2014.

⁵ α) Με το **άρθρο 88 περίπτωση ε΄ ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 14 άρθρου 34 ν. 4115/2013, άρα, και η δι' αυτής προστεθείσα παρ. 13Α στο άρθρο 8 ν. 4009/2011

β) Με το **άρθρο 88 περίπτωση ια΄ ν. 4485/2017** καταργείται το άρθρο 6 της ΠΝΠ 7/8.10.2015, όπως κυρώθηκε με το άρθρο 12 ν. 4350/2015, άρα, και οι δι' αυτού επελθούσες τροποποιήσεις στις παρ. 15 και 16 άρθρου 8 ν. 4009/2011. Ομοίως, με το **άρθρο 88 περίπτωση ιγ΄ ν. 4485/2017** καταργούνται οι παρ. 1-3 άρθρου 26 ν. 4386/2016, άρα, και οι δι' αυτών τροποποιήσεις των παρ. 15 και 16 άρθρου 8 ν. 4009/2011.

γ) Με το **άρθρο 88 περίπτωση ιϛ΄ ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 6 άρθρου 73 ν. 4316/2014, άρα, και το δι' αυτής αντικατασταθέν εδάφιο της παρ. 17 άρθρου 8 ν. 4009/2011.

δ) Με το **άρθρο 88 περίπτωση ιδ΄ ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 5 άρθρου 20 ν. 4452/2017, άρα, και η δι' αυτής τροποποίηση του πρώτου εδαφίου της περίπτωση ε΄ της παρ. 19 άρθρου 8 ν. 4009/2011.

ε) Με το **άρθρο 88 περίπτωση ιβ΄ ν. 4485/2017** καταργείται το άρθρο 30 ν. 4368/2016, άρα, και η δι' αυτού προστεθείσα παρ. 21 στο άρθρο 8 ν. 4009/2011.

⁶ Μεταξύ των καταργούμενων, με το **άρθρο 88 περίπτωση ιγ΄ ν. 4485/2017**, διατάξεων **δεν** περιλαμβάνεται το άρθρο 26 παρ. 8 ν. 4386/2016, σύμφωνα με το οποίο: «8. Τα Πρυτανικά Συμβούλια τα οποία λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και έχουν συσταθεί με αποφάσεις των

τα, καταργούμενα με το **άρθρο 88 περίπτωση δ' ν. 4485/2017**, άρθρα 2, 3 και 4 (πλην της παρ. 4¹¹) ν. 4076/2012 τροποποιούσαν ρυθμίσεις των άρθρων 8-10 ν. 4009/2011.^{12, 13}

Συγκλήτων των οικείων Α.Ε.Ι. μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4009/2011 ή θα συσταθούν μετά τη δημοσίευση του παρόντος, θεωρείται ότι έχουν συσταθεί και λειτουργούν νόμιμα από τη σύστασή τους.»

⁷. **Επισημαίνεται, πάντως, ότι, με το άρθρο 88 περίπτωση γ' ν. 4485/2017, καταργείται η παρ. 4 άρθρου 26 ν. 4386/2016, άρα, και η δι' αυτού προστεθείσα παρ. 13B στο άρθρο 8 ν. 4009/2011.**

⁸. **α)** Με το **άρθρο 88 περίπτωση ε' ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 10 άρθρου 44Α ν. 4115/2013, άρα, και η δι' αυτής προσθήκη στην περίπτωση α' της παρ. 2 άρθρου 9 ν. 4009/2011.

β) Με το **άρθρο 88 περίπτωση ια' ν. 4485/2017** καταργείται το άρθρο 6 της ΠΝΠ 7/8.10.2015, όπως κυρώθηκε με το άρθρο 12 ν. 4350/2015, άρα, και οι δι' αυτού επελθούσες τροποποιήσεις στις περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 2 άρθρου 9 ν. 4009/2011. **Επίσης, με το άρθρο 88 περίπτωση ιγ' ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 7 άρθρου 26 ν. 4386/2016 (περί νομιμότητας των διαδικασιών εκλογής και των πράξεων διορισμού Κοσμητόρων κατά τους όρους της ως άνω ΠΝΠ).

⁹. Με το **άρθρο 88 περίπτωση ιγ' ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 5 άρθρου 26 ν. 4386/2016, άρα, και η δι' αυτής προσθήκη στην παρ. 1 άρθρου 10 ν. 4009/2011. **Όμοίως, με το άρθρο 88 περίπτωση η' ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 7 άρθρου 39 ν. 4186/2013, άρα, και η δι' αυτής προσθήκη στην παρ. 2 άρθρου 10 ν. 4009/2011.

¹⁰. Βλ. ήδη **άρθρο 48 ν. 4485/2017, καθώς και τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 86 του ίδιου νόμου.**

¹¹. **Άρθρο 4 παρ. 4 ν. 4076/2012:** «Όπου στο ν. 4009/2011 (Α'195) γίνεται αναφορά σε (προπτυχιακά) «Προγράμματα σπουδών» νοούνται εφεξής τα τμήματα, ενώ όπου γίνεται αναφορά σε διευθυντές τους νοούνται εφεξής οι Πρόεδροι.»

¹². Πάντως, και οι μεταβατικές διατάξεις των άρθρων 11-13 ν. 4076/2012, παρά τη μη ρητή κατάργησή τους, **στερούνται πλέον αντικείμενου. Το ίδιο θα πρέπει να γίνει δεκτό και για την παρ. 6 άρθρου 34 ν. 4115/2013.**

¹³. Ζητήματα ρυθμιζόμενα στα καταργηθέντα άρθρα 8-10 και 12 ν. 4009/2011 ρυθμίζονται ήδη στα **άρθρα 12-23, 25-27 και 48 ν. 4485/2017, με συναφείς προς τα άρθρα 12-23 και 25-27 τις ακόλουθες μεταβατικές διατάξεις ν. 4485/2017:**

Άρθρο 84 παρ. 12 ν. 4485/2017: «12. Η εκλογή εκπροσώπων φοιτητών, μελών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. και διοικητικών υπαλλήλων στα συλλογικά όργανα διοίκησης και η συγκρότηση των οργάνων αυτών, καθώς και οι διαδικασίες εκλογής των μονοπρόσωπων οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι., πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως τις 30.11.2017, οπότε λήγει και η θητεία των υφιστάμενων οργάνων, που παρατάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4473/2017 (Α' 78).»

Άρθρο 84 παρ. 13 ν. 4485/2017: «13. **α)** Η θητεία των υπηρετούντων κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου μονομελών οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι. ολοκληρώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο εκλογής τους. Η θητεία Αναπληρωτή Πρύτανη λήγει συγχρόνως με τη θητεία του οικείου Πρύτανη. Έως τη λήξη της θητείας τους οι Αναπληρωτές Πρύτανη εκτελούν χρέη Αντιπρύτανη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον παρόντα νόμο. **β)** [...] **γ)** Τα μονομελή όργανα διοίκησης των Α.Ε.Ι., συμπεριλαμβανομένων των Αναπληρωτών Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων και των Αναπληρωτών Προέδρων των Τ.Ε.Ι., των οποίων η θητεία παρατείνεται βάσει της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4473/2017 (Α' 78), δεν μπορούν να οριστούν στη θέση αντικαταστάτη άλλου οργάνου του οικείου Α.Ε.Ι., μέχρι τη λήξη της ως άνω θητείας, ακόμη και αν παραιτηθούν ή παυθούν από το αξίωμά τους, για οποιονδήποτε λόγο, πριν τη λήξη της θητείας αυτής.

Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 6 άρθρου 18 ν. 4559/2018, ορίζονται τα εξής: «**α)** Οι θητείες των μονομελών οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι. υπολογίζονται σε ακαδημαϊκά έτη. **β)** Η θητεία των υπηρετούντων κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου μονομελών οργάνων διοίκησης λήγουν την 31^η Αυγούστου του ακαδημαϊκού έτους στη διάρκεια του οποίου πρέπει να λήξει η θητεία τους, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο εκλογής τους. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει αν, με την εφαρμογή της, Πρύτανης παραμένει στη διοίκηση Α.Ε.Ι. περισσότερα από πέντε (5) συνεχόμενα έτη. Στην περίπτωση αυτή η θητεία του Πρύτανη δεν παρατείνεται και η θητεία του νέου Πρύτανη λήγει την 31^η Αυγούστου του ακαδημαϊκού έτους, κατά τη διάρκεια του οποίου επρόκειτο να λήξει η τετραετής θητεία του.»

Σημειώνεται, επίσης, ότι **δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των καταργούμενων με το άρθρο 88 περίπτωση β' ν. 4485/2017 διατάξεων του ν. 4009/2011 το εδ. α' της παρ. 2 άρθρου 24 ν. 4009/2011 (: «Η**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ¹⁴

Άρθρο 14

Μονάδα διασφάλισης της ποιότητας

1. Κάθε ίδρυμα είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση και συνεχή βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του, καθώς και για την αποτελεσματική λειτουργία και απόδοση των υπηρεσιών του, σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές, ιδίως εκείνες του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, και τις αρχές και κατευθύνσεις της ΑΔΙΠ.

2. Για τον ως άνω σκοπό υπεύθυνη σε κάθε Α.Ε.Ι. είναι η Μονάδα Διασφάλισης της Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.). Η ΜΟ.ΔΙ.Π. συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του ιδρύματος και αποτελείται από τον πρύτανη ή έναν από τους αναπληρωτές του, ως πρόεδρο, πέντε καθηγητές του Α.Ε.Ι., έναν εκπρόσωπο κάθε κατηγορίας προσωπικού που προβλέπεται στα άρθρα 28 και 29 με δικαίωμα ψήφου όταν συζητούνται θέματα της αντίστοιχης κατηγορίας προσωπικού, έναν εκπρόσωπο των προπτυχιακών φοιτητών και έναν εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψήφιων διδασκτόρων, εφόσον υπάρχουν, ως μέλη, όπως ειδικότερα καθορίζεται στον Οργανισμό.

Η ΜΟ.ΔΙ.Π. είναι αρμόδια, ιδίως, για:

α) την ανάπτυξη συγκεκριμένης πολιτικής, στρατηγικής και των απαραίτητων διαδικασιών για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας του έργου και των υπηρεσιών του ιδρύματος, που αποτελεί το εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος,

β) την οργάνωση, λειτουργία και συνεχή βελτίωση του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος,

ιδιότητα του πρύτανη, αναπληρωτή πρύτανη και κοσμήτορα είναι ασυμβίβαστη με κάθε επαγγελματική απασχόληση εκτός του ιδρύματος, καθώς και με την κατοχή έμμισθης θέσης στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα»). Βλ. συναφώς ήδη άρθρο 24 παρ. 2 ν. 4009/2011 όπως διαμορφώθηκε με το **άρθρο 188 ν. 4823/2021**.

Σημειώνεται, ακόμη, ότι για τη λειτουργία των μονομηματικών Σχολών του ΑΠΘ, κατ' **άρθρο 18 παρ. 2 ν. 4485/2017**, έχει εκδοθεί η με **αρ. 29197** (ΦΕΚ Β' 3358/22.9.2017) απόφαση του Πρύτανη.

Σημειώνεται, τέλος, ότι, μετά την προσθήκη του **άρθρου 29Α («Διευθυντής Κλινικής»)** στον **ν. 4485/2017**, με την **παρ. 3 άρθρου 51 ν. 4559/2018**, στερείται αντικειμένου η ρύθμιση του **άρθρου 23 ν. 4213/2013**, η οποία, προκειμένου περί εκλογής ενός μέλους ΔΕΠ ως Διευθυντή Πανεπιστημιακής Κλινικής ή Εργαστηρίου εγκατεστημένης σε Νοσοκομείο του ΕΣΥ, παραπέμπει στις διατάξεις «της παρ. 22 του άρθρου 28 του ν. 2083/1992 και του π.δ. 46/1989, όπως αυτές ισχύουν σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4076/2012».

¹⁴ Τα άρθρα 14 και 15 ν. 4009/2011 **δεν** περιλαμβάνονται μεταξύ των καταργούμενων, με το **άρθρο 88 περίπτωση β' ν. 4485/2017**, διατάξεων του ν. 4009/2011. Εξάλλου, και η **παρ. 5 άρθρου 83 ν. 4485/2017** αναφέρεται στο άρθρο 14, ορίζοντας ότι, όπου αυτό αναφέρεται στο Συμβούλιο του Ιδρύματος νοείται η «Σύγκλητος», ενώ και τα **άρθρα 32 παρ. 8, 44 παρ. 3, 8 και 48 παρ. 12 ν. 4485/2017** παραπέμπουν στις διαδικασίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, καθώς και διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας του ν. 4009/2011.

γ) το συντονισμό και την υποστήριξη των διαδικασιών αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων και των λοιπών υπηρεσιών του ιδρύματος και

δ) την υποστήριξη των διαδικασιών εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης των *προγραμμαμάτων σπουδών* και του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος, στο πλαίσιο των αρχών, κατευθύνσεων και οδηγιών της ΑΔΙΠ.

3. Το εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος και οι διαδικασίες υλοποίησής του καθορίζονται με απόφαση **της Συγκλήτου**, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του πρύτανη και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθώς και στον ιστότοπο του ιδρύματος. Τα ανωτέρω αναθεωρούνται το αργότερο κάθε έξι έτη.

4. Για τους ως άνω σκοπούς η ΜΟ.ΔΙ.Π. συνεργάζεται με την ΑΔΙΠ, αναπτύσσει πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης των δεδομένων της αξιολόγησης και έχει την ευθύνη για τη συστηματική παρακολούθηση και δημοσιοποίηση στον ιστότοπο του ιδρύματος των σχετικών με την αξιολόγησή του διαδικασιών και των αποτελεσμάτων τους.

5. Ο Εσωτερικός Κανονισμός του ιδρύματος ορίζει τα θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της ΜΟ.ΔΙ.Π., καθώς και τις ειδικότερες αρμοδιότητές της.

Άρθρο 15

Δημοσιότητα - διαφάνεια

1. Τα Α.Ε.Ι. οφείλουν να ανταποκρίνονται στην υποχρέωση δημοσιότητας και διαφάνειας, παρέχοντας, στο διαδικτυακό τους τόπο, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο, κάθε δυνατή πληροφόρηση σχετικά με τα διοικητικά τους όργανα και τις αποφάσεις τους, τις πηγές και τη διαχείριση των πόρων, την οργάνωση των σπουδών, τον αριθμό των εγγεγραμμένων φοιτητών, το διοικητικό και άλλο προσωπικό με την ιδιότητά του, περιγραφή της θέσης του και τρόπους επικοινωνίας, καθώς και τη φωτογραφία του, εκτός αν το μέλος του προσωπικού δεν το επιθυμεί, την υλικοτεχνική υποδομή και το σύνολο των παρεχόμενων από αυτά υπηρεσιών.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50), οι *σχολές* υποχρεούνται να διαθέτουν στο διαδικτυακό τους τόπο πλήρη πληροφόρηση σχετικά με τα διοικητικά τους όργανα και τις διοικητικές πράξεις που αφορούν τα μέλη τους, όπως ιδίως το καθεστώς απασχόλησής τους, τη χορήγηση αδειών σε αυτά και τη συμμετοχή τους σε επιτροπές και ομάδες εργασίας, το διοικητικό και άλλο προσωπικό με την ιδιότητά του, περιγραφή της θέσης του και τρόπους επικοινωνίας, καθώς και τη φωτογραφία του, εκτός αν το μέλος του προσωπικού δεν το επιθυμεί, την υλικοτεχνική υποδομή, τους οικονομικούς πόρους και τη διαχείρισή τους σε ετήσια βάση, τα προγράμματα σπουδών, το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών, τον κατάλογο των υπηρετούντων καθηγητών και το ερευνητικό και διδακτικό τους έργο κατά ακαδημαϊκό έτος.

3. Κατά τη λήξη της θητείας τους ο πρόεδρος και οι κοσμήτορες των σχολών υποβάλλουν πλήρη απολογισμό του ακαδημαϊκού, οικονομικού και διοικητικού έργου που επιτελέστηκε από αυτούς, ο οποίος δημοσιεύεται στον οικείο διαδικτυακό τόπο.

4. Ο διαδικτυακός τόπος τηρείται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και μπορεί να τηρείται και στην αγγλική ή άλλη γλώσσα.

5. Αποφάσεις που δημοσιοποιούνται στο διαδικτυακό τόπο του ιδρύματος σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν εκτελούνται αν δεν προηγηθεί η δημοσιοποίηση αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

ΜΕΡΟΣ Α¹⁵ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Άρθρο 16 Καθηγητές^{16, 17}

1. Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε καθηγητές πρώτης βαθμίδας (καθηγητές), αναπληρωτές καθηγητές και επίκουρους καθηγητές. Ως διδακτικό έργο νοείται αυτό που ορίζεται στο άρθρο 31, ενώ το ερευνητικό έργο περιλαμβάνει ιδίως τη βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα, την καθοδήγηση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών και συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά σεμινάρια.

2.¹⁸ α) Οι Καθηγητές και οι αναπληρωτές Καθηγητές εκλέγονται ως μόνιμοι. Οι επίκουροι Καθηγητές εκλέγονται για τριετή θητεία. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας

¹⁵. Οι εντασσόμενες στο παρόν Μέρος Α΄ διατάξεις των άρθρων 16 και (μετά την κατάργηση των άρθρων 17 και 18) 19-27 ν. 4009/2011, πλην των εδαφίων β΄ και γ΄ της παρ. 2 άρθρου 24 και της παρ. 4 άρθρου 27, δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των καταργούμενων, με το **άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017**, διατάξεων του ν. 4009/2011.

¹⁶. Σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ. 4 ν. 4452/2017: «Οι Καθηγητές των Α.Ε.Ι. αποχωρούν αυτοδικαίως από τη θέση τους, μόλις λήξει το ακαδημαϊκό έτος, μέσα στο οποίο συμπληρώνουν το εξηκοστό έβδομο (67^ο) έτος της ηλικίας τους.».

¹⁷. Στο άρθρο 65 ν. 4610/2019 ορίζονται τα εξής: **«1. Θέσεις μελών ΔΕΠ που κενώνονται για οποιονδήποτε λόγο εντάσσονται στο συνολικό σχέδιο του προγραμματισμού προσλήψεων του ν. 4590/2019 (Α΄17) του έτους που έπεται της κένωσης της θέσης χωρίς να απαιτείται η έγκριση της επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 2 της Π.Υ.Σ. 33/2006 (Α΄ 280). 2. Η θέση και η πίστωση που έχει εγκριθεί γι’ αυτήν διατηρείται στο ίδιο τμήμα και επαναπροκηρύσσεται το νωρίτερο την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται της κένωσης. 3. Από τις διατάξεις του παρόντος δεν θίγεται το άρθρο 21 του ν. 4521/2018.»**.

¹⁸. Στην παρ. 2 άρθρου 16 ν. 4009/2011, η λέξη «τετραετή» είχε αντικατασταθεί με τη λέξη «τριετή», με την παρ. 3 άρθρου 61 ν. 4415/2016. Ακολούθησε η κατάργηση του άρθρου 61 ν. 4415/2016, με την παρ. 3β άρθρου 22 ν. 4429/2016, και η τροποποίηση της προηγούμενης παρ. 3β, με το άρθρο 19 παρ. 3 ν. 4452/2017, έτσι ώστε η σχετική κατάργηση να αφορά μόνο στην παρ. 1 άρθρου 61 ν. 4425/2016. Πάντως, με την παρ. 1 άρθρου 19 ν. 4452/2017, επανήλθε σε ισχύ η παρ. 3 άρθρου 61 ν. 4415/2016, ενώ, με την παρ. 1 περίπτωση α΄ (και τις περιπτώσεις β΄ και γ΄;) άρθρου 30 ν. 4452/2017, είχε αντικατασταθεί ως άνω η παρ. 2 άρθρου 16 ν. 4009/2011.

δύο (2) μηνών από την παρέλευση της τριετούς θητείας τους μπορούν να ζητήσουν με αίτησή τους την ανανέωση της θητείας τους για άλλη μία τριετία ή τη μονιμοποίησή τους στη βαθμίδα του επίκουρου Καθηγητή ή την εξέλιξή τους στην επόμενη βαθμίδα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 19. Αν οι επίκουροι Καθηγητές δεν ασκήσουν καμία από τις ανωτέρω δυνατότητες κατά την ως άνω αποκλειστική προθεσμία απολύονται. Εάν η κρίση για μονιμοποίηση είναι θετική, οι επίκουροι Καθηγητές μονιμοποιούνται στη θέση την οποία κατέχουν. Εάν η κρίση για την ανανέωση της θητείας τους ή τη μονιμοποίησή τους ή την εξέλιξή τους είναι αρνητική, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν εκ νέου την ανανέωση της θητείας τους ή τη μονιμοποίησή τους ή την εξέλιξή τους μετά την παρέλευση ενός (1) τουλάχιστον έτους από την έκδοση της αρνητικής απόφασης. Σε περίπτωση και δεύτερης αρνητικής κρίσης λήγει αυτοδικαίως η θητεία τους. Σε περίπτωση ανανέωσης της θητείας τους οι επίκουροι Καθηγητές μπορούν να υποβάλουν μετά την παρέλευση ενός (1) έτους αίτηση για τη μονιμοποίηση ή την εξέλιξή τους.

β) Οι υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος με τετραετή θητεία επίκουροι καθηγητές έχουν τη δυνατότητα, εφόσον συμπληρώνουν τριετία, να υποβάλουν την προβλεπόμενη στην περίπτωση α' αίτηση **μέσα σε δύο (2) μήνες από τη συμπλήρωση της τριετίας**¹⁹.

γ) Η χορηγηθείσα με τις προηγούμενες περιπτώσεις δυνατότητα ανανέωσης, μονιμοποίησης ή εξέλιξης, μπορεί να ασκηθεί και από τους επίκουρους καθηγητές που έχουν υποβάλει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αίτηση μονιμοποίησης και δεν έχει ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία.²⁰

3. Οι θέσεις των καθηγητών είναι ενιαίες, ανήκουν στο ίδρυμα και κατανέμονται και ανακατανέμονται στις *σχολές προπτυχιακών σπουδών*, σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των *σχολών* αυτών, με απόφαση της Συγκλήτου, ύστερα από εισήγηση του πρύτανη. Οι καθηγητές και οι λέκτορες, μετά από απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος, μπορούν να ασκούν πλήρες διδακτικό, ερευνητικό, εργαστηριακό ή κλινικό και εν γένει επιστημονικό έργο σε περισσότερους από έναν

¹⁹. Με την **παρ. 8 περίπτωση α' άρθρου 76 ν. 4485/2017** τροποποιήθηκε ως άνω η περίπτωση β' της παρ. 1 άρθρου 30 ν. 4452/2017.

Σημειώνεται ότι, στην **παρ. 8 περίπτωση β' του ίδιου άρθρου 76 ν. 4485/2017**, ορίζονται τα εξής: «β) *Αν υπηρετούντες στις 15.2.2017 επίκουροι καθηγητές με τετραετή θητεία συμπλήρωσαν τριετία ύστερα από την παρέλευση δύο (2) μηνών από την ημερομηνία αυτή, η αίτηση που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4452/2017 υποβάλλεται μέσα σε δύο (2) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.*».

²⁰. **Ας σημειωθεί** ότι η **παρ. 9 άρθρου 76 ν. 4485/2017**, έχοντας υπόψη την περίπτωση στ' της παρ. 2 του Κεφαλαίου Β' του άρθρου 6 ν. 2083/1992, η οποία προέβλεπε δυνατότητα μετάταξης, σε οργανική θέση δημόσιας εκπαίδευσης ή του Δημοσίου ή άλλου ΝΠΔΔ, των λεκτόρων και των επίκουρων καθηγητών των οποίων δεν είχε ανανεωθεί η θητεία, ορίζει τα εξής: «9. Οι αιτήσεις για μετάταξη μελών Δ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων βάσει των διατάξεων της περίπτωσης στ' της παρ. 2 του Κεφαλαίου Β' του άρθρου 6 του ν. 2083/1992 (Α' 159), οι οποίες είχαν υποβληθεί από τους ενδιαφερομένους πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4009/2011 (Α' 195) και ήταν εκκρεμείς κατά το χρόνο αυτόν, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται χωρίς νέα αίτηση των ενδιαφερομένων και ανεξάρτητα από το πότε έλαβε χώρα η λύση της υπηρεσιακής σχέσης τους με το οικείο Α.Ε.Ι..».

Τομείς του ίδιου Τμήματος και σε περισσότερα από ένα Τμήματα της ίδιας Σχολής μετά από αίτημα του Τομέα ή του Τμήματος υποδοχής²¹.

4. α) Η διδασκαλία μαθημάτων στα Α.Ε.Ι., καθώς και η άσκηση των λοιπών διδακτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένου του κλινικού έργου στην περίπτωση *προγραμμάτων σπουδών ιατρικής*, μπορεί να ανατίθενται, με ατομικές συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, διάρκειας ενός έως τριών ακαδημαϊκών ετών, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, σε εντεταλμένους διδασκάλους, οι οποίοι είναι επιστήμονες, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, καθώς και σε προσωπικότητες με αναγνωρισμένο επαγγελματικό έργο. Δεν απαιτείται η κατοχή διδακτορικού διπλώματος για γνωστικά αντικείμενα εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, για τα οποία δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, καθώς και για την πρόσληψη εντεταλμένων διδασκάλων στα Τ.Ε.Ι., όπως ειδικότερα ορίζεται στον Οργανισμό του οικείου ιδρύματος.

β) Οι ανωτέρω συμβάσεις μπορεί να ανανεώνονται αλλά η συνολική θητεία των εντεταλμένων διδασκάλων στο ίδιο ίδρυμα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε ακαδημαϊκά έτη. Θέματα σχετικά με τα ειδικότερα προσόντα των υποψηφίων, τα όργανα, τη διαδικασία προκήρυξης, επιλογής και πρόσληψης και τον τρόπο απασχόλησής τους και κάθε σχετική λεπτομέρεια, καθορίζονται με τον Οργανισμό του ιδρύματος. Στους εντεταλμένους διδασκάλους καταβάλλεται μηνιαία αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των *Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων*, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5.²² α. Μέλη Δ.Ε.Π. όλων των βαθμίδων, τα οποία έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε (5) έτη υπηρεσίας στο ίδιο Τμήμα, εκ των οποίων τα τρία (3) στη βαθμίδα που υπηρετούν, έχουν τη δυνατότητα μετακίνησης σε Τμήμα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., στην ίδια βαθμίδα που κατέχουν, στο ίδιο γνωστικό

²¹. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 άρθρου 16 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 22 άρθρου 34 ν. 4115/2013.

²². Η παρ. 5 άρθρου 16 ν. 4009/2011, όπως ίσχυε τροποποιημένη με την παρ. 12 άρθρου 34 ν. 4115/2013 και με την παρ. 3 άρθρου 55 ν. 4264/2014, είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 55 ν. 4415/2016, ενώ οι περιπτώσεις α' και β' αυτής, είχαν αντικατασταθεί, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 άρθρου 35 ν. 4452/2017. **Στη συνέχεια, οι περιπτώσεις α', β', γ' και η' αυτής αντικαταστάθηκαν και η περίπτωση ε' αυτής τροποποιήθηκε με την παρ. 1 άρθρου 76 ν. 4485/2017. Ακολούθως, οι περιπτώσεις γ', δ' και ε' αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ. 1 άρθρου 92 ν. 4547/2018. Επισημαίνεται ότι η παρ. 6 άρθρου 4 ν. 4559/2018, αναφερόμενη στη μετακίνηση μελών ΔΕΠ στα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου Τμήματα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ορίζει τα εξής: «Η χρονική προϋπόθεση υπηρεσίας 5 (πέντε) τουλάχιστον ετών στο ίδιο Τμήμα, που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 4009/2011, δεν απαιτείται στις περιπτώσεις μετακίνησης μελών Δ.Ε.Π. σε Τμήματα του άρθρου 3. Αυτό ισχύει για την πρώτη μετακίνηση μετά την ένταξη των καθηγητών σε Τμήμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και αφορά και τους ήδη υπηρετούντες καθηγητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για μετακίνηση προς τα Τμήματα του άρθρου 3. Οι διατάξεις της παρούσας ισχύουν μόνο για αιτήσεις που κατατίθενται έως την 31^η Δεκεμβρίου του έτους έναρξης της ακαδημαϊκής λειτουργίας του Τμήματος υποδοχής.». Όμοιο περιεχόμενο έχει και η παρ. 6 άρθρου 12 ν. 4559/2018, η οποία αφορά όμως στη μετακίνηση μελών ΔΕΠ στα προβλεπόμενα στο άρθρο 11 του ίδιου νόμου Τμήματα του Ιόνιου Πανεπιστημίου.**

αντικείμενο και με το ίδιο εν γένει υπηρεσιακό καθεστώς, με την επιφύλαξη των επόμενων περιπτώσεων της παρούσας παραγράφου.

β. Αποκλείεται η μετακίνηση μελών Δ.Ε.Π. προς τα Α.Ε.Ι. των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης από Α.Ε.Ι. που εδρεύουν σε άλλους νομούς. Κατά παρέκκλιση του προηγούμενου εδαφίου, επιτρέπεται η μετακίνηση μελών Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας προς τα Α.Ε.Ι. των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης από Α.Ε.Ι. που εδρεύουν σε άλλους νομούς, εφόσον αυτά τα μέλη Δ.Ε.Π. έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη υπηρεσίας στο ίδιο Τμήμα και σε οποιαδήποτε βαθμίδα.

γ. Για τη μετακίνηση απαιτείται αίτηση του ενδιαφερομένου προς το Τμήμα του και έγκριση από τη Σύγκλητο του ιδρύματος προέλευσης ύστερα από γνώμη της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος. Η γνώμη διαβιβάζεται στη Σύγκλητο δια της Κοσμητείας, η οποία αν κρίνει ότι η γνώμη του Τμήματος δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένη, την αναπέμπει στο Τμήμα για να την αιτιολογήσει επαρκώς. Η Κοσμητεία αναπέμπει τη γνώμη στο Τμήμα μία (1) μόνο φορά. Σε κάθε περίπτωση, η Κοσμητεία διαβιβάζοντας τη γνώμη του Τμήματος στη Σύγκλητο μπορεί να διατυπώσει αντιρρήσεις²³. Για τη διατύπωση της γνώμης, καθώς και για την απόφαση της Συγκλήτου, λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη η επαρκής στελέχωση και η εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος, οι οποίες τεκμαίρεται ότι αναιρούνται εφόσον, ύστερα από τη μετακίνηση, παύουν να πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτοδυναμίας του Τμήματος. Η απόφαση της Συγκλήτου λαμβάνεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της αίτησης και πρέπει σε αυτή να αναγράφεται ότι η Σύγκλητος συνηγορεί στη μεταφορά της πίστωσης της θέσης του μέλους Δ.Ε.Π. που μετακινείται.

δ. Μετά την απόφαση της Συγκλήτου του ιδρύματος προέλευσης ο ενδιαφερόμενος καταθέτει αίτηση στο ίδρυμα υποδοχής. Για τη μετακίνηση αποφασίζει η Συνέλευση του Τμήματος υποδοχής συνεδριάζοντας σε ειδική σύνθεση στην οποία μετέχουν μόνο τα μέλη της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4485/2017. Η απόφαση λαμβάνεται ύστερα από εισήγηση τριμελούς εισηγητικής επιτροπής από μέλη Δ.Ε.Π. του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., του ίδιου γνωστικού αντικειμένου με αυτό του αιτούμενου τη μετακίνηση και, μόνο αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν τέτοια μέλη, επιλέγονται μέλη συναφούς γνωστικού αντικειμένου. Η επιτροπή συγκροτείται με αιτιολογημένη ως προς τη συνάφεια του γνωστικού αντικειμένου απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος με την ειδική σύνθεση και τα μέλη της είναι της ίδιας ή ανώτερης βαθμίδας με αυτήν του αιτούμενου τη μετακίνηση. Η μετακίνηση ολοκληρώνεται με πράξη του Πρύτανη του Ιδρύματος υποδοχής, η οποία εκδίδεται ύστερα από έγκριση της απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος από τη Σύγκλητο και δημοσιεύεται

²³ Τα ως άνω τρία εδάφια προστέθηκαν με την παρ. 2α άρθρου 70 ν. 4610/2019. Πάντως, σύμφωνα με την παρ. 2β του ίδιου άρθρου, η σχετική ρύθμιση «δεν εφαρμόζεται σε εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος διαδικασίες μετακίνησης».

στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η διαδικασία στο ίδρυμα υποδοχής ολοκληρώνεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την κατάθεση σε αυτό της αίτησης του ενδιαφερομένου και έχει ως έναρξη ισχύος το επόμενο ακαδημαϊκό εξάμηνο.

ε. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται σε περίπτωση μετακίνησης μεταξύ Τμημάτων του ίδιου ιδρύματος. Στην περίπτωση αυτή η Σύγκλητος εγκρίνει τη μετακίνηση αφού λάβει τη γνώμη του Τμήματος προέλευσης και την απόφαση του Τμήματος υποδοχής.

στ. Αν η μετακίνηση ανακληθεί ή ακυρωθεί για οποιονδήποτε λόγο, ο μετακινηθείς επανέρχεται αυτοδίκαια στο Α.Ε.Ι. από το οποίο προέρχεται και καταλαμβάνει, εφόσον παραμένει κενή, τη θέση την οποία κατείχε προ της μετακίνησης. Αν η θέση που κατείχε έχει ήδη πληρωθεί ή για οποιονδήποτε λόγο καταργηθεί, καταλαμβάνει αυτοδικαίως ομοιόβαθμη προσωποπαγή θέση που συνιστάται για το σκοπό αυτόν.

ζ. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλογικά και στους καθηγητές των Τ.Ε.Ι..

η. Οι χρονικές προϋποθέσεις υπηρεσίας των περιπτώσεων α' και β' δεν απαιτούνται στις περιπτώσεις μετακίνησης μελών Δ.Ε.Π., λόγω κατάργησης του Τμήματος όπου υπηρετούσαν.

θ.²⁴

6.²⁵ Καταξιωμένοι Έλληνες ή αλλοδαποί επιστήμονες, οι οποίοι κατέχουν θέση ή διαθέτουν ισοδύναμα προσόντα με μέλη Δ.Ε.Π. ή Ερευνητών σε Ερευνητικά Κέντρα, μπορούν να έχουν τον τίτλο του Επισκέπτη Καθηγητή ύστερα από αίτησή τους και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, η παραμονή των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) ακαδημαϊκά έτη. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του οικείου ιδρύματος και μέχρι την έκδοση αυτού, με απόφαση της Συγκλήτου. Με αιτιολογημένη απόφαση το Τμήμα μπορεί να αναθέσει τη διδασκαλία μεταπτυχιακού μαθήματος ή και σεμιναρίου στον επισκέπτη καθηγητή, εφόσον το επιθυμεί και ο ίδιος και σε κάθε περίπτωση όχι για διάρκεια μεγαλύτερη των τεσσάρων (4) ακαδημαϊκών εξαμήνων.

Για τη διδασκαλία αυτή, ο Επισκέπτης Καθηγητής αμείβεται από πόρους του ιδρύματος, μέσω του ΕΛΚΕ ή από πόρους ευρωπαϊκού/διεθνούς προγράμματος κινητικότητας διδασκόντων ή ερευνητικού έργου ή από χορηγία για το σκοπό αυτόν ή από πόρους που εξασφαλίζει το οικείο τμήμα, σε καμία περίπτωση όμως δεν μπορεί να επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του Α.Ε.Ι. ή τον κρατικό προϋπολογισμό ή τα ταμειακά διαθέσιμα του ΕΛΚΕ. Το ύψος της αμοιβής του

²⁴. Η περίπτωση θ' καταργήθηκε με την παρ. 3 άρθρου 92 ν. 4547/2018. Συναφώς, στην παρ. 2 άρθρου 92 ν. 4547/2018 ορίζονται τα εξής: «Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος διαδικασίες μετακίνησης μελών Δ.Ε.Π. για τις οποίες έχουν δοθεί οι γνώμες και των δύο (2) Τμημάτων, προέλευσης και υποδοχής, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.».

²⁵. Η παρ. 6 άρθρου 16 ν. 4009/2011, η οποία είχε τροποποιηθεί με την παρ. 2 περιπτώσεις α' και β' άρθρου 83 ν. 4485/2017, αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1 άρθρου 101 ν. 4547/2018.

επισκέπτη καθηγητή είναι αντίστοιχο με το ύψος της αμοιβής των συμβάσεων εργασίας που προβλέπονται στο άρθρο 5 του π.δ. 407/1980.

7. Με απόφαση της κοσμητείας της σχολής, η οποία λαμβάνεται ύστερα από εισήγηση καθηγητή της σχολής, μπορούν να καλούνται ως επισκέπτες μεταδιδακτορικοί ερευνητές, Έλληνες ή αλλοδαποί νέοι επιστήμονες, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, για την προώθηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων της σχολής. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η μορφή της συνεργασίας, καθώς και κάθε σχετικό θέμα. Οι επισκέπτες μεταδιδακτορικοί ερευνητές δεν επιτρέπεται να αμείβονται από πόρους προερχόμενους από την κρατική επιχορήγηση.

8. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος μπορεί να προβλέπονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής συνταξιούχων καθηγητών του αποκλειστικά σε προγράμματα μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών. Οι συνταξιούχοι καθηγητές που απασχολούνται στα προγράμματα του προηγούμενου εδαφίου αμείβονται μόνο από ίδιους πόρους του ιδρύματος.²⁶

9. Οι καθηγητές που χρησιμοποιούν τον καθηγητικό τους τίτλο υποχρεούνται σε ακριβή και πλήρη χρησιμοποίησή του. Η ανακριβής ή μη πλήρης χρήση του αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

Άρθρο 17 ν. 4009/2011: είχε καταργηθεί, εν τέλει, με το άρθρο τέταρτο παρ. 7 ν. 4405/2016 (από τη δημοσίευση του τελευταίου: 13.7.2016).

Άρθρο 18 ν. 4009/2011: είχε καταργηθεί, εν τέλει, με το άρθρο τέταρτο παρ. 7 ν. 4405/2016 (από τη δημοσίευση του τελευταίου: 13.7.2016).²⁷

²⁶. Επισημαίνεται ότι το άρθρο 69 ν. 4386/2016, όπως το α' εδάφιο αυτού είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 26 ν. 4429/2016 και όπως το τελευταίο εδάφιο αυτού αντικαθίσταται με την **παρ. 6 άρθρου 76 ν. 4485/2017**, ορίζει τα εξής: «Οι Ομότιμοι καθηγητές των Α.Ε.Ι. δύναται να προσφέρουν διδακτικό, ερευνητικό και εν γένει επιστημονικό έργο σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών και να είναι επιστημονικοί υπεύθυνοι ερευνητικών προγραμμάτων ή να συμμετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα. Μετά από αίτησή τους και αιτιολογημένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του τμήματος, δύναται να παρέχουν διδακτικό έργο στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών μέχρι 5 ώρες εβδομαδιαία ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο. Με την επιφύλαξη της παρ. 8 του άρθρου 16 του ν. 4009/2011 (Α' 195), για την παροχή του έργου σύμφωνα με το παρόν άρθρο, οι ομότιμοι καθηγητές αμείβονται μόνο για την απασχόλησή τους ως επιστημονικοί υπεύθυνοι ερευνητικών προγραμμάτων ή για τη συμμετοχή τους σε ερευνητικά προγράμματα, αποκλειστικά από πόρους των Α.Ε.Ι. που δεν προέρχονται από την κρατική επιχορήγηση.». Επίσης, **στην παρ. 6 άρθρου 36 ν. 4485/2017**, ορίζονται τα ακόλουθα: «Ομότιμοι καθηγητές και αφωπηρετήσαντα μέλη Α.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. διδάσκουν στα Π.Μ.Σ. σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 8 άρθρου 16 του ν. 4009/2011 και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών και υπάγονται στις διατάξεις των παρ. 3 και 4» (του παρόντος άρθρου 36) περί αμοιβών μελών ΔΕΠ για συμμετοχή σε ΠΜΣ.

²⁷. Λόγω της συνάφειας, από άποψη αντικειμένου, των ρυθμίσεων του καταργηθέντος άρθρου 18 ν. 4009/2011 με τις διατηρούμενες ρυθμίσεις των **παρ. 10, 12 και 13 άρθρου τέταρτου ν. 4405/2016**, οι τελευταίες παραθέτονται στη συνέχεια:

Άρθρο τέταρτο παρ. 10 ν. 4405/2016: «Η εκλογή και η εξέλιξη καθηγητή γίνεται με ανοικτή διαδικασία, ύστερα από προκήρυξη της θέσης.» Σημειώνεται ότι σύμφωνα τις με αρ. πρωτ. Φ.122.1/88/119483/Ζ2/20.7.2016 οδηγίες (σ. 1): «η διαδικασία που ακολουθείται για τις προκηρύξεις

Άρθρο 19²⁸

Διαδικασία εκλογής, εξέλιξης και μονιμοποίησης καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων²⁹

1³⁰. α) Προϋπόθεση για εκλογή σε θέση καθηγητή όλων των βαθμίδων είναι η κατοχή διδακτορικού διπλώματος, καθώς και η συνάφεια αυτού [ή³¹] του εν γένει ερευνητικού, επιστημονικού, διδακτικού, κλινικού ή καλλιτεχνικού έργου των υποψηφίων με το γνωστικό αντικείμενο της προς πλήρωση θέσης. Η προϋπόθεση κατοχής διδακτορικού διπλώματος για κατάληψη θέσης καθηγητή δεν ισχύει προκειμένου περί γνωστικού αντικείμενου εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, για τα οποία δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής κατά τους κανόνες της οικείας τέχνης ή επιστήμης (de lege artis). Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, προϋπόθεση για την εκλογή αποτελεί το αναγνωρισμένο έργο με βραβεύσεις σε εθνικούς και διεθνείς διαγωνισμούς, η

περί πλήρωσης νέων θέσεων και εξελίξεων ήδη υπηρετούντων Καθηγητών και λεκτόρων είναι αυτή που ίσχυε κατά τη δημοσίευση του Ν. 4386/2016».

Άρθρο τέταρτο παρ. 12 ν. 4405/2016: «Η προκήρυξη ή επαναπροκήρυξη για την πλήρωση νέων θέσεων ή για εξέλιξη καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων των Τ.Ε.Ι. αποστέλλεται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, για έγκριση της σχετικής πίστωσης και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Άρθρο τέταρτο παρ. 13 ν. 4405/2016: «Η προκήρυξη ή επαναπροκήρυξη για την πλήρωση νέων θέσεων ή για εξέλιξη καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων των Πανεπιστημίων γίνεται κατ' εφαρμογή της περίπτωσης α' της παρ. 22 του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011 (Α' 195).»

Σημειώνεται ότι στη μεταβατική διάταξη του **άρθρου 84 παρ. 9 και 10 ν. 4485/2017** προβλέπονται τα εξής: «9. Ως προς τη διαδικασία προκήρυξης θέσεων, επιλογής και διορισμού των μελών Δ.Ε.Π. και μελών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Ιδρύματος, καθώς και ως προς τα καθήκοντα, δικαιώματα και υποχρεώσεις τους, εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του ν. 4009/2011 διατάξεις, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, καθώς και οι σχετικές διατάξεις του ν. 4009/2011, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. 10. Όπου στις ανωτέρω διατάξεις της παραγράφου 9, αλλά και στις διατάξεις που μεταβατικά ισχύουν σύμφωνα με την παράγραφο 8, προβλέπεται αρμοδιότητα του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για τον έλεγχο νομιμότητας και την έγκριση προκηρύξεων θέσεων, την απόκλιση από το ελάχιστο όριο διδασκαλίας και τη χορήγηση αδειών, η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από τον Πρύτανη. Ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων διατηρεί την αρμοδιότητα έγκρισης της πίστωσης, όπου απαιτείται, πριν από τη δημοσίευση της σχετικής πράξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Σημειώνεται, επίσης, ότι, σύμφωνα με τις με αρ. πρωτ. Φ.122.1/88/119483/Ζ2/20.7.2016 οδηγίες εφαρμογής των νόμων 4369/2016, 4386/2016 και 4405/2016 (σ. 2), η καταργηθείσα, με την παρ. 3β άρθρου 70 ν. 4386/2016, παρ. 5 άρθρου 18 ν. 4009/2011 (περί ολοκλήρωσης τουλάχιστον ενός από τους τρεις κύκλους σπουδών εκτός του Ιδρύματος στο οποίο επιθυμεί να εκλεγεί ο υποψήφιος) εξακολουθεί να «καταλαμβάνει τις διαδικασίες που είναι σε εξέλιξη και ειδικότερα αυτές για τις οποίες δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων». Βλ. πάντως και τη μεταβατική διάταξη της παρ. 7 άρθρου 77 ν. 4009/2011.

²⁸. Το άρθρο 19 ν. 4009/2011, όπως ίσχυε, είχε αντικατασταθεί, στο σύνολό του, με το άρθρο 70 παρ. 1 ν. 4386/2016. Με το άρθρο τέταρτο ν. 4405/2016, υπέστη νέες τροποποιήσεις, οι οποίες επισημαίνονται στις οικείες θέσεις. Ήδη, η περίπτωση β' της παρ. 1 αυτού αντικαταστάθηκε εκ νέου με την παρ. 1 άρθρου 9 ν. 4521/2018.

²⁹. Ο τίτλος του παρόντος άρθρου 19 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο τέταρτο παρ. 14 ν. 4405/2016.

³⁰. Οι περιπτώσεις α', β' και γ' της παρ. 1 άρθρου 19 ν. 4009/2011, όπως το άρθρο αυτό είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 70 παρ. 1 ν. 4386/2016, αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο τέταρτο παρ. 1 ν. 4405/2016. Ήδη, η περίπτωση β' της παρ. 1 αντικαταστάθηκε εκ νέου με την παρ. 1 άρθρου 9 ν. 4521/2018.

³¹. Έτσι, στις με αρ. πρωτ. Φ.122.1/88/119483/Ζ2/20.7.2016 οδηγίες (σ. 2).

συμμετοχή σε εθνικές και διεθνείς εκθέσεις και γενικώς η εθνική και διεθνής αναγνώριση του έργου. Για τις ειδικές περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου εξακολουθούν να ισχύουν το Π.δ. 123/1984 (Α' 39), όπως τροποποιήθηκε με το Π.δ. 111/1994 (Α' 4), το Π.δ. 119/2005 (Α' 177), το Π.δ. 187/1996 (Α' 145), το Π.δ. 390/1995 (Α' 217) και το Π.δ. 34/2005 (Α' 51).³²

β)³³ Για τα προσόντα εκλογής των μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. ισχύουν, επιπλέον της περίπτωσης α' τα εξής:

αα) Για την εκλογή σε θέση Επίκουρου Καθηγητή απαιτούνται:

i) Τρία (3) έτη τουλάχιστον:

ή αυτοδύναμης διδασκαλίας μετά την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος στο γνωστικό αντικείμενο του Τομέα σε Α.Ε.Ι. ή ομοταγή ιδρύματα του εξωτερικού

ή αναγνωρισμένου επαγγελματικού έργου ανάλογου επιπέδου σε σχετικό επιστημονικό πεδίο

ή εργασίας σε αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα της χώρας ή της αλλοδαπής

ή συμμετοχής με αμοιβή σε οργανωμένα ερευνητικά προγράμματα.

Το χρονικό διάστημα των τριών (3) ετών μπορεί να κατανέμεται συνδυαστικά στις ανωτέρω δραστηριότητες, οι οποίες σε κάθε περίπτωση είναι αντίστοιχες με το επιστημονικό επίπεδο και συναφείς με το γνωστικό πεδίο της θέσης που προκηρύσσεται.

ii) Πρωτότυπες δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά αναγνωρισμένου κύρους, αυτοδύναμες ή σε συνεργασία με άλλους ερευνητές ή πρωτότυπη επιστημονική μονογραφία, εξαιρουμένων των αυτοεκδόσεων ή συνδυασμός των παραπάνω.

Για την εκλογή θα συνεκτιμάται κατά πόσο το συνολικό έργο του υποψηφίου θεμελιώνει προοπτικές ακαδημαϊκής εξέλιξής του.

ββ) Για την εκλογή σε θέση Αναπληρωτή Καθηγητή απαιτούνται:

i) Τέσσερα (4) έτη τουλάχιστον:

³². Με την την **παρ. 3 άρθρου 83 ν. 4485/2017** διαγράφηκαν οι λέξεις «μέχρι την έκδοση Εσωτερικού Κανονισμού του οικείου Α.Ε.Ι.».

³³. Η περίπτωση β' αντικαταστάθηκε ως άνω με την **παρ. 1 άρθρου 9 ν. 4521/2018**.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την **παρ. 3 άρθρου 9 ν. 4521/2018**: «3. Οι παράγραφοι 1 και 3 έως 8 του άρθρου 14 του ν. 1268/1982 (Α' 87) και το άρθρο 15 του ν. 1404/1983 (Α' 173), εξαιρουμένης της περίπτωσης Α' της παραγράφου 4, καταργούνται, με την επιφύλαξη των εκκρεμών διαδικασιών εκλογής σε νέες θέσεις μελών Δ.Ε.Π., για τις οποίες έχει εκδοθεί προκήρυξη έως τη δημοσίευση του παρόντος, οι οποίες συνεχίζονται και ολοκληρώνονται με εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Το ίδιο ισχύει για τις εκκρεμείς διαδικασίες εξέλιξης ή μονιμοποίησης, για τις οποίες έχει υποβληθεί αίτηση από το ενδιαφερόμενο για εξέλιξη μέλος Δ.Ε.Π. έως τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και για την εκλογή σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 4009/2011 (Α' 114), εφόσον κατά τη δημοσίευση του παρόντος έχει υποβληθεί αίτηση μετακίνησης.».

Κατά τα λοιπά, φαίνεται να διατηρείται η ισχύς της **παρ. 9 άρθρου τέταρτου ν. 4405/2016**, σύμφωνα με την οποία: «Η εκλογή και η εξέλιξη των καθηγητών γίνεται με βάση τα προσόντα των υποψηφίων όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 19 του Ν. 4009/2011 (Α' 195) όπως ισχύει, ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο της θέσης και τη βαθμίδα στην οποία γίνεται η εκλογή ή η εξέλιξη.».

αυτοδύναμης διδασκαλίας μετά την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος στο γνωστικό αντικείμενο του Τομέα σε Α.Ε.Ι. ή ομοταγή ιδρύματα του εξωτερικού

ή αναγνωρισμένου επαγγελματικού έργου κατάλληλου επιπέδου σε σχετικό επιστημονικό πεδίο

ή εργασίας σε αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα της χώρας ή της αλλοδαπής.

Το χρονικό διάστημα των τεσσάρων (4) ετών μπορεί να κατανέμεται συνδυαστικά στις ανωτέρω δραστηριότητες, οι οποίες σε κάθε περίπτωση είναι αντίστοιχες με το επιστημονικό επίπεδο και συναφείς με το γνωστικό πεδίο της θέσης που προκηρύσσεται.

ii) Πρωτότυπες δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά αναγνωρισμένου κύρους, από τις οποίες ένας αριθμός πρέπει να είναι αυτοδύναμες

ή πρωτότυπες επιστημονικές μονογραφίες, εξαιρουμένων των αυτοεκδόσεων.

Το συνολικό ερευνητικό έργο του υποψηφίου πρέπει να έχει αναγνωριστεί από την επιστημονική κοινότητα.

γγ) Για την εκλογή σε θέση Καθηγητή α βαθμίδας απαιτούνται:

i) Εξι (6) έτη τουλάχιστον:

αυτοδύναμης διδασκαλίας, μετά την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος στο γνωστικό αντικείμενο του Τομέα, με τεκμηριωμένη συμβολή στη διαμόρφωση και διδασκαλία της ύλης δύο τουλάχιστον μαθημάτων

ή εργασίας σε αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα της χώρας ή της αλλοδαπής

ή αναγνωρισμένου επαγγελματικού έργου σε σχετικό επιστημονικό πεδίο.

Το χρονικό διάστημα των έξι (6) ετών μπορεί να κατανέμεται συνδυαστικά στις ανωτέρω δραστηριότητες, οι οποίες σε κάθε περίπτωση είναι αντίστοιχες με το επιστημονικό επίπεδο και συναφείς με το γνωστικό πεδίο της θέσης που προκηρύσσεται.

ii) Πρωτότυπες δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά αναγνωρισμένου κύρους, από τις οποίες ένας αριθμός πρέπει να είναι αυτοδύναμος

ή πρωτότυπες επιστημονικές μονογραφίες, εξαιρουμένων των αυτοεκδόσεων.

iii) Διδακτική εμπειρία μεταπτυχιακών σπουδών συνιστάμενη στη διδασκαλία επί τριετία, τουλάχιστον, σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών Α.Ε.Ι. της χώρας ή της αλλοδαπής

ή επίβλεψη, με την ιδιότητα του επιβλέποντος, μίας τουλάχιστον διδακτορικής διατριβής που έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς, από την έναρξη μέχρι την περαίωσή της

ή συμμετοχή σε τριμελείς συμβουλευτικές επιτροπές δύο τουλάχιστον διδακτορικών διατριβών που έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς, από την έναρξη μέχρι την περαίωσή τους

ή διεύθυνση επί τριετία, τουλάχιστον, αναγνωρισμένων Ερευνητικών Ινστιτούτων ή τριετής τουλάχιστον θητεία σε διευθυντική θέση Διεθνών ή Ευρωπαϊκών Οργανισμών ή, προκειμένου περί υποψηφίων καθηγητών των Ιατρικών Σχολών, η κλινική ή κλινικοεργαστηριακή διεύθυνση επί πέντε (5) τουλάχιστον έτη σε Πανεπιστημιακά νοσοκομεία ή νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ..

Για την εκλογή συνεκτιμάται κατά πόσο το συνολικό ερευνητικό έργο του υποψηφίου έχει αναγνωριστεί από την επιστημονική κοινότητα.

δδ) Όπου προβλέπονται αυτοδύναμες δημοσιεύσεις, νοούνται και οι δημοσιεύσεις στις οποίες ο υποψήφιος είναι ο κύριος ερευνητής ή ερευνητής σε δημοσίευση όπου δεν συμμετέχει ο επιβλέπων της διδακτορικής του διατριβής.

γ) Οι Καθηγητές και οι υπηρετούντες Λέκτορες δύνανται να υποβάλλουν αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα με τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της πράξης του Πρύτανη για το διορισμό τους στη βαθμίδα που υπηρετούν κατά το χρόνο της αίτησής τους. **Τα ανωτέρω ισχύουν και για τη μονιμοποίηση των επί θητεία υπηρετούντων Λεκτόρων και Επίκουρων Καθηγητών. Οι μόνιμοι Λέκτορες και οι μόνιμοι Επίκουροι Καθηγητές μπορούν να υποβάλλουν αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα οποτεδήποτε μετά τη δημοσίευση της πράξης μονιμοποίησης τους, διατηρώντας τη μονιμότητά τους³⁴, και υπό την προϋπόθεση της συμπλήρωσης τριετούς υπηρεσίας στη βαθμίδα στην οποία υπηρετούν κατά το χρόνο της αίτησης³⁵. Το γνωστικό αντικείμενο της θέσης καθορίζεται στην προκήρυξη, σύμφωνα με την αίτηση του υποψηφίου που ζητά την εξέλιξη, σε συνδυασμό με**

³⁴. Τα εδ. β' και γ', όπως είχαν αντικατασταθεί με την παρ. 1 άρθρου τέταρτου ν. 4405/2016, αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ. 1α άρθρου 16 ν. 4559/2018. Βλ. συναφώς και την παρ. 5β άρθρου 77 ν. 4009/2011, όπως ισχύει, καθώς και την σχετική σημείωση.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την διατηρούμενη παρ. 11 άρθρου τέταρτου ν. 4405/2016: «Μόνιμοι επίκουροι καθηγητές και αναπληρωτές καθηγητές που κρίθηκαν και δεν εξελίχθηκαν στην επόμενη βαθμίδα, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν εκ νέου την προκήρυξη της θέσης τους μετά από παρέλευση ενός (1) τουλάχιστον έτους από τη λήψη της απόφασης για τη μη εξέλιξή τους. Το άρθρο 73 του Ν. 4386/2016 (Α' 83) καταργείται.». (Όμοιο περιεχόμενο, δίχως τον επιθετικό προσδιορισμό «Μόνιμοι», είχε και το καταργούμενο άρθρο 73 ν. 4386/2016, με το οποίο είχε αντικατασταθεί το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 18 ν. 4009/2011.)

Σημειώνεται, επίσης, ότι το άρθρο 22 παρ. 1 (υπό 4) ν. 4429/2016 (προφανώς από παραδρομή, αφού είχε ήδη καταργηθεί το άρθρο 18 ν. 4009/2011) αντικατέστησε το άρθρο 77 ν. 4310/2014, για να προσθέσει, στην παρ. 3 του καταργηθέντος άρθρου 18 ν. 4009/2011 (όπως ακριβώς και το άρθρο 77 παρ. 4 ν. 4310/2014, πριν από την κατάργηση όμως του άρθρου 18 ν. 4009/2011) τελευταίο εδάφιο, που έχει το ίδιο ακριβώς περιεχόμενο με εκείνο του άρθρου 77 παρ. 4 ν. 4310/2014, ως ακολούθως: «Μόνιμοι επίκουροι καθηγητές ΤΕΙ που εξελίχθηκαν μετά τις 6.9.2011 σε αυτήν τη βαθμίδα από τη βαθμίδα του Καθηγητή Εφαρμογών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου έχουν κατ' εξαίρεση το δικαίωμα να ζητήσουν μετά από τρία (3) έτη από το διορισμό τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή. Αν δεν εξελιχθούν, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, παραμένουν στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή έως τη λήξη της θητείας τους και η ανανέωση της θητείας τους και η περαιτέρω εξέλιξή τους διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.».

³⁵. Η ως άνω προϋπόθεση προβλέφθηκε με την παρ. 3 άρθρου 70 ν. 4610/2019.

το γνωστικό αντικείμενο και το συνολικό επιστημονικό και ερευνητικό του έργο και τις ανάγκες του Τμήματος³⁶

δ.³⁷ Η κρίση για εξέλιξη ή εκλογή μελών Δ.Ε.Π. βασίζεται στο συνολικό διδακτικό έργο των κρινομένων, στη συνολική τους επιστημονική και ερευνητική δραστηριότητα, με έμφαση στη διεθνή τους παρουσία, ικανό μέρος των οποίων πρέπει να έχει συντελεστεί τα τελευταία πέντε (5) έτη από την υποβολή της αίτησης για εξέλιξη ή εκλογή. Επίσης, συνεκτιμώνται ιδιαίτερα κατά την κρίση για κατάληψη θέσης Δ.Ε.Π. το ήθος, η προσωπικότητα του υποψηφίου και η κοινωνική του προσφορά.

2. Το Εκλεκτορικό Σώμα για την εκλογή, εξέλιξη και μονιμοποίηση των καθηγητών αποτελείται από³⁸ μέλη ίσης ή ανώτερης βαθμίδας με την προκηρυχθείσα θέση και ειδικότερα βαθμίδας Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή και μόνιμου Επίκουρου Καθηγητή ή Ερευνητή αντίστοιχης βαθμίδας με επιστημονικό έργο στο ίδιο ή, αν δεν υπάρχει, σε συναφές γνωστικό αντικείμενο με εκείνο της υπό πλήρωση θέσης.

3. α)³⁹ Το Εκλεκτορικό Σώμα συγκροτείται με πλήρως αιτιολογημένη, ως προς το γνωστικό αντικείμενο των μελών του, απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης⁴⁰, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής υποψηφιοτήτων ως εξής: (α) για όσα από τα Τμήματα αριθμούν κάτω των σαράντα (40) καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων, από πέντε (5) καθηγητές με τους αναπληρωματικούς τους οι οποίοι ανήκουν στο ίδιο Τμήμα του οικείου Α.Ε.Ι. και έξι (6) καθηγητές με τους αναπληρωματικούς τους, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, ή ομοταγούς Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής ή Ερευνητές της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με εκείνο της προς πλήρωση θέσης και (β) για όσα από τα Τμήματα αριθμούν άνω των σαράντα (40) καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων, από επτά (7) καθηγητές με τους αναπληρωματικούς τους οι οποίοι ανήκουν στο ίδιο Τμήμα του οικείου Α.Ε.Ι. και οκτώ (8) καθηγητές με τους αναπληρωματικούς τους, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, ή ομοταγούς Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής ή Ερευνητές της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με εκείνο της προς πλήρωση θέσης.

³⁶. Το ως άνω εδάφιο προστέθηκε με την **παρ. 3 άρθρου 32 ν. 4589/2019**. Πρβλ άρθρο 79 ν. 4310/2014.

³⁷. Η ως άνω περίπτωση δ' προστέθηκε με την **παρ. 2 άρθρου 9 ν. 4521/2018**.

³⁸. Με το άρθρο τέταρτο παρ. 2 ν. 4405/2016 διαγράφηκαν η λέξη «δεκαπέντε» και ο αριθμός «15», που υπήρχαν στο άρθρο 70 παρ. 1 ν. 4386/2016, με το οποίο είχε αντικατασταθεί το άρθρο 19 ν. 4009/2011.

³⁹. Η περίπτωση α' της παρ. 3 άρθρου 19 ν. 4009/2011, όπως είχε αντικατασταθεί με άρθρο 70 παρ. 1 ν. 4386/2016, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο τέταρτο παρ. 3 ν. 4405/2016.

⁴⁰. **Σημειώνεται ότι στη μεταβατική διάταξη του άρθρου 84 παρ. 19 ν. 4485/2017** ορίζονται τα εξής: **«19. Όπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης για τη συγκρότηση εκλεκτορικών σωμάτων μελών Δ.Ε.Π. νοείται η Συνέλευση Τμήματος, στην οποία δεν μετέχουν τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.Δ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. και οι φοιτητές.»**

β) Στην περίπτωση μη ύπαρξης ικανού αριθμού εκλεκτόρων που προέρχονται από το Τμήμα, και έπειτα από πλήρως αιτιολογημένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης ως προς το κριτήριο της συνάφειας του γνωστικού αντικείμενου σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, η συμπλήρωση του Εκλεκτορικού Σώματος πραγματοποιείται από καθηγητές, με ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο, άλλων Τμημάτων του οικείου Α.Ε.Ι. ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής ή ερευνητές της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, χωρίς να τηρείται η προβλεπόμενη στο εδάφιο α' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου αριθμητική αναλογία.

γ) Στην περίπτωση που ο αριθμός των προτεινομένων με κριτήριο το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο είναι μεγαλύτερος του αριθμού που απαιτείται για τη συμπλήρωση του Εκλεκτορικού Σώματος, διενεργείται κλήρωση για τις ως άνω κατηγορίες από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος με ευθύνη του Προέδρου του Τμήματος.

δ) Δεν επιτρέπεται να μετέχει σε Εκλεκτορικό Σώμα καθηγητής, ο οποίος είναι σύζυγος ή συνδέεται με συγγένεια έως και τετάρτου βαθμού εξ αίματος ή αγχιστείας με υποψήφιο.

ε) Κατά τη διαδικασία συγκρότησης του Εκλεκτορικού Σώματος, στο συνολικό αριθμό των εκλεκτόρων δεν υπολογίζονται όσοι απουσιάζουν λόγω νόμιμης άδειας ή για λόγους ανωτέρας βίας που πιστοποιεί η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος με πλήρως και ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή της. Σε περίπτωση επίκλησης λόγου ασθενείας απαιτείται βεβαίωση από δημόσιο νοσοκομείο. Μετά τη συγκρότηση του Εκλεκτορικού Σώματος, η σύνθεσή του δεν μεταβάλλεται παρά μόνο εάν μέλος του παραιτηθεί, εκλείψει ή βρεθεί σε νόμιμη άδεια. Στις περιπτώσεις αυτές, το μέλος του Τμήματος ή το εξωτερικό μέλος αναπληρώνεται από το πρώτο κατά σειρά μη κωλυόμενο αναπληρωματικό μέλος του αντίστοιχου καταλόγου αναπληρωματικών μελών που ορίστηκε κατά τη συγκρότηση του Εκλεκτορικού Σώματος.

4. α) Ο Πρόεδρος του Τμήματος συγκαλεί το Εκλεκτορικό Σώμα για την πρώτη συνεδρίασή του εντός δέκα (10) ημερών από τη συγκρότησή του προκειμένου να ορισθεί η τριμελής εισηγητική επιτροπή. Το Εκλεκτορικό Σώμα βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα το ήμισυ πλέον ενός του αριθμού των μελών του Εκλεκτορικού Σώματος. Στην περίπτωση μη ύπαρξης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας μίας (1) εβδομάδας με τη συμμετοχή του ενός τρίτου (1/3) του αριθμού των μελών του Εκλεκτορικού Σώματος.

β) Ένα τουλάχιστον μέλος της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής πρέπει να ανήκει σε άλλο Τμήμα του οικείου Α.Ε.Ι. ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής ή να είναι ερευνητής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

γ)⁴¹ Η τριμελής εισηγητική επιτροπή οφείλει μέσα σε αποκλειστική προθεσμία σαράντα (40) ημερών από τη συγκρότησή της και όχι νωρίτερα από είκοσι (20) ημέρες να καταθέσει εισηγητική έκθεση στην οποία οφείλει: α) να αναλύσει και να αξιολογήσει το έργο και την προσωπικότητα κάθε υποψηφίου, εκφέροντας κρίση για την προσφορά του στην πρόοδο της επιστήμης, β) να διατυπώσει την άποψή της εάν οι υποψήφιοι ανταποκρίνονται στα απαιτούμενα από το νόμο προσόντα και ειδικότερα για τη συνάφεια του γνωστικού αντικείμενου της προς πλήρωση θέσης με το γνωστικό αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής, καθώς και *η συνάφεια αυτής, επιστημονικού, διδακτικού, κλινικού ή καλλιτεχνικού έργου των υποψηφίων με το γνωστικό αντικείμενο της προς πλήρωση θέσης*, γ) εάν κρίνονται περισσότεροι του ενός υποψήφιοι, να προβεί στη συγκριτική και αξιολογική κατάταξή τους. Η επιτροπή για να παράσχει ακριβή εικόνα του κάθε υποψηφίου οφείλει να αναλύσει και να κρίνει τα έργα του, την επιστημονική του δράση και τα λοιπά ουσιαστικά του προσόντα. Για την υποβολή του έργου της, η εισηγητική επιτροπή δύναται να ζητά συστατικές επιστολές από καθηγητές ομοταγούς Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής ή Ερευνητές της αλλοδαπής, του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με εκείνο της προς πλήρωση θέσης. Η εισηγητική έκθεση κοινοποιείται αμέσως μετά την κατάθεσή της στα μέλη του Εκλεκτορικού Σώματος και τους υποψηφίους με ευθύνη του Προέδρου του Τμήματος.

δ) Εάν μέλος της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής παραιτηθεί ή εκλείψει ή διαπιστωθεί αδυναμία σύνταξης εισηγητικής έκθεσης, τα μέλη της τριμελούς επιτροπής δύναται να υποβάλουν εντός της ίδιας προθεσμίας υπομνήματα, τα οποία σε καμία περίπτωση δεν επέχουν θέση εισηγητικής έκθεσης.

5. α) Εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της εισηγητικής έκθεσης, συγκαλείται, ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, το Εκλεκτορικό Σώμα για τη διενέργεια της εκλογής. Στην περίπτωση που παρέλθει άπρακτη η προθεσμία κατάθεσης της εισηγητικής έκθεσης, ο Πρόεδρος του Τμήματος υποχρεούται να συγκαλέσει το Εκλεκτορικό Σώμα εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας, για να προβεί σε κρίση με βάση τους υποβληθέντες φακέλους των υποψηφίων, καθώς και με τα αναφερόμενα στην περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου κριτήρια και προϋποθέσεις⁴².

β) Ο Πρόεδρος του Τμήματος συντάσσει και γνωστοποιεί στα μέλη του Εκλεκτορικού Σώματος και της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και στους υποψηφίους

⁴¹. Η περίπτωση γ' της παρ. 4 άρθρου 19 ν. 4009/2011, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 70 παρ. 1 ν. 4386/2016, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο τέταρτο παρ. 4 ν. 4405/2016. Παρατήρηση: Πάσχει η διατύπωση του υπό β) στοιχείου του περιεχομένου της εισηγητικής έκθεσης (το οποίο αποτυπώθηκε στην παρούσα κωδικοποίηση σε πλάγια γραφή). Όπως προκύπτει από τις με αρ. πρωτ. Φ.122.1/88/119483/Ζ2/20.7.2016 οδηγίες (σ. 2), εδώ, ενδιαφέρει η συνάφεια του γνωστικού αντικείμενου της διδακτορικής διατριβής «*ή η συνάφεια του επιστημονικού, διδακτικού, κλινικού ή καλλιτεχνικού έργου των υποψηφίων*» με το γνωστικό αντικείμενο της προς πλήρωση θέσης.

⁴². Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 19 ν. 4009/2011, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 70 παρ. 1 ν. 4386/2016, προστέθηκε η ως άνω τελευταία φράση, με την παρ. 5 άρθρου τέταρτου ν. 4405/2016.

τη σχετική ημερήσια διάταξη, οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν την ημερομηνία σύγκλησης της κοινής συνεδρίασης για τη διενέργεια της εκλογής ή μονιμοποίησης.

γ) Το Εκλεκτορικό Σώμα νομίμως συνεδριάζει στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Γενική Συνέλευση του Τμήματος δεν βρίσκεται σε απαρτία. Η μη νόμιμη ή εμπρόθεσμη κλήση στη συνεδρίαση των μελών, της Γενικής Συνέλευσης δεν αποτελεί λόγο ακύρωσης της διαδικασίας της εκλογής.

δ) Οι υποψήφιοι δικαιούνται να υποβάλουν σχετικό υπόμνημα τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του Εκλεκτορικού Σώματος, το οποίο κοινοποιείται αμελλητί στα μέλη του Εκλεκτορικού Σώματος.

ε) Εάν παρέλθουν άπρακτες, με ευθύνη του Προέδρου του Τμήματος, οι προθεσμίες της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου, το Εκλεκτορικό Σώμα συγκαλείται υποχρεωτικά από τον Κοσμήτορα ή τον αρμόδιο Αντιπρύτανη στην περίπτωση μονοτμηματικής Σχολής, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την καταληκτική ημερομηνία κατά την οποία ο Πρόεδρος του Τμήματος όφειλε να συγκαλέσει το Εκλεκτορικό Σώμα. Στην περίπτωση αυτή, κατά τη συνεδρίαση του Εκλεκτορικού Σώματος προεδρεύει ο Κοσμήτορας ή ο αρμόδιος Αντιπρύτανης αντιστοίχως, χωρίς δικαίωμα ψήφου, διενεργεί δε όλες τις πράξεις που έχουν ανατεθεί με τις διατάξεις του παρόντος στον Πρόεδρο του Τμήματος και αφορούν τις διαδικασίες εκλογής, εξέλιξης ή μονιμοποίησης των μελών Δ.Ε.Π..

στ) Τα μέλη του Εκλεκτορικού Σώματος του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. έχουν τη δυνατότητα να μετέχουν στις συνεδριάσεις του μέσω τηλεδιάσκεψης, με διασφαλισμένη την εμπιστευτικότητα της συνεδρίασης, την πιστοποίηση της ταυτότητας του μέλους του Εκλεκτορικού Σώματος, την ασφάλεια της ηλεκτρονικής διακίνησης φωνής, δεδομένων και εικόνας, καθώς και την ακεραιότητα της διακινούμενης πληροφορίας⁴³. Σε κάθε περίπτωση καταγράφεται στα πρακτικά ότι εφαρμόστηκε η παρούσα διάταξη και γίνεται ρητή μνεία ποια συγκεκριμένα μέλη του Εκλεκτορικού Σώματος συμμετείχαν μέσω τηλεδιάσκεψης.

ζ) Στην αρχή της συνεδρίασης, οι υποψήφιοι μπορούν να αναπτύξουν προφορικά τις απόψεις τους για το περιεχόμενο της εισηγητικής έκθεσης, απαντούν στις ερωτήσεις των μελών του Εκλεκτορικού Σώματος και αποχωρούν.

η) Οι εκλέκτορες αιτιολογούν ειδικά την ψήφο τους.

θ)⁴⁴ Η διαδικασία εκλογής, εξέλιξης ή μονιμοποίησης σε βαθμίδα καθηγητή καθορίζεται με τον ακόλουθο τρόπο:

αα) Το αποτέλεσμα της κρίσης είναι θετικό για τον μοναδικό υποψήφιο εάν συγκεντρώσει τουλάχιστον έξι (6) θετικές ψήφους σε περίπτωση κατά την οποία το εκλεκτορικό σώμα απαρτίζεται από έντεκα (11) μέλη και τουλάχιστον οκτώ (8)

⁴³. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης στ' της παρ. 5 άρθρου 19 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 2 άρθρου 30 ν. 4452/2017.

⁴⁴. Οι υποπεριπτώσεις αα' και ββ' της περίπτωσης θ' της παρ. 5 άρθρου 19 ν. 4009/2011, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 70 παρ. 1 ν. 4386/2016, αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ. 6 άρθρου τέταρτου ν. 4405/2016.

θετικές ψήφους σε περίπτωση κατά την οποία το εκλεκτορικό σώμα απαρτίζεται από δεκαπέντε (15) μέλη, άλλως η διαδικασία κηρύσσεται άγονη.

ββ) Στην περίπτωση περισσότερων υποψηφίων, εάν ουδείς υποψήφιος συγκεντρώσει τουλάχιστον έξι (6) και οκτώ (8) θετικές ψήφους αντίστοιχα, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια συνεδρίαση μεταξύ των δύο (2) επικρατέστερων. Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ περισσότερων των δύο (2), στη δεύτερη ψηφοφορία συμμετέχουν όλοι οι ισοψηφήσαντες. Αν και στη δεύτερη ψηφοφορία κανείς εκ των υποψηφίων δεν συγκεντρώσει τουλάχιστον έξι (6) και οκτώ (8) θετικές ψήφους αντίστοιχα, η διαδικασία κηρύσσεται άγονη.

6. α) Ο Πρόεδρος του Τμήματος, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκλογής, διαβιβάζει το πρακτικό του Εκλεκτορικού Σώματος, μαζί με όλα τα σχετικά έγγραφα, για την εκλογή, εξέλιξη ή μονιμοποίηση καθηγητή στον Πρύτανη για τον έλεγχο νομιμότητας.

β) Για τη διαδικασία του ελέγχου νομιμότητας και το διορισμό των μελών Δ.Ε.Π. εφαρμόζονται οι κατά τη δημοσίευση του ν. 4009/2011 (Α' 195) ισχύουσες διατάξεις.

7. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ρυθμίζονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τα θέματα που αφορούν τη διαδικασία εκλογής, εξέλιξης ή μονιμοποίησης καθηγητή, τον έλεγχο νομιμότητας των διαδικασιών αυτών, την κατάρτιση και τήρηση μητρώων εσωτερικών και εξωτερικών μελών και τη λειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης του μητρώου αυτού.^{45, 46} Τα μητρώα των εσωτερικών και εξωτερικών μελών που

⁴⁵. Σύμφωνα με την παρ. 7 άρθρου τέταρτου ν. 4405/2016 (που αντικατέστησε την παρ. 4 άρθρου 70 ν. 4386/2016): «Οι σε εξέλιξη ευρισκόμενες, κατά τη δημοσίευση του Ν. 4386/2016 (Α' 83) διαδικασίες, εκλογής και εξέλιξης των καθηγητών και των υπηρετούντων λεκτόρων συνεχίζονται και ολοκληρώνονται με τις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διατάξεις. Για την υλοποίηση της διάταξης αυτής ως τέτοιες νοούνται οι διαδικασίες για τις οποίες η αίτηση εξέλιξης καθηγητή ή υπηρετούντος λέκτορα έχει υποβληθεί πριν από τη δημοσίευση του Ν. 4386/2016 (11.5.2016). Οι διαδικασίες αυτές πραγματοποιούνται σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Φ.122.1/1137/145793/Β2/9.10.2013 (Β' 2619) κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων με τίτλο 'Ανάπτυξη και λειτουργία ηλεκτρονικού συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης διαδικασιών εκλογής και εξέλιξης καθηγητών, καθώς και κατάρτισης και τήρησης μητρώων εσωτερικών και εξωτερικών μελών', η οποία επανέρχεται σε ισχύ. Σε περίπτωση κατά την οποία έχει λήξει η ισχύς των ως άνω μητρώων αυτά επικαιροποιούνται ανά γνωστικό αντικείμενο με απόφαση της Συγκλήτου, έπειτα από γνώμη της Κοσμητείας, ύστερα από εισήγηση των συνελεύσεων των τμημάτων της σχολής.». Βλ. σχετικά και τις με αρ. πρωτ. Φ.122.1/88/119483/Ζ2/20.7.2016 οδηγίες (σ. 1-2).

⁴⁶. Σύμφωνα με την παρ. 8 άρθρου τέταρτου ν. 4405/2016: «Από της δημοσίευσής του Ν. 4386/2016, νω(Α' 83) και μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην παρ. 7 του άρθρου 19 του Ν. 4009/2011 (Α' 195) απόφασης του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων οι διαδικασίες εκλογής και εξέλιξης πραγματοποιούνται σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Φ. 122.1 /1137/145793/Β2/9.10.2013 (Β' 2619) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων με τίτλο 'Ανάπτυξη και λειτουργία ηλεκτρονικού συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης διαδικασιών εκλογής και εξέλιξης καθηγητών, καθώς και κατάρτισης και τήρησης μητρώων εσωτερικών και εξωτερικών μελών' η οποία εφαρμόζεται κατά το μέρος που δεν αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 19 του Ν. 4009/2011 (Α' 195) όπως ισχύει. Σε περίπτωση κατά την οποία έχει λήξει η ισχύς των ως άνω μητρώων αυτά επικαιροποιούνται ανά γνωστικό αντικείμενο με απόφαση της Συγκλήτου, έπειτα από γνώμη της Κοσμητείας ύστερα από εισήγηση των συνελεύσεων των τμημάτων της σχολής. Στα μητρώα

καταρτίζονται και τηρούνται για τις διαδικασίες εκλογής, εξέλιξης, μονιμοποίησης και ανανέωσης καθηγητών, επικαιροποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και το αργότερο ανά εξάμηνο με απόφαση της Συγκλήτου, έπειτα από γνώμη της Κοσμητείας, ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος. Στα ανωτέρω μητρώα εγγράφονται και μόνιμοι επίκουροι καθηγητές. Για την κατάρτισή τους λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του παρόντος άρθρου⁴⁷.

Άρθρο 20

Διορισμός

1. α) Ο διορισμός των καθηγητών γίνεται με πράξη του πρύτανη, η οποία εκδίδεται μέσα σε δύο μήνες από τη διαβίβαση του σχετικού φακέλου και ύστερα από έλεγχο της νομιμότητας της επιλογής ή της εξέλιξης. Όσοι διορίζονται ή εξελίσσονται οφείλουν μέσα σε τρεις μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής πράξης του πρύτανη να αναλάβουν τα καθήκοντά τους. Παράταση της προθεσμίας ανάληψης καθηκόντων για έξι ακόμα μήνες είναι δυνατή με απόφαση του πρύτανη και μόνο όταν ο συγκεκριμένος καθηγητής κατοικεί μόνιμα στην αλλοδαπή κατά την ημερομηνία διορισμού του. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής θεωρείται ότι οι παραπάνω δεν έχουν αποδεχθεί το διορισμό τους, οπότε και ανακαλείται η σχετική πράξη.

β) Με τον ανωτέρω έλεγχο ελέγχονται και πλημμέλειες της αιτιολογίας ως προς την αξιολόγηση των προσόντων των υποψηφίων. Μετά τον έλεγχο αυτόν και εφόσον ο φάκελος της επιλογής δεν αναπεμφθεί στη σχολή για επανάληψη της διαδικασίας, η πράξη διορισμού δημοσιεύεται με επιμέλεια του πρύτανη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η διαδικασία και οι προθεσμίες άσκησης των ανωτέρω αρμοδιοτήτων καθορίζονται από τον Οργανισμό του ιδρύματος.

2.⁴⁸ Ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ελέγχει τη νομιμότητα οποιασδήποτε εκλογής ή εξέλιξης ή πράξης αναπομπής φακέλου, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από προσφυγή που υποβάλλεται ενώπιόν του από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Η προσφυγή μπορεί να ασκηθεί εφόσον έχει εκδοθεί Πρυτανική πράξη εκλογής ή εξέλιξης, εντός εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση της πράξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή από την κοινοποίησή της ή αφότου έλαβε γνώση αυτής, για τον έλεγχο νομιμότητας της προσβαλλόμενης πράξης. Για τις περιπτώσεις άγονης εκλογής, η προσφυγή μπορεί να ασκηθεί εντός δύο (2) μηνών από την έκδοση της σχετικής

εσωτερικών μελών εγγράφονται και επίκουροι καθηγητές της οικείας σχολής και του ιδρύματος.». Σημειώνεται ότι έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη στην παρ. 7 άρθρου 19 ΥΑ με αρ. Φ.122.1./6/14241/Ζ2 (ΦΕΚ Β' 225/31.1.2017) [την οποία βλ. στο Παράρτημα όπως τροποποιήθηκε με την ΥΑ με αρ. Φ.122.1/86/83263/Ζ2 (ΦΕΚ Β' 2657/30.6.2020)], σύμφωνα με την παρ. 2 άρθρου 5 της οποίας, από τη δημοσίευσή της, παύει η ισχύς της ΚΥΑ με αρ. Φ. 122.1 /1137/145793/Β2/9.10.2013.

⁴⁷. Το δύο τελευταία εδάφια της παρ. 7 άρθρου 19 ν. 4009/2011 προστέθηκαν με την παρ. 3 άρθρου 30 ν. 4452/2017.

⁴⁸. Η παρ. 2 άρθρου 20 ν. 4009/2011, όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ. 2 ν. 4386/2016 (αναγραφόμενη, μάλλον από παραδρομή, ως άρθρο 19), τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 46 ν. 4521/2018.

διαπιστωτικής πράξης από τον Πρύτανη. Για τις περιπτώσεις αναπομπής η προσφυγή μπορεί να ασκηθεί εντός δύο (2) μηνών από την έκδοση της Πρυτανικής πράξης αναπομπής. Η διάταξη αυτή καταλαμβάνει και όλες τις περιπτώσεις για τις οποίες έχει ήδη εκδοθεί Πρυτανική πράξη αναπομπής, αλλά δεν έχει παρέλθει κατά τη δημοσίευση του νόμου η ως άνω προθεσμία. Ο έλεγχος νομιμότητας από τον Υπουργό ολοκληρώνεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από την περιέλευση του φακέλου στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 21

Αξιολόγηση καθηγητών

1. Οι καθηγητές πρώτης βαθμίδας και οι αναπληρωτές καθηγητές, εφόσον δεν έχουν υποβάλλει αίτηση για εξέλιξη, των Α.Ε.Ι. αξιολογούνται κάθε πέντε έτη ως προς το ερευνητικό, εκπαιδευτικό, διδακτικό και επιστημονικό έργο τους, καθώς και ως προς την εν γένει προσφορά τους στο ίδρυμα, από επιτροπές αξιολόγησης με βάση αντικειμενικά κριτήρια, όπως, ιδίως, το συγγραφικό έργο, η συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά προγράμματα και η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, τα οποία καθορίζονται ειδικότερα στον Οργανισμό. Για τη συμπλήρωση της πενταετίας δεν λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που διανύθηκε σε θέση πρύτανη, αναπληρωτή πρύτανη ή κοσμήτορα, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, καθώς και ο χρόνος αναστολής καθηκόντων.

2. Η αξιολόγηση των ως άνω καθηγητών των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι. πραγματοποιείται από επιτροπές που αποτελούνται από τρεις ερευνητές ή καθηγητές πρώτης βαθμίδας άλλων Πανεπιστημίων ή Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα, της ημεδαπής και της αλλοδαπής, με διεθνώς αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο συναφές με το έργο των αξιολογούμενων, που επιλέγονται από τα μητρώα του άρθρου 19, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου. Η αξιολόγηση στηρίζεται ιδίως σε έκθεση δραστηριοτήτων για την παρελθούσα πενταετία και έκθεση προγραμματισμού για την επόμενη πενταετία, βάσει της οποίας γίνεται η επόμενη αξιολόγηση του καθηγητή. Οι εκθέσεις που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο συντάσσονται από τον υπό αξιολόγηση καθηγητή. Για την αξιολόγηση συντάσσεται έκθεση, στην οποία λαμβάνεται υπόψη και η αξιολόγηση του διδακτικού έργου από τους φοιτητές, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 72, και η οποία κοινοποιείται στον αξιολογούμενο και στον οικείο κοσμήτορα.

3. Αν η αξιολόγηση είναι θετική, ο αξιολογούμενος μπορεί να επιβραβεύεται σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 22.

4. Καθηγητές των οποίων η αξιολόγηση είναι εξαιρετικά αρνητική, μπορεί, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της οικείας κοσμητείας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του κοσμήτορα, να αποκλείονται εφεξής: α) από τη συμμετοχή σε επιτροπές επιλογής ή εξέλιξης καθηγητών, β) από τη διδασκαλία σε μεταπτυχιακά προγράμματα και γ) από την επίβλεψη και την εξέταση διδακτορικών διατριβών. Στις περιπτώσεις

αυτές η διαδικασία αξιολόγησης επαναλαμβάνεται το αργότερο σε τρία έτη, εκτός αν ο καθηγητής ζητήσει να αξιολογηθεί νωρίτερα.

5. Αν κατά την αξιολόγηση προκύψουν στοιχεία για παραμέληση των υπηρεσιακών καθηκόντων ή τη διάπραξη άλλου πειθαρχικού παραπτώματος, ο *κοσμήτορας* υποχρεούται να ενημερώσει τον πρύτανη, ο οποίος προβαίνει στις πειθαρχικές ενέργειες που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις.

6. Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος καθορίζονται τα αντικειμενικά κριτήρια και η διαδικασία αξιολόγησης, η σύνθεση των επιτροπών αξιολόγησης και ο τρόπος ορισμού των αξιολογητών, οι ειδικότερες διαβαθμίσεις της αξιολόγησης, θετικής και αρνητικής, ο τρόπος επιβράβευσης όσων αρίστευσαν, οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία επιβολής των μέτρων που προβλέπονται στην παράγραφο 4 και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 22

Επιβραβεύσεις και διευκολύνσεις

1. Ο Οργανισμός του ιδρύματος μπορεί να προβλέπει την καταβολή πρόσθετων παροχών, από ίδιους πόρους του ιδρύματος, σε καθηγητές που διακρίνονται για τις ερευνητικές ή εκπαιδευτικές τους επιδόσεις και να θέτει τα σχετικά κριτήρια. Οι παροχές αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν ιδίως χορήγηση υποτροφιών για διδακτορικούς φοιτητές που εκπονούν τη διδακτορική τους διατριβή υπό την εποπτεία του καθηγητή, έξοδα συμμετοχής σε συνέδρια και προμήθειες εργαστηρίου.

2. Ανάλογες πρόσθετες παροχές μπορεί να προβλέπονται στον Οργανισμό του ιδρύματος για νεοδιοριζόμενους καθηγητές ή για την προσέλκυση καθηγητών από Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής.

3. Η διαδικασία για τη χορήγηση των ανωτέρω παροχών και κάθε σχετικό θέμα ρυθμίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ιδρύματος.

Άρθρο 23

Ένταξη καθηγητών σε κατηγορίες

1. Οι καθηγητές εκλέγονται ως πλήρους απασχόλησης. Μετά τη συμπλήρωση τριετούς πραγματικής άσκησης καθηκόντων στη βαθμίδα του πρώτου διορισμού τους, μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία της μερικής απασχόλησης⁴⁹, οπότε και λαμβάνουν το 35% των τακτικών αποδοχών τους.

⁴⁹. Σύμφωνα με το **άρθρο 69 παρ. 1 ν. 4485/2017**, η ένταξη των μελών ΔΕΠ στην κατηγορία της μερικής απασχόλησης είναι δυνατή και πριν τη συμπλήρωση της ως άνω τριετίας «εφόσον, κατά τη διάρκεια ισχύος του άρθρου **83 του ν. 4310/2014** είχαν θέση υποψηφιότητα για θέση Διευθυντή σε ερευνητικό φορέα του άρθρου **13Α του ν. 4310/2014** και έχουν εκλεγεί στη συγκεκριμένη θέση μετά τις **11.5.2016**». Σημειώνεται ότι το άρθρο **83 ν. 4310/2014** καταργήθηκε με την παρ. 5 άρθρου 45 ν. 4386/2016 από την έναρξη ισχύος του τελευταίου (11.5.2016).

2. Οι καθηγητές πλήρους απασχόλησης υποχρεούνται να διαμένουν και να εγκαθίστανται στο νομό όπου εδρεύει η σχολή του Α.Ε.Ι. στο οποίο υπηρετούν⁵⁰ και μπορούν:

α) Να αμείβονται από χρηματοδοτούμενα έργα που διαχειρίζεται ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), ή και το Ν.Π.Ι.Δ. οποιουδήποτε Α.Ε.Ι., το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 58, ή οποιοδήποτε ερευνητικό ινστιτούτο ή κέντρο που εποπτεύεται από οποιοδήποτε Υπουργείο^{51 52}.

β) Να αμείβονται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

γ) Να ασκούν με ή χωρίς αμοιβή, καθώς και με αποζημίωση κατ' αποκοπήν, κάθε είδους έργο ή δραστηριότητα, πλην εκείνων που προσδίδουν την εμπορική ιδιότητα, καθώς και να ασκούν τα καθήκοντα του διευθύνοντος συμβούλου του Ν.Π.Ι.Δ. του ιδρύματός τους, που προβλέπεται στο άρθρο 58. Σε κάθε περίπτωση μπορούν να μετέχουν με οποιαδήποτε ιδιότητα σε εταιρείες τεχνολογικής βάσης - έντασης γνώσης που προβλέπονται από το άρθρο 23 του ν. 2741/1999 (Α' 199).

δ) Να αμείβονται από εκτέλεση κλινικού έργου και εφημερίων σε πανεπιστημιακές κλινικές.

ε) Να συμμετέχουν με αμοιβή στις διαδικασίες επιλογής προσωπικού του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), καθώς και της Κεντρικής Επιτροπής Εξετάσεων για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

⁵⁰. Βλ. και περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 2 άρθρου 2 ν. 2530/1997, όπως είχαν αντικατασταθεί με το άρθρο 39 παρ. 19 ν. 4186/2013 και τροποποιηθεί με το άρθρο 78 ν. 4310/2014, οι οποίες, αναφερόμενες στις υποχρεώσεις των μελών ΔΕΠ πλήρους απασχόλησης, ορίζουν ότι αυτά υποχρεούνται: «β. Να παραδίδουν προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα, καθώς και να διδάσκουν σε φροντιστήρια ή σεμινάρια, σε εργαστήρια ή κλινικές, ενταγμένα στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, στο οποίο ανήκουν ή σε άλλο Τμήμα ή σε Προγράμματα Σπουδών του οικείου Α.Ε.Ι., κατ' ελάχιστο όριο έξι (6) ώρες εβδομαδιαίως. [Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρου 70 ν. 4610/2019 «Οι ώρες εβδομαδιαίας διδακτικής απασχόλησης δεν μπορούν να εξαντλούνται σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών.»] Οι ώρες εβδομαδιαίας διδακτικής απασχόλησης των μελών Δ.Ε.Π. πλήρους απασχόλησης δύνανται να αυξάνονται το πολύ κατά δύο (2) ώρες, μόνο μετά από σχετικές αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων. γ. Να παρευρίσκονται στους πανεπιστημιακούς χώρους δώδεκα (12) ώρες εβδομαδιαίως, κατ' ελάχιστο όριο, πέραν των έξι (6) ωρών διδασκαλίας και να παρέχουν κάθε μορφής διδακτικό, ερευνητικό-επιστημονικό και διοικητικό έργο.».

Επίσης, στο άρθρο 39 παρ. 20 ν. 4186/2013 προβλέπονται τα εξής: «Οι ώρες εβδομαδιαίας διδακτικής απασχόλησης των μελών του Ε.Π., όπως ορίζονται στην παρ. 1 της περίπτωσης Β' του άρθρου 20 του ν. 1404/1983 «Δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (Α' 173), δύνανται να αυξάνονται το πολύ κατά δύο (2) ώρες, μετά από σχετικές αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων.».

⁵¹. Η παρ. 2α άρθρου 23 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 13α άρθρου 24 ν. 4386/2016.

⁵². Σημειώνεται ότι στο άρθρο 18 παρ. 12 ν. 4310/2014, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 ν. 4386/2016, προβλέπεται ότι στην κατηγορία του συνεργαζόμενου, με ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς, ερευνητικού προσωπικού «περιλαμβάνονται οι καθηγητές και οι υπηρετούντες λέκτορες των Α.Ε.Ι. σύμφωνα με το άρθρο 23 του ν. 4009/2011...». Ειδικότερα, στην παρ. 12γ, όπως ισχύει, ορίζεται ότι: «Οι καθηγητές και οι υπηρετούντες λέκτορες των Α.Ε.Ι. μπορούν να εκτελούν ερευνητικό και λοιπό έργο στους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς, σύμφωνα με το άρθρο 23 του ν. 4009/2011, όπως αυτό ισχύει. Η αμοιβή τους ορίζεται με απόφαση του ΔΣ του ερευνητικού ή τεχνολογικού φορέα και βαρύνει αποκλειστικά τους ίδιους πόρους του ερευνητικού ή τεχνολογικού φορέα ή τον προϋπολογισμό του έργου στο οποίο αυτοί συμμετέχουν. Με τον Οργανισμό ή τον Εσωτερικό Κανονισμό του ερευνητικού ή τεχνολογικού κέντρου καθορίζονται η διαδικασία για τη σύναψη σύμβασης και λήξης αυτής και όλοι οι όροι και οι ειδικότερες λεπτομέρειες της συνεργασίας των καθηγητών.».

στ) Να συμμετέχουν ως έμμισθα μέλη σε δύο κατ' ανώτατο όριο επιτροπές και επιστημονικά ή διοικητικά συμβούλια του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, στις οποίες προβλέπεται υποχρεωτικώς η συμμετοχή καθηγητών, καθώς και σε Διοικούσες Επιτροπές Α.Ε.Ι. και ως μέλη της Ακαδημίας Αθηνών, ως μέλη ή επιστημονικοί συνεργάτες του Επιστημονικού Συμβουλίου, της Επιστημονικής Υπηρεσίας και Επιτροπών της Βουλής, καθώς και ως μέλη των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών με εξαίρεση τη θέση του προέδρου τους⁵³ ή να κατέχουν τις προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις θέσεις Ειδικού Συμβούλου ή Ειδικού Συνεργάτη των Υπουργών, των Υφυπουργών ή των Γενικών Γραμματέων⁵⁴ και να κατέχουν τις εκ του νόμου προβλεπόμενες θέσεις Επιστημονικού Διευθυντή και επιστημονικών συνεργατών του Κέντρου Ανάλυσης και Σχεδιασμού, καθώς και να ορίζονται μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εξωτερικών⁵⁵.

ζ) Να διδάσκουν σε οποιοδήποτε άλλο Α.Ε.Ι., σε δημόσιες σχολές, σε δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) ή να παρέχουν διοικητικό έργο στο Ι.Ε.Π..

η) Να αμείβονται για τη συμμετοχή τους στα όργανα διοίκησης του ιδρύματος ή της ΑΔΙΠ ή κάθε άλλου φορέα που εποπτεύεται από το *Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων*.

θ) Να ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα με την επιφύλαξη των περιορισμών που προβλέπονται στην περίπτωση γ' της παρούσας παραγράφου και ύστερα από ενημέρωση του Κοσμήτορα της σχολής στην οποία ανήκουν. Η παράλειψη εκπλήρωσης της ανωτέρω υποχρέωσης συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα σύμφωνα με

⁵³. Απαλείφθηκε η φράση «πλην του προέδρου της ΑΔΙΠ» με την παρ. 3 άρθρου 5 ν. 4076/2012.

⁵⁴. Οι λέξεις «του Υπουργού, των Υφυπουργών ή των Γενικών Γραμματέων των Υπουργείων Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή του Ειδικού Συμβούλου του Υπουργού Εξωτερικών» αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 247 παρ. 2 ν. 4281/2014.

⁵⁵. Προστέθηκε με το άρθρο 15 ν. 4451/2017.

ην περίπτωση [ε'] της παρ. 1 άρθρου του άρθρου 23 του π.δ. 160/2008 (Α' 220)^{56, 57, 58}.

3.⁵⁹ α) Οι αμοιβές των καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων πλήρους απασχόλησης της περίπτωσης α' της προηγούμενης παραγράφου 2 εισπράττονται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του ιδρύματος όπου υπηρετούν και υπόκεινται σε παρακράτηση πέντε τοις εκατό (5%) επί του ακαθάριστου ποσού. Η ανωτέρω παρακράτηση αποτελεί πόρο του Ε.Λ.Κ.Ε. του οικείου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.).

β)⁶⁰ Οι Καθηγητές και υπηρετούντες λέκτορες πλήρους απασχόλησης, οι οποίοι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, είτε ατομικώς είτε μέσω εταιρείας, από το έτος 2018 και εξής, υποχρεούνται να αποδίδουν ετησίως στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Ε.Ι., όπου υπηρετούν, ποσοστό επτά τοις εκατό (7%) επί του ετήσιου καθαρού εισοδήματος που υπάγεται στην περ. θ' της παρ. 2. Το εν λόγω ποσό αποτελεί πόρο του Ε.Λ.Κ.Ε. του Α.Ε.Ι. και αποδίδεται από τους υπόχρεους στον οικείο Ε.Λ.Κ.Ε. Οφειλές που θα προκύψουν σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο παραγράφονται μετά την πάροδο δεκαετίας από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν.

Οφειλές από την ανωτέρω αιτία, το ύψος των οποίων προσδιορίζεται έως το ποσό των εξήντα (60) ευρώ ανά έτος, δεν αναζητούνται, δεν εκδίδεται πράξη προσδιορισμού οφειλής από τους Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι. και, εάν έχει εκδοθεί, ακυρώνεται αυτοδικαίως.

⁵⁶. Η παρ. 2θ άρθρου 23 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 24 παρ. 13β ν. 4386/2016. Πάντως, περίπτωση ε' στην παρ. 1 άρθρου 23 π.δ. 160/2008 δεν υπήρχε κατά τη θέσπιση του ν. 4386/2016. Περίπτωση ε' προστέθηκε στην παρ. 1 άρθρου 23 π.δ. 160/2008 με το **άρθρο 52 ν. 4653/2020**.

⁵⁷. Η ως άνω διάταξη, στην αρχική της διατύπωση, επέτρεπε την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος. Σύμφωνα, μάλιστα, με το άρθρο 99 ν. 4310/2014: «Στην άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος, κατά την έννοια της παρ. 2 στοιχείο θ' του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 (Α' 195), για όσους Καθηγητές και υπηρετούντες Λέκτορες σε ΑΕΙ υπάγονται στην ανωτέρω διάταξη, περιλαμβάνεται και η συμμετοχή σε κάθε είδους προγράμματα, τα οποία χρηματοδοτούνται από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους, των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Α.Ε.Ι., των Ειδικών Νομικών Προσώπων για την Αξιοποίηση και Διαχείριση της Περιουσίας των Α.Ε.Ι., που ιδρύονται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 7 του άρθρου 41 του ν. 2413/1996 (Α' 124) και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου για τη διαχείριση της περιουσίας και των κονδυλίων έρευνας των Α.Ε.Ι. που συστήνονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 58 του ν. 4009/2011, υπό την προϋπόθεση ότι θα εκτελούν τα διδακτικά και λοιπά τους καθήκοντα, όπως αυτά ορίζονται στις διατάξεις του ν. 4009/2011 και από τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα των Α.Ε.Ι.».

⁵⁸. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το **άρθρο 36 παρ. 4 ν. 4485/2017**, η συμμετοχή μέλους ΔΕΠ σε ΠΜΣ με αμοιβή «σε καμία περίπτωση δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα ή άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος κατά την έννοια της περίπτωσης θ' του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 και του άρθρου 99 του ν. 4310/2014 (Α' 258)».

⁵⁹. Η παρ. 3 άρθρου 23 ν. 4009/2011 (η οποία είχε αντικατασταθεί με την παρ. 13γ άρθρου 24 ν. 4386/2016· συμπληρωθεί, πρώτα, με την παρ. 1 άρθρου 27 ν. 4415/2016 και, στη συνέχεια, με το άρθρο 93 ν. 4485/2017) αντικαταστάθηκε με το **άρθρο 35 ν. 4559/2018**.

⁶⁰. Η περίπτωση β' διαμορφώθηκε ως άνω με την **παρ. 1 άρθρου 113 ν. 4821/2021**.

γ)⁶¹ Οι οφειλές των Καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων πλήρους απασχόλησης των Α.Ε.Ι. από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας που αφορά ατομική επιχείρηση υπόχρεη σε τήρηση βιβλίων και στοιχείων και λογιστικών αρχείων, οι οποίες γεννήθηκαν έως τις 31.12.2017 προσδιορίζονται σε ποσοστό επτά τοις εκατό (7%) επί του ετήσιου καθαρού εισοδήματος προερχόμενου από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ατομικώς και παραγράφονται με την πάροδο δεκαετίας από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν. Οι οφειλές των Καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων πλήρους απασχόλησης των Α.Ε.Ι. από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω εταιρίας, οι οποίες γεννήθηκαν από το έτος 2016 και έπειτα, υπολογίζονται σε ποσοστό επτά τοις εκατό (7%) επί του ετήσιου εισοδήματος που προέρχεται από την εν λόγω δραστηριότητα (μερίσματα, διανομή κερδών κ.λπ.) και παραγράφονται με την πάροδο δεκαετίας από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν. Η παραγραφή διακόπτεται με την έκδοση και κοινοποίηση της πράξης προσδιορισμού οφειλής της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. προς τον υπόχρεο. Οφειλές, το ύψος των οποίων προσδιορίζεται έως το ποσό των εξήντα (60) ευρώ συνολικά για όλα τα παρελθόντα έτη, δεν αναζητούνται και δεν εκδίδεται πράξη προσδιορισμού οφειλής από τους Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι. και εάν έχει εκδοθεί ακυρώνεται αυτοδικαίως. Τυχόν εκδοθείσες πράξεις προσδιορισμού οφειλών που προέρχονται από εισοδήματα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ατομικώς έως την 31η.12.2009 παύουν αυτοδικαίως να ισχύουν αποκλειστικά κατά το μέρος που αφορούν οφειλές έως την ημερομηνία αυτή, ενώ κατά το μέρος που αφορούν στον προσδιορισμό οφειλής από εισοδήματα που προέρχονται από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας από 1.1.2010 έως 31.12.2017 εξακολουθούν να ισχύουν και δεν απαιτείται η έκδοση νέας πράξης προσδιορισμού οφειλής από τους Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι..⁶²

δ) Τα ποσά των περιπτώσεων β' και γ' που οφείλουν οι καθηγητές και υπηρετούντες λέκτορες των Α.Ε.Ι. αποτελούν έσοδο του Ε.Λ.Κ.Ε. του οικείου Α.Ε.Ι.. Για τον προσδιορισμό της απαίτησης, η Α.Α.Δ.Ε. χορηγεί στους Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι. όλα τα απαραίτητα φορολογικά στοιχεία από τα οποία προκύπτει το

⁶¹. Η περίπτωση γ' της παρ. 3 άρθρου 23 ν. 4009/2011 (η οποία είχε αντικατασταθεί με την παρ. 1α ν. 4758/2020) διαμορφώθηκε ως άνω με την παρ. 2 άρθρου 113 ν. 4821/2021.

⁶². Στην παρ. 4 άρθρου 113 ν. 4821/2021 ορίζονται τα εξής: «4. Οφειλές από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σύμφωνα με τις περ. β) και γ) της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011, καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων πλήρους απασχόλησης, που έχουν αποβιώσει κατά τον χρόνο έκδοσης της πράξης προσδιορισμού οφειλής από τους Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι., δεν αναζητούνται και διαγράφεται η σχετική απαίτηση.». Επίσης, στην παρ. 5 άρθρου 113 ν. 4821/2021 ορίζονται τα ακόλουθα: «5. Οι διοικήσεις των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) και των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας των Α.Ε.Ι. απαλλάσσονται από κάθε είδους ευθύνη από τη μη είσπραξη των οφειλών των Καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων πλήρους απασχόλησης των Α.Ε.Ι. από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ατομικώς έως την 31η.12.2009.».

ετήσιο καθαρό εισόδημα των καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων που υπάγονται στις ανωτέρω περιπτώσεις. Εν συνεχεία, ο Ε.Λ.Κ.Ε. προσδιορίζει την απαίτηση και αποστέλλει στους οφειλέτες το οφειλόμενο ποσό. Εάν οι οφειλέτες καθηγητές δεν αποδώσουν στον Ε.Λ.Κ.Ε. το ποσό που οφείλουν, η Μ.Ο.Δ.Υ. του Ε.Λ.Κ.Ε. αποστέλλει όλα τα απαραίτητα στοιχεία των υπόχρεων στις Δ.Ο.Υ., προκειμένου αυτές να βεβαιώσουν και να εισπράξουν, υπέρ των Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι., τις οφειλές, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

ε)⁶³ Το ύψος των οφειλόμενων ποσών της περ. β' προσδιορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. και εισπράττεται είτε εφάπαξ, είτε σε έως δώδεκα (12) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, μετά από απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. κατόπιν υποβολής αιτήματος του υπόχρεου περί ρύθμισης της οφειλής. Σε περίπτωση τμηματικής καταβολής η είσπραξη πραγματοποιείται το αργότερο έως το τέλος του επόμενου ημερολογιακού έτους από αυτό κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η χορήγηση των στοιχείων από την Α.Α.Δ.Ε. Ειδικά, η είσπραξη των οφειλών των Καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων πλήρους απασχόλησης για το έτος 2018 πραγματοποιείται το αργότερο έως τις 31-12-2021. Το ποσό που καταβάλλεται από κάθε υπόχρεο Καθηγητή ή υπηρετούντα λέκτορα για οφειλές του έτους 2018 και εξής εκπίπτει από τη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται κατά το επόμενο φορολογικό έτος.

στ) Τα ποσά της περίπτωσης γ' που οφείλονται στους Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι. προσδιορίζονται, βεβαιώνονται και εισπράττονται ως εξής:

αα) Η Α.Α.Δ.Ε. υποβάλλει στους Ε.Λ.Κ.Ε. με κάθε πρόσφορο τρόπο μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος όλα τα διαθέσιμα φορολογικά στοιχεία από τα οποία προκύπτουν τα καθαρά εισοδήματα ανά έτος των καθηγητών πλήρους απασχόλησης και των υπηρετούντων λεκτόρων που οφείλουν, καθώς και τα ποσά που αυτοί έχουν καταβάλει από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, είτε ατομικώς είτε μέσω εταιρείας.

ββ) Οι Ε.Λ.Κ.Ε. προσδιορίζουν το οφειλόμενο ποσό και κοινοποιούν την πράξη προσδιορισμού με κάθε πρόσφορο τρόπο στους υπόχρεους καθηγητές.

γγ) Το οφειλόμενο ποσό μπορεί να καταβληθεί σε μηνιαίες δόσεις. Ο μέγιστος αριθμός των δόσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το λόγο του συνολικού οφειλόμενου ποσού προς το ένα δωδέκατο (1/12) του ακαθάριστου μηνιαίου εισοδήματος του τελευταίου φορολογικού έτους.

δδ) Για τη ρύθμιση της οφειλής σε δόσεις, οι τελευταίοι υποβάλλουν δήλωση στον Ε.Λ.Κ.Ε., ύστερα από σχετική ενημέρωσή τους για το σύνολο της οφειλής τους.

⁶³ Η περίπτωση ε' της παρ. 3 άρθρου 23 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την **παρ. 1β ν. 4758/2020**.

εε) Σε περίπτωση που οι οφειλέτες καθηγητές δεν καταβάλουν το ποσό (ή κάποια δόση αυτού) στον Ε.Λ.Κ.Ε., η Μ.Ο.Δ.Υ. του Ε.Λ.Κ.Ε. αποστέλλει στη Δ.Ο.Υ. του υπόχρεου όλα τα απαραίτητα στοιχεία, προκειμένου η τελευταία να εκδώσει σχετική πράξη βεβαίωσης και να εισπράξει το ποσό σύμφωνα με τη διαδικασία του Κ.Ε.Δ.Ε.. Με την ίδια διαδικασία εισπράττονται και οφειλές που θα δημιουργηθούν μετά την 1.1.2018.

στστ) ⁶⁴ Οι οφειλές των καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω εταιρίας για τα έτη 2016 και 2017 καταβάλλονται είτε εφάπαξ, είτε σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις μετά από απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. κατόπιν υποβολής αιτήματος ρύθμισης της οφειλής από τον υπόχρεο. Ο αριθμός των δόσεων δεν δύναται να υπερβαίνει τις είκοσι τέσσερις (24). Εάν οι υπόχρεοι δεν καταβάλλουν το οφειλόμενο ποσό ή μία (1) δόση σε περίπτωση τμηματικής καταβολής, η Μ.Ο.Δ.Υ. του Ε.Λ.Κ.Ε. αποστέλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. όλα τα απαραίτητα στοιχεία, προκειμένου η τελευταία να εκδώσει σχετική πράξη βεβαίωσης και να εισπράξει υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. το οφειλόμενο ποσό σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

ζ) ⁶⁵ Οφειλές των καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων πλήρους απασχόλησης από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ατομικώς ή μέσω εταιρίας, που προσδιορίζονται σε εφαρμογή των περ. β) και γ), δύνανται να συμψηφιστούν με ποσά που καταβλήθηκαν εμπροθέσμως από τους υπόχρεους προς εξόφληση των οφειλών τους από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας για τα έτη 2015 και εξής σύμφωνα με τα ποσοστά που ίσχυαν κατά τον χρόνο απόδοσής τους και εφόσον το ύψος αυτών υπερβαίνει το επτά τοις εκατό (7%) επί του ετήσιου καθαρού εισοδήματος από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η δυνατότητα συμψηφισμού αφορά αποκλειστικά τυχόν υπερβάλλον καταβληθέν ποσό από αυτό που αντιστοιχεί στο ύψος του επτά τοις εκατό (7%) επί του ετήσιου καθαρού εισοδήματος. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την έκδοση της πράξης προσδιορισμού οφειλής εγκρίνεται ο συμψηφισμός οφειλών, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος του υπόχρεου προς τον Ε.Λ.Κ.Ε. του Α.Ε.Ι.. Η παρούσα καταλαμβάνει και αφυπηρέτησαντες Καθηγητές των Α.Ε.Ι., για τους οποίους εκκρεμεί ο προσδιορισμός των οφειλών τους για χρονικό διάστημα πριν την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους.

Καταβολές ποσών που έγιναν σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 2 του ν. 2530/1997 (Α' 218), την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 2817/2000 (Α' 78) και ακολούθως με την περ. στ) του άρθρου 59 του ν. 4009/2011 (Α' 195), το άρθρο 18 του ν. 4283/2014 (Α' 189), το άρθρο 24 του ν. 4386/2016 (Α' 83) και το άρθρο 23 του ν. 4009/2011 και ως προς τις οποίες δεν παρέχεται δυνατότητα

⁶⁴. Η υποπερίπτωση στστ' της περίπτωσης στ' της παρ. 3 άρθρου 23 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1γ ν. 4758/2020.

⁶⁵. Η περίπτωση ζ' αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 3 άρθρου 113 ν. 4821/2021.

συμψηφισμού σύμφωνα με την παρούσα, θεωρούνται νόμιμες, σύμφωνα με τα ποσοστά που ίσχυαν κατά τον χρόνο καταβολής τους και δεν αναζητούνται.

η)⁶⁶ Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζεται η διαδικασία αποστολής όλων των απαραίτητων φορολογικών στοιχείων από την Α.Α.Δ.Ε. στους Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι., η διαδικασία προσδιορισμού των οφειλών, ο τρόπος είσπραξης και ρύθμισης των οφειλών, ο αριθμός και το είδος των ρυθμιζόμενων δόσεων, η διαδικασία είσπραξης οφειλών παρελθόντων ετών και συμψηφισμού με τυχόν καταβληθέντα ποσά, η διαδικασία βεβαίωσης των οφειλόμενων ποσών από τις κατά τόπον αρμόδιες Δ.Ο.Υ. και απόδοσής τους στους Ε.Λ.Κ.Ε., ο τρόπος υποβολής των αιτήσεων των καθηγητών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα.^{67, 68}

4. Καθηγητές μερικής απασχόλησης είναι υποχρεωτικά όσοι κατέχουν θέση πλήρους απασχόλησης στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.

5. Οι καθηγητές που επιθυμούν να υπηρετήσουν κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος ως μερικής απασχόλησης υποβάλλουν στη σχολή στην οποία υπηρετούν αίτηση, στην οποία δηλώνουν την παράλληλη απασχόληση που επιθυμούν να ασκήσουν. Η αίτηση εγκρίνεται από την κοσμητεία, αφού διαπιστωθεί τεκμηριωμένα ότι δεν παρακωλύεται η εύρυθμη λειτουργία και ότι καλύπτονται οι ανάγκες της σχολής. Την έγκριση ακολουθεί η έκδοση πράξης ένταξης στην κατηγορία της μερικής απασχόλησης από τον κοσμήτορα, η οποία κοινοποιείται στον πρύτανη και το Συμβούλιο του ιδρύματος, καθώς και στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Το ποσοστό της κατηγορίας αυτής των καθηγητών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% των καθηγητών της Σχολής κάθε ακαδημαϊκό έτος⁶⁹. Με τον

⁶⁶ . Η περίπτωση η' της παρ. 3 άρθρου 23 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1δ ν. 4758/2020.

⁶⁷ . Επισημαίνεται ότι, στην παρ. 2 άρθρου 68 ν. 4758/2020, ορίζονται τα εξής: «2. Οι διοικήσεις των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) και των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας των Α.Ε.Ι. απαλλάσσονται από κάθε είδους ευθύνη από τη μη είσπραξη των οφειλών των Καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων πλήρους απασχόλησης των Α.Ε.Ι. από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ατομικώς για το φορολογικό έτος 1998, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011.».

⁶⁸ . α) Για τη διαδικασία είσπραξης ποσοστού επί του εισοδήματος καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων πλήρους απασχόλησης των ΑΕΙ που προέρχονται από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας και για τον τρόπο είσπραξης εκκρεμών οφειλών παρελθόντων ετών βλ. στο Παράρτημα την ΚΥΑ 165788/Ζ2 (ΦΕΚ Β' 5351/5.12.2020), η οποία αντικατέστησε την ΚΥΑ Φ.122.1/72/88553/Ζ2/3.6.2019.

β) Για τη διαδικασία υποβολής και εξέτασης ενστάσεων κατά των πράξεων προσδιορισμού οφειλής για την είσπραξη του ποσοστού επτά τοις εκατό (7%) επί των εισοδημάτων καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων πλήρους απασχόλησης των ΑΕΙ από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ατομικώς ή μέσω εταιρίας σε εφαρμογή της περίπτωσης ιγ' της παρ. 3 άρθρου 23 ν. 4009/2011 βλ. στο Παράρτημα την ΥΑ 166485/Ζ2 (ΦΕΚ Β' 5397/8.12.2020).

γ) Για τον τρόπο διεξαγωγής της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας της εκλογικής διαδικασίας ανάδειξης του Αντιπροέδρου και των μελών του Ειδικού Επταμελούς Οργάνου της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Α.Ε.Ι. βλ. στο Παράρτημα την ΚΥΑ 10840/Ζ1 (ΦΕΚ Β' 483/08.02.2021).

⁶⁹ . Το παρόν εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 4 άρθρου 61 ν. 4415/2016. Ακολούθησε η κατάργηση του άρθρου 61 ν. 4415/2016, με την παρ. 3β άρθρου 22 ν. 4429/2016, και η τροποποίηση

Οργανισμό μπορεί να καθορίζονται οι ειδικές περιπτώσεις κατά τις οποίες η αίτηση μπορεί να υποβάλλεται και κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

6. Για την κατοχή δεύτερης έμμισθης θέσης στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα από καθηγητές μερικής απασχόλησης, απαιτείται σχετική άδεια της *κοσμητείας*, η οποία εγκρίνεται με απόφαση του πρύτανη.

7. Στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος ορίζονται οι διδακτικές, ερευνητικές και διοικητικές υποχρεώσεις των καθηγητών πλήρους και μερικής απασχόλησης. Οι καθηγητές και οι λέκτορες πλήρους απασχόλησης που έχουν την ιδιότητα του δικαστικού λειτουργού υποχρεούνται μόνο στην τήρηση των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας⁷⁰.

Άρθρο 24

Ασυμβίβαστα – Αναστολή καθηκόντων

1. Στους καθηγητές απαγορεύεται:

α) να απασχολούνται ως σύμβουλοι ή με διοικητικά ή διδακτικά ή ερευνητικά καθήκοντα ή να συμμετέχουν με οποιαδήποτε σχέση και χρονική διάρκεια, σε φορέα παροχής εκπαιδευτικών ή ερευνητικών υπηρεσιών που δεν υπάγεται στο δημόσιο τομέα. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στους Καθηγητές των Α.Ε.Ι. να απασχολούνται υπό τις ανωτέρω ιδιότητες, σε μη κερδοσκοπικά ερευνητικά κέντρα τα οποία αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου⁷¹.

β) να ιδρύουν ή να συμμετέχουν, με οποιαδήποτε σχέση ή ιδιότητα, σε επιχειρήσεις ή εταιρείες ή κοινοπραξίες ή κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα, στα οποία ανατίθεται η εκπόνηση μελετών ή προγραμμάτων ή η εκτέλεση συγκεκριμένου έργου ή η προμήθεια υλικού ή η παροχή υπηρεσιών από το οικείο ή άλλο Α.Ε.Ι. και

γ) να κατέχουν άλλη, πλην του διδακτικού προσωπικού Α.Ε.Ι. ή της θέσης δικαστικού λειτουργού ή εκκλησιαστικού υπαλλήλου, μόνιμη οργανική θέση στο δημόσιο τομέα, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 1Β του ν. 2362/1995 (Α' 247), με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 23.

2.⁷² Η ιδιότητα του Πρύτανη, αναπληρωτή πρύτανη (;) και Κοσμήτορα είναι ασυμβίβαστη με κάθε επαγγελματική απασχόληση εκτός του ιδρύματος, καθώς και με την κατοχή έμμισθης θέσης στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.⁷³ Κατ' εξαίρεση ο Κοσμήτορας μπορεί να διδάσκει στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο ως μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού. Οι Αναπληρωτές Πρύτανη (;) των Πανεπιστημίων και οι Αναπληρωτές Πρόεδροι

της προηγούμενης παρ. 3β, με το άρθρο 19 παρ. 3 ν. 4452/2017, έτσι ώστε η σχετική κατάργηση να αφορά μόνο την παρ. 1 άρθρου 61 ν. 4425/2016. Πάντως, με την παρ. 1 άρθρου 19 ν. 4452/2017, επανήλθε σε ισχύ η παρ. 4 άρθρου 61 ν. 4415/2016.

⁷⁰. Το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 5 άρθρου 30 ν. 4452/2017.

⁷¹. Το ως άνω εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 9 άρθρου 34 ν. 4115/2013.

⁷². Η παρ. 2 διαμορφώθηκε ως άνω με το **άρθρο 188 ν. 4823/2021**.

⁷³. Προκειμένου περί Επιτροπών Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (Ε.Η.Δ.Ε.), το **άρθρο 26 παρ. 1α ν. 4521/2018** ορίζει ότι: «1. Η ιδιότητα του μέλους Ε.Η.Δ.Ε. είναι ασυμβίβαστη με τις ιδιότητες: α. του Πρύτανη, του Αντιπρύτανη και του Κοσμήτορα, καθώς και μέλους της Επιτροπής Ερευνών ή Προέδρου Τμήματος του οικείου Α.Ε.Ι.,».

των Τ.Ε.Ι., δύναται να απαλλάσσονται μέρους ή του συνόλου των διδακτικών τους καθηκόντων, έπειτα από απόφαση της Συγκλήτου του Ιδρύματος στο οποίο υπηρετούν, ύστερα από γνώμη του οικείου Τμήματος. Οι Πρόεδροι των Διοικητικών Συμβουλίων των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων φορέων κατά τη διάρκεια της θητείας τους, δύναται να απαλλάσσονται των διδακτικών και διοικητικών καθηκόντων τους στο Πανεπιστήμιο ή στο Τ.Ε.Ι. στο οποίο υπηρετούν.

3. Η παραβίαση του ασυμβιβάστου συνεπάγεται την υποχρεωτική παραπομπή μέσω του πρύτανη ή του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων στο πειθαρχικό συμβούλιο και επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης.

4.⁷⁴ Σε αναστολή άσκησης των καθηκόντων τους ως καθηγητές τελούν:

α) υπουργοί, αναπληρωτές υπουργοί και υφυπουργοί που δεν είναι βουλευτές,
β) περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες και δήμαρχοι,
γ) γενικοί και ειδικοί γραμματείς υπουργείων και όσοι κατέχουν θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς,

δ) γενικοί γραμματείς αποκεντρωμένων διοικήσεων και

ε) ο Πρόεδρος του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.), ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων (Σ.Ο.Ε), που προβλέπεται στο άρθρο 47 του ν. 4484/2017 (Α' 110), πρόεδροι, αντιπρόεδροι, διοικητές, υποδιοικητές, καθώς και οι αναπληρωτές τους σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. που υπάγονται στον δημόσιο τομέα, με εξαίρεση τα ερευνητικά κέντρα και τα ιδρύματα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) που υπάγονται στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, φορείς που υπάγονται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με την επιφύλαξη αυτών που αναφέρονται ρητώς στο παρόν άρθρο, τους φορείς του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθώς και τα μη κερδοσκοπικά και κοινωφελή ιδρύματα. Δεν τελούν σε αναστολή άσκησης των καθηκόντων τους ως καθηγητές οι αναπληρωτές διοικητές των ανωτέρω νομικών προσώπων, εφόσον επιλέξουν την πλήρη και αποκλειστική απασχόλησή τους στο Πανεπιστήμιο και την άσκηση του κλινικού και εργαστηριακού έργου σε πανεπιστημιακή κλινική, εργαστήριο ή μονάδα νοσοκομείου του Ε.Σ.Υ.

Ο χρόνος κατά τον οποίο καθηγητής μπορεί να διατελεί σε αναστολή άσκησης των καθηκόντων του, καθορίζεται με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος, δεν μπορεί, όμως, σε κάθε περίπτωση να υπερβαίνει τα οκτώ (8) συνολικά έτη.⁷⁵ Για

⁷⁴. Η παρ. 4 (όπως είχε διαμορφωθεί κατόπιν των προσθηκών της παρ. 24 άρθρου 34 ν. 4115/2013, της παρ. παρ. 11 άρθρου 82 ν. 4485/2017 και του άρθρου παρ. 11 άρθρου 82 ν. 4485/2017) διαμορφώθηκε ως άνω με το **άρθρο 159 ν. 4763/2020**.

⁷⁵. Σύμφωνα με το **άρθρο 199** (Παράταση χρόνου αναστολής καθηκόντων των μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων Α.Ε.Ι.) που υπηρετούν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του Υπουργείου Υγείας) **ν. 4823/2021: «Κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, για τους υπηρετούντες σε θέσεις της περ. ε) της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4009/2011 (Α' 195) σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, παρατείνεται για ένα (1) έτος ο ανώτατος επιτρεπτός χρόνος αναστολής καθηκόντων τους ως μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., ο οποίος συμπληρώθηκε ή συμπληρώνεται ενόσω υφίσταται σοβαρός κίνδυνος από τη διασπορά του κορωνοϊού COVID-19, η έλλειψη του οποίου βεβαιώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας.»**

την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, ο χρόνος αναστολής που διανύθηκε έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δεν λαμβάνεται υπόψιν.

5. Όπου προβλέπεται αναστολή άσκησης καθηκόντων των καθηγητών, απαιτείται διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων για την ενεργοποίηση της αναστολής. Κατά τη διάρκεια του χρόνου αναστολής των καθηκόντων τους, οι καθηγητές δεν λαμβάνουν αποδοχές από το ίδρυμα, ενώ υποχρεούνται σε καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών τους, καθώς και σε κάθε άλλη προβλεπόμενη επιβάρυνση από την ιδιότητά τους ως καθηγητών.⁷⁶ Οι τελούντες σε αναστολή καθηγητές δύνανται να διατηρούν τα διδακτικά και ερευνητικά καθήκοντά τους αμισθί⁷⁷. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου και ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων Καθηγητών συνυπολογίζεται η διάρκεια του χρόνου αναστολής των καθηκόντων τους ως χρόνος παραμονής στη βαθμίδα που υπηρετούν, έπειτα από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, από την οποία θα προκύπτει ότι ο Καθηγητής ασκούσε καθ' όλο το χρόνο της αναστολής των καθηκόντων του τα εκπαιδευτικά του καθήκοντα⁷⁸.

6.⁷⁹ Ο ανωτέρω προβλεπόμενος ανώτατος χρόνος αναστολής άσκησης των καθηκόντων δεν ισχύει για τους καθηγητές που εκλέγονται βουλευτές και ευρωβουλευτές, των οποίων το καθεστώς καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 56 του Συντάγματος. Η εξαίρεση εφαρμόζεται και στα μέλη της Κυβέρνησης, εφόσον είναι βουλευτές.

⁷⁶. Με την παρ. 7 περίπτωση α' άρθρου 76 ν. 4485/2017 προστίθεται στην παρ. 11 άρθρου 25 ν. 4354/2015 («11. Υπάλληλοι που υπηρετούν σε φορείς που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος και διορίζονται ή αναλαμβάνουν θέσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ως διοικητές, αναπληρωτές διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι, αντιπρόεδροι, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι ή μέλη πλήρους απασχόλησης, μπορούν να επιλέγουν είτε τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης, με τις προϋποθέσεις χορήγησής τους είτε τις αποδοχές της θέσης στην οποία διορίζονται.») δεύτερο εδάφιο ως εξής: «Ομοίως, τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., πλήρους ή μερικής απασχόλησης, που τελούν σε αναστολή άσκησης των καθηκόντων τους σύμφωνα με την περίπτωση ε' της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4009/2011 (Α' 195), λόγω του διορισμού τους σε θέση του προηγούμενου εδαφίου, μπορούν να επιλέγουν μέσα σε ένα τρίμηνο από την ανάληψη των καθηκόντων στη θέση αυτή μεταξύ των αποδοχών της οργανικής τους θέσης με τις προϋποθέσεις χορήγησής τους και των αποδοχών της θέσης στην οποία διορίζονται.». **Περαιτέρω, στις περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 7 άρθρου 76 ν. 4485/2017 προβλέπονται τα εξής:** «β) Κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης α', η ανωτέρω επιλογή μπορεί να γίνει μέσα σε ένα τρίμηνο από την έναρξη ισχύος του παρόντος και ανατρέχει στο χρόνο διορισμού. Σε περίπτωση επιλογής των αποδοχών της οργανικής θέσης το οικείο Α.Ε.Ι. καταβάλλει τις αποδοχές αυτές στο πρόσωπο που διορίστηκε και ο φορέας στον οποίον έγινε ο διορισμός υποχρεούται να καταβάλλει στο ίδρυμα το συνολικό ποσό των αποδοχών, πλέον εργοδοτικών εισφορών. γ) Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν θίγουν τις διατάξεις περί των ασυμβίβαστων των μελών Δ.Ε.Π.».».

⁷⁷. Το παρόν εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 10 άρθρου 34 ν. 4115/2013. **Σημειώνεται ότι στο άρθρο 58 ν. 4559/2018** ορίζονται τα εξής: «Τα μέλη ΔΕΠ, που τελούν σε αναστολή άσκησης καθηκόντων λόγω βουλευτικής ιδιότητας αλλά συνεχίζουν να προσφέρουν αμισθί το διδακτικό και ερευνητικό τους έργο στον οικείο φορέα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34 παρ. 10 του ν. 4115/2013, μπορούν να αναλαμβάνουν την επίβλεψη διδακτορικών διατριβών, βάσει των διατάξεων του ν. 4485/2017.».

⁷⁸. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 άρθρου 24 ν. 4009/2011 προστέθηκε με την παρ. 2 άρθρου 28 ν. 4386/2016.

⁷⁹. Η παρ. 6 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 13 άρθρου 19 ν. 4521/2018.

7. Για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του ιδρύματος κατά τη διάρκεια των αδειών που προβλέπονται στο άρθρο 27, καθώς και κατά τη διάρκεια της αναστολής καθηκόντων, είναι δυνατή η χρήση των μη καταβαλλομένων αποδοχών για πρόσκληση επισκεπτών καθηγητών ή ερευνητών από Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής.

Άρθρο 25

Αποδοχές καθηγητών

1. Οι αποδοχές των καθηγητών είναι ανάλογες του λειτουργήματος που επιτελούν, της βαθμίδας που κατέχουν και του είδους απασχόλησής τους στο ίδρυμα και καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3205/2003 (Α' 297), όπως εκάστοτε ισχύει.

2. Οι αποδοχές του Πρύτανη και των Αναπληρωτών Πρύτανη των Πανεπιστημίων και του Προέδρου και των Αναπληρωτών Προέδρων των Τ.Ε.Ι., του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Διοικούσας Επιτροπής του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, και του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος, των Κοσμητόρων και των Προέδρων Τμημάτων καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως⁸⁰.

Άρθρο 26

Παράλληλη απασχόληση καθηγητών σε ξένα και ελληνικά Α.Ε.Ι.

1. Καθηγητές που υπηρετούν σε ομοταγή Α.Ε.Ι. του εξωτερικού όπως αυτά αναγνωρίζονται από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), και είναι καταξιωμένοι στο αντικείμενό τους, μπορούν να είναι υποψήφιοι και να εκλεγούν με αυτοτελή κρίση σε θέση καθηγητή ελληνικού Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, για θητεία πέντε ετών, με δυνατότητα ανανέωσης. Αν αυτοί εκλεγούν, μπορούν να διορισθούν σε θέση καθηγητή χωρίς προηγουμένως να πρέπει να παραιτηθούν από τη θέση που κατέχουν στο εξωτερικό. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εφαρμογής των προηγούμενων εδαφίων καθορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

2. Οι καθηγητές της προηγούμενης παραγράφου κατά το χρόνο απασχόλησής τους στο ελληνικό ίδρυμα έχουν όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των καθηγητών, πλην της συμμετοχής στα όργανα διοίκησης του ιδρύματος, και υποχρεούνται να απασχολούνται σε αυτό με πλήρη απασχόληση για διάστημα τουλάχιστον τριών έως έξι μηνών ετησίως σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος, με την αντίστοιχη αμοιβή.

3. Τη δυνατότητα διορισμού σε θέση καθηγητή Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής έχουν αντίστοιχα και καθηγητές των ελληνικών ιδρυμάτων, χωρίς να παραιτηθούν από τη

⁸⁰. Η παρ. 2 άρθρου 25 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 28 παρ. 2 ν. 4386/2016.

θέση τους στο ελληνικό Α.Ε.Ι.. Ο χρόνος απασχόλησής τους στο ίδρυμα της αλλοδαπής δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες κατ' έτος. Κατά το διάστημα της απασχόλησής τους στο ίδρυμα της αλλοδαπής δεν λαμβάνουν αμοιβή από το ίδρυμα της ημεδαπής.

4. Τα μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Π. των Α.Ε.Ι. της ημεδαπής έχουν το δικαίωμα άδειας, ανεξάρτητα από τις κείμενες περί αδειών διατάξεις, προκειμένου να απασχοληθούν σε Έδρες Ελληνικών Σπουδών σε Α.Ε.Ι. του εξωτερικού για χρονικό διάστημα έως τριών ετών. Η σχετική άδεια εκδίδεται με πράξη του Πρύτανη, μετά από εισήγηση του Κοσμήτορα, εφόσον δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία της Σχολής⁸¹.

Άρθρο 27

Επιστημονικές και λοιπές άδειες⁸²

1. Οι καθηγητές του ιδρύματος έχουν δικαίωμα επιστημονικής άδειας με πλήρεις αποδοχές ενός έτους για κάθε έξι έτη υπηρεσίας ή έξι μηνών για κάθε τρία έτη υπηρεσίας. Η επιστημονική άδεια χορηγείται με πράξη του πρύτανη, ύστερα από εισήγηση του κοσμήτορα και απόφαση της κοσμητείας, στην οποία αναφέρεται ο τρόπος κάλυψης των εκπαιδευτικών αναγκών των προγραμμάτων σπουδών στα οποία συμμετέχει ο διδάσκων και αιτών την επιστημονική άδεια.

Η αίτηση για εκπαιδευτική άδεια συνοδεύεται από το προτεινόμενο πρόγραμμα επιστημονικής δραστηριότητας. Ο καθηγητής μετά τη λήξη της άδειάς του υποβάλλει στον πρύτανη ή τον αρμόδιο αναπληρωτή πρύτανη έκθεση σχετική με την υλοποίηση του προγράμματος που είχε προτείνει.

2. Το δικαίωμα για λήψη της επιστημονικής άδειας μπορεί να ασκηθεί μόνο μέσα σε τρία έτη από τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας στο ίδρυμα. Δεν παραγράφεται το δικαίωμα επιστημονικής άδειας αλλά αθροίζεται με εκείνο της επόμενης εξαετίας ή τριετίας, αν η άδεια δεν χορηγηθεί μέσα στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα για λόγους που δεν αφορούν το πρόσωπο του αιτούντος.⁸³

3. Οι καθηγητές που κατά τη διάρκεια της επιστημονικής τους άδειας στην αλλοδαπή συνεργάζονται χωρίς αμοιβή με ανώτατα εκπαιδευτικά ή άλλα ιδρύματα του εξωτερικού, λαμβάνουν τις πλήρεις αποδοχές τους προσαυξανόμενες κατά 80%.

⁸¹. Η παρούσα παράγραφος προστέθηκε με το άρθρο 39 παρ. 5 ν. 4186/2013.

⁸². **Σημειώνεται** ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 5α ν. 2530/1997: «5. α. Με απόφαση του Δ.Σ. του Τμήματος του οικείου Α.Ε.Ι. μετά από εισήγηση του Προέδρου είναι δυνατόν να χορηγείται άδεια μέχρι δύο εβδομάδες ανά εξάμηνο σε μέλη Δ.Ε.Π. για τη συμμετοχή τους σε επιστημονικά συνέδρια, σεμινάρια, βραχύχρονη διδασκαλία σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού ή για τη συμμετοχή τους σε προγράμματα ανταλλαγών μεταξύ Πανεπιστημίων και εξωτερικού. Με αιτιολογημένη απόφαση του Δ.Σ. του Τμήματος αναπληρώνονται οι ώρες διδασκαλίας.». Στο σημείο αυτό, **προστίθενται, με την παρ. 8 άρθρου 83 ν. 4485/2017, τα εξής: «Η άδεια της παρούσας περίπτωσης μπορεί να χορηγείται και σε μέλη Δ.Ε.Π. καλλιτεχνικών Τμημάτων για την άσκηση καλλιτεχνικής δραστηριότητας, συναφούς με το γνωστικό – καλλιτεχνικό τους αντικείμενο.»**.

⁸³. Το τελευταίο εδάφιο της ως άνω παραγράφου 2 (στην οποία οριζόταν ότι: «Η επιστημονική άδεια δεν χορηγείται σε καθηγητές που απέχουν λιγότερα από τρία έτη από τη συνταξιοδότησή τους.») καταργήθηκε με το άρθρο 32 παρ. 2θ ν. 4452/2017.

4.⁸⁴

5. Επιτρέπεται, ύστερα από εισήγηση του Κοσμήτορα, απόφαση της κοσμητείας και σχετική πράξη που εκδίδεται από τον Πρύτανη, μετά από έλεγχο νομιμότητας και σκοπιμότητας, η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές σε καθηγητές του ιδρύματος, εφόσον δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία της σχολής⁸⁵. Κατά το διάστημα της άδειας άνευ αποδοχών το σύνολο των συνταξιοδοτικών, ασφαλιστικών και λοιπών εισφορών για τον καθηγητή καταβάλλονται από τον ίδιο.

6. Ο συνολικός χρόνος χορήγησης αδειών άνευ αποδοχών σε κάθε καθηγητή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη.

7. Στους καθηγητές μπορεί να χορηγείται, ύστερα από εισήγηση του κοσμήτορα και απόφαση της κοσμητείας, άδεια για την κατοχύρωση διπλώματος ευρεσιτεχνίας με πλήρεις αποδοχές, με τη διαδικασία του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Άρθρο 28

Γραμματέας - Διοικητικό προσωπικό

5.⁸⁶ Τα μέλη του διοικητικού προσωπικού ασκούν τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη όλων των υπηρεσιών του ιδρύματος, όπως αυτές καθορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

6. Το διοικητικό προσωπικό επιλέγεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 (Α΄ 28) και υπάγεται στον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (Α΄ 26).

7. Ο διορισμός του διοικητικού προσωπικού γίνεται με πράξη του πρύτανη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

⁸⁴. Με το άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017 καταργείται η παρ. 4 άρθρου 27 ν. 4009/2011, όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ. 6 άρθρου 28 ν. 4386/2016. Εξάλλου, με το άρθρο 88 περίπτωση ιγ΄ ν. 4485/2017, καταργείται και η ως άνω παρ. 6 άρθρου 28 ν. 4386/2016.

⁸⁵. Το παρόν εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 39 παρ. 1 ν. 4186/2013.

⁸⁶. Οι παρ. 1-4 άρθρου 28 ν. 4009/2011 (για τα προσόντα, την επιλογή και τις αποδοχές του γραμματέα ιδρύματος) καταργούνται με το άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017. Εξάλλου, σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 84 παρ. 17 ν. 4485/2017: «Οι ήδη διορισθέντες και υπηρετούντες έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου γραμματείς ιδρύματος του άρθρου 28 του ν. 4009/2011 (Α΄195), συνεχίζουν να υπηρετούν και να αμείβονται σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διατάξεις μέχρι τη λήξη της θητείας τους, και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31.3.2018.».

Άρθρο 29

Ειδικές κατηγορίες διδακτικού και εργαστηριακού προσωπικού του ιδρύματος⁸⁷

1. α) Τα μέλη της κατηγορίας του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) επιτελούν ειδικό εκπαιδευτικό- διδακτικό έργο στα Α.Ε.Ι. και⁸⁸ ανατίθεται σε αυτά αυτοδύναμο διδακτικό έργο. Στην κατηγορία αυτή ανήκει το εκπαιδευτικό προσωπικό που διδάσκει ξένες γλώσσες ή την ελληνική γλώσσα ως ξένη, φυσική αγωγή, σχέδιο, καθώς επίσης καλές και εφαρμοσμένες τέχνες.

β) Οι θέσεις του προσωπικού αυτού ανήκουν στο Ίδρυμα και κατανέμονται με απόφαση της Συγκλήτου στα Τμήματα, στις Σχολές ή στο Ίδρυμα, ύστερα από εισήγηση του Πρύτανη ή των Κοσμητόρων ή των Προέδρων Τμημάτων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, οι θέσεις των μελών Ε.Δ.Ι.Π. και Ε.Ε.Π. μπορούν να κατανέμονται στους Τομείς σύμφωνα με το γνωστικό τους αντικείμενο⁸⁹.

γ) Τυπικά προσόντα για το διορισμό σε θέσεις αυτής της κατηγορίας προσωπικού Τ.Ε.Ι.⁹⁰ είναι πτυχίο Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. σχετικό με το γνωστικό αντικείμενο τη θέσης και συναφές διδακτορικό δίπλωμα.

2. α) Τα μέλη της κατηγορίας του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δ.Ι.Π.) επιτελούν εργαστηριακό – εφαρμοσμένο διδακτικό έργο στα Α.Ε.Ι., το οποίο συνίσταται κατά κύριο λόγο στη διεξαγωγή εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων, καθώς επίσης και στη διεξαγωγή πρακτικών ασκήσεων στα πεδία εφαρμογής των οικείων επιστημών. Στους κατόχους διδακτορικού διπλώματος, είτε στα μέλη της καταληκτικής Βαθμίδας μπορεί να ανατίθεται διδακτικό έργο, διδασκαλία μαθημάτων εμβάθυνσης σε μικρές ομάδες φοιτητών υπό την εποπτεία των Καθηγητών της σχολής και δύνανται να συμμετέχουν στην επίβλεψη πτυχιακών ή άλλων εργασιών⁹¹.

⁸⁷. Στην **παρ. 3 άρθρον 18 ν. 4559/2018** ορίζονται τα εξής: «α) Η εκλογή, εξέλιξη, μετακίνηση και κάθε υπηρεσιακή μεταβολή των περιλαμβανομένων στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 ειδικών κατηγοριών εργαστηριακού και διδακτικού προσωπικού υπόκειται σε έλεγχο νομιμότητας από τον Πρύτανη, που ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από τη διαβίβαση του φακέλου από το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο, με δικαίωμα του Πρύτανη να αναπέμψει το φάκελο μία (1) μόνο φορά. Αν για δεύτερη φορά κρίνει τη διαδικασία μη νόμιμη, παραπέμπει το φάκελο για έλεγχο νομιμότητας στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, στον οποίο μεταβιβάζεται στην περίπτωση αυτή και η αρμοδιότητα για την έκδοση διαπιστωτικής πράξης. Η μη ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας ή η μη αναπομπή μέσα στην προθεσμία του πρώτου εδαφίου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τον Πρύτανη. β) Ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ελέγχει μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την παραλαβή του φακέλου, τη νομιμότητα οποιασδήποτε από τις ανωτέρω πράξεις είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από υποβολή ένστασης, που κατατίθεται μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών που ξεκινά από την επομένη της λήξης της αποκλειστικής προθεσμίας της περίπτωσης α'. γ) Οι περιπτώσεις α' και β' καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις, για τις οποίες έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες από τα αρμόδια ακαδημαϊκά όργανα, αλλά δεν έχουν δημοσιευθεί οι αποφάσεις στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

⁸⁸. Με την **παρ. 4 άρθρον 83 ν. 4485/2017** διαγράφηκαν οι λέξεις «μπορεί να».

⁸⁹. Η περίπτωση β' της παρ. 1 άρθρου 29 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 9α άρθρου 27 ν. 4386/2016.

⁹⁰. Παρατήρηση: Μάλλον από παραδρομή χρήση του όρου «Τ.Ε.Ι.» αντί του ορθού «Α.Ε.Ι.».

⁹¹. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 2 άρθρου 29 ν. 4009/2011 τροποποιήθηκε ως άνω με την παρ. 12α άρθρου 27 ν. 4386/2016.

β) Οι θέσεις του προσωπικού αυτού ανήκουν στο Ίδρυμα και κατανέμονται με απόφαση της Συγκλήτου στα Τμήματα, στις Σχολές ή στο Ίδρυμα, ύστερα από εισήγηση του Πρύτανη ή των Κοσμητόρων ή των Προέδρων Τμημάτων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, οι θέσεις των μελών Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. μπορούν να κατανέμονται στους Τομείς σύμφωνα με το γνωστικό τους αντικείμενο⁹².

γ) Τυπικά προσόντα για το διορισμό σε θέσεις αυτής της κατηγορίας προσωπικού Α.Ε.Ι. είναι πτυχίο Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι., σχετικό με το γνωστικό αντικείμενο της θέσης και συναφής μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών.

δ) Τα μέλη του Ε.ΔΙ.Π. μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια, ή μονάδες εγκατεστημένες σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή των Α.Ε.Ι., και να αμείβονται από την εκτέλεση του κλινικού αυτού έργου το οποίο δεν παρεμποδίζει τα διδακτικά τους καθήκοντα⁹³.

3. α) Τα μέλη της κατηγορίας του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.)⁹⁴ παρέχουν έργο υποδομής στην εν γένει λειτουργία των Α.Ε.Ι.,

⁹². Η περίπτωση β' της παρ. 2 άρθρου 29 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 9α άρθρου 27 ν. 4386/2016.

⁹³. Το ως άνω εδ. δ' προστέθηκε με την παρ. 1α άρθρου 64 ν. 4386/2016.

⁹⁴. Βλ. συναφώς άρθρο 66 ν. 4415/2016 (όπως η περίπτωση α' αυτού αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 άρθρου 20 ν. 4452/2017), στο οποίο, **κατόπιν της προσθήκης περίπτωσης β' και αναρίθμησης των περιπτώσεων β' και γ' σε γ' και δ', με την παρ. 4α και β άρθρου 18 ν. 4559/2018**, ορίζονται τα εξής: «**α)** Οι υπηρετούντες στα Α.Ε.Ι. μόνιμοι και με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπάλληλοι, μπορούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, να ζητήσουν την ένταξή τους στην προβλεπόμενη από το άρθρο 29 του ν. 4009/2011 κατηγορία Ειδικού Τεχνικού Επιστημονικού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) κατ' ανάλογη εφαρμογή των προβλεπόμενων στην περίπτωση ζ' της παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 2817/2000 (Α' 78) και στην παρ. 3 του άρθρου 68 του ν. 4235/2014 (Α' 32), υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι τίτλου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (κλάδου Π.Ε. ή Τ.Ε.) με γνωστικό αντικείμενο ίδιο ή συναφές με τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το Ίδρυμα και έχουν αποδεδειγμένα προσφέρει σχετικό με τα αντικείμενα αυτά έργο στην εν γένει λειτουργία του Ιδρύματος, για την εκτέλεση του εκπαιδευτικού, ερευνητικού, εργαστηριακού και εφαρμοσμένου έργου του. Προϋπόθεση για την ένταξη είναι οι ανωτέρω υπάλληλοι να έχουν εργαστεί ή να εργάζονται παρέχοντας εργαστηριακό έργο σε θεσμοθετημένα εργαστήρια, τομείς, κλινικές, μουσεία, σπουδαστήρια ή σε άλλες μονάδες εκπαίδευσης και έρευνας των τμημάτων και των σχολών των Α.Ε.Ι. για μια τουλάχιστον τριετία. Η παροχή του έργου αυτού βεβαιώνεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος ή τον Κοσμητόρα της Σχολής ή τον Διευθυντή του Τομέα ή του εργαστηρίου ή της κλινικής αντίστοιχα και ανάλογα με την ακαδημαϊκή μονάδα στην οποία προσφέρθηκε το έργο. Η ένταξη πραγματοποιείται κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 4 έως 8 του άρθρου 2 του π.δ. 117/2002 (Α' 99) διαδικασίες και μετά από απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος ή Σχολής ή της Συγκλήτου, ανάλογα με την ακαδημαϊκή μονάδα στην οποία ζητά να ενταχθεί ο ενδιαφερόμενος και την έκδοση σχετικής διαπιστωτικής πράξης του Πρύτανη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. **β)** Ο έλεγχος νομιμότητας της ένταξης της περίπτωσης α' γίνεται από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από την παραλαβή του φακέλου, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από υποβολή ένστασης.* **γ)** Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας ένταξης που προβλέπεται στο εδάφιο α', οι υπηρετούντες εντάσσονται σε κενές ή συνιστώμενες με μετατροπή των θέσεων τους, οργανικές θέσεις της προβλεπόμενης στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 (Α' 195) κατηγορίας Ε.Τ.Ε.Π., με αντίστοιχη κατάργηση της κατεχόμενης πριν από την ένταξη θέσης τους. Το παρόν εδάφιο εφαρμόζεται και για τα υπηρετούντα κατά τη δημοσίευση του παρόντος μέλη Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον κατέχουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 (Α' 195) τυπικά προσόντα. **δ)** Για τη βαθμολογική κατάταξη των εντασσόμενων του εδαφίου α', εφαρμόζεται η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 27 του ν. 4386/2016 (Α' 83).».

*Επισημαίνεται ότι η παρ. 4γ άρθρου 18 ν. 4559/2018, αναφερόμενη στην παραπάνω περίπτωση β', η οποία προστέθηκε με την παρ. 4α του ίδιου άρθρου, ορίζει τα εξής: «*Η περίπτωση α' της παραγράφου αυτής καταλαμβάνει τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις, για*

προσφέροντας εξειδικευμένες τεχνικές εργαστηριακές υπηρεσίες για την αρτιότερη εκτέλεση του εκπαιδευτικού, ερευνητικού και εφαρμοσμένου έργου τους.⁹⁵

β) Οι θέσεις του προσωπικού αυτού ανήκουν στο Ίδρυμα και να κατανέμονται με απόφαση της Συγκλήτου στις Σχολές ύστερα από εισήγηση του Πρύτανη ή των Κοσμητόρων. Με απόφαση της Κοσμητείας οι θέσεις Ε.Τ.Ε.Π. κατανέμονται στα Τμήματα, ενώ με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος μπορεί να κατανεμηθούν στους Τομείς, στα Εργαστήρια ή στις κλινικές, ανάλογα με τις ανάγκες τους. Σε ειδικές περιπτώσεις οι θέσεις μπορεί να ανήκουν στο Ίδρυμα ή στη Σχολή⁹⁶.

γ) Τυπικά προσόντα για το διορισμό σε θέσεις Ε.Τ.Ε.Π., ανάλογα με τη θέση που προκηρύσσεται, είναι πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (κλάδου ΠΕ ή ΤΕ), σχετικό με την προς προκήρυξη θέση. Τα ειδικότερα προσόντα καθορίζονται με την προκήρυξη της θέσης.

3Α. Με απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος μπορεί να ανατίθεται στα μέλη της κατηγορίας Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. αυτοδύναμο διδακτικό έργο. Αν οι θέσεις του προσωπικού αυτού ανήκουν στη Σχολή ή στο Ίδρυμα, η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από τη Γενική Συνέλευση της Σχολής ή τη Σύγκλητο, αντίστοιχα⁹⁷.

4. Ο διορισμός σε θέσεις των κατηγοριών των προηγούμενων παραγράφων γίνεται με προκήρυξη των θέσεων και επιλογή των υποψηφίων από τη Συνέλευση του Τμήματος ή της Σχολής ή τη Σύγκλητο, ανάλογα με την ακαδημαϊκή μονάδα στην οποία ανήκει η θέση. Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την προκήρυξη των θέσεων αυτών, καθώς και η διαδικασία επιλογής και περιοδικής αξιολόγησης του ανωτέρω προσωπικού ρυθμίζονται από τον Οργανισμό του ιδρύματος και μέχρι τη δημοσίευσή του με κανονιστική απόφαση της Συγκλήτου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την έκδοση της απόφασης και τη διαδικασία επιλογής

τις οποίες έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες από τα αρμόδια ακαδημαϊκά όργανα αλλά δεν έχουν δημοσιευθεί οι αποφάσεις στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και η ένσταση κατατίθεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.».

⁹⁵. Σύμφωνα με την **παρ. 5 άρθρου 76 ν. 4485/2017**: «5. Οι υπηρετούντες στα Α.Ε.Ι. μόνιμοι Τεχνίτες Εργαστηρίου κατηγορίας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.), με εικοσαετή τουλάχιστον προϋπηρεσία, μπορούν μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, να ζητήσουν την ένταξή τους στην προβλεπόμενη από την παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011 κατηγορία Ε.Τ.Ε.Π., σε προσωποπαγή θέση με ταυτόχρονη κατάργηση της θέσης που κατέχουν. Η ένταξη πραγματοποιείται με απόφαση της Κοσμητείας, ύστερα από εισήγηση τριμελούς επιτροπής που αποτελείται από δύο (2) μέλη Δ.Ε.Π. και ένα (1) μέλος Ε.Τ.Ε.Π. που ορίζονται από τον Κοσμήτορα, καθώς και ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Συνέλευσης του Τμήματος, στο οποίο υπηρετούν. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο εισήγηση και η σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων οργάνων αφορούν την πιστοποίηση του επιτελούμενου από τους ανωτέρω έργου. Με την απόφαση της Κοσμητείας, με την οποία αποφασίζεται η ένταξη, το προσωπικό κατατάσσεται σε βαθμίδες της Δ.Ε. κατηγορίας σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 117/2002 (Α' 99) ανάλογα με την προϋπηρεσία του, η οποία λαμβάνεται υπόψη ως διανυθείσα στο Ε.Τ.Ε.Π. για κάθε συνέπεια και διέπεται από το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς της κατηγορίας Δ.Ε. του Ε.Τ.Ε.Π.. Για την ένταξη και κατάταξη σε βαθμίδες εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

⁹⁶. Η περίπτωση β' της παρ. 3 άρθρου 29 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 9β άρθρου 27 ν. 4386/2016.

⁹⁷. Η παρούσα παράγραφος, η οποία είχε προστεθεί με το άρθρο 39 παρ. 27 ν. 4186/2013, αντικαταστάθηκε ως άνω με την **παρ. 2 άρθρου 76 ν. 4485/2017**.

λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις των άρθρων 2 και 3 του π.δ. 147/2009 (Α' 189). Οι ίδιες διατάξεις εφαρμόζονται αναλογικά για όλες τις κατηγορίες προσωπικού του παρόντος άρθρου των πανεπιστημίων, των Τ.Ε.Ι. και της ΑΣΠΑΙΤΕ⁹⁸.

5. Ο διορισμός σε θέσεις προσωπικού των ανωτέρω κατηγοριών γίνεται με πράξη του πρύτανη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Οργανισμό του ιδρύματος.

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται η βαθμολογική και μισθολογική κατάσταση και εξέλιξη των μελών των ανωτέρω κατηγοριών προσωπικού και ρυθμίζονται τα σχετικά με την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση αυτών, όπως μονιμοποίηση, μετατάξεις, αποσπάσεις, η χορήγηση εκπαιδευτικών και λοιπών αδειών, και κάθε άλλο θέμα που αφορά τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα αυτών^{99, 100}.

⁹⁸ Η παρ. 4 άρθρου 29 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 10 άρθρου 27 ν. 4386/2016.

⁹⁹ Η παρ. 6 άρθρου 29 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 2 άρθρου 27 ν. 4386/2016.

Επίσης, στην παρ. 1 άρθρου 27 ν. 4386/2016 ορίζεται ότι: «1. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011 επαναφέρονται σε ισχύ το π.δ. 118/2002 (Α' 99), π.δ. 117/2002 (Α' 99) και το π.δ. 147/2009 (Α' 189) για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου.».

¹⁰⁰ Σημειώνεται ότι στις παρ. 3, 6, 7, 9γ, 11α και 11β, 12β, 12γ και 12δ άρθρου 27, στην παρ. 7 άρθρου 33 και στο άρθρο 64 παρ. 1β ν. 4386/2016, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 27 παρ. 3 ν. 4386/2016: «Για τη βαθμολογική και μισθολογική κατάσταση των υπηρετούντων και των υπό διορισμό κατά τη δημοσίευση του παρόντος μελών Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. των πανεπιστημίων λαμβάνεται υπόψη ο αναγνωρισμένος συνολικός χρόνος υπηρεσίας του ανωτέρω προσωπικού στο δημόσιο με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. Τα μέλη Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. των Πανεπιστημίων, από τη δημοσίευση του παρόντος, και μέχρι την έκδοση του κατά τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011 προεδρικού διατάγματος κατατάσσονται αυτοδίκαια σε βαθμίδες της παρ. 2 του άρθρου 1 του π.δ. 118/2002 (Α' 99). Για την βαθμολογική κατάσταση των υπηρετούντων και των υπό διορισμό κατά τη δημοσίευση του παρόντος μελών Ε.Τ.Ε.Π., λαμβάνεται υπόψη ο αναγνωρισμένος συνολικός χρόνος υπηρεσίας του ανωτέρω προσωπικού στο δημόσιο με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. Τα μέλη Ε.Τ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων, από τη δημοσίευση του παρόντος, και μέχρι την έκδοση του κατά τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011 προεδρικού διατάγματος κατατάσσονται αυτοδίκαια σε βαθμίδες του π.δ. 117/2002 (Α' 99). Για την κατάταξη σε βαθμίδες των μελών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. των πανεπιστημίων η διάρκεια της θητείας στην εισαγωγική βαθμίδα υπολογίζεται ως τριετής και ο απομένον χρόνος λαμβάνεται υπόψη για την εξέλιξη στις επόμενες βαθμίδες. Όπου στις οικείες διατάξεις του π.δ. 118/2002, όπως ισχύει, αναφέρεται Ε.Ε.ΔΙ.Π. Ι και Ε.Ε.ΔΙ.Π. ΙΙ νοείται το Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π., αντιστοίχως. Τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της ΑΣΠΑΙΤΕ εξακολουθούν να διατηρούν τη βαθμολογική τους κατάσταση και υπάρχουν στις διατάξεις του κεφαλαίου Β' του ν. 4354/2015, μέχρι την έκδοση του κατά τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 4009/11 προεδρικού διατάγματος.»

Άρθρο 27 παρ. 6 ν. 4386/2016: «Για τις εκπαιδευτικές άδειες και μετατάξεις των μελών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 147/2009 (Α' 189), όπως ισχύουν. Οι ίδιες διατάξεις του ως άνω προεδρικού διατάγματος εφαρμόζονται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Τ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων, καθώς και των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. που υπηρετούν σε Τ.Ε.Ι. και στην ΑΣΠΑΙΤΕ. Επιπροσθέτως, μπορεί να χορηγηθεί εκπαιδευτική άδεια για μεταδιδακτορική έρευνα ενός έτους με τις προβλεπόμενες κάθε φορά αποδοχές για κάθε έξι έτη υπηρεσίας ή έξι μηνών για κάθε τρία έτη υπηρεσίας, σύμφωνα με όρους και προϋποθέσεις που θα εξειδικεύονται με κανονιστική απόφαση της Συγκλήτου του οικείου Ιδρύματος. Από της δημοσίευσής του παρόντος είναι δυνατή η μετάταξη από Τ.Ε.Ι. σε Πανεπιστήμια. Εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του παρόντος διαδικασίες μετατάξεων ή αιτήσεις

χορήγησης εκπαιδευτικών αδειών συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.»

Άρθρο 27 παρ. 7 ν. 4386/2016: «Τα υπηρετούντα μέλη Ε.Ε.Π. ή Ε.ΔΙ.Π., τα οποία εντάχθηκαν στις ως άνω κατηγορίες από τις κατηγορίες των μελών Ε.Ε.ΔΙ.Π. Ι και ΙΙ, Ε.ΤΕ.Π. ή Ε.Τ.Π. ή ΕΡ.ΔΙ.Π. ή των μονίμων διοικητικών υπαλλήλων ή των υπαλλήλων ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, για τα οποία δεν έχει καθοριστεί γνωστικό αντικείμενο, μπορούν να υποβάλλουν σχετική αίτηση στην ακαδημαϊκή μονάδα που υπηρετούν για τον καθορισμό του. Για τον καθορισμό του, λαμβάνεται υπόψη το διδακτικό ή επιστημονικό ερευνητικό έργο ή μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών του αιτούντος. Ο καθορισμός του γνωστικού αντικείμενου γίνεται με διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και εκδίδεται ύστερα από απόφαση της ακαδημαϊκής μονάδας (Συνέλευσης του Τμήματος, Κοσμητείας της Σχολής ή Συγκλήτου) στην οποία υπηρετεί ο αιτών. Στα Τμήματα στα οποία λειτουργούν Τομείς, για την έκδοση της απόφασης από τη Συνέλευση απαιτείται η προηγούμενη γνώμη του Τομέα στον οποίο υπηρετεί ο αιτών. Η ως άνω διαδικασία απαιτείται και για την περίπτωση μεταβολής ήδη καθορισθέντος γνωστικού αντικείμενου.»

Άρθρο 27 παρ. 9.γ. ν. 4386/2016: «Αρμόδιο όργανο για όλα τα θέματα που αφορούν στα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.ΤΕ.Π. των Α.Ε.Ι. είναι η Συνέλευση του Τμήματος. Στις περιπτώσεις που οι θέσεις ανήκουν στη Σχολή ή στο Ίδρυμα, η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από τη Συνέλευση της Σχολής ή τη Σύγκλητο αντίστοιχα.» Σύμφωνα με την **παρ. 4 άρθρου 76 ν. 4485/2017:** «4. Η περίπτωση γ' της παρ. 9 του άρθρου 27 του ν. 4386/2016 (Α' 83) εφαρμόζεται και για τα μέλη του προσωρινού κλάδου των Τεχνικών Εργαστηρίων των Τ.Ε.Ι. Τα μέλη του κλάδου αυτού, μέχρι τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρησή τους από την υπηρεσία, οπότε και καταργούνται οι θέσεις τους σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 79 του ν. 4009/2011, έχουν κοινή εκπροσώπηση με τα μέλη του Ε.Τ.Ε.Π. στα όργανα του Ιδρύματος και των μονάδων του.»

Άρθρο 27 παρ. 11.α. ν. 4386/2016: «Τα μέλη Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. υποχρεούνται να παρευρίσκονται στους πανεπιστημιακούς χώρους είκοσι δύο (22) ώρες εβδομαδιαίως κατ' ελάχιστο όριο, κατανεμημένες σε τέσσερις τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες και να παρέχουν κάθε μορφής διδακτικό έργο με αριθμό διδακτικών ωρών ανάλογο με αυτό των μελών ΔΕΠ, καθώς και κάθε μορφής επιστημονικό-ερευνητικό έργο.»

Άρθρο 27 παρ. 11.β. ν. 4386/2016: «Τα μέλη Ε.Τ.Ε.Π. υποχρεούνται να παρευρίσκονται στους πανεπιστημιακούς χώρους είκοσι έξι (26) ώρες εβδομαδιαίως, κατ' ελάχιστο όριο και να παρέχουν κάθε μορφής εξειδικευμένο τεχνικό εργαστηριακό έργο.»

Άρθρο 27 παρ. 12.β. ν. 4386/2016: «Η περίπτωση α' της παρ. 12 του άρθρου 44Α του ν. 4115/2013, όπως ισχύει εφαρμόζεται και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.ΤΕ.Π. των Α.Ε.Ι.» Σημειώνεται ότι στην περίπτωση α' της παρ. 12 του άρθρου 44Α του ν. 4115/2013, όπως ισχύει, ορίζονται τα εξής: «Εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που είναι σύζυγοι καθηγητών ή λεκτόρων ή καθηγητών εφαρμογών Α.Ε.Ι., μπορούν με αίτησή τους να αποσπώνται, κατ' εξαίρεση της κείμενης νομοθεσίας και για όσο χρόνο υπηρετεί ο/η σύζυγος καθηγητής ή λέκτορας ή καθηγητής εφαρμογών στα Α.Ε.Ι., σε αντίστοιχη εκπαιδευτική μονάδα της πόλης όπου είναι η έδρα του Τμήματος ή Παραρτήματος του Α.Ε.Ι. στο οποίο υπηρετεί ο/η σύζυγος τους.»

Άρθρο 27 παρ. 12.γ. ν. 4386/2016: Στο τέλος της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4369/2016 (Α' 33) (σύμφωνα με την οποία δεν υπάγονται στο σχετικό σύστημα αξιολόγησης «οι υπάλληλοι και λειτουργοί που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Μέρους Β' του ν. 3205/2003 (Α' 297), προστίθεται φράση: «καθώς και το Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.) των Α.Ε.Ι.»

Άρθρο 27 παρ. 12.δ. ν. 4386/2016: «Για τα υπηρετούντα στις 31.12.2015 μέλη Ε.Τ.Ε.Π. ή Ε.ΔΙ.Π. των Πανεπιστημίων, τα οποία υπηρετούσαν την 1.11.2011 ως Ε.Τ.Ε.Π., η μισθολογική τους κατάσταση και εξέλιξη, με την εφαρμογή των διατάξεων του Α' μέρους του ν. 3205/2003 μέχρι τις 31.12.2015 θεωρείται νόμιμη, λαμβάνοντας υπόψη όλου του αναγνωρισμένου χρόνου υπηρεσίας τους. Οι καταβληθείσες αποδοχές του ανωτέρω προσωπικού μέχρι τις 31.12.2015 θεωρούνται νόμιμες και τυχόν διαφορές δεν αναζητούνται, ενώ για την εφαρμογή του άρθρου 27 του ν. 4354/2015 πολογίζονται οι καταβληθείσες αποδοχές στις 31.12.2015. Από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της ένταξής τους στην κατηγορία Ε.ΔΙ.Π., σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων 2 και 5 της παρ. 3 του άρθρου 68 του ν. 4235/2014 (Α' 32), τα μέλη Ε.ΔΙ.Π. των Πανεπιστημίων εξακολουθούν να αμείβονται μέχρι τις 31.12.2015, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3205/2003 και του ν. 4024/2011, αντίστοιχα. Από 1.1.2016 και μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, τα υπηρετούντα μέλη Ε.ΔΙ.Π. τα οποία εντάχθηκαν στην κατηγορία αυτή από την κατηγορία των μελών Ε.Τ.Ε.Π. ή των μονίμων διοικητικών υπαλλήλων ή των

υπαλλήλων ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, υπάγονται στις μισθολογικές ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Β' του ν. 4354/2015.»

Άρθρο 33 παρ. 7 ν. 4386/2016, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4α άρθρου 20 Ν. 4452/2017: «7. Μόνιμοι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού μπορούν να μεταταγούν σε θέσεις των προβλεπόμενων στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 (Α' 195) κατηγοριών Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) των Πανεπιστημίων, των Τ.Ε.Ι. και των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών (Α.Ε.Α.), με ταυτόχρονη μεταφορά της θέσης και της δαπάνης της μισθοδοσίας τους και σύστασης της θέσης στο οικείο Α.Ε.Ι. εφόσον σωρευτικώς α) είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος με γνωστικό αντικείμενο ίδιο ή συναφές με γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύει το Τμήμα ένταξης, β) έχουν δημοσιευμένο έργο σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια, σχετικό με τα αντικείμενα αυτά και γ) έχουν μετά τη λήψη του διδακτορικού διπλώματος αποδεδειγμένα επιτελέσει για τουλάχιστον δύο (2) ακαδημαϊκά έτη σε ελληνικό Α.Ε.Ι ή ομοταγές Ίδρυμα της αλλοδαπής σχετικό με τα αντικείμενα της περίπτωσης Α' επιστημονικό/εφαρμοσμένο/ερευνητικό έργο και συγκεκριμένα έχουν εκπαιδευτική εμπειρία ή εμπειρία σε εργαστηριακό - εφαρμοσμένο - διδακτικό έργο ή αναγνωρισμένο επαγγελματικό/ερευνητικό έργο σε σχετικό επιστημονικό πεδίο ή έχουν τουλάχιστον διετή σχετική εργασία σε ερευνητικά κέντρα της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή συνδυασμό των ανωτέρω.

Για την ανωτέρω μετάταξη απαιτείται: α) Σχετική αίτηση του ενδιαφερόμενου εκπαιδευτικού που υποβάλλεται στην υπηρεσία στην οποία ανήκει, καθώς και στο οικείο Α.Ε.Ι., έως την 31η Μαρτίου κάθε έτους, και αφορά το επόμενο της ημερομηνίας υποβολής ακαδημαϊκό ή διδακτικό έτος αντίστοιχα. β) Έγκριση του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται ο εκπαιδευτικός. γ) Απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος του οικείου Α.Ε.Ι., ύστερα από σχετική εισήγηση τριμελούς επιτροπής, τα μέλη της οποίας έχουν συναφές προς τη θέση γνωστικό αντικείμενο και η οποία αποτελείται από δύο Καθηγητές και ένα μέλος της κατηγορίας Ε.ΔΙ.Π. ή Ε.Ε.Π. ανά περίπτωση που ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Για την ανωτέρω απόφαση η Συνέλευση λαμβάνει υπόψη της τις ανάγκες του Τμήματος στα γνωστικά αντικείμενα που αυτό θεραπεύει, την εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος και την υλοποίηση του προγράμματος σπουδών. Αν υποβληθούν περισσότερες από μια αιτήσεις για το ίδιο γνωστικό αντικείμενο με την απόφασή της η Συνέλευση θα προβαίνει σε αξιολογική κατάταξη των υποψηφίων. Προϋπόθεση για την έγκριση του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται ο εκπαιδευτικός είναι η προηγούμενη της έγκρισης απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος του οικείου Α.Ε.Ι..

Η μετάταξη του εκπαιδευτικού σε θέση των ανωτέρω κατηγοριών Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η ένταξη του εκπαιδευτικού σε θέση Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. στο οικείο Ίδρυμα διενεργείται με διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη, η οποία εκδίδεται το αργότερο εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών.

Το προσωπικό που μετατάσσεται διέπεται από τις διατάξεις περί βαθμολογικών προαγωγών και μισθολογικής εξέλιξης των μελών Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. Για τη βαθμολογική και μισθολογική κατάταξη των μετατασσόμενων εκπαιδευτικών αναγνωρίζεται ο συνολικός χρόνος υπηρεσίας στο Δημόσιο με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και μέχρι την έκδοση του κατά την παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011 προεδρικού διατάγματος εντάσσονται αυτοδικαίως σε βαθμίδες της παρ. 2 του άρθρου 1 του π.δ. 118/2002. Η διάρκεια της θητείας στην εισαγωγική βαθμίδα υπολογίζεται ως τριετής και ο απομένον χρόνος λαμβάνεται υπόψη για την εξέλιξη στις επόμενες βαθμίδες. Μετά την ένταξη στην κατηγορία Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. το προσωπικό που μετατάσσεται διέπεται από τις διατάξεις του ν. 4009/2011 (Α' 195) και όσες διατάξεις αφορούν όλα τα μέλη Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. των Α.Ε.Ι..

Η μετάταξη μπορεί να πραγματοποιηθεί ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από προηγούμενη μετάταξη του αιτούντος εκπαιδευτικού σε άλλη βαθμίδα εκπαίδευσης ή του χρόνου διορισμού του.»

Περαιτέρω, στην παρ. 4β άρθρου 20 Ν. 4452/2017, ορίζονται τα εξής: «β) Η διάταξη της περίπτωσης Α' καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αιτήσεις μετάταξης, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 33 του ν. 4386/2016 (Α' 83), για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη υπουργική απόφαση, και για τις οποίες με ευθύνη των οικείων Α.Ε.Ι. πρέπει να τηρηθεί η ανωτέρω περιγραφόμενη διαδικασία. Για τις ίδιες αιτήσεις οι εκδοθείσες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αποφάσεις αποδέσμευσης των οικείων υπηρεσιακών συμβουλίων θα ληφθούν υπόψη για την έκδοση της προβλεπόμενης υπουργικής απόφασης.»

Άρθρο 64 παρ. 1β ν. 4386/2016: «Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 13 ν. 2889/2001 (Α' 37) προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Στα μέλη του Ε.ΔΙ.Π. που εργάζονται σε Πανεπιστημιακές κλινικές,

7.¹⁰¹ α. Επιστήμονες αναγνωρισμένου επιστημονικού κύρους είτε κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος είτε υποψήφιοι διδάκτορες είτε εξαιρετικής τεχνικής εμπειρίας, μπορεί να απασχολούνται ως ακαδημαϊκοί υπότροφοι με απόφαση της Συνέλευσης και πράξη του Προέδρου του οικείου Τμήματος, για τη διεξαγωγή διδακτικού, κλινικού και ερευνητικού έργου, καθοριζόμενου με τη σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ του ακαδημαϊκού υποτρόφου και του Πρύτανη του οικείου Α.Ε.Ι.. Οι συμβάσεις που συνάπτονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν υπάγονται στις διατάξεις των Κεφαλαίων Α΄, Β΄ και Γ΄ του ν. 2190/1994, αλλά υπάγονται στις εξαιρέσεις της ΠΥΣ 33/2006 (Α΄ 280). Η προκήρυξη του γνωστικού αντικειμένου γίνεται ύστερα από πρόταση της Γενικής Συνέλευσης του Τομέα και έγκριση από τη Συνέλευση Τμήματος. Η διάρκεια της σύμβασης καθορίζεται για χρονικό διάστημα μέχρι ενός ακαδημαϊκού έτους κατά περίπτωση, ανάλογα με τις ανάγκες του Τομέα, μπορεί δε να ανανεώνεται ή να παρατείνεται. Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός χρόνος διάρκειας της σύμβασης δεν μπορεί να υπερβεί τα τρία (3) ακαδημαϊκά έτη.

β. Δεν είναι δυνατή η απασχόληση ως ακαδημαϊκών υποτρόφων των αφυπηρετησάντων μελών του οικείου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή συνταξιούχων του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

γ. Η απασχόληση των ανωτέρω μπορεί να είναι πλήρης ή μερική. **Σε περίπτωση πλήρους απασχόλησης, το διδακτικό έργο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαέξι (16) ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης, από τις οποίες το μέγιστο έξι (6) ώρες μπορεί να αφορά διδασκαλία θεωρητικού μαθήματος, ενώ στην περίπτωση μερικής απασχόλησης η υποχρέωση παροχής διδακτικού έργου μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό της απασχόλησης.** Η κάλυψη της αποζημίωσής τους γίνεται από υποτροφίες και πόρους που εξασφαλίζει το Τμήμα ή από τη χρήση των αδιάθετων ταμειακών υπολοίπων προηγούμενων οικονομικών ετών του Ιδρύματος, χωρίς αύξηση της κρατικής επιχορήγησης προς το οικείο Α.Ε.Ι., εκτός και αν αυτή προέρχεται από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

εργαστήρια ή μονάδες εγκατεστημένες σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή των Α.Ε.Ι. και παρέχουν κλινικό-εργαστηριακό έργο, καταβάλλεται ειδική αμοιβή ανάλογη προς αυτή των πανεπιστημιακών ιατρών, το ύψος της οποίας ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.»

¹⁰¹. Η παρούσα παράγραφος –που από παραδρομή είχε αριθμηθεί ως 6, είχε προστεθεί με την παρ. 16 άρθρου 34 ν. 4115/2013, τροποποιηθεί με το άρθρο 95 ν. 4310/2014 και αντικατασταθεί με το άρθρο 47 (και όχι 44) ν. 4369/2016– αναριθμήθηκε σε παρ. 7 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 58 ν. 4386/2016. Στη συνέχεια, με την παρ. 4 άρθρου 19 ν. 4452/2017, αντικαταστάθηκαν οι περιπτώσεις α΄ και γ΄ της παρ. 7 του παρόντος άρθρου 29 ν. 4009/2011. **Ήδη, το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ΄ αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1β άρθρου 16 ν. 4559/2018. Σημειώνεται ότι το άρθρο 36 παρ. 1 ν. 4485/2017 επιτρέπει στους ως άνω επιστήμονες και τη διδασκαλία σε ΠΜΣ.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΣΠΟΥΔΕΣ

Άρθρο 30

Διάρθρωση των σπουδών

1. Οι σπουδές διαρθρώνονται σε τρεις κύκλους, τον πρώτο, τον δεύτερο και τον τρίτο.

2. α) Ο πρώτος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση ενός προγράμματος σπουδών, περιλαμβάνει μαθήματα που αντιστοιχούν κατ'ελάχιστο σε 240 πιστωτικές μονάδες και ολοκληρώνεται με την απονομή τίτλου σπουδών επιπέδου 6 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

β) Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019.¹⁰²

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισηγήσεις των πρυτάνεων των ιδρυμάτων, οι οποίες διατυπώνονται μετά από γνώμη των κοσμητειών των οικείων σχολών, καθώς και ύστερα από γνώμη της ΑΔΙΠ, ορίζεται το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απονομή τίτλου σπουδών από όλα τα ομοειδή προγράμματα σπουδών, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες εξελίξεις σε κάθε επιστημονικό πεδίο, στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης.

β) Κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε 60 πιστωτικές μονάδες.

γ) Κάθε ίδρυμα μπορεί να οργανώνει προγράμματα σύντομου κύκλου σπουδών, τα οποία περιλαμβάνουν μαθήματα που αντιστοιχούν κατά μέγιστο σε 120 πιστωτικές μονάδες και ολοκληρώνεται με την απονομή πιστοποιητικού κατάρτισης σύντομου κύκλου, κατά τα οριζόμενα στον Οργανισμό του ιδρύματος. Το πιστοποιητικό αυτό δεν είναι ισότιμο με τίτλο σπουδών πρώτου κύκλου. 3. – 5.¹⁰³

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 31

Διδακτικό έργο

Το διδακτικό έργο κατανέμεται σε εξαμηνιαία μαθήματα. Ως διδακτικό έργο θεωρείται: α) η αυτοτελής διδασκαλία ενός μαθήματος, β) η αυτοτελής διδασκαλία μαθημάτων εμβάθυνσης σε μικρές ομάδες φοιτητών, γ) οι εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις και η εν γένει πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, δ) η επίβλεψη εργασιών ή διπλωματικών εργασιών και ε) η οργάνωση σεμιναρίων ή άλλων ανάλογων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων των φοιτητών.

¹⁰². Το εδάφιο α΄ της παρούσας παραγράφου αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 9 άρθρου 19 ν. 4521/2018.

¹⁰³. Οι παρ. 3-5 άρθρου 30 ν. 4009/2011 καταργήθηκαν με το άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017.

Άρθρο 32

Πρόγραμμα σπουδών

1. α) Το πρόγραμμα σπουδών περιέχει τους τίτλους των υποχρεωτικών, των κατ' επιλογή υποχρεωτικών και των προαιρετικών μαθημάτων, το περιεχόμενό τους, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο, και τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων. Περιέχει, επίσης, τα προσόντα και τις ειδικότητες του εκπαιδευτικού προσωπικού που απαιτούνται για την εφαρμογή του και την επίτευξη των μαθησιακών στόχων του.

β) Σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων της Ανώτατης Εκπαίδευσης, κάθε πρόγραμμα σπουδών περιέχει επίσης τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από το σύνολο του προγράμματος σπουδών, καθώς και από κάθε επί μέρους μάθημα ή εκπαιδευτική δραστηριότητα ή πρακτική άσκηση που περιλαμβάνεται σε αυτό, τις πιστωτικές μονάδες σύμφωνα με τα οριζόμενα στη Φ.5/89656/Β3/13.8.2007 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β' 1466), καθώς και το επίπεδο των προσόντων σε αντιστοίχισή του με εκείνα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Δια Βίου Μάθησης και του Πλαισίου Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης.¹⁰⁴

2.¹⁰⁵ Το κατά την παράγραφο 1 περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, ύστερα από εισήγηση του Τομέα και σύμφωνη γνώμη της Συνέλευσης του Τμήματος.

3. Στα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου ενός ιδρύματος μπορούν να περιλαμβάνονται, με την αναγνώριση των αντίστοιχων πιστωτικών μονάδων, και μαθήματα που παρέχονται από σχολές άλλων ιδρυμάτων της ημεδαπής, όπως ορίζεται στους Οργανισμούς των ιδρυμάτων αυτών, ή της αλλοδαπής. Μεταξύ των δύο ιδρυμάτων καταρτίζεται ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας.

4. Τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου δύνανται να περιλαμβάνουν μαθήματα για την εκμάθηση ξένων γλωσσών¹⁰⁶.

5. Μετά την πιστοποίηση ενός προγράμματος σπουδών σύμφωνα με τα άρθρα 70 έως και 72, ο κοσμήτορας αναθέτει την υλοποίησή του στο τμήμα.

¹⁰⁴. Το τελευταίο εδάφιο της ως άνω περίπτωσης β', το οποίο είχε αντικατασταθεί με την παρ. 9 άρθρου 82 ν. 4485/2017 (: «Το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, ύστερα από εισήγηση του Τομέα και σύμφωνη γνώμη της Συνέλευσης Τμήματος.») καταργήθηκε με την παρ. 1γ άρθρου 16 ν. 4559/2018.

¹⁰⁵. Η παρ. 2 (η οποία είχε ήδη τροποποιηθεί με την παρ. 9 άρθρου 82 ν. 4485/2017) αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 10 άρθρου 19 ν. 4521/2018.

¹⁰⁶. Η παρ. 4 άρθρου 32 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 8 άρθρου 34 ν. 4115/2013.

Άρθρο 33

Χρονική διάρθρωση σπουδών – Εξετάσεις

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους. Το διδακτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα.

2. Ο φοιτητής εγγράφεται στη σχολή στην αρχή κάθε εξαμήνου σε ημερομηνίες που ορίζονται από την κοσμητεία και δηλώνει τα μαθήματα που επιλέγει¹⁰⁷.

3. 4.¹⁰⁸

5. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας. Ο αριθμός των εβδομάδων για τη διενέργεια των εξετάσεων ορίζεται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

6. Παράταση της διάρκειας ενός εξαμήνου επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις προκειμένου να συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός εβδομάδων διδασκαλίας, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δύο εβδομάδες και γίνεται με απόφαση του πρύτανη, ύστερα από πρόταση της κοσμητείας της σχολής.

7. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο αριθμός των εβδομάδων διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σε ένα μάθημα είναι μικρότερος από τις δεκατρείς, το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε και δεν εξετάζεται, τυχόν δε εξέτασή του είναι άκυρη και ο βαθμός δεν υπολογίζεται για την απονομή του τίτλου σπουδών.

8. Οι εξετάσεις διενεργούνται αποκλειστικά μετά το πέρας του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου για τα μαθήματα που διδάχθηκαν στα εξάμηνα αυτά, αντίστοιχα. Ο φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων πριν από την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για την προφορική εξέταση φοιτητών με αποδεδειγμένη πριν από την εισαγωγή τους στο ίδρυμα δυσλεξία, σύμφωνα με διαδικασία που ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ιδρύματος.

9. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα καθορίζεται από τον διδάσκοντα, ο οποίος μπορεί να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή και προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε εργασίες ή εργαστηριακές ασκήσεις.

10. Αν ο φοιτητής αποτύχει περισσότερες από τρεις φορές σε ένα μάθημα, με απόφαση του κοσμήτορα εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή καθηγητών της σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο και ορίζονται από τον κοσμήτορα. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδασκων. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής συνεχίζει ή όχι τη φοίτησή του σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Οργανισμό του

¹⁰⁷. Η παρ. 2 άρθρου 33 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1 άρθρου 56 ν. 4415/2016. Εξάλλου, μετά την εν λόγω αντικατάσταση και τη συνακόλουθη κατάργηση και του εδαφίου περί αυτοδικαίως διαγραφής του φοιτητή που δεν εγγράφεται για δύο συνεχόμενα εξάμηνα, στην παρ. 3 άρθρου 56 ν. 4415/2016, ορίζεται ότι: «Η επανεγγραφή φοιτητών που απώλεσαν αυτοδικαίως τη φοιτητική τους ιδιότητα λόγω μη εγγραφής σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα πραγματοποιείται με έγγραφη αίτησή τους στη Σχολή.». Το εδ. β' της παρούσας παρ. 3 **καταργήθηκε** με το άρθρο **57(ε) ν. 4777/2021.**

¹⁰⁸. Οι παρ. 3 και 4 **καταργήθηκαν** με το **άρθρο 57(β) ν. 4777/2021.**

ιδρύματος, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μέγιστος αριθμός επαναλήψεων της εξέτασης σε ένα μάθημα.

11. **α) β)¹⁰⁹**

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται το ύψος της οικονομικής συμμετοχής για τη φοίτηση στα κανονικά εξάμηνα σπουδών των αλλοδαπών φοιτητών που προέρχονται από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν έχουν εισαχθεί με το εκάστοτε ισχύον σύστημα εισαγωγικών εξετάσεων για τους Έλληνες.

12. Ο φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και του απονέμεται τίτλος σπουδών όταν εξεταστεί επιτυχώς στα μαθήματα που προβλέπονται από το πρόγραμμα σπουδών και συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό πιστωτικών μονάδων.

13. Για την απονομή του τίτλου σπουδών πρώτου κύκλου απαιτείται η επιτυχής ολοκλήρωση μαθημάτων μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας ή η αποδεδειγμένη γνώση της. Οι ξένες γλώσσες που απαιτούνται, ο αριθμός των μαθημάτων, το επίπεδο εκμάθησής τους και ο τρόπος απόδειξης της γνώσης της ξένης γλώσσας ή των γλωσσών ορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

14. Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού του τίτλου σπουδών καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 34

Κανονιστικές πράξεις για τις σπουδές πρώτου κύκλου

1. Ιδιαίτερο κεφάλαιο του Εσωτερικού Κανονισμού του ιδρύματος αποτελεί ο κανονισμός προπτυχιακών σπουδών, ο οποίος καταρτίζεται ύστερα από *εισήγηση των κοσμητειών*.

2. Ο κανονισμός προπτυχιακών σπουδών περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις προϋποθέσεις για την απονομή τίτλου σπουδών, την πρόβλεψη υποχρεωτικής παρακολούθησης συγκεκριμένων μαθημάτων, τον ανώτατο αριθμό πιστωτικών μονάδων που αντιστοιχούν στα μαθήματα στα οποία μπορεί να εγγραφεί κάθε φοιτητής ανά εξάμηνο, τον χαρακτηρισμό των μαθημάτων και τα τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα, τη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων από άλλες σχολές ή ιδρύματα, τις κατευθύνσεις, την έκταση και το περιεχόμενο των προπτυχιακών μαθημάτων, τη σειρά των μαθημάτων στα οποία μπορούν να εγγραφούν οι φοιτητές, τις διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων από τους φοιτητές, τους τρόπους διασφάλισης του αδιάβλητου των εξετάσεων, την προθεσμία μέσα στην οποία χορηγείται ο τίτλος σπουδών και τα αρμόδια προς τούτο όργανα, το τελετουργικό αποφοίτησης, τον τύπο των τίτλων σπουδών, τη διαδικασία για τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, τους όρους υπό τους οποίους ο φοιτητής θεωρείται ότι δεν δικαιούται τις πάσης φύσεως

¹⁰⁹. Οι περιπτώσεις α' και β' καταργήθηκαν με το **άρθρο 57(β) ν. 4777/2021**.

φοιτητικές παροχές, καθώς και τη διαδικασία με την οποία βεβαιώνεται η απώλεια του δικαιώματος αυτού, καθώς και ζητήματα τεχνολογικής και οικονομικής υποστήριξης των προγραμμάτων σπουδών και ειδικής γραμματειακής κάλυψης των αναγκών τους.

Άρθρο 35

Σύμβουλοι σπουδών

Ο σύμβουλος σπουδών καθοδηγεί και υποστηρίζει τους φοιτητές στα προγράμματα σπουδών τους. Με τον Εσωτερικό Κανονισμό κάθε ιδρύματος ορίζεται η εκ περιτροπής ανάθεση καθηκόντων συμβούλου σπουδών σε καθηγητές και ρυθμίζονται τα ειδικότερα σχετικά θέματα.

Άρθρο 36

Φοιτητικά θέματα

1. α) Τα ιδρύματα λαμβάνουν ειδικά μέτρα για τη διευκόλυνση των σπουδών των εργαζόμενων φοιτητών. Με κοινή απόφαση των *Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων* και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται η υποχρεωτική χορήγηση αδειών στους εργαζόμενους φοιτητές κατά την περίοδο των εξετάσεων για την προετοιμασία και τη συμμετοχή τους σε αυτές.

β) Οι φοιτητές πραγματοποιούν πρακτική άσκηση ¹¹⁰, ¹¹¹ στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον αυτή περιλαμβάνεται στο οικείο πρόγραμμα σπουδών. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της πρακτικής άσκησης ρυθμίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένης και ειδικής μέριμνας για τη διευκόλυνση φοιτητών με αναπηρία προκειμένου να πραγματοποιούν πρακτική άσκηση κατά ισότιμο τρόπο με κάθε άλλο φοιτητή.

2. α) Φοιτητές οι οποίοι προέρχονται από άλλα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγή ιδρύματα της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας εγγράφονται ως φιλοξενούμενοι φοιτητές στα Α.Ε.Ι. υποδοχής.

β) Οι φιλοξενούμενοι φοιτητές έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν οι φοιτητές του ιδρύματος υποδοχής για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτησή τους στο

¹¹⁰. Σύμφωνα με το άρθρο 59 («Ρυθμίσεις για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών στα Α.Ε.Ι.») ν. 4386/2016: «Οι κοινές υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν ή εκείνες που θα εκδοθούν και αφορούν την πρακτική άσκηση των φοιτητών των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας, για τα ακαδημαϊκά έτη 2014-2015 και 2015-2016, ισχύουν αναδρομικά από την ημερομηνία λήψεως της σχετικής απόφασης των αρμοδίων οργάνων του οικείου Α.Ε.Ι.».

¹¹¹. Σημειώνεται ότι, στο άρθρο 22 ν. 4559/2018, ορίζονται τα εξής: «1. Προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές των Α.Ε.Ι. και σπουδαστές των Ι.Ε.Κ. μπορούν, στο πλαίσιο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, να ασκούνται σε σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σε δομές του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. 2. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), καθορίζονται η διαδικασία, οι όροι, τα κριτήρια, οι προϋποθέσεις υλοποίησης, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την πρακτική άσκηση της παρ. 1.».

Α.Ε.Ι. υποδοχής, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα συνεργασίας που προβλέπεται στα άρθρα 40 και 41.

γ) Οι φιλοξενούμενοι φοιτητές δεν έχουν δικαίωμα κατάταξης ή απόκτησης τίτλου σπουδών στο Α.Ε.Ι. υποδοχής, εκτός αν το πρόγραμμα συνεργασίας, στο πλαίσιο του οποίου διακινούνται, προβλέπει τη δυνατότητα χορήγησης κοινού τίτλου σπουδών από τα συνεργαζόμενα Α.Ε.Ι..

δ) Προκειμένου περί φοιτητών εγγεγραμμένων στα ελληνικά Α.Ε.Ι., οι πιστωτικές μονάδες, ο χρόνος φοίτησης, η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων και η βαθμολογία τους στο Α.Ε.Ι. υποδοχής λαμβάνονται υπόψη, μεταφέρονται και θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκαν στο Α.Ε.Ι. προέλευσης, εφόσον τα μαθήματα αυτά περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο πρόγραμμα συνεργασίας.

ε) Με τους Οργανισμούς των Α.Ε.Ι. μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα προσωρινής μετακίνησης ενός φοιτητή από ένα Α.Ε.Ι. σε άλλο της ημεδαπής, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το ένα ακαδημαϊκό έτος, η διαδικασία αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων και ρυθμίζονται τα λοιπά σχετικά θέματα.

στ) Με τους Οργανισμούς των Α.Ε.Ι. ρυθμίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων από το Α.Ε.Ι. υποδοχής, καθώς και η διατήρηση όσων φοιτητικών παροχών μπορούν να μεταφερθούν σε ίδρυμα υποδοχής της αλλοδαπής.

3.¹¹² Οι φοιτητές που περάτωσαν την κανονική φοίτηση, η οποία ισούται με τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή του τίτλου σπουδών εξαμήνων, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, έχουν τη δυνατότητα να εξεταστούν στην εξεταστική περίοδο του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου κάθε ακαδημαϊκού έτους σε όλα τα μαθήματα που οφείλουν, ανεξάρτητα εάν αυτά διδάσκονται σε χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο, έπειτα από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Σχολής του Α.Ε.Ι..

Άρθρο 37

Συγγράμματα

1. Διδακτικό σύγγραμμα θεωρείται κάθε έντυπο ή ηλεκτρονικό βιβλίο, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών βιβλίων ελεύθερης πρόσβασης, καθώς και οι έντυπες ή ηλεκτρονικές ακαδημαϊκές σημειώσεις, ύστερα από την κατ' έτος έγκρισή τους από τις συνελεύσεις των τμημάτων σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 10, το οποίο ανταποκρίνεται κατά τρόπο ολοκληρωμένο στο γνωστικό αντικείμενο ενός μαθήματος και καλύπτει ολόκληρο ή το μεγαλύτερο

¹¹². Η ως άνω παρ. 3 προστέθηκε με την παρ. 1 άρθρου 31 ν. 4452/2017. Παρατήρηση: Κατόπιν της ως άνω ρύθμισης, **στερούνται αντικειμένου** οι συναφείς προγενέστερες ρυθμίσεις των άρθρων **α)** 34 παρ. 17 ν. 4115/2013 (που αφορούσε στην εξεταστική περίοδο του Φεβρουαρίου και Ιουνίου 2013), **β)** 80 παρ. 24 (και, κατά το ορθό, 25) ν. 4009/2011, (η οποία είχε προστεθεί με το άρθρο 73 παρ. 1 ν. 4316/2014 και αφορούσε στο ακαδημαϊκό έτος 2014-2015), **γ)** 39 ν. 4327/2015 (που αναφερόταν στους επί πτυχίω φοιτητές και αφορούσε στο εαρινό εξάμηνο 2015), **δ)** 6 παρ. 3 της από 30.12.2015 ΠΝΠ (η οποία αφορούσε στο ακαδημαϊκό έτος 2015-2016), **ε)** 59 ν. 4449/2017 (η οποία αφορούσε στο ακαδημαϊκό έτος 2016-2017).

μέρος της ύλης και του περιεχομένου του, όπως αυτά καθορίζονται στον κανονισμό προπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών της οικείας σχολής. Ο κατάλογος των διδακτικών συγγραμμάτων περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα ανά υποχρεωτικό ή επιλεγόμενο μάθημα, το οποίο προέρχεται από τα δηλωθέντα συγγράμματα στο Κεντρικό Πληροφοριακό Σύστημα (Κ.Π.Σ.) ΕΥΔΟΞΟΣ και συντάσσεται ύστερα από εισηγήσεις των οικείων διδασκόντων ή υπευθύνων για καθένα από αυτά, καθώς και των λοιπών καθηγητών που κατέχουν θέση του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στον τρόπο και τα κριτήρια της δωρεάν διανομής στους ενεργούς φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών των διδακτικών συγγραμμάτων μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας «ΕΥΔΟΞΟΣ», καθώς και την καταβολή αμοιβής στους συγγραφείς τους¹¹³.

2. Ενισχύονται οι βιβλιοθήκες των ιδρυμάτων με τον απαραίτητο αριθμό έντυπων ή ηλεκτρονικών συγγραμμάτων ώστε να καλύπτονται οι εκπαιδευτικές ανάγκες των ιδρυμάτων. Για κάθε διδακτικό σύγγραμμα παραχωρείται από το Δημόσιο στη βιβλιοθήκη του οικείου ιδρύματος ανάλογος αριθμός αντιτύπων. Οι βιβλιοθήκες των Α.Ε.Ι. υποχρεούνται σε μακροχρόνιο δανεισμό έντυπων ή ηλεκτρονικών συγγραμμάτων για την κάλυψη των αναγκών των φοιτητών κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Με κοινή απόφαση των *Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων*, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα κριτήρια με βάση τα οποία υπολογίζεται ο αριθμός και η διαδικασία παραχώρησης των ανωτέρω αντιτύπων, η διαδικασία δανεισμού συγγραμμάτων στους φοιτητές και κάθε σχετικό θέμα.

3.¹¹⁴ Η κοστολόγηση των διδακτικών συγγραμμάτων της παρ. 1 που αναρτώνται στον «Εύδοξο» ελέγχεται από την Επιτροπή Ελέγχου Κοστολόγησης και την Επιτροπή Δειγματοληπτικού Ελέγχου και Ενστάσεων. Με απόφαση των Υπουργών Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών ορίζεται η σύσταση και συγκρότηση της Επιτροπής Ελέγχου Κοστολόγησης, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια για τον τρόπο ελέγχου της διαμόρφωσης του κόστους των συγγραμμάτων.

Με την ίδια απόφαση ορίζεται η σύσταση και συγκρότηση, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια για το έργο και τη λειτουργία της Επιτροπής Δειγματοληπτικού Ελέγχου επί των διανεμόμενων συγγραμμάτων κάθε εκδοτικής επιχείρησης, η οποία λειτουργεί και ως Επιτροπή Ενστάσεων επί των αποφάσεων της Επιτροπής Ελέγχου Κοστολόγησης. Οι Επιτροπές δύνανται να επιβάλλουν διοικητικά πρόστιμα και

¹¹³ Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 άρθρου 37 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 άρθρου 5 ν. 4076/2012.

¹¹⁴ Η παρ. 3 άρθρου 37 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο έκτο ν. 4405/2016.

ποινές στις περιοριστικά αναφερόμενες περιπτώσεις υπέρβασης του κόστους που αναφέρονται στην απόφαση του προηγούμενου εδαφίου.

4. Οι παραδόσεις - σημειώσεις των μαθημάτων που διδάσκουν οι καθηγητές όλων των βαθμίδων αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδίκτυο.

5. Κάθε διδάσκων οφείλει να διανέμει σε όλους τους φοιτητές που έχουν εγγραφεί στο μάθημα, κατά την πρώτη εβδομάδα των μαθημάτων και με δαπάνες του ιδρύματος στο οποίο ανήκει, αναλυτικό διάγραμμα μελέτης το οποίο περιλαμβάνει τη διάρθρωση της ύλης του μαθήματος, σχετική βιβλιογραφία, άλλη τεκμηρίωση και συναφή πληροφόρηση.

6.α) Στους φοιτητές που παρακολουθούν πρόγραμμα σπουδών για τη λήψη δεύτερου πτυχίου χορηγούνται δωρεάν έντυπα διδακτικά συγγράμματα. β) Από της δημοσιεύσεως του παρόντος καταργείται κάθε αντίθετη γενική ή ειδική διάταξη, καθώς και η διάταξη της περίπτωση α' της παρ. 10 του άρθρου 80 του ν. 4009/2011 (Α' 195)¹¹⁵.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ¹¹⁶

Άρθρο 38 ν. 4009/2011: Ρητή κατάργηση με το **άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017**.¹¹⁷

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 39 ν. 4009/2011: Ρητή κατάργηση με το **άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017**.

¹¹⁵ Η ως άνω παρ. 6 προστέθηκε με το άρθρο 65 ν. 4386/2016.

¹¹⁶ Για τον Δεύτερο και τον Τρίτο Κύκλο Σπουδών βλ. ήδη **άρθρα 30-45 ν. 4485/2017**, καθώς και τη μεταβατική διάταξη του **άρθρου 85 του ίδιου νόμου**.

Επισημαίνεται ότι, με το **άρθρο 88 περίπτωση α΄ ν. 4485/2017**, **καταργείται** ο ν. 3685/2008 («Θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές»). Διατηρούνται μόνο: α) το **άρθρου 9 παρ. 3 εδ. ε΄** («ε. Με πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ανατίθεται σε υποψήφιους διδάκτορες η επικουρία μελών Δ.Ε.Π. σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο με ωριαία αντιμισθία που επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του ιδρύματος.»), β) το **άρθρου 11** [«Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα» (Ε.Π.Ι.), **για τα οποία βλ. και άρθρο 12 ν. 4521/2018 στο Παράρτημα**· και γ) του **άρθρου 12 παρ. 4** (περί ισοτιμίας των μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας προς τους μεταπτυχιακούς τίτλους ειδίκευσης των ΑΕΙ και περί αξιολόγησης του προγράμματος σπουδών της ως άνω Σχολής κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3374/2005). **Σημειώνεται** ότι το **άρθρο 60 ν. 4559/2018** αντικαθιστά **την παρ. 5 άρθρου 85 ν. 4485/2017** ως εξής: «5. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται για υποψήφιους διδάκτορες που έχουν γίνει δεκτοί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και οι οποίοι συνεχίζουν και ολοκληρώνουν την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος.».

¹¹⁷ Με το **άρθρο 88 περίπτωση ι΄ ν. 4485/2017** καταργείται η παρ. 5 άρθρου 73 ν. 4316/2014 και, άρα, η δι' αυτής προστεθείσα παρ. 6 στο άρθρου 38 ν. 4009/2011.

ΜΕΡΟΣ Δ΄ ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Άρθρα 40-43 ν. 4009/2011: Ρητή κατάργηση με το **άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017**.

Άρθρο 44 (Διοργάνωση σπουδών σε ξένη γλώσσα): Ρητή κατάργηση με το **άρθρο 130 ν. 4692/2020**. Τα σχετικά ζητήματα ρυθμίζονται ήδη στο **Κεφάλαιο Γ΄: Ξενόγλωσσα Προγράμματα Σπουδών (άρθρα 82-95) ν. 4692/2020**. Βλ. συναφώς και άρθρο 126 ν. 4692/2020.

Άρθρο 45

Πιστοποίηση και χρηματοδότηση προγραμμάτων σπουδών

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λειτουργία όλων των προγραμμάτων σπουδών είναι η πιστοποίησή τους σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα κριτήρια της ΑΔΙΠ κατά τα άρθρα 70 έως και 72. Για τη χρηματοδότησή τους από το Δημόσιο απαιτείται να έχουν συμπεριληφθεί στις συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού που προβλέπονται στο άρθρο 62.

Άρθρο 46

Εθνικό πλαίσιο προσόντων ανώτατης εκπαίδευσης

Στην παράγραφο 4 του άρθρου 16 του ν. 3879/2010 (Α΄ 163) προστίθεται περίπτωση δ΄ ως εξής: «δ) οι όροι διαμόρφωσης και εφαρμογής του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων της Ανώτατης Εκπαίδευσης και, ιδίως, τα θέματα που αφορούν τη σχέση του με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και την αντιστοίχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων Δια Βίου Μάθησης, καθώς και το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης.»

Άρθρο 47

Επώνυμες έδρες¹¹⁸

¹¹⁸. Στο άρθρο 55 («Επώνυμες έδρες Υπουργείου Εθνικής Άμυνας») ν. 4407/2016 προβλέπονται τα εξής: «1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, εγκρίνεται η μεταφορά πίστωσης στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων επ΄ ωφελεία του οικείου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος με σκοπό την επιχορήγησή του, για την, κατά τα καθοριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 47 του Ν. 4009/2011, ίδρυση επώνυμης έδρας, η οποία φέρει την επωνυμία του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας. Με την απόφαση αυτή καθορίζεται η γνωστική περιοχή διδασκαλίας και έρευνας. 2. Η πίστωση διατίθεται για την κάλυψη των δαπανών της διδακτικής και γενικότερης επιστημονικής δραστηριότητας της έδρας. Η επιλογή του διδάσκοντος στην επώνυμη έδρα και ο ορισμός του χρόνου της θητείας του γίνεται από το ίδρυμα. 3. Οι ειδικότεροι όροι για την ίδρυση, τη λειτουργία και την πλήρωση της επώνυμης έδρας καθορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.»

1. Είναι δυνατή, με απόφαση του πρύτανη, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της κοσμητείας και εγκρίνεται από το Συμβούλιο με τη σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου του ιδρύματος, η ίδρυση και λειτουργία σε σχολή επώνυμης έδρας διδασκαλίας και έρευνας σε συγκεκριμένη γνωστική περιοχή.

2. Για την ίδρυση της έδρας απαιτείται η δωρεά στο ίδρυμα από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό, κεφαλαίου για την κάλυψη των δαπανών της διδακτικής και γενικότερης επιστημονικής δραστηριότητας της έδρας. Αν ο δωρητής δεν προσδιορίσει τη γνωστική περιοχή, ο προσδιορισμός γίνεται από τη Σύγκλητο του ιδρύματος. Η επιλογή διδάσκοντος στην επώνυμη έδρα και ο ορισμός του χρόνου της θητείας του γίνεται από το ίδρυμα.

3. Οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την ίδρυση, τη λειτουργία και την πλήρωση της επώνυμης έδρας καθορίζονται στον Οργανισμό του ιδρύματος.

Άρθρο 48

Βιβλιοθήκες – Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

1. Σε κάθε Α.Ε.Ι. λειτουργεί ενιαία κεντρική βιβλιοθήκη ως αυτοτελής και αποκεντρωμένη μονάδα σε επίπεδο διεύθυνσης, με τίτλο «Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης (τίτλος ιδρύματος)». Αποστολή της κεντρικής βιβλιοθήκης είναι η ενίσχυση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του ιδρύματος, η συμβολή της στην ανάκτηση, διαχείριση, παροχή και διάθεση εξειδικευμένων πληροφοριών στην ευρύτερη εθνική και διεθνή κοινότητα και η ουσιαστική συμμετοχή της σε κάθε δραστηριότητα για την παιδεία και τον πολιτισμό. Η περαιτέρω διοικητική ανάπτυξη της κεντρικής βιβλιοθήκης του ιδρύματος σε παραρτήματα σε επίπεδο σχολής καθορίζεται από τον Οργανισμό του ιδρύματος. Τα παραρτήματα υπάγονται διοικητικά στην κεντρική βιβλιοθήκη του ιδρύματος και αποτελούν ενιαίο με αυτή σύνολο τόσο ως προς τους ανθρώπινους πόρους όσο και ως προς την πολιτική ανάπτυξης και τη διαχείριση των οικονομικών πόρων.

2. Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β.), που συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 3404/2005 (Α' 260), έχει ως σκοπό την εξοικονόμηση πόρων και την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών υποστήριξης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου των μελών του. Ειδικότερα, μεταξύ των στόχων του Σ.Ε.Α.Β. περιλαμβάνονται η συντονισμένη ανάπτυξη των συλλογών των επί μέρους κεντρικών βιβλιοθηκών, η δημιουργία συστήματος διαδανεισμού σε εθνικό επίπεδο, η χάραξη κοινής στρατηγικής στον τομέα της πρόσβασης σε ηλεκτρονικό υλικό με σκοπό την αποτελεσματικότερη για τη χώρα διαχείριση των πηγών πληροφόρησης και η υιοθέτηση κοινών προτύπων και δεικτών απόδοσης των υπηρεσιών τους. Μέλη του Συνδέσμου είναι τα Α.Ε.Ι. της χώρας, η Ακαδημία Αθηνών και η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος.

3. Συνεργαζόμενα μέλη του Συνδέσμου μπορεί να είναι τα ερευνητικά κέντρα του δημόσιου τομέα, καθώς και νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που

εποπτεύονται από άλλα Υπουργεία εκτός από το *Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων* και άλλοι κρατικοί οργανισμοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Άρθρο 49

Φοιτητική ιδιότητα - Σύλλογοι φοιτητών

1. Η ιδιότητα του φοιτητή αποκτάται με την εγγραφή του σε Α.Ε.Ι.¹¹⁹
2. α) Οι φοιτητές είναι ελεύθεροι να εκφράζονται ατομικά ή συλλογικά στο πλαίσιο λειτουργίας των φοιτητικών συλλόγων των σχολών ή άλλων επί μέρους οργανώσεων και ομίλων. Εκλογές για τα όργανα των ανωτέρω φορέων μπορεί να πραγματοποιούνται και ηλεκτρονικά.
- β)¹²⁰
- γ) Η πρόσκληση στους εκπροσώπους των φοιτητών για συμμετοχή στα συλλογικά όργανα στα οποία συμμετέχουν γίνεται εγγράφως, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.
- δ) Οι φοιτητές δικαιούνται να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων και των μέσων του ιδρύματος που προορίζονται για την εκπλήρωση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του έργου, τα οποία ορίζει ο Εσωτερικός Κανονισμός και οι αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων του ιδρύματος.

Άρθρο 50

Συμβούλια φοιτητικής μέριμνας και σπουδών

1. α) Με τον Οργανισμό του ιδρύματος συνιστάται σε κάθε ίδρυμα «Συμβούλιο φοιτητικής μέριμνας» με πρόεδρο τον πρύτανη ή αναπληρωτή του και με μέλη του καθηγητές και φοιτητές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην επόμενη περίπτωση, με σκοπό τη συζήτηση και τη διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπιση θεμάτων σχετικά με τη διαβίωση των φοιτητών και τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας του ιδρύματος, καθώς και με την ορθή εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων των συλλογικών οργάνων.
- β) Το συμβούλιο φοιτητικής μέριμνας αποτελείται κατά 60% από καθηγητές και κατά 40% από φοιτητές, συντάσσει εκθέσεις, ιδίως κατόπιν μελέτης σχετικών αναφορών, και διατυπώνει προτάσεις βελτίωσης της φοιτητικής μέριμνας, τις οποίες υποβάλλει στον πρύτανη ή και στο Συμβούλιο του ιδρύματος.
- γ) Ο Οργανισμός του ιδρύματος προβλέπει τον ακριβή αριθμό των μελών του συμβουλίου φοιτητικής μέριμνας, τον τρόπο ανάδειξής τους, τις συνεδριάσεις του

¹¹⁹. Η παρ. 1 άρθρου 49 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 άρθρου 56 ν. 4415/2016.

¹²⁰. Η περίπτωση β΄ της παρ. 2 άρθρου 49 ν. 4009/2011 καταργήθηκε με το άρθρο 88 περίπτωση β΄ ν. 4485/2017.

συμβουλίου, τακτικές και έκτακτες, καθώς και τις ειδικότερες προϋποθέσεις και τα θέματα λειτουργίας του.

2. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος συνιστώνται ειδικά συμβούλια σπουδών ανά σχολή ή και τμήμα, αποτελούμενα κατά 60% από καθηγητές και κατά 40% από φοιτητές, με πρόεδρο τον κοσμήτορα ή τον **Πρόεδρο του Τμήματος**¹²¹, αντίστοιχα, και με σκοπό τη συζήτηση και τη διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων σχετικά με κάθε πρόγραμμα σπουδών, τις οποίες υποβάλλουν στην κοσμητεία. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 51

Γραφείο υποστήριξης διδασκαλίας

Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ενιαίου ή αυτοτελούς ανά σχολή γραφείου υποστήριξης διδασκαλίας, ιδίως για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, καθορίζονται οι αρμοδιότητές του και ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας του.

Άρθρο 52

Λοιπές υπηρεσίες υποστήριξης

1. Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ενιαίας ή αυτοτελούς ανά σχολή υπηρεσίας υποστήριξης φοιτητών, με σκοπό την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς αυτούς για την ομαλή ένταξή τους στην ανώτατη εκπαίδευση, την ενημέρωση για τη συνολική λειτουργία του ιδρύματος και την υποστήριξη φοιτητών με αναπηρία ή φοιτητών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους. Η υπηρεσία αυτή μπορεί να λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για την παροχή πληροφοριών σε υποψήφιους φοιτητές. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος καθορίζονται οι ειδικότερες αρμοδιότητες της υπηρεσίας και ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας της.

2. Σε κάθε ίδρυμα, στο πλαίσιο του Γραφείου Καινοτομίας και Διασύνδεσης που προβλέπεται στο άρθρο 60, παρέχονται υπηρεσίες πληροφόρησης για ζητήματα σταδιοδρομίας, καθώς και υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας, για την υποστήριξη των φοιτητών τόσο στη διάγνωση κλίσεων και δεξιοτήτων όσο σε ζητήματα επιλογής σταδιοδρομίας ή/και περαιτέρω σπουδών αλλά και στην εξεύρεση εργασίας.

Άρθρο 53

Φοιτητική μέριμνα - Υγειονομική περίθαλψη

1. α) **αα)** Οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες, που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη,

¹²¹. Βλ. **μη καταργηθείσα** παρ. 4 άρθρου 4 ν. 4076/2012.

δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33 του ν. 4368/2016 (Α' 83). Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής της περίθαλψης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Υγείας¹²². **ββ) Η έκδοση της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας (Ε.Κ.Α.Α.), κατ' εφαρμογή των Κανονισμών υπ' αριθμ. 883/2004 (ΕΕ L 166, 30.4.2004) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 και υπ' αριθμ. 987/2009 (ΕΕ L 284, 30.10.2009) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, καθώς και η απόδοση των δαπανών που προκύπτουν, πραγματοποιείται από τις υπηρεσίες των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) και των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών (Α.Ε.Α.). Για το σκοπό αυτόν, οι αρμόδιες υπηρεσίες αποκτούν πρόσβαση στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Ανασφάλιστων Πολιτών που τηρεί η ΗΔΙΚΑ Α.Ε.. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Υγείας, μπορεί να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα που θα προκύψουν κατά την εφαρμογή της παρούσας διάταξης.**

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη δωρεάν σίτιση και στέγαση¹²³ των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψήφιων

¹²². Η ως άνω περίπτωση α', όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ. 3 άρθρου 31 ν. 4452/2017, συμπληρώθηκε ως άνω με την **παρ. 5 άρθρου 19 ν. 4521/2018**.

¹²³. Για το στεγαστικό επίδομα φοιτητών βλ. άρθρο 10 ν. 3220/2004 (Α'15) «Μέτρα αναπτυξιακής-κοινωνικής πολιτικής αντικειμενικοποίησης φορολογίας κ.λ.π.», η παρ. 7 του οποίου αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 άρθρου 31 ν. 4452/2017 ως εξής: «7. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργού Οικονομικών και των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος πληρωμής του ανωτέρω επιδόματος, ο χρόνος πληρωμής του, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η αρχή ή οι φορείς ελέγχου και εκκαθάρισης της δαπάνης, η αρχή ή οι φορείς πληρωμής αυτού, ο τρόπος λογιστικής τακτοποίησης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού. Στην περίπτωση δικαιούχων που φοιτούν σε φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (Πανεπιστήμια, ΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, Α.Ε.Α.) η εκκαθάριση των αιτήσεων αυτών καθώς και η ενταλματοποίηση της δαπάνης πραγματοποιείται από τους φορείς αυτούς. Από τους ίδιους φορείς πραγματοποιείται η εκκαθάριση και ενταλματοποίηση της δαπάνης για όσες αιτήσεις δεν εκκαθαρίστηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, με την επιφύλαξη των ισχυουσών περί παραγραφής διατάξεων και με τους όρους και προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης του δικαιούχου. Για την εκκαθάριση και την ενταλματοποίηση της δαπάνης οι ανωτέρω φορείς επιχορηγούνται από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠ.Π.Ε.Θ.) οι οποίες μεταβιβάζονται στον προϋπολογισμό τους σε διακριτό κωδικό αριθμό. Υποχρεώσεις δαπανών που αφορούν σε δικαιούχους φοιτητές των Σχολών των Υπουργείων Τουρισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής

διδασκόντων, με βάση την ατομική και οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση και την εντοπιότητά τους, καθώς και την έδρα του ιδρύματος και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε αυτό.

γ) Στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψήφιους διδάκτορες παρέχονται διευκολύνσεις για τις μετακινήσεις τους σε όλη τη διάρκεια του έτους και τα αναγκαία μέσα για την πολιτιστική τους καλλιέργεια και ψυχαγωγία. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα σχετικά με τις παροχές αυτές καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Πολιτισμού και Τουρισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 2640/1998 (Α' 206) εφαρμόζονται αναλόγως και στους μεταπτυχιακούς φοιτητές ή υποψήφιους διδάκτορες που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών τους.

Άρθρο 54

Υποτροφίες^{124, 125} - εκπαιδευτικά δάνεια

Πολιτικής αναλαμβάνονται από τους προϋπολογισμούς των Υπουργείων αυτών. Ειδικά, για το έτος 2017 η κάλυψη των δαπανών αυτών από τα ως άνω Υπουργεία, θα πραγματοποιηθεί με μεταφορά πίστωσης από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠ.Π.Ε.Θ.).». Βλ. ήδη και **άρθρο 195 ν. 4823/2021 στο Παράρτημα**. Βλ. συναφώς και ΚΥΑ με αρ. 2/19525/0026 (ΦΕΚ Β' 393/21.2.2013) «Καθορισμός διαδικασίας και δικαιολογητικών για την πληρωμή του στεγαστικού επιδόματος φοιτητών».

¹²⁴. Σύμφωνα με την **παρ. 7 άρθρου 72 ν. 4610/2019 «Οι υποτροφίες αριστείας και οι ανταποδοτικές υποτροφίες που χορηγούνται από τους Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι. δεν υπόκεινται σε οποιονδήποτε φόρο, κράτηση ή ασφαλιστική εισφορά.»**.

¹²⁵. Στο **άρθρο τριακοστό τρίτο** (Χορήγηση ανταποδοτικών υποτροφιών για διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου) **ν. 4737/2020**, όπως τροποποιήθηκε με το **άρθρο 194 ν. 4823/2021**, ορίζονται τα εξής: **«1. Τα Α.Ε.Ι. δύνανται να χορηγούν ανταποδοτικές υποτροφίες σε μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες με την υποχρέωση υποστήριξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και παροχής επικουρικού διδακτικού έργου στο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου των Α.Ε.Ι. κατά τη διάρκεια των ακαδημαϊκών ετών 2020 - 2021 και 2021 - 2022, λόγω των έκτακτων εκπαιδευτικών αναγκών, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί από την εφαρμογή των μέτρων για την αντιμετώπιση του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19. Οι ανταποδοτικές υποτροφίες του παρόντος δεν υπόκεινται σε οποιονδήποτε φόρο, κράτηση ή ασφαλιστική εισφορά, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 72 του ν. 4610/2019 (Α' 70). 2. Η κάλυψη της δαπάνης των υποτροφιών της παρ. 1 μπορεί να βαρύνει τον προϋπολογισμό συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, που διαχειρίζονται οι Ειδικοί Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας των Α.Ε.Ι., στο πλαίσιο του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.). Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται το ύψος της ανταποδοτικής υποτροφίας και τυχόν λεπτομέρειες σχετικά με τη χορήγηση υποτροφιών της παρ. 1, εφόσον η σχετική δαπάνη βαρύνει τον προϋπολογισμό του Π.Δ.Ε. στο πλαίσιο εκτέλεσης προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020. 3. Υποτροφίες της παρ. 1 δύνανται να χορηγούνται και να βαρύνουν τον προϋπολογισμό έργων/προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από ίδιους ή ιδιωτικούς πόρους, που εξασφαλίζει το κάθε Τμήμα ή Σχολή του Α.Ε.Ι. ή το ίδιο το Α.Ε.Ι. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται το ύψος της ανταποδοτικής υποτροφίας και τυχόν λεπτομέρειες σχετικά με τη χορήγηση υποτροφιών της παρούσας.»**.

1. Τα ιδρύματα χορηγούν σε φοιτητές τους βραβεία και υποτροφίες, με κριτήριο την επίδοσή τους στις σπουδές και την ατομική ή την οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση. Οι ειδικότεροι όροι καθορίζονται από τον Οργανισμό του ιδρύματος.

2.¹²⁶ Σε φοιτητές πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών μπορούν να παρέχονται από τα ιδρύματα στα οποία φοιτούν, ανταποδοτικές υποτροφίες με υποχρέωση, εκ μέρους των φοιτητών, να προσφέρουν εργασία με μερική απασχόληση, μέχρι σαράντα (40) ώρες μηνιαίως σε υπηρεσίες του ιδρύματος. Οι Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι. μπορούν, επίσης, να χορηγούν ανταποδοτικές υποτροφίες σε υποψήφιους διδάκτορες και μεταδιδάκτορες της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ως αντάλλαγμα για την απασχόλησή τους στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων πράξεων στο οικείο Α.Ε.Ι., από πόρους που προέρχονται από τα προγράμματα αυτά και σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στο θεσμικό πλαίσιο υλοποίησής τους

3. Οι φοιτητές πρώτου κύκλου σπουδών έχουν δικαίωμα να λάβουν άτοκο εκπαιδευτικό δάνειο από πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Για το σκοπό αυτό το ελληνικό δημόσιο μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τα πιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για τις δημόσιες προμήθειες. Η αποπληρωμή του δανείου από τους φοιτητές πραγματοποιείται τμηματικά και σε κάθε περίπτωση μετά την έναρξη της επαγγελματικής απασχόλησής τους ή την απόκτηση ατομικού εισοδήματος. Οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του δανείου στους φοιτητές, οι οποίες συναρτώνται με τις ακαδημαϊκές επιδόσεις του φοιτητή, καθώς και με την κοινωνική και οικονομική κατάσταση του ίδιου και της οικογένειάς του, η διαδικασία και ο τρόπος αποπληρωμής του δανείου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψήφιους διδάκτορες εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 43 του ν. 2413/1996 (Α' 124) για τη χορήγηση φοιτητικών δανείων.

Άρθρο 55¹²⁷

Συνήγορος του φοιτητή

1. α) Κάθε ίδρυμα με τον Οργανισμό του συνιστά αυτοτελές γραφείο με την επωνυμία «Συνήγορος του φοιτητή», με σκοπό τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του ιδρύματος. Ο

¹²⁶. Η παρ. 2 άρθρου 54 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 6 άρθρου 98 ν. 4547/2018. Από την εν λόγω παράγραφο διαγράφηκε η φράση «εφόσον δεν έχει παρέλθει πενταετία από τη λήψη του διδακτορικού τίτλου σπουδών τους», με την παρ. 6 εδ. α' άρθρου 33 ν. 4559/2018.

¹²⁷. Σύμφωνα με την παρ. 5 άρθρου 83 ν. 4485/2017, όπου, στο άρθρο 55 ν. 4009/2011, αναφέρεται το Συμβούλιο του Ιδρύματος νοείται η «Σύγκλητος».

συνήγορος του φοιτητή δεν έχει αρμοδιότητα σε θέματα εξετάσεων και βαθμολογίας των φοιτητών.

β) Ο συνήγορος του φοιτητή, που προΐσταται του ομώνυμου αυτοτελούς γραφείου χωρίς αμοιβή, μπορεί να είναι καθηγητής ή ομότιμος καθηγητής του ιδρύματος και ορίζεται από **τη Σύγκλητο** του ιδρύματος, ύστερα από γνώμη του συμβουλίου φοιτητικής μέριμνας, για θητεία ενός ακαδημαϊκού έτους, με δυνατότητα ανανέωσης, εφόσον ο ίδιος το επιθυμεί.

γ) Ο συνήγορος του φοιτητή διερευνά υποθέσεις, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αναφορά φοιτητή, και διαμεσολαβεί στα αρμόδια όργανα του ιδρύματος για την επίλυσή τους. Μπορεί να ζητά από τις υπηρεσίες του ιδρύματος κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο για την υπόθεση, να εξετάζει πρόσωπα, να ενεργεί αυτοψία και να παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη. Αν διαπιστώσει ότι σε συγκεκριμένη υπόθεση δεν τηρείται η νομιμότητα, ότι παρατηρούνται φαινόμενα κακοδιοίκησης ή διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία του ιδρύματος, συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθηγητή τον οποίον αφορά ή την αρμόδια διοικητική υπηρεσία και το φοιτητή που υπέβαλε την αναφορά, και διαμεσολαβεί με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος. Ο συνήγορος του φοιτητή μπορεί με πράξη του να θέτει στο αρχείο αναφορά που κρίνεται προδήλως αόριστη, αβάσιμη ή αστήρικτη, ενώ σε περίπτωση που κρίνει ότι υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος διαβιβάζει την υπόθεση στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο. Τα πορίσματα του συνηγόρου του φοιτητή, καθώς και έκθεση με τα ετήσια πεπραγμένα του δημοσιεύονται στο διαδικτυακό τόπο του ιδρύματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50), όπως ισχύει.

δ) Αν ο συνήγορος του φοιτητή είναι εν ενεργεία καθηγητής, για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία του μπορεί, ύστερα από αίτησή του, να απαλλαγεί από μέρος ή από το σύνολο των διδακτικών καθηκόντων του.

ε) Ο Οργανισμός του ιδρύματος ρυθμίζει τα θέματα που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία του αυτοτελούς γραφείου συνηγόρου του φοιτητή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.**

Άρθρο 56

Πόροι των Α.Ε.Ι.

1. Τα Α.Ε.Ι. επιχορηγούνται από το κράτος για την εκπλήρωση της αποστολής τους στο πλαίσιο των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού που προβλέπονται στο άρθρο 62 και των κανόνων κατανομής της δημόσιας χρηματοδότησης που προβλέπονται στο άρθρο 63.

2. α) Πόροι των Α.Ε.Ι. είναι:

αα) η κρατική επιχορήγηση σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο,

ββ) οι πρόσοδοι που προέρχονται από την αξιοποίηση της περιουσίας τους,

γγ) χρηματοδοτήσεις από οποιαδήποτε πηγή που σχετίζονται με την επιστημονική έρευνα, την ανάπτυξη και την επιστημονική μελέτη,

δδ) δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες και

εε) πόροι από κάθε άλλη πηγή.

β) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και *Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων*, μπορεί να θεσπίζονται αποκλίσεις από τον α.ν. 2039/1939 (Α' 455) για την απλοποίηση και επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών που αφορούν την εκμετάλλευση κληροδοτημάτων και δωρεών, προκειμένου να ικανοποιείται πληρέστερα η αποστολή των Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 109 και 16 του Συντάγματος.

Άρθρο 57

Διαχείριση πόρων Α.Ε.Ι.

1. Τα Α.Ε.Ι. έχουν την ευθύνη της διαχείρισης των πόρων τους που προβλέπονται στο άρθρο 56. Στο πλαίσιο της κατοχυρωμένης από το άρθρο 16 του Συντάγματος πλήρους αυτοδιοίκησής τους, τα Α.Ε.Ι. απολαμβάνουν ευρύτατη διακριτική ευχέρεια επιλογής και διαμόρφωσης των κατά την κρίση τους πρόσφορων μέσων για την πραγμάτωση της αποστολής τους και την εξυπηρέτηση των σκοπών τους. Η θεώρηση των χρηματικών ενταλμάτων από τον αρμόδιο πάρεδρο ή επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την εκκαθάριση των δαπανών των Α.Ε.Ι. περιορίζεται σε έλεγχο νομιμότητας των δαπανών και δεν περιλαμβάνει σε καμία περίπτωση και έλεγχο σκοπιμότητάς τους.

2. α) Διατάκτης των δαπανών του Α.Ε.Ι. είναι ο πρύτανης και αν ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται, ο αναπληρωτής πρύτανης που ορίζεται με πράξη του πρύτανη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

β) Ο πρύτανης με όμοια πράξη μπορεί να μεταβιβάζει την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής για ορισμένο ύψος ή είδος δαπανών σε αναπληρωτή πρύτανη, καθώς και στο γραμματέα του ιδρύματος και τους προϊσταμένους των λοιπών διοικητικών μονάδων του Α.Ε.Ι..

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και *Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων*, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να τίθεται όριο πληρωμών, πέραν του οποίου είναι απαραίτητη απόφαση του πρύτανη που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας του ιδρύματος και σύμφωνη γνώμη κάθε αναπληρωτή πρύτανη για την πραγματοποίηση της δαπάνης.

3.¹²⁸ Με απόφαση του Πρύτανη, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου, μπορούν, μέσα στο ίδιο οικονομικό έτος, να μεταφέρονται πόροι από οποιονδήποτε κωδικό του ετήσιου προϋπολογισμού λειτουργικών εξόδων του ιδρύματος ή του ετήσιου προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του

¹²⁸. Η παράγραφος 3, όπως είχε τροποποιηθεί με την **παρ. 6 άρθρου 83 ν. 4485/2017**, αντικαταστάθηκε ως άνω με την **παρ. 5 άρθρου 70 ν. 4610/2019**.

ιδρύματος σε άλλο κωδικό του ίδιου προϋπολογισμού. Οι πόροι που μεταφέρονται δεν μπορούν να υπερβαίνουν το τριάντα τοις εκατό (30%) του αντίστοιχου συνολικού ετήσιου προϋπολογισμού. Σε περίπτωση αναμόρφωσης του ΠΔΕ ή έκτακτης επιχορήγησης του Α.Ε.Ι., με απόφαση του Πρύτανη, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου, κατανέμεται το ποσό της επιχορήγησης στον οικείο κωδικό και αναμορφώνεται ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός του Α.Ε.Ι.

Άρθρο 58¹²⁹

Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου για τη διαχείριση της περιουσίας και των κονδυλίων έρευνας των Α.Ε.Ι.¹³⁰

1. α) Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου του ιδρύματος, μπορεί να συνιστάται σε κάθε Α.Ε.Ι. νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, για την αξιοποίηση και διαχείριση του συνόλου ή μέρους των πόρων που αναφέρονται στις περιπτώσεις ββ' έως και εε' της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 56.

β) Το Ν.Π.Ι.Δ. λειτουργεί υπό τον έλεγχο του οικείου Α.Ε.Ι.. Έδρα του Ν.Π.Ι.Δ. είναι η έδρα του ιδρύματος. Το μετοχικό κεφάλαιο του Ν.Π.Ι.Δ. αποτελείται από μία μόνο ονομαστική μετοχή, μη μεταβιβάσιμη, αξίας ίσης με το μετοχικό κεφάλαιο, αναλαμβάνεται δε και καλύπτεται εξ ολοκλήρου από το οικείο ίδρυμα. Το Ν.Π.Ι.Δ. διέπεται από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (Α' 144) και τις λοιπές διατάξεις που διέπουν τις ανώνυμες εταιρείες, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Το Ν.Π.Ι.Δ. δεν υπάγεται στην κατηγορία των οργανισμών και επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και δεν εφαρμόζονται σε αυτό οι διατάξεις που διέπουν τους οργανισμούς και επιχειρήσεις που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, με εξαίρεση όσες ρητά ορίζονται στις διατάξεις του παρόντος.

2. Ως «περιουσία» που υπόκειται στην αξιοποίηση και διαχείριση του Ν.Π.Ι.Δ. νοούνται τα παντός είδους ακίνητα και κινητά περιουσιακά στοιχεία του ιδρύματος, τα οποία παραχωρούνται σε αυτό κατά χρήση, με απόφαση του πρύτανη, που

¹²⁹. Σύμφωνα με την παρ. 5 άρθρου 83 ν. 4485/2017, όπου, στο άρθρο 58 ν. 4009/2011, αναφέρεται το Συμβούλιο του Ιδρύματος νοείται η «Σύγκλητος».

¹³⁰. Με το άρθρο 94 παρ. 1 ν. 4310/2014, προστίθεται περίπτωση στ' στο άρθρο 21 («Ειδικές ρυθμίσεις σχετικές με τις συγκεντρωτικές αγορές») του ν. 4281/2014, σύμφωνα με την οποία εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου και οι Ειδικοί Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας των ΑΕΙ και τα Ν.Π.Ι.Δ. που συστήνονται στα ΑΕΙ κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 58 ν. 4009/2011.

Περαιτέρω, με το άρθρο 94 παρ. 2 ν. 4310/2014, προστίθεται παρ. 5 στο άρθρο 27 ν. 4281/2014, σύμφωνα με την οποία οι διατάξεις του Μέρους Β' («Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Κανόνες σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών») του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται και στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται από τους Ειδικούς Λογαριασμούς Κονδυλίων Έρευνας των ΑΕΙ και τα Ν.Π.Ι.Δ. που συστήνονται στα ΑΕΙ κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 58 ν. 4009/2011.

εγκρίνεται από **τη Σύγκλητο** του ιδρύματος. Δεν νοούνται ως «περιουσία» που υπόκειται στην αξιοποίηση και διαχείριση του Ν.Π.Ι.Δ. τα ακίνητα και κινητά περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διοικητικές δραστηριότητες του ιδρύματος και αποκτήθηκαν με πόρους προερχόμενους είτε από τον τακτικό προϋπολογισμό είτε από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

3. Σκοπός του Ν.Π.Ι.Δ. είναι:

α) Η πλήρης καταγραφή της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ιδρύματος, καθώς και η αξιοποίηση και διαχείρισή της η οποία γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες της δημοσιότητας και διαφάνειας του άρθρου 15, της χρηστής και επιμελούς διαχείρισης αλλότριας περιουσίας και της επιχειρηματικής λογικής. Ειδικότερος στόχος της αξιοποίησης και διαχείρισης είναι η αύξηση της κεφαλαιακής αξίας και των εισοδηματικών αποδόσεων της περιουσίας αυτής, με γνώμονα την εξυπηρέτηση της αποστολής του Α.Ε.Ι..

β) Η διαχείριση και διάθεση κονδυλίων που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή, με εξαίρεση αυτά που προέρχονται από τον τακτικό προϋπολογισμό και το εθνικό σκέλος του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, και προορίζονται για την κάλυψη δαπανών, οποιουδήποτε είδους, που είναι απαραίτητες για τις ανάγκες ερευνητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών και αναπτυξιακών έργων, καθώς και έργων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης και έργων για την παροχή επιστημονικών, τεχνολογικών και καλλιτεχνικών υπηρεσιών, την εκπόνηση ειδικών μελετών, την εκτέλεση δοκιμών, μετρήσεων, εργαστηριακών εξετάσεων και αναλύσεων, την παροχή γνωμοδοτήσεων και πραγματογνωμοσυνών, τη σύνταξη προδιαγραφών για λογαριασμό τρίτων, τη διαμόρφωση και εκτέλεση επιστημονικών, ερευνητικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και την παροχή άλλων σχετικών υπηρεσιών, προς όφελος του ιδρύματος.

γ) Η διάθεση κονδυλίων για τη συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων από το ίδρυμα υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας.

4. Για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών το Ν.Π.Ι.Δ. μεριμνά για:

α) τη λήψη χρηματοδοτήσεων οποιασδήποτε μορφής, περιλαμβανομένων των δανείων, και την αποδοχή δωρεών, κληρονομιών, κληροδοσιών και άλλων χαριστικών παροχών από οποιαδήποτε πηγή, δημόσια ή ιδιωτική, ημεδαπή ή αλλοδαπή, επ' ονόματι του ιδρύματος ή του Ν.Π.Ι.Δ., ύστερα από έγκριση από το Συμβούλιο του Α.Ε.Ι.,

β) την είσπραξη δικαιωμάτων του ιδρύματος ή του Ν.Π.Ι.Δ. για την παροχή υπηρεσιών προς τρίτους και

γ) τη διενέργεια οποιασδήποτε άλλης πράξης για την εκπλήρωση των σκοπών της προηγούμενης παραγράφου.

5. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 1 καθορίζονται οι ειδικότερες δραστηριότητες που εκπληρώνουν το σκοπό του Ν.Π.Ι.Δ., όπως ιδίως:

α) η διαχείριση και διάθεση κονδυλίων για τη φύλαξη του Α.Ε.Ι. και τη βελτίωση των υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας,

β) η εκπόνηση μελετών και η εκτέλεση ή η διαχείριση ερευνητικών και τεχνολογικών ή αναπτυξιακών προγραμμάτων και έργων για την προώθηση των δικών του σκοπών ή σκοπών τρίτων που αποβλέπουν στην επίλυση προβλημάτων εφαρμογής και αξιοποίησης των επιστημονικών γνώσεων ή βρίσκονται σε δοκιμαστικό στάδιο και τα οποία εμπίπτουν στους πιο πάνω τομείς της περίπτωσης β' της παραγράφου 3,

γ) η συνεργασία με φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής για την προώθηση, μεταξύ άλλων, της οικονομικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας και της διασύνδεσής της με την παραγωγική διαδικασία, ιδίως με:

αα) την ανάληψη τεχνολογικών αξιολογήσεων ή αποτιμήσεων προτεινόμενων ή σε εξέλιξη ευρισκόμενων ερευνητικών εργασιών,

ββ) την παραγωγή προϊόντων σε μικρή κλίμακα,

γγ) τη διεξαγωγή έρευνας αγοράς,

δδ) τη συνδρομή για την κατοχύρωση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του ιδρύματος και των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας,

εε) την παροχή συμβουλών και υπηρεσιών,

δ) η συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τους συνεταιρισμούς και άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για την εκπλήρωση των σκοπών του,

ε) η μέριμνα για την προώθηση της διασύνδεσης της έρευνας με την παραγωγική διαδικασία σε συνεργασία με τα Α.Ε.Ι. της χώρας, καθώς και με άλλα ερευνητικά και τεχνολογικά ιδρύματα και φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,

στ) η συνεργασία με τεχνολογικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής με σκοπό τη σύζευξη της έρευνας με την παραγωγή, τη δημιουργία συστηματικών δεσμών συνεργασίας και την προώθηση αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων,

ζ) η συνεργασία στην ημεδαπή και την αλλοδαπή με εμπειρογνώμονες και κάθε είδους φορείς ειδικευμένους σε θέματα των δραστηριοτήτων του για την προώθηση των σκοπών του, με δυνατότητα ανάθεσης σε αυτούς ερευνητικών και λοιπών έργων,

η) η παροχή ειδικής εκπαίδευσης σε επιστήμονες με την οργάνωση και χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων, σεμιναρίων και συνεδρίων, καθώς και η χορήγηση βραβείων και υποτροφιών,

θ) η παροχή ειδικής επιμόρφωσης, θερινών μαθημάτων και προγραμμάτων δια βίου μάθησης για λογαριασμό και με χρηματοδότηση των ενδιαφερόμενων ατόμων και φορέων του ιδιωτικού ή και του δημόσιου τομέα,

ι) η παραγωγή και διάθεση προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών έναντι τιμήματος στο πλαίσιο των ερευνητικών στόχων του ιδρύματος, αυτοτελώς ή μετά από σύσταση θυγατρικών εταιρειών ή σε συνεργασία με άλλους φορείς ή με τη συμμετοχή του σε οποιοδήποτε παραγωγικό φορέα ή επιχείρηση, στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή,

ια) η εκχώρηση ή διάθεση άδειας εμπορικής εκμετάλλευσης προϊόντων διανοητικής ιδιοκτησίας, έναντι τιμήματος που καθορίζεται συμβατικά, σε άλλον οργανισμό ή επιχείρηση οποιασδήποτε μορφής,

ιβ) η ίδρυση εταιρειών τεχνολογικής βάσης – έντασης γνώσης για την οικονομική ή κοινωνική αξιοποίηση ή εκμετάλλευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων ή η συμμετοχή στην ίδρυσή τους με ομάδες επιστημόνων ή σε συνεργασία με άλλους παραγωγικούς φορείς, σύμφωνα με το άρθρο 23 του ν. 2741/1999 (Α' 199),

ιγ) η ίδρυση εκδοτικού οίκου και βιβλιοπωλείου ή η συμμετοχή σε επιχειρήσεις αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων και της γνώσης, είτε με τη σύσταση θυγατρικής επιχείρησης οποιασδήποτε μορφής για την εμπορική εκμετάλλευσή της είτε με τη συμμετοχή σε από κοινού δραστηριότητα εκμετάλλευσης με άλλους οργανισμούς ή επιχειρήσεις,

ιδ) η ανάθεση υπηρεσιών, έργων και προμηθειών και

ιε) η ανάπτυξη οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας συναφούς με τους πιο πάνω σκοπούς του.

6. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 1 καθορίζονται επίσης:

α) Οι όροι και η διαδικασία χορήγησης από το Ν.Π.Ι.Δ. υποτροφιών και βραβείων, καθώς και αποδοχής δωρεών και κληροδοτημάτων.

β) Οι όροι και η διαδικασία προσφοράς από το Ν.Π.Ι.Δ. εκπαιδευτικών, κοινωνικών και ερευνητικών υπηρεσιών και διοργάνωσης προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης.

γ) Ο τρόπος χρηματοδότησης και διαχείρισης της περιουσίας του.

δ) Οι όροι και η διαδικασία προσφοράς εκπαιδευτικών και καλλιτεχνικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών, εκτέλεσης δοκιμών, μετρήσεων, εξετάσεων και αναλύσεων, παροχής γνωμοδοτήσεων και διοργάνωσης συνεδρίων.

ε) Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία με τους οποίους μπορούν να χορηγούνται πρόσθετες παροχές στους καθηγητές για την πραγμάτωση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών τους καθηκόντων.

στ) Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανάθεσης έργου και σύναψης της οικείας σύμβασης μίσθωσης έργου για την παροχή επιστημονικών, τεχνικών ή διοικητικών υπηρεσιών στο πλαίσιο ερευνητικών έργων. Η επιλογή του αναδόχου γίνεται ύστερα από εισήγηση του επιστημονικού υπευθύνου του έργου και απόφασης του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. με βάση τις αρχές της αμεροληψίας και της αξιοκρατίας.

7. α) Με απόφαση του πρύτανη, η οποία εγκρίνεται από **τη Σύγκλητο** του ιδρύματος, είναι δυνατή η ανάθεση επ' αμοιβή στο Ν.Π.Ι.Δ., με ειδικές εκάστοτε συμφωνίες, της επιμέλειας και συντήρησης των περιουσιακών στοιχείων του Α.Ε.Ι..

β) Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. και του πρύτανη του ιδρύματος επιτρέπεται η κάλυψη πάγιων λειτουργικών δαπανών των Α.Ε.Ι., πλην της μισθοδοσίας μόνιμου προσωπικού, εν όλω ή εν μέρει, από πόρους του Ν.Π.Ι.Δ.. Οι σχετικές δαπάνες θεωρούνται έξοδα του Ν.Π.Ι.Δ..

8. α) Το Ν.Π.Ι.Δ. διοικείται από διοικητικό συμβούλιο, το οποίο είναι επταμελές και αποτελείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο, τον διευθύνοντα σύμβουλο και άλλα τέσσερα μέλη. Ένα από τα μέλη είναι πτυχιούχος νομικής, ένα οικονομικών επιστημών ή διοίκησης επιχειρήσεων και ένα διπλωματούχος μηχανικός.

β) Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται με απόφαση **της Σύγκλητου** του ιδρύματος, ύστερα από εισήγηση του πρύτανη, ένας εκ των αναπληρωτών του πρύτανη. Ο αντιπρόεδρος εκλέγεται από το διοικητικό συμβούλιο του Ν.Π.Ι.Δ. μεταξύ των μελών του.

γ) Ο διευθύνων σύμβουλος είναι πτυχιούχος Α.Ε.Ι. με εξειδίκευση και εμπειρία στην οικονομική διαχείριση φορέων του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα.

δ) Ο διευθύνων σύμβουλος και τα λοιπά μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τρία εκ των οποίων είναι καθηγητές πρώτης βαθμίδας ή αναπληρωτές καθηγητές του ιδρύματος, πλήρους απασχόλησης, εκλέγονται από τη **Σύγκλητο** του ιδρύματος, ύστερα από δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος **της Σύγκλητου** και εισήγηση επιτροπής αξιολόγησης. Η επιτροπή αξιολόγησης συγκροτείται με απόφαση **της Σύγκλητου** του ιδρύματος, ύστερα από πρόταση του πρύτανη, και αποτελείται από τρεις καθηγητές πρώτης βαθμίδας πλήρους απασχόλησης. Στο προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 1 μπορούν να ορίζονται και να εξειδικεύονται τα τυπικά και τα επιπλέον ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων που συνεκτιμώνται, καθώς και τα κριτήρια της αξιολόγησης.

ε) Ο πρόεδρος εκπροσωπεί δικαστικώς και εξωδίκως το Ν.Π.Ι.Δ., καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, προεδρεύει των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου και διευθύνει τις εργασίες του. Ο διευθύνων σύμβουλος είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του Ν.Π.Ι.Δ., εισηγείται στο διοικητικό συμβούλιο τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, επιμελείται της εκτέλεσης των αποφάσεων του και εποπτεύει την ομαλή λειτουργία του Ν.Π.Ι.Δ.. Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού και προσδιορίζει το ύψος των αποδοχών του, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

στ) Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι τριετής και παρατείνεται μετά από τη λήξη της αυτοδικαίως, μέχρι τη συγκρότηση νέου διοικητικού συμβουλίου, όχι όμως πέρα από ένα εξάμηνο. **Η Σύγκλητος** του ιδρύματος μπορεί να παύσει μέλος του διοικητικού συμβουλίου για σοβαρό λόγο. Σε περίπτωση παύσης, παραίτησης ή για οποιονδήποτε λόγο έλλειψης μέλους ή απώλειας της ιδιότητας βάσει της οποίας ορίστηκε κατά τη διάρκεια της θητείας του, αντικαθίσταται από νέο μέλος που ορίζεται για το υπόλοιπο της θητείας του προκατόχου του, με την ίδια διαδικασία. Με απόφαση **της Σύγκλητου** του ιδρύματος, η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται μία φορά.

9. **Η Σύγκλητος** του ιδρύματος αποτελεί τη γενική συνέλευση του Ν.Π.Ι.Δ. και παρίσταται στις συνεδριάσεις της.

10. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 1 εγκρίνεται το κατά το άρθρο 2 του κ.ν. 2190/1920 (Α' 144) καταστατικό του Ν.Π.Ι.Δ. και ρυθμίζονται:

α) Τα ειδικότερα θέματα που αφορούν τα όργανα του Ν.Π.Ι.Δ. και οι αρμοδιότητές τους.

β) Ο τρόπος λειτουργίας και στελέχωσης των υπηρεσιών του και τα σχετικά με την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού του.

γ) Κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητες, την οργάνωση, τη διοίκηση και τη λειτουργία του Ν.Π.Ι.Δ., όπως ιδίως η διάρκεια του Ν.Π.Ι.Δ., το μετοχικό κεφάλαιο, ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης, τα πειθαρχικά παραπτώματα και τα αρμόδια όργανα και η διαδικασία επιβολής ποινών, ο καθορισμός των αμοιβών των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του διευθύνοντος συμβούλου, η λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου, της γενικής συνέλευσης και της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, με δυνατότητα παρέκκλισης από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

11. Η παράγραφος 23 του άρθρου 2 του ν. 2621/1998 (Α' 136) αντικαθίσταται ως εξής: «23. Στις εξαιρέσεις της παρ. 8 του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α' 206) και της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου 33/2006 (Α' 280), όπως ισχύουν, περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις μίσθωσης έργου του προσωπικού που απασχολείται για την εκτέλεση έργων από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου για την αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας και των κονδυλίων έρευνας των Α.Ε.Ι., την Ακαδημία Αθηνών, την Ανεξάρτητη Αρχή για τη Διασφάλιση και Πιστοποίηση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΠ), τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.), το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), τα ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα, συμπεριλαμβανομένων αυτών της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.), τον Ειδικό Λογαριασμό του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.ΕΚ.Ε.), το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, το Ινστιτούτο Νεολαίας, το Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.) και το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος» (Ι.Τ.Υ.Ε.), στο πλαίσιο συγκεκριμένου επιδοτούμενου, συγχρηματοδοτούμενου ή αυτοχρηματοδοτούμενου προγράμματος.»

Άρθρο 59¹³¹

Πόροι του Ν.Π.Ι.Δ.

Πόροι του Ν.Π.Ι.Δ. είναι:

α) Δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και άλλες χαριστικές παροχές από οποιαδήποτε ιδιωτική πηγή, ημεδαπή ή αλλοδαπή.

β) Χρηματοδοτήσεις για εκτέλεση επιστημονικού, εκπαιδευτικού ή άλλου έργου από οποιαδήποτε δημόσια ή ιδιωτική πηγή, ημεδαπή ή αλλοδαπή.

γ) Ποσοστό επί των εισπράξεων από την εν γένει αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας του Α.Ε.Ι., το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση **της Σύγκλητου** του ιδρύματος του Ν.Π.Ι.Δ..

δ) Έσοδα από παροχές υπηρεσιών προς τρίτους, καθώς και από εμπορική εκμετάλλευση ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και προϊόντων που προκύπτουν από χρηματοδοτούμενα έργα.

¹³¹. Σύμφωνα με την **παρ. 5 άρθρου 83 ν. 4485/2017**, όπου, στο άρθρο 59 ν. 4009/2011, αναφέρεται το Συμβούλιο του Ιδρύματος νοείται η «Σύγκλητος».

ε) Έσοδα από κρατήσεις που επιβάλλονται σε εκτελούμενα έργα που χρηματοδοτούνται εν όλω ή εν μέρει από τρίτους σε ποσοστό έως 25% του συνολικού προϋπολογισμού κάθε έργου, το ακριβές ύψος του οποίου καθορίζεται με την απόφαση ή τη σύμβαση χρηματοδότησης του έργου και στο πλαίσιο που θέτουν οι φορείς χρηματοδότησης και οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ..

στ) Ποσοστό επτά τοις εκατό (7%) επί του ετήσιου καθαρού εισοδήματος των καθηγητών που πηγάζει από την άσκηση ελευθέριου επαγγέλματος ή κάθε είδους έργου σύμφωνα με το άρθρο 23. Το κάθε φορά οφειλόμενο ποσό αποτελεί ενοχική οφειλή των υπόχρεων προς τα Α.Ε.Ι.. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διαδικασία εισπράξεως ή συμψηφισμού του ποσού που περιέρχεται στο Α.Ε.Ι., ο τρόπος και το είδος ρύθμισης της οφειλής, ο αριθμός και το είδος των ρυθμιζόμενων δόσεων, η δυνατότητα παρακράτησης του οφειλόμενου ποσού από τα αρμόδια Α.Ε.Ι., καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα. Με όμοια απόφαση είναι δυνατό να τροποποιείται το ως άνω ποσοστό¹³².

ζ) Πρόσοδοι από τα περιουσιακά στοιχεία του Ν.Π.Ι.Δ..

η) Κάθε είδους δάνεια.

Άρθρο 60

Γραφείο καινοτομίας και διασύνδεσης

1. Σε κάθε Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 λειτουργεί γραφείο καινοτομίας και διασύνδεσης με σκοπό:

α) να υποστηρίζει και να διευκολύνει την κατοχύρωση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του ιδρύματος και των μελών της οικείας ακαδημαϊκής κοινότητας,

β) να προωθεί την επικοινωνία και τη συνεργασία των ερευνητών και μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας με παραγωγικούς φορείς για την περαιτέρω αξιοποίηση της έρευνας που παράγεται στο Α.Ε.Ι.,

γ) να παρέχει στους φοιτητές και σε αποφοίτους του ιδρύματος πληροφόρηση για ζητήματα σταδιοδρομίας και υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας υποστηρίζοντάς τους τόσο στη διάγνωση κλίσεων και δεξιοτήτων όσο και σε ζητήματα επιλογής σταδιοδρομίας, περαιτέρω σπουδών και στην εξεύρεση εργασίας,

δ) να οργανώνει την πρακτική άσκηση των φοιτητών,

ε) να οργανώνει σεμινάρια, διαλέξεις, συμβουλευτική, επαφές με μέντορες για τους φοιτητές και αποφοίτους του ιδρύματος σε ζητήματα καινοτομίας και κοινωνικής δράσης και εν γένει να προωθεί καινοτόμες ιδέες φοιτητών που μπορούν να αξιοποιηθούν σε επαγγελματικές ή κοινωνικές δραστηριότητες και

¹³². Η περίπτωση στ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 18 ν. 4283/2014. **Παρατήρηση:** Η ως άνω περίπτωση στ' θα πρέπει να συσχετιστεί με την παρ. 3 άρθρου 23 ν. 4009/2011, όπως τροποποιημένη ισχύει, και να αναδιατυπωθεί.

στ) να οργανώνει κάθε είδους δραστηριότητες προώθησης της καινοτομίας και επιχειρηματικότητας μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, όπως ιδίως διαγωνισμούς καινοτομίας.

2. Για τις ανωτέρω δραστηριότητες μπορεί να λειτουργούν διακριτές μονάδες του γραφείου, όπως Μονάδα Διασύνδεσης, Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας, Μονάδα Πρακτικής άσκησης και Μονάδα Διαμεσολάβησης.

Άρθρα 61-75 ν. 4009/2011: Κατάργηση των άρθρων 61-75 ν. 4009/2011 με το άρθρο 63 περίπτωση β' ν. 4653/2020. Τα σχετικά ζητήματα ρυθμίζονται ήδη στο Α' Κεφάλαιο, άρθρα 1-19, ν. 4653/2020, τα οποία παραθέτονται στη συνέχεια, ενώ μεταβατικές διατάξεις περιέχονται στο άρθρο 59 ν. 4653/2020¹³³.

¹³³. **Άρθρο 59: Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Α'**

1. Η κατάρτιση του Οργανισμού – Κανονισμού Λειτουργίας της ΕΘ.Α.Α.Ε., σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 1, πραγματοποιείται μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Μέχρι την κύρωση του Οργανισμού Κανονισμού Λειτουργίας σύμφωνα με την ίδια διάταξη, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία των διοικητικών και επιστημονικών υπηρεσιών της Αρχής, εκτός εάν ρητώς ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο.

2. Το αργότερο μέσα σε δύο (2) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ορίζονται ο νέος Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα λοιπά μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου και του Συμβουλίου Αξιολόγησης και Πιστοποίησης της ΕΘ.Α.Α.Ε., σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο. Με τον διορισμό του Προέδρου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου παύει αυτοδικαίως και αζημίως για το Δημόσιο η θητεία του κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου της Α.ΔΙ.Π.. Μέχρι τη συγκρότηση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε. οι αρμοδιότητές του ασκούνται από τον Πρόεδρο.

3. Εκκρεμείς διαδικασίες πιστοποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3374/2005 και του ν. 4009/2011 ολοκληρώνονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του αντίστοιχου νόμου. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, όπου σε αυτές αναφέρεται η Ολομέλεια της Α.ΔΙ.Π. ή το Συμβούλιο της Α.ΔΙ.Π., από τη συγκρότηση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε. νοείται το Συμβούλιο αυτό.

4. Τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται από τμήματα ή σχολές κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υποβάλλονται σε διαδικασία πιστοποίησης, η οποία ολοκληρώνεται το αργότερο έως τις 31.12.2021. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία δεν επέρχονται για τα προγράμματα σπουδών του προηγούμενου εδαφίου οι επιπτώσεις που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο για τα μη πιστοποιημένα προγράμματα. Τα προηγούμενα εδάφια εφαρμόζονται και για τα προγράμματα σπουδών, τα οποία έχουν ιδρυθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 44 του ν. 4009/2011 (Α' 195), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 περίπτωση α' του άρθρου 70 του ν. 4610/2019 (Α' 70).

5. Το χρονικό διάστημα θητείας που έχει διανυθεί σε όργανα διοίκησης της Α.ΔΙ.Π. κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δεν προσμετράται για τον υπολογισμό της ανώτατης διάρκειας άσκησης καθηκόντων σε όργανα της ΕΘ.Α.Α.Ε., όπου προβλέπεται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

6. Το προσωπικό, πάσης φύσεως, που υπηρετεί στην Α.ΔΙ.Π. κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, παραμένει στην ΕΘ.Α.Α.Ε., στις ίδιες θέσεις, με τις ίδιες απολαβές και την ίδια νομική σχέση απασχόλησης. Κατ' εξαίρεση, το πάσης φύσεως τακτικό προσωπικό, μόνιμο ή με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που είναι αποσπασμένο, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, στην Α.ΔΙ.Π., με βάση γενικές ή ειδικές διατάξεις, μπορεί να υποβάλει αίτηση μετάταξης στην Αρχή. Η μετάταξη διενεργείται σε κενή θέση κλάδου της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας και εάν δεν υπάρχει, με μεταφορά της θέσης που κατέχει ο υπάλληλος, με την ίδια σχέση εργασίας και διατήρηση της τυχόν προσωπικής διαφοράς στις αποδοχές. Η αίτηση υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος και η μετάταξη διενεργείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθώς και του Υπουργού, στον οποίο υπάρχει ο φορέας προέλευσης του υπαλλήλου, μετά από γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου της Αρχής ή, εφόσον αυτό δεν υφίσταται, του Ανώτατου Συμβουλίου. Σε περίπτωση που η απόσπαση του υπαλλήλου λήγει πριν από τη δημοσίευση της πράξης μετάταξης, η απόσπαση παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι την έκδοση της πράξης μετάταξης. Όσοι υπάλληλοι δεν υποβάλλουν αίτηση ή δεν επιλεγούν προς μετάταξη, επιστρέφουν στην υπηρεσία στην

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ν. 4653/2020

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΕΘ.Α.Α.Ε.)

Άρθρο 1

Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

οποία ανήκει η οργανική τους θέση με τη λήξη της απόσπασής τους. Οι πάσης φύσεως έννομες σχέσεις μεταξύ της Α.ΔΙ.Π. και τρίτων προσώπων, περιλαμβανομένων και των εκκρεμών, κατόπιν προκηρύξεως διαδικασιών παροχής έργου και υπηρεσιών, παραμένουν σε ισχύ και ολοκληρώνονται από την ΕΘ.Α.Α.Ε..

7. Ο Γενικός Διευθυντής της Α.ΔΙ.Π. που υπηρετεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, παραμένει στην ΕΘ.Α.Α.Ε, μέχρι τη λήξη της θητείας του.

8. Η Α.ΔΙ.Π. μετονομάζεται σε ΕΘ.Α.Α.Ε με τη συγκρότηση του Ανώτατου Συμβουλίου και του Συμβουλίου Αξιολόγησης και Πιστοποίησης. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται η συντομογραφία Α.ΔΙ.Π. ή ισοδύναμη, νοείται η ΕΘ.Α.Α.Ε..

9. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου:

α) Δύο (2) μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε. διορίζονται με κλήρωση για θητεία τριών (3) ετών. Οι επόμενοι διορισμοί και οι ανανεώσεις της θητείας των μελών του Ανώτατου Συμβουλίου γίνονται κανονικά για πλήρη θητεία.

β) Τα τέσσερα (4) από τα μέλη του Σ.Α.Π. που είναι μέλη Δ.Ε.Π. διορίζονται με κλήρωση για θητεία πέντε (5) ετών, ενώ τα υπόλοιπα μέλη της ίδιας κατηγορίας διορίζονται για θητεία τριών (3) ετών. Οι επόμενοι διορισμοί και ανανεώσεις της θητείας των μελών του Σ.Α.Π. γίνονται κανονικά για πλήρη θητεία.

10. Μέχρι την έγκριση του Οργανισμού – Κανονισμού Λειτουργίας της ΕΘ.Α.Α.Ε.:

α) Οι ειδικότητες και τα ειδικότερα προσόντα των θέσεων ειδικού επιστημονικού προσωπικού της παραγράφου 8 του άρθρου 18 ορίζονται με τη δημόσια προκήρυξη για την πλήρωσή τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του π.δ. 50/2001 (Α'39), όπως ισχύει, και

β) το Ανώτατο Συμβούλιο της ΕΘ.Α.Α.Ε. τελεί χρέη υπηρεσιακού συμβουλίου, όπου απαιτείται για την εφαρμογή της παραγράφου 8 του άρθρου 18.

11. Οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 18 εφαρμόζονται για το ήδη υφιστάμενο προσωπικό που υπηρετεί με απόσπαση στην Αρχή αμέσως μετά τη λήξη της απόσπασής τους.

12. Μετά από τρία έτη από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανατίθεται στην ΕΘ.Α.Α.Ε. η συγκρότηση ομάδας εμπειρογνομόνων με διεθνή σύνθεση για την αξιολόγηση του Κεφαλαίου Α' και τη διατύπωση προτάσεων για αναθεώρηση διατάξεων. Η ομάδα εμπειρογνομόνων συντάσσει έκθεση μέσα σε τρεις μήνες από τη συγκρότησή της και την υποβάλλει στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων. Για την υποστήριξη της ομάδας εμπειρογνομόνων, η ΕΘ.Α.Α.Ε. συλλέγει τα απαραίτητα στοιχεία από την πορεία εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α'.

13. Για το δημοσιονομικό έτος 2020 η κατανομή της δημόσιας επιχορήγησης στα Α.Ε.Ι. εντός των ορίων του προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων θα γίνει σύμφωνα με τις κείμενες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις. Για το δημοσιονομικό έτος 2021 η κατανομή της δημόσιας επιχορήγησης στα Α.Ε.Ι. εντός των ορίων του προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων θα γίνει με βάση αντικειμενικά κριτήρια και ιδίως σύμφωνα με τα κατωτέρω κριτήρια:

αα) Τον συνολικό αριθμό των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά πρόγραμμα σπουδών,

ββ) το εκτιμώμενο ετήσιο κόστος σπουδών ανά φοιτητή για κάθε πρόγραμμα σπουδών,

γγ) τη διάρκεια των προγραμμάτων σπουδών, δδ) το μέγεθος και τη γεωγραφική διασπορά του ιδρύματος. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε., ορίζονται τα κριτήρια κατανομής, καθώς και κάθε σχετική διαδικασία.

14. Μέχρι την έκδοση των κοινών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων της παραγράφου 6 του άρθρου 3, της παραγράφου 4 του άρθρου 4 και της παραγράφου 3 του άρθρου 13 εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις.

1. Η ανεξάρτητη αρχή με την επωνυμία «Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση» (Α.Δ.Ι.Π.), που ιδρύθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 10 του ν. 3374/2005 (Α' 189) και μετονομάστηκε σε «Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση» («Α.Δ.Ι.Π.») με την παράγραφο 1 του άρθρου 64 του ν. 4009/2011 (Α' 195), μετονομάζεται σε «Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης» (ΕΘ.Α.Α.Ε.) με διεθνή ονομασία «Hellenic Authority for Higher Education» (Η.Α.Η.Ε.) και διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η ΕΘ.Α.Α.Ε. εδρεύει στην Αθήνα, έχει διοικητική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος ασκεί έλεγχο νομιμότητας.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών και Οικονομικών, κυρώνεται ο Οργανισμός – Κανονισμός Λειτουργίας της ΕΘ.Α.Α.Ε., ο οποίος καταρτίζεται από την ίδια και ρυθμίζει τα θέματα της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας της, καθώς και τα ειδικότερα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης των μελών και του προσωπικού της.

Άρθρο 2

Αποστολή της Αρχής

1. Αποστολή της ΕΘ.Α.Α.Ε. είναι η διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Στο πλαίσιο της αποστολής της, η ΕΘ.Α.Α.Ε.:

α) συμβάλλει στη διαμόρφωση και υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και στην κατανομή της επιχορήγησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) και

β) αξιολογεί και πιστοποιεί την ποιότητα της λειτουργίας των Α.Ε.Ι.

2. Η ΕΘ.Α.Α.Ε. διασφαλίζει τη διαφάνεια της λειτουργίας της και αναρτά στην ιστοσελίδα της τις δραστηριότητες που αναπτύσσει και τις αποφάσεις που λαμβάνει στο πλαίσιο της αποστολής της.

3. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η ΕΘ.Α.Α.Ε.:

α) διατηρεί ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, διασυνδεδεμένο με τα αντίστοιχα των Α.Ε.Ι. και του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, με σκοπό την άντληση και διαχείριση των δεδομένων της ανώτατης εκπαίδευσης που είναι απαραίτητα για την επίτευξη των στόχων της, στο πλαίσιο των διατάξεων του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679, ΕΕ L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137),

β) συμμετέχει ως μέλος ή συνεργάζεται σε διεθνή δίκτυα, φορείς ή οργανισμούς και εν γένει νομικές οντότητες, που αναπτύσσουν δραστηριότητες συναφείς με την αποστολή της. Η ΕΘ.Α.Α.Ε. λαμβάνει υπόψη και εφαρμόζει τα εκάστοτε ισχύοντα πρότυπα και τις κατευθύνσεις (Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διασφάλιση της Ποιότητας) που θέτει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (European Association for Quality Assurance in Higher Education-ENQA).

4. Τα Α.Ε.Ι. υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις υπηρεσίες της ΕΘ.Α.Α.Ε., να απαντούν άμεσα στα ερωτήματά της και να της υποβάλουν τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Άρθρο 3

Ανώτατο Συμβούλιο

1. Συνιστάται Ανώτατο Συμβούλιο, ως το ανώτατο διοικητικό όργανο της Αρχής. Το Ανώτατο Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τρία μέλη, καθηγητές πρώτης βαθμίδας, εν ενεργεία ή αφυπηρετησάντες, σε ελληνικά Α.Ε.Ι. ή καθηγητές, εν ενεργεία ή αφυπηρετησάντες, σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού. Ο Πρόεδρος επιλέγεται με απόφαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής, κατόπιν πρότασης του Υπουργικού Συμβουλίου μετά από εισήγηση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ο Πρόεδρος διορίζεται με διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ο Αντιπρόεδρος επιλέγεται μεταξύ των μελών του Ανώτατου Συμβουλίου, με ψηφοφορία που διεξάγεται κατά την πρώτη συνεδρίασή του. Σε περίπτωση έλλειψης του Αντιπροέδρου για οποιονδήποτε λόγο, η επιλογή του νέου Αντιπροέδρου θα γίνεται αμελλητί με την ίδια διαδικασία στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του Ανώτατου Συμβουλίου.

2. Ο Πρόεδρος της ΕΘ.Α.Α.Ε. προκηρύσσει τις θέσεις των μελών του Ανώτατου Συμβουλίου της Αρχής με ανοικτή δημόσια προκήρυξη, που εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τον διορισμό του κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου. Σε κάθε επιλογή νέου μέλους ή μελών του Ανώτατου Συμβουλίου μετά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η προκήρυξη του προηγούμενου εδαφίου θα εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήξη της θητείας των μελών ή από τότε που κατέστη γνωστή στον Πρόεδρο η κένωση της θέσης του μέλους ή των μελών του Ανώτατου Συμβουλίου.

3. Ο Πρόεδρος της ΕΘ.Α.Α.Ε. συγκροτεί τριμελή επιτροπή αξιολόγησης των υποψηφίων για τις θέσεις των μελών του Ανώτατου Συμβουλίου, η οποία αποτελείται από τον ίδιο και δύο καθηγητές πρώτης βαθμίδας, εν ενεργεία ή αφυπηρετησάντες, σε ελληνικά Α.Ε.Ι. ή καθηγητές, εν ενεργεία ή αφυπηρετησάντες, σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού. Η επιτροπή συντάσσει αξιολογικό πίνακα κατάταξης των υποψηφίων που διαθέτουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, με βάση το επιστημονικό, ερευνητικό και εκπαιδευτικό τους έργο. Για την κατάταξη των υποψηφίων συνεκτιμάται η εμπειρία στη διοίκηση Α.Ε.Ι. και σε ζητήματα αξιολόγησης και διασφάλισης ποιότητας. Ο Πρόεδρος κοινοποιεί στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων και στους Πρυτάνεις των Α.Ε.Ι. τον αξιολογικό πίνακα κατάταξης. Αν τα τρία τέταρτα των Πρυτάνεων εκφράσουν αντιρρήσεις για συγκεκριμένη υποψηφιότητα, εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση, ο υποψήφιος διαγράφεται από τον οικείο πίνακα κατάταξης και τη θέση του καταλαμβάνει ο επόμενος κατά σειρά υποψήφιος. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, ο Πρόεδρος επιλέγει τα

τέσσερα μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου, τα οποία πρέπει να έχουν καταλάβει μία από τις έξι (6) πρώτες θέσεις του οριστικού πίνακα κατάταξης, με απόφαση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σε κάθε επόμενη εφαρμογή του παρόντος νόμου η επιλογή θα γίνεται από τα κάθε φορά υφιστάμενα μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου που θα αποφασίζουν ως συλλογικό όργανο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Στις συνεδριάσεις του Ανώτατου Συμβουλίου μετέχει ο Γενικός Διευθυντής της ΕΘ.Α.Α.Ε., χωρίς δικαίωμα ψήφου. Επίσης, μπορούν να προσκαλούνται στις συνεδριάσεις και άλλα πρόσωπα, χωρίς δικαίωμα ψήφου, όπως, ιδίως:

α) υπάλληλοι κάθε βαθμού και ανώτερα στελέχη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων,

β) εκπρόσωποι των οργάνων διοίκησης των ελληνικών Α.Ε.Ι.,

γ) διευθυντές των Ερευνητικών Κέντρων των Α.Ε.Ι.,

δ) εκπρόσωποι του διδακτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι.,

ε) εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων και

στ) εκπρόσωποι των φοιτητών.

5. Η θητεία του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Ανώτατου Συμβουλίου είναι τετραετής και των λοιπών μελών πενταετής. Δεν επιτρέπεται ο διορισμός του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των μελών του Ανώτατου Συμβουλίου για περισσότερες από δύο θητείες, διαδοχικές ή μη. Η θητεία του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των μελών του Ανώτατου Συμβουλίου ανανεώνεται με τρόπο που διασφαλίζει τη συνέχεια της λειτουργίας της ΕΘ.Α.Α.Ε., σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 9 του άρθρου 59. Σε περίπτωση έλλειψης, παραίτησης ή έκπτωσης του Προέδρου ή Αντιπροέδρου ή άλλου μέλους του Ανώτατου Συμβουλίου, διορίζεται νέος Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος ή μέλος για πλήρη θητεία. Η θητεία του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των λοιπών μελών του Ανώτατου Συμβουλίου παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τον ορισμό νέων και πάντως όχι για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών από τη λήξη της θητείας τους. Για την παράταση σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου, αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο. Το Ανώτατο Συμβούλιο συνέρχεται σε πρώτη συνεδρίαση μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης διορισμού των μελών του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Ο Πρόεδρος του Ανώτατου Συμβουλίου είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και λαμβάνει αποδοχές. Ο Αντιπρόεδρος και τα λοιπά μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου λαμβάνουν αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις. Το ύψος των αποδοχών του Προέδρου και της αποζημίωσης ανά συνεδρίαση του Αντιπροέδρου και των λοιπών μελών καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων¹³⁴. Οι ετήσιες αποδοχές του Προέδρου δεν μπορεί να

¹³⁴. Σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρου 104 ν. 4692/2020: «1. Η ισχύς της απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4653/2020 (Α'12) άρχεται

υπερβαίνουν τις εκάστοτε ετήσιες αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου. Η παράγραφος 2 του άρθρου 57 εφαρμόζεται και για τον Πρόεδρο του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε.. Οι ετήσιες αποζημιώσεις του Αντιπροέδρου και των λοιπών μελών δεν μπορεί να υπερβαίνουν ποσοστό επί των ετήσιων αποδοχών του Προέδρου, το οποίο ορίζεται στην κοινή υπουργική απόφαση του τρίτου εδαφίου της παρούσας.

7. Ο Πρόεδρος και τα Μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου και του Συμβουλίου Αξιολόγησης και Πιστοποίησης του άρθρου 4 απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 4

Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (Σ.Α.Π.)

1. Συνιστάται Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (Σ.Α.Π.) της Αρχής. Το Σ.Α.Π. αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:

α) Τον Πρόεδρο του Ανώτατου Συμβουλίου, ως Πρόεδρο. Ο Αντιπρόεδρος του Σ.Α.Π. επιλέγεται από τα μέλη του, με ψηφοφορία που διεξάγεται κατά την πρώτη συνεδρίασή του, κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου. Σε κάθε επόμενη εφαρμογή του παρόντος, η επιλογή του νέου Αντιπροέδρου θα γίνεται αμελλητί με την ίδια διαδικασία στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του Σ.Α.Π.

β) Οκτώ (8) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Α.Ε.Ι., με εξειδίκευση στους παρακάτω επιστημονικούς κλάδους:

αα) Ανθρωπιστικών Επιστημών ή Καλών Τεχνών, ββ) Νομικών ή Πολιτικών Επιστημών, γγ) Οικονομικών ή Κοινωνικών Επιστημών, δδ) Επιστημών Υγείας ή Βιολογίας, εε) Επιστημών Περιβάλλοντος, Αγροτοδιατροφικών ή Γεωτεχνικών Επιστημών, στστ) Μηχανικών, ζζ) Επιστήμης Πληροφορικής, ηη) Φυσικών Επιστημών ή Μαθηματικών.

γ) Έναν εκπρόσωπο των φοιτητών που ορίζεται με κλήρωση που διενεργεί το Ανώτατο Συμβούλιο μεταξύ των φοιτητών που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φοιτητών που τηρεί και ενημερώνει η Αρχή σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 8.

δ) Έναν εκπρόσωπο του Τεχνικού, του Γεωτεχνικού και του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, που προτείνεται από κοινού από τα επιμελητήρια αυτά.

2. Τα μέλη του Σ.Α.Π. που είναι μέλη Δ.Ε.Π. είναι καθηγητές πρώτης βαθμίδας, εν ενεργεία ή αφυπηρετήσαντες, σε ελληνικά Α.Ε.Ι. ή καθηγητές, εν ενεργεία ή αφυπηρετήσαντες, σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού. Για την επιλογή των μελών του Σ.Α.Π., ο Πρόεδρος της ΕΘ.Α.Α.Ε. προκηρύσσει με δημόσια προκήρυξη τις θέσεις και συγκροτεί τριμελή επιτροπή επιλογής η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο της Αρχής και δύο εξωτερικά μέλη, ανά επιστημονικό κλάδο, καθηγητές πρώτης βαθμίδας, εν ενεργεία ή αφυπηρετήσαντες, σε ελληνικά Α.Ε.Ι. ή καθηγητές, εν ενεργεία ή αφυπηρετήσαντες, σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού. Η

επιτροπή συντάσσει αξιολογική κατάταξη των υποψηφίων που διαθέτουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα με βάση το επιστημονικό, ερευνητικό και εκπαιδευτικό τους έργο. Για την κατάταξη συνεκτιμώνται η εμπειρία σε θέματα αξιολόγησης, διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση, η οποία προκύπτει από τη συμμετοχή σε επιτροπές αξιολόγησης και συλλογικά όργανα διασφάλισης της ποιότητας Α.Ε.Ι., καθώς και από το σχετικό επιστημονικό και ερευνητικό τους έργο. Ο Πρόεδρος κοινοποιεί στους Πρυτάνεις των Α.Ε.Ι. τον αξιολογικό πίνακα κατάταξης. Αν τα τρία τέταρτα των Πρυτάνεων εκφράσουν αντιρρήσεις για συγκεκριμένη υποψηφιότητα, εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση, ο υποψήφιος διαγράφεται από τον οικείο πίνακα κατάταξης και τη θέση του καταλαμβάνει ο επόμενος κατά σειρά υποψήφιος. Τα μέλη του Σ.Α.Π. διορίζονται με απόφαση του Προέδρου του Ανώτατου Συμβουλίου. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου το Σ.Α.Π. συνέρχεται σε πρώτη συνεδρίαση μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης διορισμού των μελών του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σε κάθε επόμενη της πρώτης εφαρμογής η προθεσμία των δεκαπέντε (15) ημερών αρχίζει από την επιλογή του νέου μέλους ή των νέων μελών που επιλέγονται με την ίδια διαδικασία. Σε περίπτωση μη συμμετοχής φοιτητή ή μη υπόδειξης κοινού εκπροσώπου του Τεχνικού, του Γεωτεχνικού και του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, η απαρτία του Σ.Α.Π. για τη νόμιμη συγκρότηση και τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα υπολογίζεται επί των λοιπών ορισθέντων μελών του.

3. Η θητεία του Προέδρου και του Αντιπροέδρου είναι τετραετής και των μελών πενταετής. Η θητεία του προπτυχιακού φοιτητή και του εκπροσώπου του Τεχνικού, του Γεωτεχνικού και του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας είναι μονοετής. Δεν επιτρέπεται ο διορισμός του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των μελών του Σ.Α.Π. για περισσότερες από δύο θητείες, διαδοχικές ή μη. Η θητεία των μελών του Σ.Α.Π. ανανεώνεται με τρόπο που διασφαλίζει τη συνέχεια της λειτουργίας του, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 9 του άρθρου 59. Σε περίπτωση έλλειψης, παραίτησης ή έκπτωσης μέλους του Σ.Α.Π., διορίζεται νέο μέλος για το υπόλοιπο της θητείας του. Η θητεία του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των λοιπών μελών του Σ.Α.Π. παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τον ορισμό νέων, με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων και πάντως όχι για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών από τη λήξη της θητείας τους.

4. Ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη του Σ.Α.Π. λαμβάνουν αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του Σ.Α.Π.. Το ύψος της αποζημίωσης ανά συνεδρίαση ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων. Οι ετήσιες αποζημιώσεις δεν μπορεί να υπερβαίνουν ποσοστό επί των ετήσιων αποδοχών του Προέδρου, το οποίο ορίζεται στην ίδια απόφαση.

Άρθρο 5

Κωλύματα και ασυμβίβαστα

1. Η ιδιότητα του Προέδρου, Αντιπροέδρου και μέλους του Ανώτατου Συμβουλίου ή του Σ.Α.Π. είναι ασυμβίβαστη με εκείνη του Πρύτανη, Αντιπρύτανη, Κοσμήτορα και Προέδρου Τμήματος ελληνικού Α.Ε.Ι.

2. Δεν μπορεί να οριστεί Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, μέλος του Ανώτατου Συμβουλίου ή μέλος του Σ.Α.Π. ή Γενικός Διευθυντής όποιος δεν πληροί τα προσόντα ή έχει κώλυμα διορισμού δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (Α' 26). Από την ιδιότητα του Προέδρου, Αντιπροέδρου, μέλους του Ανώτατου Συμβουλίου ή μέλους του Σ.Α.Π. ή Γενικού Διευθυντή εκπίπτει εκείνος στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις έκπτωσης δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τα άρθρα 149 και 151 του ίδιου Κώδικα.

Άρθρο 6

Αρμοδιότητες Προέδρου

Ο Πρόεδρος της ΕΘ.Α.Α.Ε. έχει τη γενική εποπτεία για την επίτευξη των στόχων και της αποστολής της και ασκεί, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) εκπροσωπεί την ΕΘ.Α.Α.Ε. δικαστικώς και εξωδίκως,
- β) συγκαλεί το Ανώτατο Συμβούλιο και το Σ.Α.Π. και προεδρεύει στις συνεδριάσεις τους,
- γ) καταρτίζει την ημερήσια διάταξη του Ανώτατου Συμβουλίου και του Σ.Α.Π.,
- δ) επιβλέπει την πορεία εκτέλεσης των αποφάσεων και του συνολικού έργου της ΕΘ.Α.Α.Ε.,
- ε) έχει την ευθύνη των διαδικασιών για την ανάδειξη των μελών του Ανώτατου Συμβουλίου και του Σ.Α.Π. και
- στ) διορίζει τα μέλη του Σ.Α.Π., τον Γενικό Διευθυντή και το λοιπό προσωπικό της ΕΘ.Α.Α.Ε.

Άρθρο 7

Αρμοδιότητες Ανώτατου Συμβουλίου

1. Στο πλαίσιο της αποστολής της ΕΘ.Α.Α.Ε. για τη διαμόρφωση και υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση, το Ανώτατο Συμβούλιο εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων:

- α) το πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση,
- β) τις προγραμματικές συμφωνίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με το κάθε Α.Ε.Ι.,
- γ) την ίδρυση, συγχώνευση, κατάτμηση, κατάργηση, μετονομασία των Α.Ε.Ι. και των επιμέρους ακαδημαϊκών μονάδων τους,
- δ) προτάσεις για τη συνεχή διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση,
- ε) προτάσεις και μέτρα για την ενίσχυση της διεθνοποίησης των Α.Ε.Ι.

2. Στο πλαίσιο της αποστολής της ΕΘ.Α.Α.Ε. για την κατανομή της επιχορήγησης των Α.Ε.Ι., το Ανώτατο Συμβούλιο ασκεί, ιδίως, τις εξής αρμοδιότητες:

α) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων την κατανομή του ετήσιου συνολικού προϋπολογισμού επιχορηγήσεων στα Α.Ε.Ι., του οποίου το είκοσι τοις εκατό (20%) κατανέμεται με βάση τους δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων κάθε ιδρύματος,

β) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων την κατανομή θέσεων προσωπικού στα Α.Ε.Ι.,

γ) διασφαλίζει τη διαφάνεια των κριτηρίων και δεικτών επιχορήγησης των Α.Ε.Ι., ιδίως μέσω της ανάρτησης των σχετικών στοιχείων στην ιστοσελίδα της Αρχής,

δ) συλλέγει από τα επί μέρους ιδρύματα και αναλύει τα αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της στατιστικά στοιχεία,

ε) παρακολουθεί συστηματικά την πορεία μετάβασης των αποφοίτων των Α.Ε.Ι. στην αγορά εργασίας,

στ) αναθέτει την εκπόνηση ερευνών και μελετών σχετικών με το αντικείμενο της Αρχής,

ζ) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων τα επίκαιρα κάθε φορά κριτήρια και τον τρόπο κατανομής της κρατικής επιχορήγησης στα Α.Ε.Ι.,

η) ασκεί εποπτικό έλεγχο στη λειτουργία των πάσης φύσεως υπηρεσιών, επιτροπών, ομάδων εργασίας και λοιπών οργάνων της ΕΘ.Α.Α.Ε.

3. Το Ανώτατο Συμβούλιο μπορεί να εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων την ολική ή μερική αναστολή της επιχορήγησης ενός Α.Ε.Ι. εάν αυτό δεν παρέχει εντός εύλογου χρονικού διαστήματος το απαιτούμενο υλικό πληροφόρησης και την απαραίτητη τεκμηρίωση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Αρχής.

4. Το Ανώτατο Συμβούλιο εγκρίνει, ύστερα από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή, την ετήσια έκθεση της ΕΘ.Α.Α.Ε. για την ποιότητα της ανώτατης εκπαίδευσης, η οποία υποβάλλεται το αργότερο τον Ιούνιο του επόμενου έτους από το έτος αναφοράς της ετήσιας έκθεσης στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων και στον Πρόεδρο της Βουλής.

5. Το Ανώτατο Συμβούλιο μπορεί, με απόφασή του, να ορίζει ως γλώσσα για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων της ΕΘ.Α.Α.Ε. και άλλη, πλην της ελληνικής.

Άρθρο 8

Αρμοδιότητες Σ.Α.Π.

1. Το Σ.Α.Π. ασκεί, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) αξιολογεί τα Α.Ε.Ι. και τις επιμέρους ακαδημαϊκές και ερευνητικές τους μονάδες και πιστοποιεί αν πληρούν τα κριτήρια οργάνωσης προγραμμάτων σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου,

β) πιστοποιεί το αργότερο κάθε πέντε (5) έτη την ποιότητα:

αα) των εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας των Α.Ε.Ι., ββ) των προγραμμάτων σπουδών των τριών κύκλων ανώτατης εκπαίδευσης, των

προγραμμάτων δια βίου μάθησης, εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ηλεκτρονικής μάθησης, καθώς και των προγραμμάτων συνεργασίας με άλλα εκπαιδευτικά ή ερευνητικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,

γ) πιστοποιεί τα νέα προγράμματα σπουδών πριν την έναρξη της λειτουργίας τους, ύστερα από αίτημα του οικείου Α.Ε.Ι. και της αντίστοιχης ακαδημαϊκής του μονάδας,

δ) διενεργεί θεματικές αξιολογήσεις των Α.Ε.Ι. και των επιμέρους ακαδημαϊκών τους μονάδων όπως, ιδίως, για τη στρατηγική διεθνοποίησης, την ισότητα των φύλων, την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία, την απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, το περιβαλλοντικό αποτύπωμα κάθε Α.Ε.Ι., τη διασφάλιση του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος, την ανάπτυξη προγραμμάτων ηλεκτρονικής μάθησης και δια βίου μάθησης, την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων των φοιτητών και του προσωπικού,

ε) εκδίδει οδηγό πιστοποίησης και αξιολόγησης με ειδικότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διαδικασιών αξιολόγησης και πιστοποίησης των Α.Ε.Ι.

2. Στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων του, το Σ.Α.Π.:

α) συγκροτεί, προγραμματίζει και συντονίζει τις Επιτροπές Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (Ε.Ε.Α.Π.), που συγκροτούνται σύμφωνα με το άρθρο 13,

β) τηρεί και ενημερώνει Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων και Μητρώο Φοιτητών, αποτελούμενο από τους φοιτητές που είναι μέλη των Μονάδων Διασφάλισης της Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) των Α.Ε.Ι., «ή των Ομάδων Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) των Τμημάτων των Α.Ε.Ι., καθώς και από φοιτητές, οι οποίοι συγκεντρώνουν τα προσόντα της δημόσιας πρόσκλησης εγγραφής στο Μητρώο Φοιτητών που εκδίδεται με απόφαση του Σ.Α.Π.¹³⁵».

γ) μεριμνά για τη συλλογή των απαραίτητων δεδομένων από τα Α.Ε.Ι. με ενιαίο και αυτοματοποιημένο τρόπο, σε συνεργασία με τις ΜΟ.ΔΙ.Π. των Α.Ε.Ι. και τηρεί το μητρώο των αξιολογήσεων και πιστοποιήσεων,

δ) εκπονεί μελέτες και έρευνες σχετικές με την αποστολή της Αρχής ή τις αναθέτει σε άλλους φορείς,

ε) υποστηρίζει τα Α.Ε.Ι. και τις επί μέρους ακαδημαϊκές και διοικητικές τους μονάδες στον σχεδιασμό των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας και πιστοποίησης,

στ) διαμορφώνει, οργανώνει, εξειδικεύει, τυποποιεί και δημοσιοποιεί εκ των προτέρων τις σχετικές διαδικασίες, κριτήρια και δείκτες, στο πλαίσιο, ιδίως, των Ευρωπαϊκών Προτύπων και Κατευθυντήριων Οδηγιών του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης,

ζ) αποφασίζει την αναβολή ή αναστολή της αξιολόγησης και πιστοποίησης ενός προγράμματος σπουδών ή ενός εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας, αν το σχετικό αίτημα για αξιολόγηση ή πιστοποίηση δεν συνοδεύεται από το απαιτούμενο υλικό πληροφόρησης και την απαραίτητη τεκμηρίωση.

¹³⁵. Η εντός εισαγωγικών φράση προστέθηκε με την παρ. 2 άρθρου 104 ν. 4692/2020.

Άρθρο 9

Αξιολόγηση και πιστοποίηση ποιότητας

1. Η πιστοποίηση των Α.Ε.Ι., των επιμέρους ακαδημαϊκών τους μονάδων, των προγραμμάτων σπουδών και των εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, όπως προβλέπεται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8, είναι διαδικασία διασφάλισης ποιότητας με βάση συγκεκριμένα, προκαθορισμένα, διεθνώς αποδεκτά και εκ των προτέρων δημοσιοποιημένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια και δείκτες. Ειδικότερα, σκοπός της πιστοποίησης είναι η παροχή διαβεβαίωσης ότι ένα ίδρυμα, μια επιμέρους ακαδημαϊκή μονάδα, ένα πρόγραμμα σπουδών, ή ένα εσωτερικό σύστημα διασφάλισης ποιότητας συμμορφώνεται με τα ελάχιστα κριτήρια ποιότητας που θέτει η ΕΘ.Α.Α.Ε., τα οποία είναι εναρμονισμένα με τις αρχές και κατευθυντήριες οδηγίες του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, όπως ισχύουν. Η διασφάλιση της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης προωθεί τη βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και διαφάνειας της συνολικής λειτουργίας των Α.Ε.Ι.

2. Η θεματική αξιολόγηση, όπως προβλέπεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8, είναι διαδικασία διασφάλισης ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης, η οποία συνίσταται στη συστηματική, τεκμηριωμένη και λεπτομερή αποτίμηση, ανάδειξη και καταγραφή του έργου των Α.Ε.Ι. ή των ακαδημαϊκών τους μονάδων, με τη χρήση αντικειμενικών κριτηρίων, καθώς και στην κριτική ανάλυση και διαπίστωση υφισταμένων αδυναμιών και αποκλίσεων σε σχέση με την ακαδημαϊκή φυσιολογία, τους στόχους και την αποστολή τους. Οι θεματικές εκθέσεις αξιολόγησης αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρχής.

3. Η Ε.Ε.Α.Π. αξιολογεί αν το Α.Ε.Ι. ή η ακαδημαϊκή μονάδα πληροί τα κριτήρια ποιότητας για την οργάνωση προγράμματος σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου, την ποιότητα του προγράμματος σπουδών και την τήρηση του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματος, με βάση τα προκαθορισμένα κριτήρια, μελετά το υλικό και τα στοιχεία που θέτει υπόψη της το Σ.Α.Π. και επισκέπτεται, όταν απαιτείται, το αντίστοιχο Α.Ε.Ι. ή την ακαδημαϊκή μονάδα. Η Ε.Ε.Α.Π. αξιολογεί:

- α) περισσότερα από ένα προγράμματα σπουδών, ιδίως αν η ολοκλήρωση του ενός είναι προϋπόθεση για την εισαγωγή στο άλλο,
- β) συναφή προγράμματα σπουδών ή τα εσωτερικά συστήματα διασφάλισης της ποιότητας διαφορετικών ιδρυμάτων,
- γ) τα νέα προγράμματα σπουδών πριν την έναρξη της λειτουργίας τους.

4. Στο πλαίσιο της διαδικασίας πιστοποίησης της παραγράφου 1, η Ε.Ε.Α.Π. συντάσσει έκθεση πιστοποίησης, η οποία υποβάλλεται στο Σ.Α.Π., προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση πιστοποίησης. Στο πλαίσιο της διαδικασίας θεματικής αξιολόγησης της παραγράφου 2, η Ε.Ε.Α.Π. συντάσσει έκθεση αξιολόγησης με συστάσεις προς το Α.Ε.Ι. ή την ακαδημαϊκή μονάδα. Οι ανωτέρω εκθέσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα της ΕΘ.Α.Α.Ε.

Άρθρο 10

Κριτήρια αξιολόγησης και πιστοποίησης

1. Στα γενικά κριτήρια πιστοποίησης των Α.Ε.Ι., των επιμέρους ακαδημαϊκών τους μονάδων και των προγραμμάτων σπουδών περιλαμβάνονται, ιδίως, τα εξής:

α) η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του προγράμματος σπουδών,

β) η δομή και οργάνωση του προγράμματος σπουδών,

γ) τα μαθησιακά αποτελέσματα, τα επιδιωκόμενα προσόντα και η ζήτησή τους στην αγορά εργασίας,

δ) η ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου,

ε) η αριθμητική επάρκεια του προσωπικού,

στ) η ποιότητα του ερευνητικού έργου της ακαδημαϊκής μονάδας,

ζ) η σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα,

η) η ποιότητα και η επάρκεια των υποστηρικτικών υπηρεσιών, όπως οι διοικητικές υπηρεσίες, οι βιβλιοθήκες, οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας, ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός και οι εν γένει υποδομές,

θ) οι επιδιωκόμενες ψηφιακές δεξιότητες των προγραμμάτων σπουδών,

ι) η σύνδεση των προγραμμάτων σπουδών και των επιδιωκόμενων δεξιοτήτων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

2. Με απόφαση του Σ.Α.Π., που αναρτάται στην ιστοσελίδα της Αρχής, διαμορφώνονται προσθετά κριτήρια για τα προγράμματα σπουδών που οδηγούν στην άσκηση νομοθετικώς ρυθμιζόμενων επαγγελματιών, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010 (Α' 78), ώστε να διασφαλίζεται ότι τα ανωτέρω προγράμματα σπουδών ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις εκπαιδευτικές και θεσμικές απαιτήσεις των οικείων επαγγελματικών κλαδών. Για τον σκοπό αυτόν, το Σ.Α.Π. συνεργάζεται με τις αντίστοιχες επαγγελματικές ενώσεις και επιμελητήρια.

3. Στα γενικά κριτήρια για την πιστοποίηση των εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας των Α.Ε.Ι. περιλαμβάνονται, ιδίως, τα εξής:

α) η θέσπιση σαφών και καθορισμένων στόχων για τη διασφάλιση και τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών και των υποστηρικτικών υπηρεσιών του Α.Ε.Ι.,

β) η διαδικασία σχεδιασμού πολιτικής, η αποτελεσματική οργάνωση και η διαδικασία λήψης αποφάσεων για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας,

γ) η διαδικασία εφαρμογής της πολιτικής για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας,

δ) η τεκμηριωμένη βελτίωση της ποιότητας.

4. Τα κριτήρια πιστοποίησης των παραγράφων 1 έως 3 και της θεματικής αξιολόγησης της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 εξειδικεύονται, τυποποιούνται, συμπληρώνονται και αναθεωρούνται με απόφαση του Σ.Α.Π. που αναρτάται στην ιστοσελίδα της Αρχής με βάση την τεχνογνωσία και την πείρα από την εφαρμογή των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας και εναρμονίζονται με τα

Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Οδηγίες του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Άρθρο 11

Διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης

1. Οι διαδικασίες αξιολόγησης και πιστοποίησης, όπως προβλέπονται στον παρόντα νόμο, δύνανται να πραγματοποιούνται σε δύο στάδια:

α) εσωτερική αξιολόγηση που αφορά στο Α.Ε.Ι. ή την ακαδημαϊκή μονάδα ή στο πρόγραμμα σπουδών ή στο σύστημα εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας. Η εσωτερική αξιολόγηση ολοκληρώνεται με τη σύνταξη έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης από τα Α.Ε.Ι. ή τις ακαδημαϊκές τους μονάδες,

β) εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση που πραγματοποιείται από την Ε.Ε.Α.Π., η οποία ακολουθεί μετά την ολοκλήρωση της εσωτερικής αξιολόγησης και λαμβάνει υπόψη την οικεία έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Α.Ε.Ι. ή της ακαδημαϊκής μονάδας. Προκειμένου να επαληθεύσει τα στοιχεία της εσωτερικής αξιολόγησης, η Ε.Ε.Α.Π. συνεκτιμά τα ευρήματα επιτόπιας επίσκεψης στο υπό αξιολόγηση Α.Ε.Ι. ή την ακαδημαϊκή μονάδα και διατυπώνει την κρίση της. Η εξωτερική αξιολόγηση ολοκληρώνεται με τη σύνταξη της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης.

2. Το σχέδιο της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης συντάσσεται από την Ε.Ε.Α.Π. και γνωστοποιείται στο υπό αξιολόγηση Α.Ε.Ι. ή την ακαδημαϊκή μονάδα, που υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους μέσα σε προκαθορισμένη προθεσμία από τη γνωστοποίηση του σχεδίου σε αυτά. Αν δεν υποβληθούν παρατηρήσεις εντός της προθεσμίας, το σχέδιο της έκθεσης θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτό από το Α.Ε.Ι. ή την ακαδημαϊκή μονάδα. Η τελική έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης, συνοδευόμενη από την έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης, υποβάλλεται από την Ε.Ε.Α.Π. στο Σ.Α.Π., για τη λήψη απόφασης πιστοποίησης ή άλλων σχετικών ενεργειών, όπως ειδικότερα ορίζεται από την Αρχή, η οποία μεριμνά για τη δημοσιοποίησή της. Η εξωτερική αξιολόγηση ολοκληρώνεται μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από την υποβολή της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης στο Σ.Α.Π.

Άρθρο 12

Αποφάσεις πιστοποίησης

1. Με απόφαση του Σ.Α.Π., η οποία λαμβάνει υπόψη την έκθεση της Ε.Ε.Α.Π. και την έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του οικείου Α.Ε.Ι., πιστοποιείται:

α) ότι το Α.Ε.Ι. ή η ακαδημαϊκή μονάδα πληροί τις προϋποθέσεις οργάνωσης σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου,

β) το πρόγραμμα σπουδών και

γ) το εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας του Α.Ε.Ι. Η απόφαση του Σ.Α.Π. μπορεί να είναι θετική, θετική υπό όρους ή αρνητική.

2. Η διάρκεια ισχύος της απόφασης πιστοποίησης ορίζεται στην απόφαση του Σ.Α.Π. και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έξι έτη. Κατά τη διάρκεια της ισχύος της θετικής απόφασης πιστοποίησης, το Σ.Α.Π., με δική του πρωτοβουλία ή υστέρα από σχετικό ερώτημα του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, μπορεί να εξετάζει αν τα κριτήρια πιστοποίησης εξακολουθούν να ικανοποιούνται. Αν τα κριτήρια πιστοποίησης δεν ικανοποιούνται, το Σ.Α.Π. ανακαλεί την απόφαση πιστοποίησης και ενημερώνει αμελλητί το οικείο Α.Ε.Ι. και τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Ο Πρύτανης του οικείου Α.Ε.Ι. οφείλει να ενημερώνει το Σ.Α.Π. αν τα κριτήρια πιστοποίησης έχουν παύσει να ικανοποιούνται ή αν έχει αμφιβολία ως προς αυτό.

4. Στη θετική υπό ορούς απόφαση αναφέρονται τα κριτήρια που δεν ικανοποιούνται και τίθεται συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για τη συμμόρφωση στα κριτήρια αυτά και την επανεξέταση της απόφασης. Το Σ.Α.Π., υστέρα από την υποβολή συμπληρωματικής έκθεσης πιστοποίησης σχετικά με τη συμμόρφωση ή μη στα ανωτέρω κριτήρια, εκδίδει νέα απόφαση.

5. Αν εκδοθεί αρνητική απόφαση πιστοποίησης Α.Ε.Ι. ή ακαδημαϊκής μονάδας για την οργάνωση σπουδών και των τριών κύκλων σπουδών, το Σ.Α.Π. τη διαβιβάζει στο Ανώτατο Συμβούλιο, προκειμένου να εισηγηθεί στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων την αναδιάρθρωση, συγχώνευση, κατάτμηση ή κατάργηση του Α.Ε.Ι. ή της ακαδημαϊκής μονάδας.

6. Αν εκδοθεί αρνητική απόφαση πιστοποίησης προγράμματος σπουδών ή εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας, ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί, με απόφασή του, να περιορίσει την επιχορήγηση του Α.Ε.Ι. ή και την εισαγωγή νέων φοιτητών στο πρόγραμμα σπουδών ή το ίδρυμα. Με την ίδια απόφαση παρέχεται στους φοιτητές του προγράμματος σπουδών ή του ιδρύματος η δυνατότητα συνέχισης των σπουδών τους σε άλλο πιστοποιημένο πρόγραμμα σπουδών ή ίδρυμα, αντίστοιχα, και ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα.

7. Οι εκθέσεις αξιολόγησης και πιστοποίησης των Ε.Ε.Α.Π. και οι αποφάσεις πιστοποίησης του Σ.Α.Π. κοινοποιούνται στο ίδρυμα και τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων και αναρτώνται στην ιστοσελίδα της ΕΘ.Α.Α.Ε.

8. Η κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου πιστοποίηση της ποιότητας για συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών ή εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας Α.Ε.Ι. μπορεί να υποκαθίσταται από πιστοποίηση διαπιστευμένου φορέα πιστοποίησης ανώτατης εκπαίδευσης του εξωτερικού, που ορίζεται με απόφαση του Σ.Α.Π.. Το Σ.Α.Π. διαπιστεύει φορείς πιστοποίησης του εξωτερικού που είναι διεθνώς αναγνωρισμένοι και εφαρμόζουν κριτήρια τα οποία ανταποκρίνονται στα κριτήρια της Αρχής.

Άρθρο 13

Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (Ε.Ε.Α.Π.)

1. Η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (Ε.Ε.Α.Π.) είναι πενταμελής, συγκροτείται με απόφαση του Σ.Α.Π. και αναλαμβάνει το έργο της εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης. Ειδικότερα:

α) Τρία (3) τουλάχιστον μέλη της Ε.Ε.Α.Π. είναι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες Α.Ε.Ι. του εξωτερικού που προέρχονται από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων (Μητρώο). Το Μητρώο τηρείται και ενημερώνεται από το Σ.Α.Π., το οποίο λαμβάνει υπόψη εισηγήσεις των Α.Ε.Ι. και άλλων σχετικών με το αντικείμενο της ΕΘ.Α.Α.Ε. φορέων. Η διαδικασία τήρησης και ανανέωσης του Μητρώου καθορίζεται με απόφαση του Σ.Α.Π., που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Αρχής. Στο Μητρώο υποχρεωτικά περιλαμβάνονται, σε ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του συνόλου, Έλληνες ή αλλοδαποί εμπειρογνώμονες που διδάσκουν σε πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού ή ερευνητές σε αντίστοιχα ανώτατα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα του εξωτερικού, κατά προτεραιότητα με πείρα σε θέματα αξιολόγησης ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου και του Σ.Α.Π. της ΕΘ.Α.Α.Ε., καθώς επίσης και το ειδικό επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται σε αυτήν με οποιαδήποτε σχέση, δεν μπορούν να περιλαμβάνονται στο Μητρώο.

β) Ένα μέλος της Ε.Ε.Α.Π. είναι φοιτητής Α.Ε.Ι. που προέρχεται από το μητρώο φοιτητών που τηρεί και ενημερώνει το Σ.Α.Π.

γ) Στην περίπτωση πιστοποίησης της ποιότητας προγράμματος σπουδών που οδηγεί στην άσκηση νομοθετικώς ρυθμιζόμενου επαγγέλματος, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010, ένα μέλος της Ε.Ε.Α.Π. προέρχεται υποχρεωτικά από την αντίστοιχη επαγγελματική ένωση ή επιμελητήριο το οποίο και ορίζει το μέλος αυτό. Στην περίπτωση πιστοποίησης της ποιότητας προγράμματος σπουδών που δεν οδηγεί στην άσκηση νομοθετικώς ρυθμιζόμενου επαγγέλματος, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010, το πέμπτο μέλος αντικαθίσταται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου.

2. Στην περίπτωση πιστοποίησης ποιότητας κοινού προγράμματος συνεργασίας με ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα του εξωτερικού, ένα τουλάχιστον μέλος της Ε.Ε.Α.Π. πρέπει να έχει τεκμηριωμένα καλή γνώση του χώρου εκπαίδευσης του Κράτους προέλευσης του ιδρύματος αυτού.

3. Στα μέλη της Ε.Ε.Α.Π. καταβάλλεται ημερήσια αποζημίωση για το έργο τους. Οι δαπάνες μετακίνησης και διαμονής για την εκτέλεση των καθηκόντων τους (αντίτιμο εισιτηρίων συγκοινωνιακών μεσών ή δαπάνη χρήσης ιδιόκτητου ή μισθωμένου μεταφορικού μέσου και έξοδα διαμονής) καλύπτονται από την ΕΘ.Α.Α.Ε. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζεται η ημερήσια αποζημίωση των μελών της Επιτροπής. Το ετήσιο ύψος των αποζημιώσεων

αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό επί των ετήσιων αποδοχών του Προέδρου, το οποίο ορίζεται στην ίδια απόφαση.

4. Τα μέλη της επιτροπής δεν μπορούν να ανήκουν ή να έχουν οποιαδήποτε εκπαιδευτική, ερευνητική ή υπηρεσιακή σχέση με το Α.Ε.Ι., στο οποίο ανήκει η ακαδημαϊκή μονάδα που αξιολογείται, ή να είχαν κατά την τελευταία πενταετία μια τέτοια σχέση.

5. Αν στην επιτροπή συμμετέχει ως μέλος αλλοδαπός εμπειρογνώμονας, η αξιολόγηση και πιστοποίηση μπορεί να γίνεται και στην αγγλική, γαλλική ή γερμανική γλώσσα, με τη σύμφωνη γνώμη του αξιολογούμενου Α.Ε.Ι. ή της ακαδημαϊκής μονάδας.

Άρθρο 14

Πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση

1. Το Ανώτατο Συμβούλιο της ΕΘ.Α.Α.Ε. εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων το πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση.

2. Το πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση:

α) εγκρίνεται ανά τετραετία από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων,
β) περιλαμβάνει, ιδίως, μεσοπρόθεσμους στόχους, κατευθύνσεις, σχέδια επενδύσεων, προγράμματα ή επιμέρους δράσεις της εθνικής πολιτικής για την ανώτατη εκπαίδευση και

γ) δύναται να εξειδικεύεται σε ετήσια βάση και αναφέρεται σε όλες τις δράσεις εφαρμογής της εθνικής πολιτικής για την ανώτατη εκπαίδευση.

3. Το πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση υλοποιείται μέσω των Α.Ε.Ι., τα οποία συντάσσουν τετραετές αναπτυξιακό πρόγραμμα και εφαρμόζουν τις σχετικές δράσεις, στο πλαίσιο των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού του άρθρου 15.

Άρθρο 15

Συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού

1. Οι συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού κάθε Α.Ε.Ι. με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων καταρτίζονται στο πλαίσιο του στρατηγικού του σχεδιασμού και της εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση, εξειδικεύονται σε ετήσια βάση και αναφέρονται, ιδίως, στα ακόλουθα θέματα:

α) στην ιδιαίτερη φυσιογνωμία και αποστολή του Α.Ε.Ι., τη θέση του στον ελληνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο και τους στόχους του Α.Ε.Ι. και των ακαδημαϊκών μονάδων του, με ιεράρχηση και καθορισμό προτεραιοτήτων,

β) στον προσδιορισμό, τον προγραμματισμό και τα μέτρα για την ανάπτυξη και υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων και στόχων του Α.Ε.Ι.,

γ) στην ανάπτυξη της υποδομής και του εξοπλισμού,

δ) στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών,

ε) στον συντονισμό των ακαδημαϊκών, εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του Α.Ε.Ι. με τις αντίστοιχες εξελίξεις σε ιδρύματα του εξωτερικού και ιδιαίτερα με τις εξελίξεις και τις προοπτικές στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας.

2. Ως προς το οικονομικό σκέλος, οι συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού εξειδικεύονται για κάθε Α.Ε.Ι.:

α) στις λειτουργικές δαπάνες, β) τις επενδύσεις και γ) το προσωπικό κάθε κατηγορίας. Οι παραπάνω συμφωνίες εκτελούνται σε ετήσια βάση.

3. Η εισήγηση του Α.Ε.Ι. για την προγραμματική συμφωνία υποβάλλεται από τον Πρύτανη, κατόπιν απόφασης του αρμόδιου συλλογικού οργάνου του Α.Ε.Ι., στο Ανώτατο Συμβούλιο της ΕΘ.Α.Α.Ε. μέχρι το τέλος Ιανουαρίου του έτους που προηγείται εκείνου από το οποίο αρχίζει η ισχύς της επόμενης προγραμματικής συμφωνίας. Ύστερα από διαπραγμάτευση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε. με το Α.Ε.Ι., κατά την οποία λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, το πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και η συμμόρφωση του ιδρύματος προς τα αποτελέσματα της διαδικασίας αξιολόγησης και πιστοποίησης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον παρόντα νόμο, η συμφωνία εγκρίνεται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων μετά από εισήγηση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε., υπογράφεται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων και τον Πρύτανη του Α.Ε.Ι. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η γνώμη της ΕΘ.Α.Α.Ε. αφορά στα θέματα της παραγράφου 1, ενώ, ως προς το οικονομικό σκέλος, η ΕΘ.Α.Α.Ε. εκφράζει γνώμη μόνο ως προς την κατανομή της συνολικής δημόσιας επιχορήγησης στα Α.Ε.Ι., σύμφωνα με το άρθρο 16, και όχι ως προς το συνολικό ύψος αυτής. Τα συμβαλλόμενα μέρη επανεξετάζουν τις συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού και τις τροποποιούν αναλόγως, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο.

4. Η ΕΘ.Α.Α.Ε. παρακολουθεί σε ετήσια βάση και αξιολογεί την πορεία εκτέλεσης των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού κάθε Α.Ε.Ι. με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και εισηγείται την τροποποίησή τους στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

5. Ο ετήσιος απολογισμός της εκτέλεσης των συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού καταρτίζεται και εγκρίνεται από το Α.Ε.Ι., δημοσιεύεται στον διαδικτυακό τόπο του και υποβάλλεται στην ΕΘ.Α.Α.Ε. και στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, το αργότερο μέχρι το τέλος Απριλίου του επόμενου έτους. Η διαδικασία της έγκρισης του απολογισμού από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων ολοκληρώνεται εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή του. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, ο απολογισμός θεωρείται ότι έχει εγκριθεί.

Άρθρο 16

Κατανομή της δημόσιας επιχορήγησης στα Α.Ε.Ι.¹³⁶

1. Η επιχορήγηση των Α.Ε.Ι. εντός των ορίων του προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων κατανέμεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και δεικτών, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος άρθρου.

2. α) Το ογδόντα τοις εκατό (80%) της τακτικής επιχορήγησης στα Α.Ε.Ι. κατανέμεται σύμφωνα με τα κατωτέρω, ιδίως, κριτήρια:

αα) τον συνολικό αριθμό των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά πρόγραμμα σπουδών,

ββ) το εκτιμώμενο ετήσιο κόστος σπουδών ανά φοιτητή για κάθε πρόγραμμα σπουδών,

γγ) τη διάρκεια των προγραμμάτων σπουδών, δδ) το μέγεθος και τη γεωγραφική διασπορά του ιδρύματος.

β) Το είκοσι τοις εκατό (20%) της τακτικής επιχορήγησης στα Α.Ε.Ι. κατανέμεται με βάση ενδεικτικούς δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων, στους οποίους επιλέγει να αξιολογηθεί κάθε Α.Ε.Ι. Οι δείκτες αυτοί είναι, ιδίως, οι εξής:

αα) η ποιότητα και αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οποία αξιολογείται με βάση ιδίως την αριθμητική σχέση των αποφοίτων προς τους εισερχόμενους φοιτητές, την αξιολόγηση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών από τους φοιτητές και την πορεία επαγγελματικής απορρόφησης των αποφοίτων,

ββ) η ερευνητική δραστηριότητα, η οποία αξιολογείται με βάση ιδίως τον αριθμό των μελών του επιστημονικού προσωπικού που επιτυγχάνουν χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας, τον αριθμό των Κέντρων Αριστείας στην έρευνα, τον αριθμό των μελών Δ.Ε.Π. που κατέχουν θέσεις στα κεντρικά όργανα διοίκησης διεθνών ακαδημαϊκών ή ερευνητικών οργανισμών ή διεθνών επιστημονικών εταιρειών, τον αριθμό δημοσιεύσεων ανά καθηγητή, τον αριθμό ετεροαναφορών ανά καθηγητή, τον αριθμό ανά καθηγητή απλών συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά προγράμματα έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών και τον αριθμό ανά καθηγητή συμμετοχών με συντονιστικό ρόλο σε ανταγωνιστικά προγράμματα έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών,

γγ) η διεθνοποίηση, η οποία αξιολογείται με βάση ιδίως τον αριθμό των αλλοδαπών φοιτητών σε αναλογία με τον συνολικό αριθμό εγγεγραμμένων φοιτητών, των φοιτητών που φοιτούν στο ίδρυμα μέσω των ευρωπαϊκών και διεθνών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, των φοιτητών που φοιτούν στο εξωτερικό μέσω ευρωπαϊκών και διεθνών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και ο αριθμός

¹³⁶ . Οι διατάξεις του άρθρου 16 ισχύουν από το δημοσιονομικό έτος 2022 (άρθρο 69 παρ. 1 ν. 4653/2020).

συμφωνιών συνεργασίας με άλλα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε., ορίζονται τα κριτήρια κατανομής και οι δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων των υποπαραγράφων α' και β', ο τρόπος με τον οποίο αυτοί σταθμίζονται και συνδυάζονται, καθώς και κάθε σχετική διαδικασία.

δ) Αν ένα Α.Ε.Ι. δεν επιτύχει τους δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων στους οποίους έχει επιλέξει να αξιολογηθεί, σύμφωνα με την υποπαραγράφο β', τότε η επιχορήγηση που δεν θα λάβει ως συνέπεια της αξιολόγησής του θα κατανεμηθεί στην επιχορήγηση των λοιπών Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στην απόφαση της υποπαραγράφου γ'.

ε) Η τακτική επιχορήγηση κατανέμεται στα Α.Ε.Ι. με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται μέχρι τον Ιανουάριο εκάστου έτους, ύστερα από πρόταση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε.

Στην επιχορήγηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό που κατανέμεται στα ιδρύματα με την ως άνω διαδικασία, συμπεριλαμβάνονται, ειδικότερα, οι λειτουργικές δαπάνες και οι δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Άρθρο 17

Αξιολόγηση και χρηματοδότηση της ΕΘ.Α.Α.Ε.

1. Η ΕΘ.Α.Α.Ε. προβαίνει σε εσωτερική αξιολόγηση της λειτουργίας και του έργου της, σύμφωνα με τις διατάξεις του Οργανισμού – Κανονισμού Λειτουργίας της, και αναθέτει την εξωτερική αξιολόγησή της σε εγκύρους και διεθνώς αναγνωρισμένους αξιολογητές, οργανισμούς ή φορείς αξιολόγησης, οι οποίοι είναι ενταγμένοι στο Ευρωπαϊκό Μητρώο Σωμάτων Διασφάλισης Ποιότητας και πληρούν τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Διασφάλιση της Ποιότητας. Οι εκθέσεις της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης της Αρχής υποβάλλονται στο Ανώτατο Συμβούλιο, το οποίο τις κοινοποιεί στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων και στη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων. Οι εκθέσεις εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, καθώς και οι εκθέσεις πιστοποίησης λαμβάνονται υπόψη στην κατάρτιση του τετραετούς προγραμματισμού και της αντίστοιχης προγραμματικής συμφωνίας. Σε περίπτωση θετικής υπό όρους απόφασης πιστοποίησης της ΕΘ.Α.Α.Ε. ή απόφασης μη πιστοποίησης, με πρωτοβουλία του Προέδρου της ΕΘ.Α.Α.Ε. σχεδιάζονται και υλοποιούνται βελτιωτικές ενέργειες, προκειμένου να επιτευχθεί συμμόρφωση στα κριτήρια που δεν ικανοποιούνται.

2. Οι πιστώσεις για τη λειτουργία της ΕΘ.Α.Α.Ε. εγγράφονται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τον προϋπολογισμό εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρος της ΕΘ.Α.Α.Ε.

3. Η ΕΘ.Α.Α.Ε. συνάπτει συμφωνίες προγραμματικού σχεδιασμού με τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων για τις δραστηριότητες και τους στόχους της.

Επίσης, η ΕΘ.Α.Α.Ε. συντάσσει και υποβάλλει στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων ετήσιες εκθέσεις πεπραγμένων και απολογισμού .

Άρθρο 18

Επιστημονική και διοικητική υπηρεσία

1. Για τη λειτουργία της, η ΕΘ.Α.Α.Ε. υποστηρίζεται από διοικητική και επιστημονική υπηρεσία, στην οποία προΐσταται ο Γενικός Διευθυντής.

2. Ο Γενικός Διευθυντής της ΕΘ.Α.Α.Ε. διορίζεται για τετραετή θητεία με απόφαση του Προέδρου της ΕΘ.Α.Α.Ε. ύστερα από έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006, όπως ισχύει, είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και λαμβάνει αποδοχές που καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4354/2015 (Α' 176).

3. Υποψήφιος για τη θέση του Γενικού Διευθυντή μπορεί να είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, με αποδεδειγμένη γνώση και εμπειρία σε θέματα ανώτατης εκπαίδευσης. Η ιδιότητα του Γενικού Διευθυντή είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. Πρόσθετα και ειδικότερα προσόντα, καθώς και η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής ορίζονται στον Οργανισμό – Κανονισμό Λειτουργίας της ΕΘ.Α.Α.Ε.. Για την πλήρωση της θέσης, το Ανώτατο Συμβούλιο της ΕΘ.Α.Α.Ε. εκδίδει δημόσια προκήρυξη, με την οποία ορίζει τα ειδικότερα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής, η οποία περιλαμβάνει και στάδιο συνέντευξης των υποψηφίων, η οποία δεν μπορεί να προσμετράται με συντελεστή βαρύτητας μεγαλύτερο του είκοσι τοις εκατό (20%) του συνόλου των σχετικών μορίων, βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή. Η αξιολόγηση των υποψηφίων γίνεται από τριμελή επιτροπή που ορίζει το Ανώτατο Συμβούλιο μεταξύ των μελών του, μετά από εισήγηση του Προέδρου. Η επιλογή γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στην προκήρυξη, τηρούνται δε οι αρχές της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας.

4. Ο Γενικός Διευθυντής:

α) συμμετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συνεδριάσεις του Ανώτατου Συμβουλίου και του Σ.Α.Π.,

β) συντονίζει και κατευθύνει την επιστημονική και τη διοικητική υπηρεσία και τις μονάδες τους,

γ) είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση των αποφάσεων, κατευθύνσεων και οποιωνδήποτε άλλων πράξεων της ΕΘ.Α.Α.Ε.,

δ) μπορεί να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα υπογραφής και να εξουσιοδοτεί μέλη του προσωπικού της ΕΘ.Α.Α.Ε. να υπογράφουν έγγραφα ή άλλες πράξεις «με εντολή Γενικού Διευθυντή»,

ε) είναι διατάκτης των δαπανών της ΕΘ.Α.Α.Ε. και στ) ασκεί πρόσθετες και ειδικότερες αρμοδιότητες, οι οποίες μπορεί να ορίζονται στον Οργανισμό – Κανονισμό Λειτουργίας της ΕΘ.Α.Α.Ε..

5. Η διοικητική υπηρεσία της ΕΘ.Α.Α.Ε. διαρθρώνεται στις ακόλουθες υπηρεσιακές μονάδες:

- α) Διεύθυνση Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας,
- β) Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Χρηματοδότησης,
- γ) Διεύθυνση Πληροφοριακών Συστημάτων και Τεκμηρίωσης και
- δ) Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης.

Οι αρμοδιότητες των διευθύνσεων, η περαιτέρω διάρθρωσή τους σε τμήματα, αυτοτελή γραφεία ή γραφεία, καθώς και οι κατηγορίες, η διάρκεια της θητείας, οι κλάδοι και οι ειδικότητες των προϊσταμένων τους καθορίζονται στον Οργανισμό – Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Μέχρι την έκδοση του Οργανισμού Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής, για την πλήρωση των ως άνω θέσεων, οι κατηγορίες, η διάρκεια της θητείας, οι κλάδοι και οι ειδικότητες ορίζονται με απόφαση του Ανώτατου Συμβουλίου της Αρχής.

6. Την επιστημονική υπηρεσία της ΕΘ.Α.Α.Ε. αποτελεί το Κέντρο Μελετών και Ερευνών, το οποίο λειτουργεί σε επίπεδο διεύθυνσης.

Το Κέντρο Μελετών και Ερευνών συγκεντρώνει στοιχεία, τηρεί βάσεις δεδομένων, διεξάγει έρευνες, εκπονεί μελέτες, δημοσιεύει εκθέσεις και οργανώνει επιστημονικές ημερίδες και διεθνή συνέδρια για θέματα σχετικά με την αποστολή της ΕΘ.Α.Α.Ε.

Οι δραστηριότητες του Κέντρου ορίζονται με απόφαση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε., υστέρα από εισήγηση του διευθυντή του Κέντρου, η οποία διατυπώνεται σε συνεργασία με τον Γενικό Διευθυντή της ΕΘ.Α.Α.Ε.

Το Κέντρο Μελετών και Ερευνών συντάσσει και υποβάλλει προς έγκριση στο Ανώτατο Συμβούλιο της ΕΘ.Α.Α.Ε. την ετήσια έκθεση για την ανώτατη εκπαίδευση που υποβάλλεται στον Προέδρο της Βουλής και τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

7. Το Κέντρο διευθύνεται από Διευθυντή Μελετών και Ερευνών, ο οποίος είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος. Για την επιστημονική υποστήριξη των δραστηριοτήτων του Κέντρου, το Ανώτατο Συμβούλιο της Αρχής, με απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να συστήσει Επιστημονικό Συμβούλιο το οποίο συγκροτείται από καθηγητές Α.Ε.Ι. Οι πρόσθετες και ειδικότερες αρμοδιότητες του Κέντρου, τα θέματα λειτουργίας του, καθώς και τα όργανα, η διάρκεια της θητείας, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής και πλήρωσης της θέσης του Διευθυντή Ερευνών και Μελετών καθορίζονται στον Οργανισμό – Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής.

8. Οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της ΕΘ.Α.Α.Ε. είναι εικοσιπέντε (25) και του διοικητικού προσωπικού είκοσι (20). Οι ως άνω θέσεις είναι θέσεις μόνιμου προσωπικού ή καλύπτονται με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ύστερα από έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006, όπως ισχύει και κατανέμονται ως ακολούθως:

- α) εικοσιπέντε (25) θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου,
- β) πέντε (5) θέσεις ΠΕ Διοικητικού, εκ των οποίων οι τρεις (3) είναι μόνιμου προσωπικού και οι δύο (2) προσωπικού με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου,

γ) τρεις (3) θέσεις ΠΕ Διοικητικού -Οικονομικού , εκ των οποίων οι δύο (2) είναι μόνιμου προσωπικού και η μία (1) προσωπικού με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου,

δ) τρεις (3) θέσεις ΠΕ Διοικητικού -Λογιστικού , εκ των οποίων η μία (1) είναι μόνιμου προσωπικού και οι δύο (2) προσωπικού με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου,

ε) δύο (2) θέσεις ΤΕ Διοικητικού -Λογιστικού , εκ των οποίων η μία (1) είναι μόνιμου προσωπικού και η δεύτερη (1) προσωπικού με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου,

στ) τρεις (3) θέσεις ΠΕ Πληροφορικής, εκ των οποίων η μία (1) είναι μόνιμου προσωπικού και οι δύο (2) προσωπικού με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου,

ζ) δύο (2) θέσεις ΠΕ Μεταφραστών Διερμηνέων, εκ των οποίων η μία (1) είναι μόνιμου προσωπικού και η δεύτερη (1) προσωπικού με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου,

η) δύο (2) θέσεις ΤΕ Πληροφορικής, εκ των οποίων η μία (1) είναι μόνιμου προσωπικού και η δεύτερη (1) προσωπικού με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Οι θέσεις του μόνιμου προσωπικού της ΕΘ.Α.Α.Ε. καλύπτονται αποκλειστικά με μετατάξεις μόνιμου προσωπικού .

Με τον Οργανισμό – Κανονισμό Λειτουργίας της ΕΘ.Α.Α.Ε. είναι δυνατή η ανακατανομή των κενών θέσεων της παρούσας παραγράφου σε κλάδους, κατηγορίες ή ειδικότητες, τα ειδικά προσόντα του επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού σύμφωνα με το π.δ. 50/2001 (Α' 39). Για τη συγκρότηση υπηρεσιακού και πειθαρχικού συμβουλίου που επιλαμβάνεται των θεμάτων υπηρεσιακής κατάστασης και πειθαρχικού ελέγχου του προσωπικού και κάθε σχετικό θέμα εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του ν. 3528/2007 (Α' 26), όπως εκάστοτε ισχύουν.

9. Οι υπηρεσιακές ανάγκες της ΕΘ.Α.Α.Ε. μπορεί μόνο κατ' εξαίρεση να καλύπτονται με αποσπάσεις. Για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών με απόσπαση προσωπικού μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ή εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εφαρμόζονται οι διαδικασίες που προβλέπονται στον ν. 4440/2016 (Α' 224) με την επιφύλαξη των οριζόμενων στον παρόντα νόμο.

Το προσωπικό που δύναται να αποσπάται, περιλαμβάνει διοικητικούς υπαλλήλους, μόνιμους ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετούν σε υπηρεσίες, κεντρικές και περιφερειακές, του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, καθώς και των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου, εφόσον ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, όπως εκάστοτε οροθετείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης.

Η προεπιλογή για τις θέσεις γίνεται από τον Προέδρου του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε., επικουρούμενο από τον Γενικό Διευθυντή . Η αξιολόγηση

των προς απόσπαση υπαλλήλων ανατίθεται σε τριμελή επιτροπή, η οποία συγκροτείται από τον Πρόεδρο της ΕΘ.Α.Α.Ε. και αποτελείται από τον ίδιο ως Πρόεδρο και δύο (2) μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου της Αρχής. Η επιτροπή εισηγείται αιτιολογημένα ενώπιον του Ανώτατου Συμβουλίου της Αρχής το καταλληλότερο προς απόσπαση προσωπικό. Για την υποβολή της πρότασης του Προέδρου απαιτείται προηγουμένως η σύμφωνη γνώμη του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε., που διατυπώνεται υστέρα από την ανωτέρω αιτιολογημένη εισήγηση της τριμελούς επιτροπής αξιολόγησης. Η απόσπαση διαρκεί ένα (1) έτος, μπορεί να παρατείνεται μια φορά για ίσο χρονικό διάστημα και είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία του υπαλλήλου. Η παράταση της απόσπασης γίνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Προέδρου του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε. και εφαρμόζονται αναλόγως οι διαδικασίες του ν. 4440/2016 (Α' 224).

10. Οι θέσεις του διοικητικού προσωπικού μπορεί να καλύπτονται και με μετατάξεις προσωπικού μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ή εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με τουλάχιστον διετή διοικητική εμπειρία σε αντίστοιχο αντικείμενο, στις ως άνω θέσεις, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 4440/2016 (Α' 224). Οι θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού μπορεί να καλύπτονται με μετατάξεις υπαλλήλων, μόνιμων ή με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, καθώς και εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με την ίδια διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου και εφόσον κατέχουν τα αναγκαία για τις θέσεις αυτές προσόντα. Για την προεπιλογή και επιλογή του προς μετάταξη προσωπικού σε θέση ειδικού επιστημονικού προσωπικού ακολουθείται αναλόγως η διαδικασία της παραγράφου 9 για τις αποσπάσεις. Για τον ορισμό των προσόντων για την πλήρωση των θέσεων με μετάταξη εφαρμόζεται το άρθρο 2 του π.δ. 50/2001 (Α' 39). Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν την υπηρεσιακή κατάσταση των μόνιμων πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων και των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του δημοσίου.

11. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Για τα προσόντα του προσωπικού αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 2 του π.δ. 50/2001. Η κατοχή διδακτορικού διπλώματος ή η εξειδίκευση σε θέματα οργάνωσης της ανώτατης εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικής πολιτικής συνεκτιμώνται κατά την επιλογή του. Οι διαδικασίες πλήρωσης των θέσεων αυτών καθορίζονται από τον Οργανισμό – Κανονισμό Λειτουργίας της ΕΘ.Α.Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 2190/1994 (Α' 28).

12. Οι αποδοχές του διοικητικού και του ειδικού επιστημονικού προσωπικού καθορίζονται με τις διατάξεις του ν. 4354/2015 (Α' 176).

13. Με απόφαση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε., το ειδικό επιστημονικό προσωπικό της ΕΘ.Α.Α.Ε. μπορεί να λαμβάνει εκπαιδευτική ή επιμορφωτική άδεια με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζει ο Οργανισμός – Κανονισμός Λειτουργίας της ΕΘ.Α.Α.Ε.

14. Για την επιστημονική υποστήριξη των δραστηριοτήτων της, η ΕΘ.Α.Α.Ε., με απόφαση του Ανώτατου Συμβουλίου της, μπορεί να προσκαλεί και να συνεργάζεται με καθηγητές των Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίοι διαθέτουν εξειδίκευση και εμπειρία σχετικές με τη δραστηριότητα και την αποστολή της ΕΘ.Α.Α.Ε. Για την απασχόληση καθηγητή Α.Ε.Ι. της ημεδαπής στο πλαίσιο της ανωτέρω συνεργασίας, γίνεται ανάθεση καθηκόντων από το Συμβούλιο της ΕΘ.Α.Α.Ε., υστέρα από σύμφωνη γνώμη της οικείας κοσμητείας. Η κοσμητεία μπορεί στην περίπτωση αυτή να απαλλάσσει πλήρως ή μερικά τον καθηγητή από τα καθήκοντά του στη Σχολή ή το Τμήμα. Για τον ίδιο σκοπό, η ΕΘ.Α.Α.Ε. μπορεί να προσκαλεί επιστήμονες από αντίστοιχες αρχές και υπηρεσίες αξιολόγησης, πιστοποίησης της ποιότητας και χρηματοδότησης της ανώτατης εκπαίδευσης άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Επιπλέον, η ΕΘ.Α.Α.Ε. μπορεί να χορηγεί στα μέλη του ειδικού επιστημονικού προσωπικού ειδική άδεια για την απασχόλησή τους σε αντίστοιχες αρχές και υπηρεσίες άλλων χωρών, για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από τρεις (3) μήνες, με σκοπό τη συνεχή ενημέρωση και κατάρτιση στο αντικείμενό τους. Η ΕΘ.Α.Α.Ε. μπορεί να καταβάλλει στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής ειδική πρόσθετη αμοιβή, ημερήσια αποζημίωση και τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής. Το ύψος και οι προϋποθέσεις τους καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων.

15. Στην ΕΘ.Α.Α.Ε. λειτουργεί το Δικαστικό Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που έχει συσταθεί με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 3374/2005.

Άρθρο 19

Κέντρα Αριστείας

1. Για την επιβράβευση και υποστήριξη βέλτιστων πρακτικών ποιότητας και καινοτομίας στα Α.Ε.Ι., θεσμοθετείται η ανάδειξη Κέντρων Αριστείας στην ανώτατη εκπαίδευση.

2. Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Σχολές, Τμήματα ή διεπιστημονικές δομές των Α.Ε.Ι., καθώς και συμπράξεις των Α.Ε.Ι. με ερευνητικά κέντρα της ημεδαπής ή αλλοδαπής αναδεικνύονται ως Κέντρα Αριστείας από την ΕΘ.Α.Α.Ε., υστέρα από πρόσκληση υποβολής υποψηφιοτήτων και αξιολόγηση ειδικών επιτροπών που συγκροτούνται από το Σ.Α.Π., τα μέλη των οποίων ορίζονται με κλήρωση από το Μητρώο Εξωτερικών Εμπειρογνομόνων που τηρεί η ΕΘ.Α.Α.Ε., σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13. Κριτήρια για την ανάδειξη των Κέντρων Αριστείας είναι, ιδίως, η εξαιρετική ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού και ερευνητικού έργου, η αποτελεσματική δομή και οργάνωση των συναφών προγραμμάτων σπουδών, η σύνδεση διδασκαλίας και έρευνας και η υψηλή ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται υστέρα από πρόταση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε., εξειδικεύονται τα κριτήρια αξιολόγησης ανά περίπτωση, καθορίζεται ο

συντελεστής βαρύτητας εκάστου κριτηρίου αξιολόγησης των υποψηφιοτήτων και ορίζονται η ειδικότερη διαδικασία και οι λεπτομέρειες ανάδειξης των Κέντρων Αριστείας, η πρόσθετη στήριξή τους και κάθε σχετικό θέμα.]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 76¹³⁷

Εκλογή πρώτων οργάνων του Α.Ε.Ι.

Συγκρότηση σχολών

Άρθρο 77

Μέλη Δ.Ε.Π.¹³⁸

1. Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, οι βαθμίδες του καθηγητή, του αναπληρωτή καθηγητή και του επίκουρου καθηγητή των μελών Διδακτικού-Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Πανεπιστημίων, αντιστοιχούν στις βαθμίδες του καθηγητή πρώτης βαθμίδας, του αναπληρωτή καθηγητή και του επίκουρου καθηγητή που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

2. Οι διαδικασίες εκλογής σε νέες θέσεις μελών Δ.Ε.Π. για τις οποίες έχει εκδοθεί προκήρυξη έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, οι διαδικασίες εξέλιξης για τις οποίες έχει υποβληθεί αίτηση από το ενδιαφερόμενο για εξέλιξη μέλος Δ.Ε.Π. έως την 1.7.2011, καθώς και οι διαδικασίες μετάκλησης και μετακίνησης που εκκρεμούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διατάξεις¹³⁹.

3. Διαδικασίες εκλογής και εξέλιξης σε θέσεις καθηγητών οποιασδήποτε βαθμίδας, για τις οποίες εκδίδεται προκήρυξη μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ή υποβάλλεται αίτηση από τον ενδιαφερόμενο για εξέλιξη καθηγητή, μετά την 1.7.2011, διέπονται έως τη δημοσίευση του Οργανισμού του ιδρύματος από τις διατάξεις του παρόντος νόμου με εξαίρεση τις διατάξεις που αφορούν τα προσόντα και τα κριτήρια εκλογής και εξέλιξης, για τα οποία εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διατάξεις. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο έως τη δημοσίευση του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού, τα θέματα που ρυθμίζονται με τον

¹³⁷. Ενόψει των ρυθμίσεων των παρ. 3 εδ. β΄ και 4-7 άρθρου 8 ν. 4009/2011, αλλά και εκείνων των άρθρων 11 και 12 ν. 4076/2012, η ρύθμιση του άρθρου 76 ν. 4009/2011 στερείται αντικειμένου (βλ. και άρθρο 12 παρ. 5 ν. 4076/2012).

¹³⁸. Βλ. και παρακ. άρθρο 78 παρ. 4 εδάφιο α΄, η ρύθμιση του οποίου αφορά και τους αναπληρωτές καθηγητές των Πανεπιστημίων.

¹³⁹. Η παρ. 2 του άρθρου 77 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 5α άρθρου 5 Ν. 4076/2011. Παρατήρηση: Αν και στην προηγούμενη διάταξη γίνεται λόγος για αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 77 ν. 4009/2012, ήδη, δεν υπάρχει πεδίο εφαρμογής του δεύτερου εδαφίου, στο οποίο ορίζονται τα εξής: «Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, μετά τη συγκρότηση των σχολών και των οργάνων τους κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπου γίνεται αναφορά σε όργανα του τομέα ή του τμήματος νοείται ο κοσμήτορας.».

Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται προσωρινά με απόφαση της Συγκλήτου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹⁴⁰. Για τη συγκρότηση των επιτροπών επιλογής ή εξέλιξης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, για το χρονικό διάστημα έως την κατάρτιση των μητρώων που προβλέπονται στο άρθρο 19, τα εξωτερικά μέλη επιλέγονται από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων που τηρείται από την ΑΔΙΠ σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 70.

4. α) Οι μόνιμοι επίκουροι καθηγητές πανεπιστημίων, που υπηρετούν κατά δημοσίευση του παρόντος νόμου, μπορούν κατ' εξαίρεση να υποβάλουν οποτεδήποτε αίτηση για την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή. Κατά τα λοιπά για την εξέλιξη των μόνιμων επίκουρων καθηγητών που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν την εξέλιξή τους έως δύο φορές, που απέχουν τουλάχιστον τρία έτη μεταξύ τους¹⁴¹. Σε περίπτωση και δεύτερης αρνητικής κρίσης για την εξέλιξή τους, οι θέσεις τους μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων επίκουρων καθηγητών, τις οποίες και καταλαμβάνουν. Οι μόνιμοι επίκουροι καθηγητές, εφόσον δεν έχουν υποβάλλει αίτηση για εξέλιξη, αξιολογούνται με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 21.

β) Επίκουροι με θητεία καθηγητές που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, υποβάλλουν αίτηση για ανανέωση της θητείας τους, μονιμοποίηση στη βαθμίδα τους ή εξέλιξη στην ανώτερη βαθμίδα ύστερα από τη συμπλήρωση τριετίας από τη δημοσίευση της πράξης διορισμού τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως και για τη διαδικασία της μονιμοποίησης. Σε περίπτωση μονιμοποίησής τους, οι θέσεις τους μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων επίκουρων καθηγητών, τις οποίες και καταλαμβάνουν έως την εξέλιξή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης για την ανανέωση ή την εξέλιξή τους και εφόσον δεν έχουν μονιμοποιηθεί κατά τα ανωτέρω, αποχωρούν από το ίδρυμα κατά τη λήξη της θητείας τους.¹⁴²

¹⁴⁰. Σύμφωνα με τις με αρ. πρωτ. Φ.122.1/88/119483/Ζ2/20.7.2016 οδηγίες (σ. 3), οι εκδοθείσες κανονιστικές αποφάσεις της Συγκλήτου συνεχίζουν να ισχύουν για τις διαδικασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη.

¹⁴¹. **Να συσχετιστεί** η παρούσα ρύθμιση με εκείνη της **παρ. 11 άρθρου τέταρτου ν. 4405/2016** (για την οποία βλ. παραπ. σημ. 34).

¹⁴². Επισημαίνεται ότι το άρθρο 50 ν. 4115/2013 επαναλαμβάνει κατ' ουσία τη ρύθμιση της περίπτωσης β' της παρ. 4 άρθρου 77 Ν. 4009/2011 ως εξής: «*Επίκουροι με θητεία καθηγητές 'που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου', υποβάλλουν αίτηση για ανανέωση της θητείας τους, μονιμοποίηση στη βαθμίδα τους ή εξέλιξη στην ανώτερη βαθμίδα ύστερα από τη συμπλήρωση τριετίας από τη δημοσίευση της πράξης διορισμού τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως και για τη διαδικασία της μονιμοποίησης. Σε περίπτωση μονιμοποίησής τους, οι θέσεις τους μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων επίκουρων καθηγητών, τις οποίες και καταλαμβάνουν έως την εξέλιξή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, 'έχοντας τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση εξέλιξης οποτεδήποτε, χωρίς να απαιτείται η συμπλήρωση επιπλέον χρονικού*

γ) Επίκουροι με θητεία καθηγητές που έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ή εκλεγούν μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου σε θέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί προκήρυξη, έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, *διορίζονται για τετραετή θητεία* μετά το πέρας της οποίας υποβάλλουν αίτηση για ανανέωση της θητείας τους, μονιμοποίηση στη βαθμίδα τους ή εξέλιξη στην ανώτερη βαθμίδα *ύστερα από τη συμπλήρωση τετραετίας* από τη δημοσίευση της πράξης διορισμού τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως και για τη διαδικασία της μονιμοποίησης. Σε περίπτωση μονιμοποίησής τους, οι θέσεις τους μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων επίκουρων καθηγητών, τις οποίες και καταλαμβάνουν έως την εξέλιξή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης για την ανανέωση ή την εξέλιξή τους και εφόσον δεν έχουν μονιμοποιηθεί κατά τα ανωτέρω αποχωρούν από το ίδρυμα κατά τη λήξη της θητείας τους.¹⁴³

5.¹⁴⁴ α) Οι μόνιμοι λέκτορες που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατηρούν τις θέσεις τους είτε μέχρι τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρησή τους από την υπηρεσία είτε με την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή, για την οποία μπορούν να υποβάλλουν αίτηση με τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας από τη δημοσίευση της πράξης διορισμού τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, οπότε και στις δύο αυτές περιπτώσεις οι θέσεις αυτές καταργούνται.¹⁴⁵

β) Οι Λέκτορες με θητεία που υπηρετούν ή έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ή εκλεγούν μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου σε θέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί προκήρυξη, έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, *μπορούν να ζητήσουν την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή μέχρι δύο φορές έως τη λήξη της επταετίας* από τη δημοσίευση της πράξης διορισμού τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3.¹⁴⁶

διαστήματος'. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης για την ανανέωση ή την εξέλιξή τους και εφόσον δεν έχουν μονιμοποιηθεί κατά τα ανωτέρω, αποχωρούν από το ίδρυμα κατά τη λήξη της θητείας τους.».

¹⁴³. Η περίπτωση γ' της παρ. 4 άρθρου 77 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 4 άρθρου 34 ν. 4115/2013.

¹⁴⁴. Σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του **άρθρου 84 παρ. 3 ν. 4485/2017**, «η περίπτωση ια' άρθρου 2 δεν θίγει τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 78 (μάλλον 77) του ν. 4009/2011 και άλλες ειδικότερες διατάξεις για τους λέκτορες».

¹⁴⁵. Η περίπτωση α' της παρ. 5 άρθρου 77 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 5 άρθρου 34 ν. 4115/2013.

¹⁴⁶. Η ως άνω περίπτωση β' (όπως είχε τροποποιηθεί με την παρ. 5β άρθρου 5 ν. 4076/2012 και, στη συνέχεια, με την παρ. 3 άρθρου 34 ν. 4115/2013) αντικαταστάθηκε ως άνω με την **παρ. 1δ άρθρου 16 ν. 4559/2018**. Επισημαίνεται ότι, στην **παρ. 2 άρθρου 16 ν. 4559/2018**, ορίζονται τα εξής: «*Επί θητεία Λέκτορες, που έχουν αιτηθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος την εξέλιξή τους στην επόμενη βαθμίδα και εκκρεμεί η κρίση ή απορρίφθηκε το αίτημά τους και έληξε η θητεία τους, μπορούν να ζητήσουν τη μονιμοποίησή τους στη βαθμίδα του Λέκτορα, εντός τριάντα (30) ημερών από όταν λάβουν αποδεδειγμένα γνώση της αρνητικής κρίσης, άλλως εντός τριάντα (30)*

γ) Λέκτορες που εξελίσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου διορίζονται στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή με τετραετή θητεία και έχουν κατ' εξαίρεση το δικαίωμα να ζητήσουν μετά από τρία έτη από το διορισμό τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή. Αν δεν εξελιχθούν σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, παραμένουν στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή έως τη λήξη της θητείας τους και η ανανέωση της θητείας τους και η περαιτέρω εξέλιξή τους διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

δ) Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παρούσα παράγραφο, οι λέκτορες υποχρεούνται για τα πρώτα τρία έτη υπηρεσίας τους να είναι πλήρους απασχόλησης. Έως τη δημοσίευση του Οργανισμού, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που προβλέπονται σύμφωνα με την ισχύουσα κατά τη δημοσίευση του νόμου νομοθεσία για τους καθηγητές των Α.Ε.Ι. επεκτείνονται στο σύνολο των λεκτόρων¹⁴⁷.

6. Το μόνιμο προσωπικό του παρόντος άρθρου, περιλαμβανομένων και των κατόχων προσωποπαγών θέσεων, υπόκειται στην αξιολόγηση που προβλέπεται στο άρθρο 21.

7. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 18 δεν εφαρμόζονται για τα μέλη Δ.Ε.Π. που υπηρετούν ή έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Ομοίως δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις εκλογής για τις οποίες έχει εκδοθεί προκήρυξη έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.¹⁴⁸

8. Για τη μετατροπή θέσης σε προσωποπαγή και την κατάληψή της σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του πρύτανη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Όπου στις διατάξεις του παρόντος νόμου προβλέπονται προσωποπαγείς θέσεις, οι θέσεις αυτές καταργούνται με τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του προσωπικού που τις κατέχει από τις θέσεις αυτές.

9. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επανέρχονται και διατηρούνται σε ισχύ έως την έκδοση του Οργανισμού κάθε ιδρύματος οι διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 123/1984 (Α' 39), 187/1996 (Α' 145) και 390/1995 (Α' 217), όπως αυτά κατά περίπτωση είχαν τροποποιηθεί.

10. Για τους καθηγητές που εξελέγησαν ή μετακινήθηκαν στην ίδια βαθμίδα σε άλλο ΑΕΙ της χώρας, στο χρόνο εξέλιξής τους στην επόμενη βαθμίδα θα προσμετράται η θητεία που είχαν στη βαθμίδα του ΑΕΙ προέλευσης.¹⁴⁹

10. Τα μέλη Δ.Ε.Π. (Λέκτορες και Επίκουροι Καθηγητές) που εξελέγησαν πριν τη δημοσίευση του ν. 4009/2011 έχουν το δικαίωμα να μονιμοποιηθούν στη βαθμίδα του

ημερών [από;] την έναρξη ισχύος του παρόντος και υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει δημοσιευθεί η σχετική πράξη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

¹⁴⁷. Το παρόν στοιχείο δ' προστέθηκε με την παρ. 5γ άρθρου 5 ν. 4076/2012.

¹⁴⁸. Βλ. πάντως παραπ. σημ. 27.

¹⁴⁹. Η παρούσα παράγραφος είχε προστεθεί με την παρ. 11 άρθρου 34 ν. 4115/2013. Το εδάφιο β' της παρούσας παραγράφου 10 («Για να έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την εξέλιξή τους στην επόμενη βαθμίδα θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δύο χρόνια υπηρεσίας στη βαθμίδα του ΑΕΙ προορισμού») καταργείται με το άρθρο 88 περίπτωση β' ν. 4485/2017.

Επίκουρου Καθηγητή μετά τη συμπλήρωση τριετούς θητείας στη βαθμίδα αυτή, μετά από κρίση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Εάν μονιμοποιηθούν δύνανται να υποβάλλουν αίτηση για εξέλιξη στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή οποτεδήποτε μετά τη δημοσίευση του ΦΕΚ της πράξης μονιμοποίησής τους στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή.¹⁵⁰

Άρθρο 78

Μέλη Ε.Π.

1. Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, οι βαθμίδες του καθηγητή, του αναπληρωτή καθηγητή και του επίκουρου καθηγητή των μελών Επιστημονικού Προσωπικού (Ε.Π.)¹⁵¹ των Τ.Ε.Ι., αντιστοιχούν στις βαθμίδες του καθηγητή πρώτης βαθμίδας, του αναπληρωτή καθηγητή και του επίκουρου καθηγητή που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

2. Οι διαδικασίες εκλογής και εξέλιξης σε θέσεις μελών Ε.Π. για τις οποίες έχει εκδοθεί προκήρυξη, έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ή έχει υποβληθεί αίτηση από τον ενδιαφερόμενο για εξέλιξη μέλος Ε.Π. έως την 1.7.2011, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διατάξεις. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, μετά τη συγκρότηση των σχολών και των οργάνων τους κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπου γίνεται αναφορά σε όργανα του τομέα ή του τμήματος, νοείται ο διευθυντής σχολής.

3. Διαδικασίες εκλογής και εξέλιξης σε θέσεις καθηγητών οποιασδήποτε βαθμίδας, για τις οποίες εκδίδεται προκήρυξη μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ή υποβάλλεται αίτηση από τον ενδιαφερόμενο για εξέλιξη καθηγητή, μετά την 1.7.2011, διέπονται έως τη δημοσίευση του Οργανισμού του ιδρύματος από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τις διατάξεις που αφορούν τα προσόντα και τα κριτήρια εκλογής και εξέλιξης, για τα οποία εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διατάξεις. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο έως τη δημοσίευση του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού, τα θέματα που ρυθμίζονται με τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται προσωρινά με απόφαση της Συνέλευσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τη συγκρότηση των επιτροπών επιλογής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, για το χρονικό διάστημα έως την κατάρτιση των μητρώων που προβλέπονται στο

¹⁵⁰. Η παρούσα παράγραφος (που μάλλον από παραδρομή αριθμήθηκε ως 10) προστέθηκε με την παρ. 25 άρθρου 34 ν. 4115/2013.

¹⁵¹. Στο άρθρο 20 παρ. 6 ν. 4452/2017, ορίζονται τα εξής: «6. Τα μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Π.) των Τ.Ε.Ι. τα οποία, με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, κρίθηκε ότι συνδέονται με το οικείο Τ.Ε.Ι. με μία ενιαία σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, καταλαμβάνουν, μετά από αίτησή τους, συνιστώμενες προς τούτο προσωποπαγείς θέσεις καθηγητών εφαρμογών. Η πράξη διορισμού στις άνω θέσεις εκδίδεται εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της σχετικής αίτησης και ανατρέχει στον αναγνωρισθέντα με το διατακτικό της δικαστικής απόφασης χρόνο. Με την πράξη διορισμού καθορίζεται και το γνωστικό αντικείμενο του αιτούντος.».

άρθρο 19, τα εξωτερικά μέλη επιλέγονται από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων που τηρεί η ΑΔΙΠ, το οποίο προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 70.

4. Οι υπηρετούντες Αναπληρωτές Καθηγητές Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. μπορούν να υποβάλουν αίτηση εξέλιξης στη βαθμίδα του Καθηγητή με τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας από τη δημοσίευση της πράξης διορισμού τους στο ΦΕΚ¹⁵². Ειδικότερα, στην περίπτωση Αναπληρωτών Καθηγητών Τ.Ε.Ι., οι οποίοι κατέχουν τη θέση αυτή από μετατροπή της προσωποπαγούς θέσης βαθμίδας Επίκουρου Καθηγητή σε τακτική θέση βαθμίδας Αναπληρωτή Καθηγητή, η εξέλιξη στη βαθμίδα του καθηγητή γίνεται υποχρεωτικά με προκήρυξη της θέσης και παύει να ισχύει για αυτούς η εξέλιξη με κλειστή διαδικασία σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο β' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2916/2001 (Α' 114)¹⁵³. Για τους αναπληρωτές καθηγητές που κατέχουν προσωποπαγή θέση κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ισχύουσες διατάξεις. Μετά την έκδοση του Οργανισμού του ιδρύματος ή του πρότυπου Οργανισμού, οι καθηγητές αυτοί συμμετέχουν στα όργανα διοίκησης, ψηφίζουν για την ανάδειξή τους και αξιολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18, του Οργανισμού και του Εσωτερισμού Κανονισμού του Ιδρύματος.

5. α) Οι μόνιμοι επίκουροι καθηγητές των Τ.Ε.Ι., που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, μπορούν κατ' εξαίρεση να υποβάλουν οποτεδήποτε αίτηση για την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή. Κατά τα λοιπά για τους μόνιμους επίκουρους καθηγητές που κατέχουν τακτική θέση και τους επίκουρους με θητεία καθηγητές που υπηρετούν ή έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 4 του προηγούμενου άρθρου, αντίστοιχα. Οι μόνιμοι επίκουροι καθηγητές, εφόσον δεν έχουν υποβάλει αίτηση για εξέλιξη, αξιολογούνται με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 21.

β) Για τους επίκουρους καθηγητές που κατέχουν προσωποπαγή θέση κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, έχουν εφαρμογή οι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ισχύουσες διατάξεις. Αν μέχρι την 31.12.2016 οι καθηγητές αυτοί αποκτήσουν τα απαιτούμενα προσόντα μπορούν να εξελιχθούν σε θέση τακτικού επίκουρου ή αναπληρωτή καθηγητή. Σε διαφορετική περίπτωση παραμένουν στην προσωποπαγή θέση που κατέχουν.

6. α) Οι μόνιμοι καθηγητές εφαρμογών που έχουν διδακτορικό δίπλωμα μπορούν να υποβάλουν αίτηση για την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή, με τις προϋποθέσεις και τις προθεσμίες που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, διατηρώντας τη μονιμότητά τους στη βαθμίδα αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης για την

¹⁵². Η παρ. 6 άρθρου 5 ν. 4076/2012 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 48 ν. 4115/2013.

¹⁵³. Το παρόν εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 39 παρ. 4 ν. 4186/2013.

εξέλιξή τους, οι θέσεις τους μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων καθηγητών εφαρμογών, τις οποίες και καταλαμβάνουν.

β) Οι θέσεις των μόνιμων καθηγητών εφαρμογών χωρίς διδακτορικό δίπλωμα που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων καθηγητών εφαρμογών τις οποίες και καταλαμβάνουν. Οι κάτοχοί τους μπορούν, εφόσον αποκτήσουν διδακτορικό δίπλωμα μέχρι **31.12.2022**¹⁵⁴, να ζητήσουν την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή μέχρι δύο φορές, διατηρώντας τη μονιμότητά τους στη βαθμίδα αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Για τη διευκόλυνση στην απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος μπορεί να τους χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ειδική επιστημονική άδεια, διάρκειας έως δύο ετών.

γ) Οι καθηγητές εφαρμογών που υπηρετούν με θητεία ή έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου μπορούν να υποβάλουν αίτηση για μονιμοποίηση ή εξέλιξη, εφόσον έχουν τα νόμιμα προσόντα για την επόμενη βαθμίδα, με τις προϋποθέσεις και τις προθεσμίες που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως και για τη διαδικασία της μονιμοποίησης. Σε περίπτωση μονιμοποίησής τους, οι θέσεις τους μετατρέπονται αυτοδικαίως σε προσωποπαγείς θέσεις μόνιμων καθηγητών εφαρμογών, τις οποίες και καταλαμβάνουν έως την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή διατηρώντας τη μονιμότητά τους στη βαθμίδα αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης για την εξέλιξή τους και εφόσον δεν έχουν μονιμοποιηθεί κατά τα ανωτέρω, αποχωρούν από το ίδρυμα κατά τη λήξη της θητείας τους.

δ) Οι υπηρετούντες καθηγητές εφαρμογών μετά τη μονιμοποίησή τους, διατηρούν τη μονιμότητα και στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή, εφόσον εξελιχθούν.

ε) Για τους Καθηγητές Εφαρμογών που κατέχουν προσωποπαγή θέση κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εξακολουθεί να ισχύει η δυνατότητα μετατροπής της προσωποπαγούς θέσης που κατέχουν σε τακτική θέση Επίκουρου Καθηγητή σύμφωνα το εδάφιο δ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2916/2001 (Α' 114), εφόσον μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2016 έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εξέτασης της αίτησης μετατροπής της θέσης του ενδιαφερομένου από το οικείο πενταμελές εκλεκτορικό σώμα του εδαφίου δ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2916/2001 (Α' 114). Η παρούσα διάταξη αφορά όσες αιτήσεις υποβλήθηκαν έως τη δημοσίευση του παρόντος. Οποιαδήποτε διαδικασία μετατροπής προσωποπαγούς θέσης Καθηγητή Εφαρμογών σε τακτική θέση Επίκουρου Καθηγητή σε εφαρμογή της ίδιας διάταξης που

¹⁵⁴. Η αρχική ημερομηνία 31.12.2016, η οποία είχε μετατεθεί στις 31.12.2018 (με την παρ. 2 άρθρου 22 ν. 4429/2016), μετατίθεται εκ νέου με την **παρ. 4 άρθρου 19 ν. 4521/2018**.

στηρίζεται σε μεταγενέστερη της ως άνω ημερομηνίας αίτηση είναι αυτοδίκαια άκυρη¹⁵⁵.

7. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 5 εφαρμόζονται και για τους Καθηγητές Ξένων Γλωσσών και Φυσικής Αγωγής που κατέχουν προσωποπαγείς θέσεις επίκουρου καθηγητή ή καθηγητή εφαρμογών κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, οι οποίοι διατηρούν τη θέση τους έως τη για οποιονδήποτε λόγο αποχώρησή τους από την υπηρεσία.

8. Οι διατάξεις των παραγράφων 6, 7 και 8 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται και για το Ε.Π. των Τ.Ε.Ι..

9. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 7 του ν. 3404/2005 (Α' 260) διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 79

Λοιπές κατηγορίες προσωπικού

1. Υπηρετούντες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου βοηθοί, επιμελητές και επιστημονικοί συνεργάτες των Πανεπιστημίων, διατηρούν τις θέσεις τους και ασκούν τα ίδια καθήκοντα έως τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρησή τους από την υπηρεσία.

2.¹⁵⁶

3.^{157, 158, 159} Από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 29:

¹⁵⁵. Η παραπάνω περίπτωση ε', η οποία είχε προστεθεί με την παρ. 3 άρθρου 39 ν. 4186/2013, αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 άρθρου 61 ν. 4415/2016 και, στη συνέχεια, ως άνω, με την παρ. 3α άρθρου 22 ν. 4429/2016, το οποίο, καταργεί με την παρ. 3β το άρθρο 61 ν. 4415/2016 από τότε που ίσχυσε.

¹⁵⁶. Η παρ. 2 άρθρου 79 ν. 4009/2011 καταργείται με το άρθρο όγδοο ν. 4405/2016, στο οποίο ορίζονται τα εξής: «Οι κατά παράταξη θητείες των γραμματέων των Α.Ε.Ι. λήγουν αυτοδικαίως από της δημοσίευσής του παρόντος. Ομοίως πάύει να ισχύει από της δημοσίευσής του παρόντος η σε εφαρμογή της καταργηθείσας διάταξης ανάθεση καθηκόντων των γραμματέων σε γενικό διευθυντή ή σε προϊστάμενο διεύθυνσης των διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος. Οι γραμματείς των Α.Ε.Ι. που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος έπειτα από διαδικασία επιλογής ολοκληρώνουν τη θητεία για την οποία έχουν επιλεγεί.». **Πρβλ άρθρο 84 παρ. 17 ν. 4485/2017** (για το οποίο βλ. παραπ. σημ. 86).

¹⁵⁷. Για τα ζητήματα που ρυθμίζονται στις παρ. 3 και 4 του παρόντος άρθρου 79 προβλέπει το άρθρο 68 («Ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων») παράγραφος 3 («Ειδικές κατηγορίες διδακτικού και εργαστηριακού προσωπικού των Α.Ε.Ι.») ν. 4235/2014, όπου, μετά την αντικατάσταση της υποπαραγράφου 1 με την παρ. 4 άρθρου 27 ν. 4386/2016, ορίζονται τα εξής:

«1. Τα υπηρετούντα κατά τη δημοσίευση του παρόντος μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.ΔΙ.Π. (κλάδων Ι και ΙΙ), ΕΡ.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Τ.Π. των Α.Ε.Ι. εντάσσονται αυτοδίκαια σε αντίστοιχες θέσεις των προβλεπόμενων στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ.. Για την ένταξη των μελών των ανωτέρω κατηγοριών εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του οικείου Πρύτανη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και η διανυθείσα στον κλάδο υπηρεσία λαμβάνεται υπόψη για κάθε υπηρεσιακή, βαθμολογική και μισθολογική συνέπεια. Ειδικότερα, από τη δημοσίευση του παρόντος, τα υπηρετούντα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.ΔΙ.Π. (κλάδων Ι και ΙΙ), Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Τ.Π. και ΕΡ.ΔΙ.Π. που διαθέτουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 τυπικά προσόντα των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. αντίστοιχα, εντάσσονται αυτοδίκαια σε κενές οργανικές θέσεις ή συνιστώμενες με μετατροπή των θέσεών τους, ενώ τα μέλη που δεν διαθέτουν τα τυπικά προσόντα

εντάσσονται αυτοδίκαια σε αντίστοιχες προσωποπαγείς θέσεις του ως άνω άρθρου. Σε περίπτωση απόκτησης των τυπικών προσόντων των κατηγοριών προσωπικού Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. τα μέλη εντάσσονται σε οργανικές θέσεις με την ίδια διαδικασία. Για την ανωτέρω διαδικασία αυτοδίκαιης ένταξης δεν απαιτείται η κατοχή διδακτορικού διπλώματος ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών για γνωστικά αντικείμενα εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, για τα οποία δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής ή η απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου.

2. Οι υπηρετούντες στην προβλεπόμενη στο άρθρο 29 του ως άνω νόμου κατηγορία Ε.Τ.Ε.Π. έχουν δικαίωμα να ζητήσουν την ένταξή τους στην κατηγορία Ε.ΔΙ.Π. εφόσον διαθέτουν κατά το χρόνο υποβολής της αίτησής τους τα προσόντα για το διορισμό στην κατηγορία αυτή. Η ένταξη πραγματοποιείται με απόφαση της Κοσμητείας ύστερα από εισήγηση τριμελούς εισηγητικής επιτροπής, η οποία αποτελείται από τρεις καθηγητές που ορίζονται από τον Κοσμήτορα και σχετική πράξη του Πρύτανη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Από τη δημοσίευση του παρόντος οι θέσεις μελών των κατηγοριών Ε.Ε.ΔΙ.Π. (κλάδων Ι και ΙΙ), ΕΡ.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Τ.Π. των Α.Ε.Ι. μετατρέπονται αυτοδίκαια σε αντίστοιχες θέσεις των προβλεπόμενων στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' έως και γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 79 του ως άνω νόμου.

4. Μέχρι τη δημοσίευση του Οργανισμού του ιδρύματος, με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εκδίδεται ύστερα από σχετική αξιολόγηση των αναγκών του ιδρύματος σε διδακτικό και εργαστηριακό προσωπικό των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εγκρίνονται προς πλήρωση θέσεις των ανωτέρω ειδικών κατηγοριών προσωπικού, ανά ίδρυμα. Η προκήρυξη των ανωτέρω θέσεων γίνεται από τον οικείο Κοσμήτορα, σύμφωνα με την ως άνω κοινή υπουργική απόφαση και σύμφωνα με σχετική απόφαση τριμελούς επιτροπής, η οποία συγκροτείται από την οικεία Σύγκλητο και αποτελείται από δύο Καθηγητές και ένα μέλος της αντίστοιχης κατηγορίας προσωπικού, κατά περίπτωση, της ειδικότητας που απαιτείται για την προκηρυσσόμενη θέση. Με την ως άνω απόφαση της τριμελούς επιτροπής καθορίζονται, εξειδικεύονται και μοριοδοτούνται τα κριτήρια επιλογής και κατάταξης, η διαδικασία, ο χρόνος και η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο συναρτώμενο με την ως άνω προκήρυξη και επιλογή ζήτημα. Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται από τριμελή επιτροπή η οποία συγκροτείται από την οικεία Σύγκλητο και αποτελείται από τον οικείο Κοσμήτορα, έναν Καθηγητή και ένα μέλος της αντίστοιχης κατηγορίας προσωπικού, κατά περίπτωση, της ειδικότητας που απαιτείται για την προκηρυσσόμενη θέση. Ο διορισμός σε θέσεις προσωπικού των ανωτέρω κατηγοριών γίνεται με πράξη του Πρύτανη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Τα προβλεπόμενα στην περίπτωση δ' της παρ. 3 του άρθρου 79 του ν. 4009/2011 εφαρμόζονται και πριν τη δημοσίευση του οργανισμού του ιδρύματος.»

Βλ. επίσης άρθρο 55 [Προσωπικό Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.)] ν. 4264/2014, όπου, μετά την αντικατάσταση της παρ. 2 με την παρ. 5 άρθρου 27 ν. 4386/2016, ορίζονται τα εξής:

«1. Τα προβλεπόμενα στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 1 της παρ. 3 του άρθρου 68 του ν. 4235/2014 (Α' 32) εφαρμόζονται και για τα υπηρετούντα μέλη των κατηγοριών ΕΡ.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Π. των Τ.Ε.Ι.. Το εν λόγω προσωπικό διατηρεί μέχρι την έκδοση του προβλεπόμενου από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011, προεδρικού διατάγματος την κατά το χρόνο της ένταξής του βαθμολογική και μισθολογική κατάσταση.

2. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας ένταξης που προβλέπεται στις περιπτώσεις 2 και 5 της παρ. 3 του άρθρου 68 του ν. 4235/2014 (Α' 32), οι θέσεις των μελών της κατηγορίας Ε.Τ.Ε.Π. του άρθρου 29 του ν. 4009/2011, των μονίμων διοικητικών υπαλλήλων και των υπαλλήλων ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετούν στα Α.Ε.Ι. μετατρέπονται αυτοδίκαια σε αντίστοιχες θέσεις των προβλεπόμενων στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 μελών κατηγορίας Ε.ΔΙ.Π., με αντίστοιχη κατάργηση της κατεχόμενης πριν από την ένταξη θέσης τους. Οι ανωτέρω κατηγορίες προσωπικού που εντάσσονται σε θέσεις κατηγορίας Ε.ΔΙ.Π. οι οποίες διαθέτουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 τυπικά προσόντα της αντίστοιχης κατηγορίας εντάσσονται σε κενές ή συνιστώμενες με μετατροπή των θέσεών τους οργανικές θέσεις Ε.ΔΙ.Π.. »

3. [...]

4. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από την 5η Μαΐου 2014.»

¹⁵⁸. Στο άρθρο 6 παρ. 4 της από 30.12.2015 ΠΝΠ ορίζονται τα εξής: «Εκκρεμείς διαδικασίες διορισμών, κατά τη δημοσίευση του Ν. 4009/2011 (Α'195), μελών Ε.Ε.ΔΙ.Π. κλάδου Ι και ΙΙ και Ε.Τ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων, και Ε.Τ.Π. των Τ.Ε.Ι. συνεχίζονται βάσει των διατάξεων που ίσχυαν κατά

α) Οι θέσεις μελών Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) των Πανεπιστημίων των κλάδων Ι και ΙΙ μετατρέπονται σε θέσεις των κατηγοριών Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. που προβλέπονται στο άρθρο 29, αντίστοιχα.

β) Οι θέσεις των μελών Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΡ.ΔΙ.Π.) των Τ.Ε.Ι. μετατρέπονται σε θέσεις της κατηγορίας Ε.ΔΙ.Π. που προβλέπονται στο άρθρο 29 και

γ) οι θέσεις των μελών Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των Πανεπιστημίων και του Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού (Ε.Τ.Π.) των Τ.Ε.Ι. μετατρέπονται σε θέσεις της κατηγορίας Ε.Τ.Ε.Π. που προβλέπεται στο άρθρο 29.

δ) Μέσα σε τρεις μήνες από τη δημοσίευση του Οργανισμού του ιδρύματος, οι μόνιμα ή σε οργανικές θέσεις επί θητεία υπηρετούντες στο ίδρυμα ή στα νοσοκομεία αυτού, καθώς και οι υπηρετούντες με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου έχουν δικαίωμα να ζητήσουν την ένταξή τους στην κατηγορία Ε.ΔΙ.Π. που προβλέπεται στο άρθρο 29, εφόσον είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος με γνωστικό αντικείμενο ίδιο ή συναφές με τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το ίδρυμα. **Η ένταξη πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής ή της Συγκλήτου, ανάλογα με τη μονάδα στην οποία ανήκει το μέλος, σύμφωνα με την παρ. 2 του π.δ. 118/2002 (Α' 99), ύστερα από εισήγηση τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από δύο (2) Καθηγητές και ένα (1) μέλος Ε.ΔΙ.Π., που ορίζονται από το όργανο που είναι αρμόδιο σύμφωνα με τα ανωτέρω, και σχετική πράξη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹⁶⁰.**

4. Μέσα σε τρεις μήνες από τη δημοσίευση του Οργανισμού του ιδρύματος, οι υπηρετούντες στο ίδρυμα στην κατηγορία Ε.Τ.Ε.Π. που προβλέπεται στο άρθρο 29 έχουν δικαίωμα να ζητήσουν την ένταξή τους στην κατηγορία Ε.ΔΙ.Π., εφόσον διαθέτουν κατά το χρόνο υποβολής της αίτησής τους τα προσόντα για το διορισμό

το χρόνο έκδοσης των σχετικών προκηρύξεων, με μετατροπή των θέσεων κατά αναλογική εφαρμογή και αντιστοιχία των προβλεπόμενων στις διατάξεις της Παραγράφου 3 του άρθρου 68 του Ν. 4235/2014 (Α' 32), όπως ισχύει.».

¹⁵⁹. Στο άρθρο 20 παρ. 2 και 3 Ν. 4452/2017, ορίζονται τα εξής: «2. Τα μέλη της κατηγορίας Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των Α.Ε.Ι., που εντάχθηκαν ή διορίστηκαν μετά τη δημοσίευση του ν. 4235/2014, έχουν τη δυνατότητα να ενταχθούν στην κατηγορία του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) υπό τις προϋποθέσεις και με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 68 του ν. 4235/2014 (Α' 32). 3. Όσα μέλη της κατηγορίας του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) και του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) των Τ.Ε.Ι. απέκτησαν πτυχίο της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4235/2014 (Α' 32) εξομοιώνονται αυτοδικαίως με τα μέλη της ίδιας κατηγορίας (Ε.Τ.Ε.Π. - Ε.ΔΙ.Π.) των Τ.Ε.Ι. που απέκτησαν αυτόν τον τίτλο σπουδών πριν την έναρξη ισχύος του ως άνω νόμου, έπειτα από την υποβολή αίτησης του μέλους των ανωτέρω κατηγοριών του προσωπικού και απόφαση που λαμβάνεται με την περίπτωση γ' της παρ. 9 του άρθρου 27 του ν. 4386/2016 (Α' 83) από τη Συνέλευση του οικείου Τμήματος.».

¹⁶⁰. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ' (όπως αυτή είχε αντικατασταθεί με την παρ. 21 άρθρου 39 ν. 4186/2013 και τροποποιηθεί με την παρ. 2 άρθρου 64 ν. 4386/2016) αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1ε/αα) άρθρου 16 ν. 4559/2018. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την παρ. 1ε/ββ) άρθρου 16 ν. 4559/2018: «Η υποπερίπτωση αα' καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποθέσεις, για τις οποίες έχουν ολοκληρωθεί οι ακαδημαϊκές διαδικασίες, αλλά δεν έχουν δημοσιευτεί οι αποφάσεις.».

στην κατηγορία αυτή. Η ένταξη πραγματοποιείται με απόφαση της κοσμητείας, ύστερα από εισήγηση τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από τρεις καθηγητές που ορίζονται από τον κοσμήτορα, και σχετική πράξη του πρύτανη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Όσοι υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου σε θέσεις του Προσωρινού Κλάδου Τεχνικών Εργαστηρίων της περίπτωσης γ' του Κεφαλαίου Δ' του άρθρου 38 του ν. 1404/1983 διατηρούν τις θέσεις τους έως τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρησή τους από την υπηρεσία, οπότε και καταργούνται οι θέσεις αυτές.

Άρθρο 80

Λοιπές μεταβατικές διατάξεις

1., 2., 2.α)¹⁶¹

3. Στα Α.Ε.Ι. τα οποία διοικούνται από Διοικούσα Επιτροπή, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν τα όργανα της διοίκησης των Α.Ε.Ι. έως τη λήξη της θητείας της επιτροπής αυτής.¹⁶²

4. α) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3391/2005 (Α' 240) που δεν καταργούνται με τις διατάξεις του άρθρου 81 και οι οποίες ρυθμίζουν ιδίως την αποστολή, τη διαδικασία επιλογής φοιτητών, τη γλώσσα διδασκαλίας και την οικονομική συμμετοχή των φοιτητών για την παρακολούθηση των προγραμμάτων σπουδών, οι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν και για το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε.).

β) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2552/1997 (Α' 266) που δεν καταργούνται με τις διατάξεις του άρθρου 81 και ρυθμίζουν ιδίως την έδρα, την αποστολή, τη λειτουργική διάρθρωση, την παροχή εξ αποστάσεως διδασκαλίας, το θεσμό και τα προσόντα του συνεργαζόμενου εκπαιδευτικού προσωπικού και τον τρόπο επιλογής του, τους απονεμόμενους τίτλους σπουδών, καθώς και τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία εγγραφής φοιτητών σε προγράμματα σπουδών και την οικονομική συμμετοχή τους για την παρακολούθηση των προγραμμάτων αυτών, οι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν και για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.). Όπου στις διατάξεις του ν. 2552/1997 αναφέρεται ο ακαδημαϊκός υπεύθυνος, από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου νοείται ο διευθυντής προγράμματος σπουδών.

5. α) Μέχρι την έκδοση του Οργανισμού κάθε ιδρύματος ή την έκδοση του πρότυπου Οργανισμού των Α.Ε.Ι. εξακολουθούν να εφαρμόζονται για το ίδρυμα αυτό

¹⁶¹. Η παρ. 1 άρθρου 80 ν. 4009/2011 («Εως τη συγκρότηση των Συμβουλίων των Α.Ε.Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, η γνώμη που απαιτείται για την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 7, παρέχεται από τη Σύγκλητο ή τη Συνέλευση του Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα.») **στερείται ήδη αντικειμένου**. Η παρ. 2 του άρθρου 80 ν. 4009/2011 είχε καταργηθεί με την παρ. 7 άρθρου 34 ν. 4115/2013. Τέλος, η παρ. 2α άρθρου 80 ν. 4009/2011, η οποία είχε προστεθεί με το άρθρο 47 περίπτωση β' ν. 4025/2011, **καταργείται κατόπιν της κατάργησής, με το άρθρο 88 περίπτωση γ' ν. 4485/2017**, του άρθρου 47 περίπτωση β' ν. 4025/2011.

¹⁶². Βλ. και **άρθρο 6 ν. 4485/2017**.

οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις που αφορούν τα πειθαρχικά αδικήματα και τη συγκρότηση και λειτουργία των πειθαρχικών συμβουλίων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, πλην των καθηγητών, τις φοιτητικές λέσχες, τα εργαστήρια, τις κλινικές και τα μουσεία και την υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών. Για την εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, από τη συγκρότηση των σχολών και των οργάνων τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπου γίνεται αναφορά σε τμήμα ή τομέα νοείται η σχολή και όπου γίνεται αναφορά σε όργανα του τμήματος ή του τομέα νοείται η κοσμητεία της σχολής.

β) Για την κατά τα ανωτέρω εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τα πειθαρχικά αδικήματα και τη συγκρότηση και λειτουργία των πειθαρχικών συμβουλίων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, πλην των καθηγητών, όπου γίνεται αναφορά σε αντιπρυτάνεις και μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. νοούνται οι αναπληρωτές πρύτανη και οι καθηγητές, αντίστοιχα, όπου γίνεται αναφορά σε Ε.Ε.ΔΙ.Π. νοείται το Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.ΔΙ.Π.), όπου αναφέρεται το Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.ΔΙ.Π.) νοείται το Ε.Ε.Π. και όπου αναφέρεται το Διοικητικό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο τμήματος νοείται η κοσμητεία σχολής.

γ) Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, όπου στις διατάξεις που δεν καταργούνται σύμφωνα με το άρθρο 81 και αφορούν πειθαρχικά θέματα των καθηγητών, γίνεται αναφορά σε πρύτανη ή αντιπρύτανη νοείται ο πρύτανης.

6.¹⁶³

7. Η ισχύς των άρθρων 23 και 24 αρχίζει από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013. Έως τότε εφαρμόζονται οι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

8. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 27 δεν εφαρμόζεται για τους καθηγητές των Α.Ε.Ι. που έχουν θεμελιώσει δικαίωμα εκπαιδευτικής άδειας σύμφωνα με τις κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού ισχύουσες διατάξεις.

9.¹⁶⁴

δ)¹⁶⁵

10. Από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 δεν χορηγούνται δωρεάν έντυπα διδακτικά συγγράμματα σε φοιτητές:

αα)¹⁶⁶

¹⁶³. Η παρ. 6 άρθρου 80 ν. 4009/2011 (: «Οι διατάξεις του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 (Α' 112) και του άρθρου 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) εφαρμόζονται στα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα, έως την έκδοση των Οργανισμών τους.») καταργείται με το **άρθρο 88 περίπτωση β' ν. 4485/2017. Βλ., ωστόσο, άρθρο 84 παρ. 16α ν. 4485/2017**, όπου ορίζονται τα εξής: «16. α) Οι διατάξεις του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 (Α' 112) και του άρθρου 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) εφαρμόζονται στα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα.». Βλ. εξάλλου και τις **μη καταργηθείσες** (με το άρθρο 88 περίπτωση γ' ν. 4485/2017) **παρ. 3 και 4 άρθρου 28 ν. 4386/2016 (στο Παράρτημα).**

¹⁶⁴. Σύμφωνα με το άρθρο 33 ν. 4327/2015: «Το άρθρο 80 παρ. 9 περιπτώσεις α', β', γ' και ε' του ν. 4009/2011 (Α' 195), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καταργείται αφότου ίσχυσε. Η φοιτητική ιδιότητα των υπαχθέντων στην καταργούμενη διάταξη θεωρείται ως μηδέποτε απωλεσθείσα και όλες οι πράξεις που έχουν εκδοθεί με βάση αυτή θεωρούνται ως μηδέποτε εκδοθείσες.».

¹⁶⁵. Η περίπτωση δ' καταργήθηκε με το **άρθρο 57(β) ν. 4777/2021.**

ββ) για μαθήματα που παρακολουθούν για δεύτερη φορά, για τα οποία τους έχει ήδη χορηγηθεί δωρεάν σύγγραμμα.

Η εκκαθάριση της δαπάνης και η πληρωμή των χρηματικών ενταλμάτων για διδακτικά συγγράμματα που διανεμήθηκαν κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2006-2007 έως και 2009-2010 γίνεται από τα Α.Ε.Ι. σε βάρος του τακτικού προϋπολογισμού τους, εξαιρουμένων μόνο εκείνων των περιπτώσεων που έχουν υποβληθεί τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 15 του άρθρου μόνου της υπ' αριθ. Φ.12.1/137002/Β3/23.10.2008 (Β'2226) υπουργικής απόφασης δικαιολογητικά στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού μέχρι 31.5.2012¹⁶⁷.

11. α)¹⁶⁸ Από τη δημοσίευση του παρόντος, τμήματα των Α.Ε.Ι. δύνανται να οργανώνουν αυτοδύναμα ή να συνδιοργανώνουν μεταξύ τους προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (Π.Μ.Σ.) με γλώσσα διδασκαλίας, εν όλω ή εν μέρει, κατ' εξαίρεση, ξένη γλώσσα¹⁶⁹.

β) Στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου μόνου της 75548/Β7/2010 απόφασης του Υφυπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (Β'1032) υπάγονται και όλα τα Π.Μ.Σ. που λειτουργούν στα Τ.Ε.Ι..

12.¹⁷⁰

ε) Μέχρι την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 14 και τη συγκρότηση της ΜΟ.ΔΙ.Π. σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3374/2005 που αφορούν τη ΜΟ.ΔΙ.Π..

13.¹⁷¹

14. Τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (Ε.Π.Ι.) που ιδρύθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 17 του ν. 2083/1992 και τα Κέντρα Τεχνολογικής Έρευνας (Κ.Τ.Ε.) που ιδρύθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 13 του ν. 1514/1985 καταργούνται από την παρέλευση δύο ετών από τη δημοσίευση των Οργανισμών των οικείων ιδρυμάτων. Έως την κατάργησή τους σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο μπορούν να συγχωνεύονται δι' απορροφήσεως από τα Ν.Π.Ι.Δ. των οικείων

¹⁶⁶ Η περίπτωση α' καταργήθηκε με το άρθρο 65 ν. 4386/2016.

¹⁶⁷ Η παρούσα υποπαράγραφος προστέθηκε με την παρ. 7 άρθρου 5 ν. 4076/2012.

¹⁶⁸ Το (περί Π.Μ.Σ. και εκπόνησης διδακτορικών διατριβών κατά τους όρους του ν. 3685/2008) πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 11 του άρθρου 80 ν. 4009/2011, το οποίο είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 47 (περίπτωση γ') ν. 4025/2011, συμπληρωθεί με τις διατάξεις της παρ. 8 άρθρου 5 ν. 4076/2012 και τροποποιηθεί με την παρ. 2 άρθρου 34 ν. 4115/2013, **καταργείται κατόπιν της κατάργησης της παρ. 2 άρθρου 34 ν. 4115/2013 με το άρθρο 88 περίπτωση ε' ν. 4485/2017. Εξάλλου, η κατάργηση του ν. 3685/2008, με το άρθρο 88 περίπτωση α' ν. 4485/2017, καθιστά άνευ αντικειμένου και τα εδάφια β' και γ' της παρ. 11 του άρθρου 80 ν. 4009/2011, τα οποία είχαν προστεθεί με το άρθρο 34 ν. 4301/2014 [«Μέχρι την έκδοση των Οργανισμών των Ιδρυμάτων για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) τα εδάφια α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3685/2008 δεν εφαρμόζονται και η τελική έγκριση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) γίνεται με απόφαση του Πρύτανη εκάστου Ιδρύματος, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο Πρύτανης του Ιδρύματος ασκεί ουσιαστικά έλεγχο επί των στοιχείων στ', ζ', η' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3685/2008.»].**

¹⁶⁹ Το παρόν εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 8 άρθρου 5 ν. 4076/2012.

¹⁷⁰ Οι περιπτώσεις α'-δ' της παρ. 12 καταργήθηκαν με το **άρθρο 63 περίπτωση β ν. 4653/2020.**

¹⁷¹ Η ως άνω παρ. 13 καταργήθηκε με το **άρθρο 63 περίπτωση β ν. 4653/2020.**

*ιδρυμάτων, που προβλέπονται στο άρθρο 58, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα με απόφαση του Συμβουλίου ή των Συμβουλίων των οικείων ιδρυμάτων.*¹⁷²

15. Τα ειδικά νομικά πρόσωπα για την αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας των Α.Ε.Ι., που ιδρύθηκαν κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του ν. 1268/1982 και της παραγράφου 7 του άρθρου 41 του ν. 2413/1996 (Α' 124), καταργούνται από την παρέλευση δύο ετών από τη δημοσίευση των Οργανισμών του οικείων ιδρυμάτων. Έως την κατάργησή τους σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο μπορούν να συγχωνεύονται δι' απορροφήσεως από τα Ν.Π.Ι.Δ. των οικείων ιδρυμάτων, που προβλέπονται στο άρθρο 58, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα με απόφαση των Συμβουλίων των οικείων ιδρυμάτων.

16. Από την περάτωση της συγχώνευσης που προβλέπεται στις δύο προηγούμενες παραγράφους, το Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 υποκαθίσταται αυτοδικαίως και χωρίς καμία άλλη διατύπωση, σύμφωνα με το νόμο, σε όλα τα δικαιώματα, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις των απορροφούμενων νομικών προσώπων και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή, οι δε δίκες των απορροφούμενων νομικών προσώπων συνεχίζονται από το Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 χωρίς καμία άλλη διατύπωση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους, λόγω της συγχώνευσης. Τα απορροφούμενα νομικά πρόσωπα λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση. Τα απορροφούμενα νομικά πρόσωπα μεταβιβάζουν το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) στο Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 και το τελευταίο καθίσταται αποκλειστικός κύριος, νομέας, κάτοχος και δικαιούχος κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας, καθώς και κάθε άλλου περιουσιακού στοιχείου των απορροφούμενων νομικών προσώπων, με την επιφύλαξη των κειμένων διατάξεων περί δωρεών, κληρονομιών και κληροδοσιών. Το με κάθε σχέση εργασίας προσωπικό των ανωτέρω νομικών προσώπων μεταφέρεται αυτοδικαίως με την ίδια σχέση εργασίας στο Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 και αποτελεί προσωπικό του, διατηρώντας τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σχέση εργασίας που ισχύουν κατά το χρόνο συγχώνευσης. Το διοικητικό συμβούλιο του Ν.Π.Ι.Δ., μέσα σε προθεσμία τεσσάρων μηνών από τη συγχώνευση, υποχρεούται στη διενέργεια απογραφής όλων των κινητών και ακινήτων που κατά τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου περιέρχονται στην κυριότητα του Ν.Π.Ι.Δ. Η έκθεση απογραφής εγκρίνεται με πράξη του πρύτανη του οικείου ιδρύματος. Απόσπασμα της εγκεκριμένης έκθεσης, που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, με την περίληψη που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 9 του β.δ. 533/1963 καταχωρίζεται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου. Ομοίως ατελώς πραγματοποιούνται οι απαιτούμενες κτηματολογικές εγγραφές. Με πράξη του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. του άρθρου 58 ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα που αφορά συγχώνευση, και ιδίως τη μεταφορά και ένταξη του προσωπικού.

¹⁷². Βλ. και άρθρο 12 ν. 4521/2018 (στο Παράρτημα).

17. α) *Οι Ειδικοί Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Α.Ε.Ι. εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, από τη συγκρότηση των οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπου γίνεται αναφορά σε τμήμα νοείται η σχολή και όπου αναφέρονται ο Αντιπρύτανης Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης και το Πρυτανικό Συμβούλιο νοούνται ο αρμόδιος αναπληρωτής πρύτανης ή πρόεδρος Τ.Ε.Ι. και η Σύγκλητος ή η Συνέλευση Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα.*¹⁷³

β) Από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 1 του άρθρου 58, το Συμβούλιο του οικείου ιδρύματος αποφασίζει για την ανάθεση ή μη της διαχείρισης του συνόλου των κονδυλίων έρευνας στο οικείο Ν.Π.Ι.Δ. και την κατάργηση του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.). Σε περίπτωση κατάργησης του Ε.Λ.Κ.Ε., το με κάθε σχέση εργασίας προσωπικό του Ε.Λ.Κ.Ε. μετακινείται σε άλλες οργανικές μονάδες του ιδρύματος. Το προσωπικό αυτό μπορεί, με αίτησή του, να αποσπάται στο Ν.Π.Ι.Δ. με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. και γνώμη του υπηρεσιακού και πειθαρχικού συμβουλίου του ιδρύματος.

γ) Έως την ίδρυση του Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 58 οι αμοιβές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 23 εισπράττονται μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε..

18. *Τα Ινστιτούτα Δια Βίου Μάθησης των Α.Ε.Ι. που ιδρύθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 9 του ν. 3369/2005 (Α' 171) καταργούνται από την ίδρυση σχολής δια βίου μάθησης στο οικείο ίδρυμα κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Από την κατάργησή τους, το με κάθε σχέση εργασίας προσωπικό των Ινστιτούτων αυτών μετακινείται στη σχολή δια βίου μάθησης.*

19. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και μέχρι την έκδοση του Οργανισμού κάθε ιδρύματος, ο συνολικός χρόνος απασχόλησης των Επιστημονικών Συνεργατών και Εργαστηριακών Συνεργατών των Τ.Ε.Ι. που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 14 και 18 ώρες εβδομαδιαίως, αντίστοιχα. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου καταργείται.

20. Τέσσερα έτη μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανατίθεται στην ΑΔΠΙ η συγκρότηση ομάδας εμπειρογνομόνων με διεθνή σύνθεση για την αξιολόγηση των αλλαγών του παρόντος νόμου και τη σύσταση προτάσεων για τυχόν αναθεώρηση διατάξεων. Η ομάδα εμπειρογνομόνων συντάσσει έκθεση μέσα σε έξι μήνες από τη συγκρότησή της και

¹⁷³. Σημειώνεται ότι, με το άρθρο 88 περιπτώσεις ιστ', ιζ', ιη' και ιθ' ν. 4485/2017, καταργούνται, αντιστοίχως, οι Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις με αρ. 5439/1985 (Β' 298), 679/1996 (Β' 826), 2077/6.12.1985 (Β' 801) και 120/1/837/1988 (Β' 696), περί Ειδικών Λογαριασμών, καθώς και ότι τα σχετικά ζητήματα ρυθμίζονται ήδη στα άρθρα 50-68 και μεταβατικά στο άρθρο 87 ν. 4485/2017.

την υποβάλλει στον Υπουργό. Για την υποστήριξη της ομάδας η ΑΔΠ συλλέγει τα απαραίτητα στοιχεία από την πορεία εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου.

21. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 του π.δ. 160/2008 έως την έκδοση των Οργανισμών ή του πρότυπου Οργανισμού των Α.Ε.Ι., όπου στις διατάξεις αυτές αναφέρεται ο Αντιπρύτανης ή Αντιπρόεδρος Τ.Ε.Ι. νοείται ο Πρύτανης ή ο Πρόεδρος Τ.Ε.Ι. αντίστοιχα.

22.¹⁷⁴ α) *Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, οι κατά το επόμενο άρθρο καταργούμενες διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα που προβλέπεται να ρυθμιστούν με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος, εξακολουθούν να εφαρμόζονται για κάθε ίδρυμα μέχρι τη δημοσίευση του Οργανισμού του.*

β) *Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, από τη δημοσίευση του Οργανισμού κάθε ιδρύματος δεν εφαρμόζονται για το συγκεκριμένο ίδρυμα οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις για τα Α.Ε.Ι..*

γ) *Έως την έναρξη ισχύος του κατά το άρθρο 5 Οργανισμού κάθε Ιδρύματος και του κατά το άρθρο 6 Εσωτερικού Κανονισμού του, τα θέματα που προβλέπονται σε αυτούς ρυθμίζονται με αποφάσεις της Συγκλήτου, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹⁷⁵.*

δ) *Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου και έως την έκδοση του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού κάθε ιδρύματος, η διαδικασία ορισμού και ανάδειξης εκπροσώπων των καθηγητών, των φοιτητών και κάθε είδους προσωπικού στα συλλογικά όργανα του ιδρύματος, καθώς και ο τρόπος διεξαγωγής των εκλογικών διαδικασιών για την ανάδειξη των οργάνων αυτών, όπως ιδίως τα θέματα που αφορούν στην προκήρυξη των εκλογών, στην υποβολή υποψηφιοτήτων και στην ανακήρυξη των υποψηφίων, στους εκλογικούς καταλόγους, στα εκλογικά τμήματα, στη συγκρότηση των εφορευτικών επιτροπών και στις αρμοδιότητές τους, στα ψηφοδέλτια, στη διεξαγωγή της ψηφοφορίας, στην καταμέτρηση των ψηφοδελτίων και των ψήφων, στις ενστάσεις κατά του κύρους των εκλογών, στα πρακτικά καταμέτρησης και εκλογής και στα πρωτόκολλα ψηφοφορίας, στις περιπτώσεις διενέργειας επαναληπτικών εκλογών και στις προθεσμίες που αφορούν στην εν γένει εκλογική διαδικασία, καθώς και στις ειδικότερες αρμοδιότητες των επιτροπών που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 76, ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹⁷⁶.*

23. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 11 του ν. 3752/2009 «Τροποποιήσεις επενδυτικών νόμων και άλλες διατάξεις» (Α'40) αντικαθίσταται ως εξής: «Στο τέλος της παρ.8 του άρθρου 6 του ν. 3079/2002 (Α'311), όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 2 του Β' Μέρους του ν. 3569/2007 (Α'122), προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:....».

¹⁷⁴. Βλ. ήδη τις μεταβατικές διατάξεις του **άρθρου 84 παρ. 8, 11 και 15 ν. 4485/2017** (στην παραπ. σημ. 1).

¹⁷⁵. Η περίπτωση γ' της παρ. 22 άρθρου 80 ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 6 άρθρου 26 ν. 4386/2016.

¹⁷⁶. Η παρούσα περίπτωση δ' είχε προστεθεί με το άρθρο 47 περίπτωση δ' ν. 4025/2011.

24.¹⁷⁷

24.¹⁷⁸ «1. Μέχρι την έκδοση των οργανισμών τους τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα δύνανται να ιδρύουν Εργαστήρια, Κλινικές, Μουσεία και λοιπές μονάδες με πράξη του Πρύτανη ή του Προέδρου κατά περίπτωση, μετά από απόφαση της Συγκλήτου ή της Συνέλευσης εκάστου ιδρύματος η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την προϋπόθεση ότι θα λειτουργούν αποκλειστικά με ίδιους πόρους και δεν θα βαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό ή την κρατική επιχορήγηση του ιδρύματος.

2. Με την ίδια διαδικασία είναι δυνατή η μετονομασία, κατάργηση, συγχώνευση και τροποποίηση των εσωτερικών κανονισμών των κατά τα ως άνω, εργαστηρίων κλινικών, μουσείων και λοιπών μονάδων.

3. Η παρούσα διάταξη ισχύει και για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.). Μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του Ε.Α.Π. η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 πράξη υπογράφεται από τον Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής έπειτα από αντίστοιχη απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του.»

(24;) 25. Για το ακαδημαϊκό έτος 2014–2015 κάθε φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί μετά το πέρας του χειμερινού εξαμήνου σε όλα τα μαθήματα που διδάχθηκε σε προηγούμενα εξάμηνα¹⁷⁹.

Άρθρο 81

Καταργούμενες διατάξεις

Με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80, καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που βρίσκεται σε αντίθεση προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου και, ιδίως:

1. Ο ν. 5343/1932 (Α' 86), εκτός των άρθρων 123¹⁸⁰, 272 πλην του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3, όπως ισχύει, 326, 327 και 329 έως και 333^{181, 182, 183},

¹⁷⁷. Με την παρ. 5(ι) άρθρου 45 ν. 4386/2016 καταργήθηκε το άρθρο 83 ν. 4310/2014, με το οποίο είχε προστεθεί η ως άνω παρ. 24, η οποία όριζε τα εξής: «Εξαιρετικά, μέχρι 30.8.2016 οι καθηγητές μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία της μερικής απασχόλησης και πριν τη συμπλήρωση τριετούς πραγματικής άσκησης καθηκόντων στη βαθμίδα του πρώτου διορισμού τους, τηρούμενων των όρων των παραγράφων 4, 5 και 6 του άρθρου 23 του παρόντος, οπότε και λαμβάνουν το 35% των τακτικών αποδοχών τους.». Αναφορά στην καταργηθείσα διάταξη του άρθρου 83 ν. 4310/2014 βλ. στο **άρθρο 69 παρ. 1 ν. 4485/2017**.

¹⁷⁸. Η ως άνω παράγραφος είχε προστεθεί με το άρθρο 96 ν. 4310/2014. Με το άρθρο 60 («Διαδικασία ίδρυσης, μετονομασίας, κατάργησης, συγχώνευσης Εργαστηρίων, Μουσείων, Κλινικών και λοιπών Μονάδων των Α.Ε.Ι. και διαδικασία τροποποίησης των εσωτερικών τους κανονισμών») ν. 4386/2016, το άρθρο 96 ν. 4310/2014 αντικαταστάθηκε ως άνω. Βλ. ήδη **άρθρο 28 ν. 4485/2017** (για τη σύσταση, οργάνωση και λοιπά θέματα Εργαστηρίων και Μουσείων), καθώς και **άρθρο 84 παρ. 20 και 21 του ίδιου νόμου** (ειδικά για το Ε.Α.Π.).

¹⁷⁹. Η ως άνω παράγραφος (που από παραδρομή αριθμήθηκε ως 24, αντί του ορθού 25, προστέθηκε με το άρθρο 73 παρ. 1 ν. 4316/2014. Παρατήρηση: Η σχετική ρύθμιση στερείται αντικειμένου κατόπιν της προσθήκης της παρ. 3 στο άρθρο 36 ν. 4009/2011, με την παρ. 1 άρθρου 31 ν. 4452/2017 (βλ. και παραπ. σημ. 112).

¹⁸⁰. Τα άρθρα 120-122 καταργήθηκαν με το **άρθρο 57(α) ν. 4777/2021**.

¹⁸¹. Η περίπτωση (1) τροποποιήθηκε ως άνω με την παρ. 8 άρθρου 44Α ν. 4115/2013.

2. ο α.ν. 553/1968 (Α' 210),
3. τα άρθρα 1, 3, 6, οι παράγραφοι 1 έως και 5 και 7 του άρθρου 7, τα άρθρα 8, 9, 10, το στοιχείο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 11, το άρθρο 12, το άρθρο 13 με την εξαίρεση της παραγράφου 5, τα άρθρα 14, 15 και 16, το άρθρο 17 με τις εξαιρέσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1, τα άρθρα 18, 20, 21, 22, το άρθρο 23 με εξαίρεση την περίπτωση γ' της παραγράφου 3 που καταργείται μόνο όσον αφορά τα Α.Ε.Ι., και τα άρθρα 24, 25 και 29 έως και 35 και 37 του ν. 1268/1982,
4. τα άρθρα 1, 3, οι παράγραφοι 2 έως και 6 του άρθρου 4, τα άρθρα 5, 6, 8 έως και 22¹⁸⁴, 24, 26 έως και 30, καθώς και τα άρθρα 33, 34, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 35, τα άρθρα 36 έως και 39, οι παράγραφοι 11, 12 και 13 του άρθρου 48 και η παράγραφος 10 του άρθρου 49 του ν. 1404/1983 (Α' 173),
5. η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του ν. 1418/1984 (Α' 23),
6. τα άρθρα 13 και 14 του ν. 1514/1985 (Α' 13),
7. τα άρθρα 1 έως και 4 του ν. 1674/1986 (Α' 203),
8. τα άρθρα 3, 6, οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 και η περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 1966/1991 (Α' 147),
9. τα άρθρα 1 έως και 5, το άρθρο 6 με την εξαίρεση της παραγράφου 12, το άρθρο 7, το άρθρο 8 με την εξαίρεση της παραγράφου 7, τα άρθρα 9 έως και 16, τα άρθρα 22 και 23, οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 25, καθώς και οι παράγραφοι, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 22 και 28 του άρθρου 28 του ν. 2083/1992 (Α' 159),
10. το άρθρο 4 του ν. 2174/1993 (Α' 210),
11. το στοιχείο α' της παραγράφου 13 του άρθρου 1 του ν. 2188/1994 (Α' 18),
12. η παράγραφος 2 του άρθρου 15 και η παράγραφος 1 του άρθρου 16 του ν. 2327/1995 (Α' 156),
13. τα άρθρα 1, 5, 6 και 7 του ν. 2454/1997 (Α' 7),
14. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1, με την εξαίρεση του πρώτου εδαφίου, το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, καθώς και το δεύτερο εδάφιο

¹⁸². Σύμφωνα με το άρθρο 67 ν. 4415/2016, η παρ. 2 άρθρου 331 ν. 5343/1932, όπως ισχύει, και το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 άρθρου 26 ΠΔ 160/2008, που τροποποιήθηκαν με το άρθρο 29 ν. 4368/2016, τροποποιούνται εκ νέου ως εξής: «Μέλος ΔΕΠ ή ΕΠ απέχει υποχρεωτικά από την άσκηση των καθηκόντων του: **α)** Εάν καταδικάστηκε από πρωτόδικο δικαστήριο για πράξη σε βαθμό κακουργήματος ή για έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή για έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής. **β)** Εάν καταδικάστηκε αμετάκλητα για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, δωροδοκία, πλαστογραφία, απιστία σχετική με την υπηρεσία σε στερητική της ελευθερίας ποινή που υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες. Μέλη ΔΕΠ ή ΕΠ που απέχουν από την άσκηση των καθηκόντων τους κατά την ψήφιση του παρόντος και δεν υπάρχουν στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου επανέρχονται στα καθήκοντά τους αυτοδικαίως.».

¹⁸³. Η παρ. 1 άρθρου 331 ν. 5343/1932 (στην οποία είχε προστεθεί τελευταίο εδάφιο με το άρθρο 90 παρ. 3 ν. 4485/2017) αντικαταστάθηκε με την παρ. 12 άρθρου 19 ν. 4521/2018 ως εξής: «Η πειθαρχική δίωξη δεν αναστέλλεται από την ποινική, εκτός εάν το οικείο Συμβούλιο λάβει, για εξαιρετικούς λόγους, διαφορετική απόφαση, η οποία είναι ελευθέρως ανακλητή. Η αναστολή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος. Σε αυτή την περίπτωση, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει ότι ο εγκαλούμενος πρέπει να απόσχει από την άσκηση των καθηκόντων του. Για τη λήψη της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται προηγούμενη ακρόαση του εγκαλούμενου από το πειθαρχικό συμβούλιο.».

¹⁸⁴. Αναφορικά με το άρθρο 19 ν. 1404/1983 πρβλ άρθρο 80 παρ. 6 ν. 4009/2011 και, ήδη, άρθρο 84 παρ. 16.α ν. 4485/2017 (βλ. παραπ. σημ. 163).

της περίπτωσης α' και οι περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2, τα άρθρα 3 και 4, με την εξαίρεση της παραγράφου 1 της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 και των παραγράφων 10 και 11, οι παράγραφοι 4¹⁸⁵ και 7 έως και 18 του άρθρου 5, οι παράγραφοι 1, 3 και 4 του άρθρου 6, τα άρθρα 7 και 8, καθώς και το άρθρο 9, με την εξαίρεση της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του ν. 2552/1997 (Α' 266). Οι λοιπές περιπτώσεις αναριθμούνται αναλόγως.

15. τα άρθρα 1, 2 και 3 και η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του ν. 2517/1997 (Α' 160),

16. τα άρθρα 1 έως και 12 του ν. 2530/ 1997 (Α' 218),

17. η παράγραφος 8, οι περιπτώσεις α', β', γ' και ε' της παραγράφου 11 και οι παράγραφοι 21 και 25 του άρθρου 1 του ν. 2621/1998 (Α' 136),

18. τα άρθρα 1 και 2 του ν. 2752/1999 (Α' 248),

19. η παράγραφος 7 του άρθρου 11, το άρθρο 13, το οποίο καταργείται από τη δημοσίευση του π.δ. της παραγράφου 6 του άρθρου 29 του παρόντος νόμου, η περίπτωση α' της παραγράφου 5, οι παράγραφοι 20, 25 και 41 του άρθρου 14, η παράγραφος 1, με την εξαίρεση του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης δ' του άρθρου 15, η οποία καταργείται από τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης της περίπτωσης στ' του άρθρου 59 του παρόντος νόμου, καθώς και οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 16 του ν. 2817/2000 (Α' 78),

20. η περίπτωση β' της παραγράφου 1 και η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του ν. 2916/2001 (Α' 114),

21. οι παράγραφοι 13, 17, 19 έως και 27, 30 και 31 του άρθρου 3 του ν. 3027/2002 (Α' 152),

22. τα άρθρα 9 και 10 του ν. 3369/2005 (Α' 171), από την ίδρυση στο οικείο ίδρυμα της σχολής δια βίου μάθησης της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου,

23. η παράγραφος 4 με εξαίρεση το πρώτο εδάφιο και η παράγραφος 5 του άρθρου 2, καθώς και τα άρθρα 5, 6, 11 και 12 του ν. 3374/2005 (Α' 189), οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 2, το άρθρο 3, με την εξαίρεση των παραγράφων 2 και 3, οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 4, οι παράγραφοι 2, 3 και 7, με την εξαίρεση του τρίτου εδαφίου του άρθρου 5, οι παράγραφοι 1 έως 3, 7 και 8 του άρθρου 6, η παράγραφος 2 του άρθρου 7 και το άρθρο 8 του ν. 3391/2005 (Α' 240),

24. η παράγραφος 2 του άρθρου 11 του ν. 3404/2005 (Α' 260),

25. η περίπτωση α' της παραγράφου 1 και η παράγραφος 2 του άρθρου 2, η περίπτωση α' της παραγράφου 1 και οι παράγραφοι 2 και 5 του άρθρου 4, τα άρθρα 5 έως και 8, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 9, τα άρθρα 10 έως και 18, το άρθρο 21, η παράγραφος 1 του άρθρου 22, η παράγραφος 4 του άρθρου 23, οι παράγραφοι 1, 2, 6 και 7 του άρθρου 24, καθώς και οι παράγραφοι 2, 6, 7 και 10 του άρθρου 26 του ν. 3549/2007 (Α' 69),

¹⁸⁵. Η παρ. 5 επανέρχεται σε ισχύ και προστίθεται σε αυτή εδ. γ' (βλ. σχετικά άρθρο 28 παρ. 4β ν. 4368/2016).

26. ¹⁸⁶
27. τα άρθρα 1 έως και 7, 12 έως και 14, 16, 19, 21, 23, 24, 25 και **35 παρ. 2**¹⁸⁷ του ν. 3794/2009 (Α' 156),
28. οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 34 του ν. 3848/2010 (Α' 71), ενώ κατ' εξαίρεση η παράγραφος 5 του άρθρου 34 διατηρείται σε ισχύ μόνο για την εφαρμογή της παραγράφου 7 του άρθρου 34 του ν. 3848/2010,
29. το π.δ. 407/1980 (Α' 112)¹⁸⁸,
30. το π.δ. 275/1983 (Α' 103),
31. το π.δ. 327/1983 (Α' 117),
32. το Κεφάλαιο β' του π.δ. 387/1983 (Α' 141),
33. το π.δ. 388/1983 (Α' 141),
34. το π.δ. 389/1983 (Α' 141),
35. το π.δ. 459/1983 (Α' 175),
36. το π.δ. 473/1983 (Α' 181),
37. το π.δ. 509/1983 (Α' 195),
38. το π.δ. 31/1984 (Α' 8),
39. το π.δ. 123/1984 (Α' 39),
40. το π.δ. 411/1984 (Α' 142),
41. το π.δ. 567/1984 (Α' 204),
42. το π.δ. 265/1985 (Α' 99), το οποίο καταργείται από τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 53,
43. το π.δ. 327/1985 (Α' 115),
44. το π.δ. 46/1989 (Α' 21),
45. το π.δ. 380/1989 (Α' 167),
46. το π.δ. 444/1993 (Α' 184),
47. το π.δ. 124/1994 (Α' 91),
48. το π.δ. 390/1995 (Α' 217),
49. το π.δ. 187/1996 (Α' 145),
50. το π.δ. 227/1996 (Α' 174),
51. το π.δ. 163/2002 (Α' 149),
52. το π.δ. 35/2003 (Α' 36),
53. το π.δ. 45/2003 (Α' 46),
54. το π.δ. 212/2004 (Α' 190),
55. το π.δ. 34/2005 (Α' 52),
56. το π.δ. 36/2007 (Α' 32),
57. το π.δ. 226/2007 (Α' 255),

¹⁸⁶. Η ως άνω περίπτωση 26 (με την οποία καταργούνταν «τα άρθρα 1 έως και 10 του ν. 3685/2008 (Α' 148), με την εξαίρεση της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 1») **στερείται αντικειμένου**, μετά την **κατάργηση** του ν. **3685/2008** (πλὴν των άρθρων 9 παρ. 3 εδ. ε', 11 και 12 παρ. 4), με το **άρθρο 88 περίπτωση α' ν. 4485/2017**.

¹⁸⁷. Το άρθρο 35 παρ. 2 ν. 3794/2009 καταργήθηκε με το άρθρο 7 ν. 4283/2014.

¹⁸⁸. Αναφορικά με το άρθρο 5 π.δ. 407/1980 πρβλ άρθρο 80 παρ. 6 ν. 4009/2011 και, ήδη, **άρθρο 84 παρ. 16α ν. 4485/2017** (βλ. παραπ. σημ. 163).

58. το π.δ. 160/2008 (Α΄ 220), με εξαίρεση τα άρθρα 5, 6 και 7, και τα άρθρα 22 έως και 28¹⁸⁹, και

59. το π.δ. 178/2009 (Α΄ 208).

Άρθρο 82

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις του.

¹⁸⁹. Με το **άρθρο 52 ν. 4653/2020**, προστέθηκε στην παρ. 1 άρθρου 23 π.δ. 160/2008 περίπτωση ε΄ που έχει ως εξής: **«ε) η παράλειψη εκπλήρωσης της υποχρέωσης θ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 (Α΄ 195) όπως ισχύει»**. Με το **άρθρο 57(στ) ν. 4777/2021 καταργήθηκαν** το άρθρο 7, η παρ. 2 άρθρου 23, η παρ. 3 άρθρου 24, η παρ. 3 άρθρου 25 και η παρ. 3 άρθρου 26 π.δ. 160/2008.